

Fylkesmannen i Innlandet

Årsrapport 2020

Innholdsliste

Innholdsliste	2
1 Fylkesmannens beretning	4
1.1 Overordnet vurdering av samlede resultater, ressursbruk og måloppnåelse	4
1.2 Overordnet framstilling av de viktigste prioriteringer for året	5
1.3 Sentrale forhold internt og eksternt som har hatt betydning for oppnådde resultater	8
Sted, dato og fylkesmannens signatur	8
2 Introduksjon til embetets hovedtall	9
2.1 Embetet og samfunnsoppdraget	9
2.2 Organisasjon og ledelse	9
2.3 Presentasjon av utvalgte nøkkeltall	10
3 Årets aktiviteter og resultater	14
3.1 Redegjørelse for, analyse og vurdering av oppnådde resultater	14
Hovedmål 1 - Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket	14
Hovedmål 2 - Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger	16
Hovedmål 3 - Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene	17
Hovedmål 4 - Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk	18
3.1.1 Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket	19
3.1.1.1 En bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling og arealbruk	19
3.1.1.2 Fylkesmannen understøtter kommunenes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap	23
3.1.1.3 Et velfungerende plansystem i kommunene	25
3.1.1.4 Økt kunnskap om sosialtjenesteloven	26
3.1.1.5 Forbedret, forsterket, tverrsektoriell og samordnet innsats på psykisk helse, rus- og voldsfeltet	28
3.1.1.6 Styrket folkehelsearbeid	28
3.1.1.7 Økt tilgjengelighet og kapasitet, samt styrket kvalitet og pasientsikkerhet i helse- og omsorgssektoren i kommunene	28
3.1.1.8 Økosystemene i fylket skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester	29
3.1.1.9 Ingen arter og naturtyper skal utrykkes, og utviklingen til truede og nær truede arter og naturtyper skal forbedres	30
3.1.1.10 Et representativt utvalg av norsk natur skal tas vare på for kommende generasjoner	31
3.1.1.11 Forurensning skal ikke skade helse og miljø	32
3.1.1.12 God økonomiforvaltning i kommunene	33
3.1.1.13 Økt verdiskaping i landbruket og landbruk over hele landet	34
3.1.1.14 Bærekraftig landbruk	36
3.1.1.15 Andre oppdrag	39
3.1.2 Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger	39
3.1.2.1 Den offentlige boligsosiale innsatsen skal være helhetlig og effektiv	39
3.1.2.2 Tilsyn skal være samordnet, målrettet og medvirke til læring og forbedring	39
3.1.2.3 Klimahensyn skal ivaretas i alle sektorer	41
3.1.2.4 Andre oppdrag	42
3.1.2.5 Tilrettelegge for god CBRNE-beredskap	43
3.1.3 Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene	44
3.1.3.1 Høy kvalitet i veiledning, kontroll, tilsyn og saksbehandling	44
3.1.3.2 Effektiv og korrekt lov- og tilskuddsforvaltning	45

3.1.3.3	Befolkningen har tillit til tjenestene og får ivaretatt sin rett til forsvarlige og nødvendige tjenester	49
3.1.3.4	Andre oppdrag	52
3.1.3.5	En effektiv og velfungerende vergemålsforvaltning som ivaretar rettsikkerhet og rettslikhet	53
3.1.3.6	Vergehaver skal ha høy grad av selvbestemmelse og vergemålene skal være individtilpassede	54
3.1.3.7	Barnehagemyndigheter, barnehageeiere og skoleeiere forstår, formidler og etterlever regelverket	55
3.1.3.8	Fylkesmannen understøtter nasjonale myndigheters, fylkeskommunenes og kommunenes arbeid med bosetting og integrering	67
3.1.4	Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk	68
3.1.4.1	Barnehageeiere og skoleeiere har ansatte med kompetanse som fremmer utvikling, læring og trivsel tilpasset barn og unges behov	68
3.1.5	Gjennomførte evalueringer	70
3.2	Avvik på oppdrag i tildelingsbrevet og/eller faste oppgaver i virksomhets- og økonomiinstruks	70
3.2.1	Tverrsektorielle oppdrag/oppgaver	70
3.2.2	Arbeids- og sosialdepartementet	70
3.2.3	Barne- og likestillingsdepartementet	70
3.2.4	Helse- og omsorgsdepartementet	70
3.2.5	Justis- og beredskapsdepartementet	70
3.2.6	Klima- og miljødepartementet	70
3.2.7	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	70
3.2.8	Kunnskapsdepartementet	71
3.2.9	Landbruksdepartementet	71
3.3	Særskilte rapporteringskrav fra tildelingsbrevet	71
3.4	Redegjørelse for, analyse og vurdering av ressursbruk	106
3.5	Samlet vurdering av måloppnåelse i forhold til samfunnsoppdraget og regnskapsresultat	106
4	Styring og kontroll i embetet	108
4.1	Redegjørelse for vesentlige forhold ved embetets planlegging, gjennomføring og oppfølging	108
4.1.1	Embetets risikostyring	108
4.1.2	Embetets internkontroll, herunder iverksatte tiltak	108
4.1.3	Bemanning, kapasitet og kompetansesituasjonen i embetet	109
4.1.4	Forvaltning av egne eiendeler (materielle verdier)	109
4.1.5	Oppfølging av eventuelle avdekkede svakheter/utfordringer, herunder merknader fra Riksrevisjonen og status for arbeidet med informasjonssikkerhet	109
4.2	Rapportering av andre vesentlige forhold knyttet til personalmessige forhold, likestilling, HMS/arbeidsmiljø, diskriminering, ytre miljø og lignende	109
5	Vurdering av framtidutsikter	111
5.1	Forhold i og utenfor embetet som kan påvirke embetets evne til å løse samfunnsoppdraget på sikt	111
5.2	Konsekvenser for embetets evne til å nå fastsatte mål og resultater på lengre sikt	111
5.3	Andre forhold	112
6	Årsregnskap	113

1 Fylkesmannens beretning

1.1 Overordnet vurdering av samlede resultater, ressursbruk og måloppnåelse

Vår visjon har siden 2019 vært å ta initiativ og bygge Innlandet, og ha åpen dør og lav terskel i møte med alle rundt oss. I koronaåret 2020 har vi i stor utstrekning omsatt ordene til handling. Medarbeiderne våre bidro med initiativ, aktiviteter og kunnskaper som gjorde en forskjell i samfunnet, særlig for å dekke nye behov som pandemien førte med seg, men også i de kjente embetsoppdragene.

Koronahendelsen har vært krevende – og utviklende. Nye løsninger måtte jobbes frem etter hvert som pandemien utfordret hele samfunnet. Digitale verktøy ble tatt i bruk, og nye arenaer og samarbeid ble skapt, slik at ressursene fant hverandre og oppdrag kunne løses. Nyskapingen som oppstod, innen dialog, veiledning og tilsyn vil vi ta med oss videre, for å fortsette å være effektive og relevante. Både i kvalitet og timer er det lagt ned en innsats som jeg er takknemlig for.

Samfunnssikkerhet og beredskap er en av våre seks strategiske bærebjelker. Vi har nå hatt krisestab kontinuerlig siden 6. mars, og drevet offensiv samordning. Det viktigste vi oppnådde ved å samordne, veilede og ta lederskap var at kommunene fikk nødvendig og relevant hjelp og støtte til sin livsviktige og omfattende innsats.

Vi etablerte raskt mekanismer for å fordele ressurser, blant annet en Ressursbank for Innlandet, og et fordelings- og lagersystem for smittevernutstyr for kommunene, slik at ingen gikk tomme. Vi styrte skjønnsmidler aktivt til regioner som etablerte felles intermedieære sengeplasser, og støttet kommunene med 1.2 millioner kroner til smittesporingsverktøy.

Sammen med våre svenske kollegaer satte vi dagsorden i norske og svenske medier. Vi påpekte viktigheten av at vi som nabofolk beholdt kontakt, med tanke på tida etter korona. For å øke tilliten mellom folk klargjorde vi at fem viktige regler for smittevern var felles i begge land - og viste at vi jobbet sammen for å løse utfordringer rundt vår 350 kilometer lange felles grense.

Gjennom hele året har vi tatt initiativ for å sikre rettigheter og kvalitet i tilbudet til de yngste. Dagen etter nedstengningen initierte vi at de som jobber med utsatte barn og unge, ble definert som samfunnskritiske.

Vi har 80.000 innbyggere over 65 år, og for å ivareta helse, trivsel og gode tilbud til disse i ei vanskelig tid, startet vi Inspirasjonskorpset - et oppsøkende korps med våre fagfolk og kjente Innlandsprofiler. Med dette utviklet vi en koronatilpasset versjon av oppdragene innenfor ernæring, folkehelse og ikke minst Leve hele livet. Initiativet ble spredt til hele landet i NRK Dagsrevyen og fikk mye omtale. Metodikken er hentet fra vårt Matgledekorps og utdypes senere i rapporten.

Pandemien var en *kompleks utfordring*. Men det brede rollespekeret vårt bidro til at vi kunne fange opp og imøtekomme et stort spenn av behov i samfunnet og ikke minst, i kommunene. Våre fagfolk har jobbet tverrfaglig, og kunne ha helheten for øyet i samarbeidet med kommunenes ledelse og fagfolk innen helse, utdanning og beredskap.

I løpet av året utvidet vi kommunemøtene våre med flere aktører for å være effektive, sikre felles situasjonsforståelse og entydig formidling av informasjon og budskap. Fylkesberedskapsråd, FHI, Helsedirektoratet, samt justis-, helse-, barne- og familie-, digitalisering- og kommunalminister deltok - og ofte media. Flere gir uttrykk for at dette er nyttig og motiverende. For noen gir det mer autoritet i de tiltakene de selv skal gjennomføre. Vi har hatt tre møter med Stortingetsbenken for å oppdatere dem om hjemfylket.

Møtene gir forhåpentligvis mer tillit mellom forvaltningsnivåene og ulike aktører - og kanskje grobunn for et fellesskap mellom de 46 kommunene og andre aktører med et felles samfunnsoppdrag i et nylig sammenslått fylke. Digitale møteplasser senket tersklene for å delta, i et fylke på størrelse med Danmark. Til tross for at vi har jobbet på avstand, har vi likevel kommet nærmere hverandre.

Kommunikasjon er høyt prioritert til vanlig og enda mer i krise. Vi la vekt på å være synlige og ha stort trøkk med innhold som skulle skape forståelse og motivere for smitteverntiltakene - og gi håp. En rekke av våre folk har gjort publikum klokere og vist løsninger - i alle formater, som spørretimer i radio og egne Facebook-sendinger. Vi har fulgt opp trossamfunn og minoriteter for å sjekke om informasjonen når frem - og lytte.

Totalt sett har vi gjennom året fått en innsikt og tillit som vil komme til nytte i alle oppdragene – og særlig overfor kommunene. Både i koronaoppdrag og øvrige oppdrag har vi med ulike metoder skaffet oss mer presis kunnskap om kommunene, kunnet avdekke sårbarheter og tilby mer skreddersydd løsning for kommuner med behov – hjulpet av effektive digitale kommunikasjonsmåter og verktøy. To av våre kommuner som ønsker å jobbe med ny kommunestruktur, har fått omfattende oppfølging fra fylkesmann og kommunedirektør. Vi stiller både skjønnsmidler og kompetanse til disposisjon for slike prosesser.

Vi ser en god utvikling av partnerskap og arenaer for samhandling og tverrfaglig tilnærming mellom oss og andre aktører. På planområdet er det godt samarbeid mellom regionale statsetater og fylkeskommune. Vi ønsker å bidra til lokale løsninger og er glad for at kun fire arealplaner havnet på departementets bord.

Fylkesmannen arbeidet både *sammen med* og for barn og unge i 2020. Å høre deres stemme og se dem som ressurser er viktig for oss og i tråd med Barnekonvensjonen. Viktige innspill har kommet fra vårt Barn -og ungepanel.

I arbeidet med grønn omstilling og klima, ser vi at samorganiseringen av miljø- og landbruksområdene gir økt slagkraft, og legger bedre til rette for å finne gode løsninger der verne- og brukerinteresser står mot hverandre. Å være Norges «grønne motor» er ambisjonen vi har sammen med Innlandet fylkeskommune innenfor bioøkonomi, og nye handlingsplaner for jordbruk og for skog og tre er under utarbeiding, med mål om mer verdiskaping.

Vi gikk inn i 2020 med restanser på flere områder. Gjennom systematisk risikostyring er saksetterslep og lang saksbehandlingstid på flere saksområder nå vesentlig redusert, bl.a. innen vergemål, pasientrettighetsklager og klagesaker etter plan- og bygningsloven.

Organisasjonen vår er fortsatt i stor utvikling, etter fusjonen i januar 2019. Koronakrisen forsterket på flere områder sammenføyningen av kulturer og folk, etter hvert som situasjonen og koronaoppdragene prega hele embetet. Den største omstillingen har kommet som følge av de digitale arbeidsformene og hjemmekontor. Å ta vare på de beste mulighetene i dette, samtidig som vi reduserer de negative følgene, har vært hovedmålet i utviklingsprosjektet «Nye normaler».

Den overordnede vurdering er, sett i lys av situasjonen, at Statsforvalteren i Innlandet har høy måloppnåelse i 2020. Årsresultatet viser et mindrebud på 3,4 millioner kroner. Det vises for øvrig til kap. 6. Digitalisering og mindre reiseaktivitet viser et potensial for effektivisering. Midler som ble frigjort gjennom året, omdisponerte vi til nye arbeidsmetoder som Inspirasjonskorps, Barn- og ungepanel, digitale kurs og etablering av nye digitale møteplasser.

1.2 Overordnet framstilling av de viktigste prioriteringer for året

Våre seks strategiske satsingsområder ble vedtatt i desember 2019. Områdene er barn og unge, rettssikkerhet, fremtidsrettet kommunesektor, grønn omstilling og klima, organisasjon, og samfunnsikkerhet og beredskap. I tillegg er kommunikasjon et overordnet satsingsområde.

Organisasjonen er fortsatt ung og skal utvikles. Den 3. mars flyttet vi inn i ombygde, åpne kontorlandskap og fikk samlet 200 medarbeidere på Rosenlund på Lillehammer. Bare 10 dager etter kom nedstengningen. På Hamar var innflytting i nye lokaler planlagt i april. I vårt andre år har oppgaven med å utvikle organisasjonen skjedd parallelt med å løse pandemioppgavene - og som oftest via digitale plattformer, og mye fra hjemmekontor.

Den digitale arbeidsformen påvirket både mål og virkemidler i organisasjonsbyggingen. Vi holdt fast på målet om å utvikle målrettet lederskap med en tverrfaglig nerve, og ha gode organisasjonsprosesser og kommunikasjons tiltak. I tillegg ble det viktig å utnytte mulighetene som åpenbarte seg ved digitale arbeidsformer og mer jobbing hjemmefra.

Sammen med representanter fra hele organisasjonen har vi utviklet en «Ny normal», basert på erfaringer fra koronatida. Denne gir føringer for hvordan vi praktiserer hjemmekontor og fleksibilitet, bruk av kontorlokaler og samhandling, og for ledelse. Målet er å fortsette med stor fleksibilitet og tillitsbasert kultur for å bevare overskudd hos medarbeidere, som gir økt effektivitet og økt bidrag til samfunnet som resultat. Vi har gjennom 2020 og under Covid-19 tatt imot 40 nyansatte blant våre 247 medarbeidere, og har vektlagt å gi god kompetanseoverføring også til de på hjemmekontor.

Aktivitetene i organisasjonsbyggingen har i stor grad skjedd digitalt og i mindre fora og møter. Det har ikke vært mulig å samle alle til et fysisk møte i løpet av året. Ledertettheten i organisasjonen vår er en styrke. Foran oss ligger jobben med å utvikle kontorarealene slik at de passer til de viktige oppgavene som også fremover må gjøres i et fysisk fellesskap. Det er god samarbeidskultur i partsrollene – og konstruktiv tilnærming gjennom krisen.

Fremtidsrettet kommunesektor

Våre tre mål var samordnet kommunedialog, effektiv og framtidsrettet kommunestruktur i Innlandet, og helhet og effektivitet i samfunns- og arealplanleggingen (omfatter bærekraft). Pandemien har gjort at vi har tilpasset tiltakene våre til hva kommunene hadde kapasitet og behov for. Vi har prioritert å gi relevant støtte til de store oppdragene som kommunene har håndtert.

Mange kommuner hadde behov for og planer om omstilling for å tilpasse seg til framtidige budsjettammer; dette arbeidet har i stor grad blitt forskjøvet og kan gi utfordringer for kommunene i året som kommer.

Innsikt fra kommune-ROS og kommunebilder har gitt oss mulighet til å være relevante og konsistente diskusjonspartnere. Kommunebildene har blitt brukt i dialogen vår med kommunene og av kommunene selv, for å planlegge og utvikle tjenestene. For oss er arbeidet med kommune-ROS-/bilder viktige verktøy i prioritering av tilsyn, utviklingsarbeid og dialogmøter.

Å skaffe til veie gode fakta om kommunenes økonomi har vært prioritert også for å ha et mest mulig presist bilde av kostnadene koronaepidemien og hvordan disse utgiftene er dekket inn. Samlet gir denne innsikten oss grunnlaget for å tildele skjønnsmidler målretta, både ordinære skjønnsmidler og «korona-midler».

Det er etablert tilsynsforum hvor kommunene, andre statlige tilsynsmyndigheter og våre egne virksomhetsområder deltar. Så langt har det vært viktig å få kunnskap om hverandres tilsyn og kontrollaktivitet og etablere en dialog. I 2020 har det særlig vært viktig å få alle til å bidra inn i tilsynskalenderen; for kommunene var det første gangen. Tilsynskalenderen har vært på høring i kommunene, vi har ikke fått noen merknader til de foreslåtte tilsynene.

Vi har gitt innspill til mange planstrategier gjennom 2020. Kvaliteten på strategiene har økt vesentlig fra forrige runde og gir en helhetlig oversikt og gode prioriteringer for den kommuneplanperioden vi er inne i. Pandemien er årsaken til at 11 kommuner ikke er helt i mål med sine strategier.

Det har vært et godt samarbeid mellom regionale statsetater og fylkeskommunen på planområdet. Vi har hatt fokus på at kommunene skal ha oppdaterte planer og at endringene i plan- og bygningsloven er implementert. Dette er et langsiktig arbeid, men vi mener av har lyktes i stor grad. I forhold til samordning har kun 8 av 458 arealplaner gått til mekling, fire ble sendt videre til departementet for avgjørelse. Vi mener at vi har lyktes med samordningen når det meste løses lokalt og under 1 % må avgjøres av departementet. Vi er opptatt av tydelig og tidlig dialog og samarbeid på tvers med andre etater, og det gode resultatet må sees i sammenheng med det. Regionalt planforum er en viktig arena for samordning.

Vi fulgte opp kommune-turneen i 2019 med å planlegge en besøksrunde i alle våre regioner senhøstes 2020. Målet var å samle kommunene regionvis for å se fremover sammen, med oss – og med vekt på tida etter pandemien, og felles temaer som barnevernsreform, Leve hele livet, bærekraft og beredskap. Fra begge hold deltok ledelse, administrasjon og fagekspertise.

Å kunne ha fysiske statsborgerskap-seremonier var den andre grunnen til regionreisen – og forankre dette mer i kommunen der de nye statsborgerne er

bosatt. Vi ønsket å prioritere å gi oppmerksomhet til disse viktige gruppene, sammen med ordførerne, men på mer smittesikre, lokale møter. På grunn av utviklingen i pandemien fra oktober og utover, fikk vi gjennomført bare ett regionmøte før resten måtte utsettes og vil bli gjennomført i år.

Barn og unge

Fylkesmannen arbeidet både sammen med og for barn og unge i 2020. Å lytte på deres meninger, og vise dem frem som ressurser, er viktig for oss – i tillegg til å ivareta de som er sårbare, i tråd med Barnekonvensjonen.

Fylkesmannens Barn- og unge-panel består av ungdommer fra hele fylket i alderen 13-19 år. De har imponert oss gjennom året ved å bidra inn aktivt i hvordan vi kan forbedre dialog med institusjonsbarn (brevene våre gikk fra «vi har i oppdrag å snakke med deg» til «vi kommer på besøk for å snakke med deg»). Vi har også fått reelle, gode innspill til koronasituasjonen, skolemiljø saker og klima. De representerer et annet tankesett og er en stor inspirasjon i vårt arbeid. De har vært med på et kommunemøte med en statsråd som samtalepartner. Vi har fått tilbakemeldinger om at arbeidet inspirerer andre i forvaltningen til å ta med ungdom.

Barn og unge i pandemien: Vi bad tidlig i pandemien om at de som jobber med utsatte barn og unge, måtte bli definert som samfunnskritiske. Vi finansierte opp en regional kontaktelefon slik at barn i hele fylket kunne bruke denne. Vi har holdt tett kontakt spesielt med barnevernstjenestene og med de oppvekstansvarlige i kommunene om viktigheten av å holde tilbudene til barn og unge, og deres møteplasser i gang.

Helseyskepleiernes sentrale rolle i smittesporingen har vært vanskelig å utfordre, og sårbarheten det har ført til for helsestasjoner og skolehelsetjenesten var bakgrunnen for at vi tok initiativ til, og etablerte opplæring i smittesporing. Etter hvert som HOD også tok tak i dette så ble vårt opplegg tilpasset deres. Barn og unge har vært tema i de aller fleste møtene våre dette året, og vi har hatt flere utspill i mediene om å ivareta tilbudene deres.

Helhetlige tjenester for utsatte barn og unge og deres familier er et prioritert, men krevende utviklingsarbeid. I 2020 har vi blant annet jobbet mye sammen med en kommune om to konkrete saker for å få en tverrfaglig tilnærming fra barnevern, sosial, helse og skole. Dialogmøter og tilsyn i god kombinasjon har resultert i tydeligere rutiner internt i kommunen, og de etterspør videre veiledning om rolleforståelse og måter å jobbe på for å få innsikt hverandres fagområder.

Ellers har barn og unges vilkår vært gjennomgående tema i Velferdsforum. Vi har dette året jobbet med å skrive mer barnevennlige vedtak og svar på klager, der barn og unge er mottakere.

Rettsikkerhet

Vi har i 2020 arbeidet målrettet for å redusere saksbehandlingstiden slik at vi kommer innenfor målkravene på alle områder. Vi har satt inn ekstra ressurser, samtidig som vi har søkt etter arbeidsformer og arbeidsmåter som sikrer effektivitet og høy kvalitet i saksbehandlingen.

På flere områder hadde vi store restanser ved inngangen av 2020. Dette hadde flere årsaker. Sammenslåingen av embetet i 2019 førte til stor utskifting av personell, som det tok tid å erstatte. På enkelte områder var det også store restanser ved sammenslåingen. I stort hadde vi i starten av 2020 fått på plass ressurser og fått økt kompetansen slik at vi kunne redusere restansene. Ved utgangen av 2020 var alle områder på «grønt» bortsett fra på sosialområdet som fortsatt var gult. Måltallene året sett under ett ble imidlertid ikke nådd på flere områder. Men vi er svært fornøyd med at vi har klart å redusere restanser, samtidig som vi har hatt høy kvalitet i saksbehandlingen.

Tilsynsaktiviteten stoppet opp en periode ved starten av pandemien. Utover høsten ble det prioritert å ta opp igjen tilsyn på flere områder. Tilsynene ble gjennomført i en kombinasjon mellom digitale og fysiske møter. Arbeidsformen på tilsyn vil bli utviklet videre i 2021. Situasjonen tatt i betraktning har vi fått gjennomført de viktigste tilsynene i henhold til våre ROS-vurderinger. Kommunene gir tilbakemelding om at tilsyn er et viktig bidrag til utvikling av tjenestene og tjenestekvaliteten. Vi opplever derfor at vi er ønsket når vi kommer.

Veiledning og kompetanseheving i kommunene har vært et viktig område i 2020. Vi gikk veldig raskt over til digitale fagmøter, webinarer og konferanser. Vi har gode erfaringer med dette og vil videreutvikle de digitale møtene og konferansene. Fra mai og ut året hadde vi over 50 større webinarer og kurs på Teams, og flere lunsjseminarer for kommunalt ansatte på live stream. Det er store avstander i Innlandet og vi treffer langt flere. Framover vil det være viktig å finne en god balanse mellom digitale og fysiske møtepunkter, vi må ikke glemme at det sosiale aspektet og nettverksbygging også har en stor verdi i det å bygge kompetanse.

Vi har brukt hjemmesiden vår for å formidle avgjørelser, og prøvd oss med film og Facebook for å nå fram med veiledning. Dette er et område under utvikling.

Både i det ordinære oppdraget og i pandemien har vi drevet omfattende informasjonsarbeid og veiledning av kommuner og enkeltpersoner som trenger avklaringer. Vi har på flere områder vaktordninger som sikrer svar utover kontortid. Vi har prioritert å være synlige, tilgjengelige og yte service for å opplyse befolkningen og aktører - ikke minst i koronasaker. Alle kanaler er tatt i bruk; våre egne plattformer, eksterne møter, webinarer og deltagelse i media, samt egne pressebriefere. Vi har løpende bragt en rekke spørsmål inn til DSB/HDIR-konferansen og andre sentrale myndigheter for raskt å få fylt ut regelverket der det var mangler og for å sikre enhetlig praksis i hele landet, f.eks langs grensene.

Godt språk og poengterte avgjørelser: Vi har prioritert å utarbeide og videreutvikle maler for vedtak på flere saksområder og skrive brukervennlige vedtak med et klart og lettfattelig språk. I flere typer saker på utdannings- og barnehageområdet har pedagog og jurist skrevet vedtak sammen. Vi vurderer at dette på en god måte bidrar til å sikre at innholdet i vedtakene er brukerrettet, både faglig og språklig. Å skrive mer barnevennlige vedtak har vært en egen satsing. På fagområdet klagebehandling av standpunktkarakter i grunnskolen vurderer vi nå at både språket, lengden på vedtaket og innholdet er bedre tilpasset denne gruppen nå enn tidligere. Vi har brukt vårt eget Barn- og ungepanel til å få innspill til utforming av informasjon til ungdommer fra Statsforvalteren.

Grønn omstilling og klima

Innlandet har et stort potensial for økt grønn verdiskaping med basis i jord- og skogbruket, samtidig som vi forvalter store verneverdier. Som Innlandets største grønne kompetansemiljø, er derfor «Grønn omstilling og klima» utpekt som et strategisk satsingsområde for embetet.

Arbeidet med grønn verdiskaping skjer i tett samarbeid med andre regionale organisasjoner og næringsliv, og med forankring i en regional bioøkonomistrategi utarbeidet av Fylkesmannen og Fylkeskommunen i fellesskap. Satsingen er spisset gjennom prosjektet BioValley, der Fylkesmannen og Fylkeskommunen er sekretariat. Vår felles ambisjon for Innlandet er å ta en nasjonalt ledende posisjon i den grønne bioøkonomien, og være Norges «grønne motor». I 2020 har det vært fokus på å kartlegge barrierer for utvikling, rullere handlingsplanen, utarbeide et ressurs- og varestømskart, videreutvikle etablerte klynger, samt at det er startet opp et arbeid med å utarbeide regionale handlingsplaner for h.h.v. jordbruk og skog og trebruk med Fylkesmannen som hovedsekretariat. Fylkesmannen har også understøttet Kongsvingerregionens initiativ og arbeid med å etablere et bærekraftssenter i regionen.

Bruk og forvaltning av utmarka har stor oppmerksomhet i Innlandet. Våre mange og store verneområder i regionen tiltrekker mange besøkende, og lokalt er det store forventninger til økt verdiskaping basert på reiseliv og turisme. En god balanse mellom bruk og vern er viktig for å kunne utnytte potensialet, og styrke lokal opplutning om ulike vernetiltak. I 2020 har Fylkesmannen sammen med nasjonalparkforvalterne tatt en aktiv rolle for å utvikle og operasjonalisere besøksforvaltningen. Utviklingsarbeidet har skjedd i tett kontakt med Fylkeskommunen, DNT og Miljødirektorat/Statens naturoppsyn for samarbeid og innspill, og er noe vi ønsker å videreutvikle i 2021.

Regjeringens oppgavereform ga støtet til en positiv fornying og revitalisering av samarbeidsformer og – strukturer regionalt. I tett samarbeid med Fylkeskommunen er det etablert et nytt Regionalt partnerskap for landbruk og en rekke mer spissede samarbeidsfora på ulike fagområder. Vi opplever at nyordningen legger godt til rette for å videreføre et godt fungerende samarbeid regionalt, og basert på en ny rolledeling der Fylkesmannen skal være kompetansesenter i en pådriverrolle mens Fylkeskommunen er gitt hovedansvaret for samfunnsutviklingen.

På klimaområdet har vi i 2020 lagt vekt på å følge opp behovet for revisjoner av kommunale planer med utgangspunkt i SPR'en. Dette ivaretas gjennom innspill til planstrategier, i våre kommunebilder, webinarer, videreføring av dialogmøter med kommunene om temaet og løpende veiledning. Innsats ser ut til å bidra positivt ved at kommunene setter framdriftsplaner for snarlig revisjon, men som erfaringsmessig ofte blir forsinket. Vi har tro på å forsterke innsatsen vår med dialogmøter som tilpasses den enkelte kommune, og anbefaler et tydeligere absolutt krav til hyppighet av revisjon i SPR'en. Det samarbeides tett med Miljødirektoratet, fylkeskommunen og KS.

Fylkesmannen fastsatte i «Grønn omstilling og klima» som ett av tre prioriterte områder for tildeling av skjønnsmidler til fornyings- og innovasjonsprosjekter i 2020. Midler ble tildelt i alt 6 kommunale prosjekter både innen klima og sirkulær-/bioøkonomi.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Beredskapsåret 2020 har i stor grad handlet om å håndtere Covid-19 pandemien. Samfunnssikkerhet og beredskap ble tidlig utpekt som et fokusområde, og det ble laget en strategi for samfunnssikkerhet og beredskap som ble vedtatt i januar 2020.

Strategien trekker spesielt fram en proaktiv tilnærming til samordningsrollen og krisehåndteringen, bruk av myndiggjorte og tverrfaglige team, innovasjon og initiativ. Målene og tiltakene i strategien er i stor grad fulgt med gode erfaringer så langt i pandemien.

I beredskapsplanen vår beskrives fire nivå i krisehåndteringen; grønn, gul, oransje og rød. Fra oransje nivå og opp har vi krisestab og kriseledelse, noe vi har hatt siden 6. mars - med unntak av en kort periode med gult på sommeren.

I møtet med pandemien, har vi tatt en lang rekke initiativer for å sikre befolkning og samfunn mot skadelige konsekvenser.

Ressursbanken som vi opprettet sammen med utvalgte medlemmer fra fylkesberedskapsrådet har bidratt til at ressursene i Innlandet kommer dit de trengs, blant annet på transport.

Med usikkerheten som var tidlig i pandemien om smittevernustyr, sørget vi for fordeling mellom kommunene og senere - et regionalt lager med smittevernustyr. Det er virtuelt i den betydning at Innlandets lager består av alle kommunenes felles beholdning som vi kan omdisponere ved behov.

De regionale samarbeidene som vi tidlig oppfordret til for å få på plass intermedieære sengeplasser, ble etter hvert også svært viktig i TISK-arbeidet. Skjønnsmidler ble brukt aktivt i begge oppgaver.

En overordnet prioritering er å følge kommunene tett og støtte dem, og vi tilbyr å være med i deres kriseledelse (liaison). Vi får gode tilbakemeldinger på dette, og vi vurderer at slik samordning er effektiv.

Inspirasjonskorpset er et mjukt beredskapstiltak med ny metodikk. Målet er å motvirke ensomhet, og fremme helse og trivsel blant de eldre og de som hjelper dem. Vi jobbet gjennom et tverrfaglig team hos oss, som rekrutterte et korps av kjente Innlandsprofiler med kunnskap om fysisk, psykisk helse, mat, relasjoner. Disse reiste ut til aldershjem for å inspirere gjennom dialog med kommunalt ansatte og frivillige, og aktiviteter. Flere samarbeidspartnere og omfattende mediedekning, samt aktiv bruk av sosiale medier, spredde ideen og satte fokus på behovet for slike tiltak.

Å styrke forholdet til naboene Värmland og Dalarna, og bistå grensekommuner og -befolkning har vært av stor betydning. Vi har hatt møter hver 14. dag for å gi hverandre innsikt og unngå unødvendige brister i viktige samarbeidsrelasjoner – og raskt kunne agere ved behov.

Kommunikasjonsarbeidet har vært omfattende, med samme hensikt – å sikre forståelse og etterlevelse for tiltakene, og gi motivasjon og håp i samfunnet ved å vise tydelig ledelse og vise den samordnede innsatsen.

Selv om Covid-19 har hatt overveldende fokus i beredskapsarbeidet, har det også vært utført annet arbeid i tråd med strategien. Samtidige hendelser har vært en bekymring, og Innlandet er utsatt for naturhendelser grunnet både topografi og demografi. Det har i løpet av året vært flere strøm- og ekombortfall

som har vært løpende håndtert. I tillegg forberedte vi for en vårflokk som heldigvis aldri kom.

Både på grunn av at fylket er utsatt for ekombortfall, og at fylket huser noen av landets største aktører innen digital sikkerhet, har Fylkesmannen hatt digital sikkerhet og ekombortfall høyt på agendaen i flere år. Vi har blant annet støttet oppstarten av Kommune-CSIRT med skjønnsmidler og kompetanse, og har fulgt opp i 2020. Det er vår vurdering at opprettelsen av en Kommune-CSIRT – et kompetansesenter for digital sikkerhet for kommunene – vil heve beredskapen mot digitale angrep og andre typer digitale hendelser.

Kommunikasjon

Vi prioriterte fortsatt arbeidet med å bygge inn kommunikasjon som en nerve i hele organisasjonen - for å sørge for synlighet i alle våre oppdrag i samfunnet. Å nå ut til alle målgrupper har vært av stor betydning dette året, for å oppdatere, sikre forståelse for tiltakene og holde oppe motivasjonen. Vi har produsert visuelt materiale og brukt Facebook for å nå videre ut. Vi sikret media god tilgang ved å tilby medlytt på kommunemøter og ha pressebriefere. Vårt mål er å bidra med gode fakta for å gjøre samfunnet klokere. Derfor har vi hatt to samarbeidsmøter med medier, for å formidle presise fakta til mediedekningen og for å gjøre innsynskrav mer effektivt for begge parter. Slike fakta-webinarer med media ser vi potensiale i.

1.3 Sentrale forhold internt og eksternt som har hatt betydning for oppnådde resultater

Pandemien har påvirket retningen på arbeidet og resultatene i embetet hele det siste året. Vi har vært på det nest høyeste beredskapsnivået mye av året og brukt store ressurser på nødvendige beredskapsoppgaver.

Kommunene har hatt et krevende år, med en rekke viktige, nye oppgaver på toppen av de gamle - midt i omstillingsprosesser knyttet til kommuneøkonomi og demografi-utfordringer. Dette har krevd det maksimale av deres kapasitet, kroner og krefter. Vi har tilstrebet å tilpasse oss dette og vurdere nøye hvilke belastninger og oppgaver vi kunne pålegge dem til enhver tid, også i form av rapportering, tilsyn og kontrollgaver.

Kommunenes utholdenhet og en tilstedeværende regjering har spilt en rolle for resultatene. Vi ser en stor vilje til samarbeid. I tillegg har vi deltatt bredt i Regionalt planforum, hvor andre statlige virksomheter prioriterer å delta.

I fjor rapporterte jeg om dilemmaet en stor geografisk region kunne være, med tanke på nærhet, lange reiseavstander og et ønske om høy tilgjengelighet.

I år må jeg melde om at vi gjennom digital kommunikasjon og nye måter å møtes på aldri har vært så nær samarbeidspartnere som nå. Det er lavere terskler for å kunne møtes, samtalen er effektive, målrettede og kan deles med andre. Skottene mellom ulike forvaltningsnivåer er også lavere og samtalen er dialogorienterte. Dette er noe vi ønsker å videreutvikle og ta med oss etter korona.

Økt andel av digital jobbing viser god effektivitet på mange områder – så langt. Restriksjonene i pandemien har gjort det vanskelig å gjennomføre noen av de pålagte oppdragene slik de opprinnelig var planlagt. Alternative løsninger har kompensert for noe, men det er ikke alle områder hvor det er mulig å finne digitale erstatningsmetoder.

Vi har, på tross av korona hatt flere kongelige besøk i 2020, blant annet på håndverkssenteret Hjerleid, på Maihaugen og ved grenseledet. Alle har gitt mye oppmerksomhet rundt vår historie og kulturarv, noe vi er glade for. Dette viser også at fysiske møter er og vil bli viktig i fortsettelse også.

Med 40 nyansatte i 2020 er ca. hver sjettede person i embetet nylig rekruttert. Rekruttering krever tid og ressurser, men det er også en av de viktigste investeringene vi gjør. Opplæring og innkjøring tar lenger tid med hjemmekontor for ansatte, og ledere. Samtidig er det store og brede fagmiljøet vårt og fleksibiliteten vi har et viktig moment for trivsel og god implementering, noe brukerundersøkelse blant de nyansatte viser.

Til slutt må jeg si at jeg ikke hadde forventet at vi skulle klare å opprettholde kontinuitet i oppgaveløsning og samtidig håndtere krise- og beredskapsarbeidet gjennom hele 2020 slik vi har gjort. Dyktige ansatte og ledere har med stor oppdragslojalitet og innsats gjort det mulig.

Sted, dato og fylkesmannens signatur

Knut Storberget [sign]

Lillehammer 26.02.2021

2 Introduksjon til embetets hovedtall

2.1 Embetet og samfunnsoppdraget

Fylkesmannen er statens representant i fylket, og er administrativt underlagt Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD). Fylkesmannens samfunnsoppdrag er beskrevet i fylkesmannsinstruksen § 1, første og andre ledd: «Fylkesmannen er Kongens og Regjeringens representant i fylket og skal arbeide for at Stortingets og Regjeringens vedtak, mål og retningslinjer kan bli fulgt opp. Fylkesmannen skal med dette som utgangspunkt virke til gagn og beste for fylket og ta de initiativ som finnes påkrevd.»

Fylkesmannens 4 hovedroller beskriver det overordnede samfunnsoppdraget:

Som **sektormyndighet** representerer vi mange fagdepartement og direktorat, og vi skal bidra til at nasjonale mål nås – tilpasset fylkets særtrekk. Brukerne våre skal gjennom dialog og ved annen formidling erfare at Fylkesmannen i Innlandet har god fagkompetanse, forvaltningskompetanse og rolleforståelse, og at vi tar hensyn til lokale forhold.

Som **samordningsmyndighet** skal vi bidra til et best mulig samarbeid mellom kommunene, fylkeskommunen og den regionale statsforvaltningen. Innlandssamfunnet vil ha nytte av at offentlige aktører samordner seg. Dette forutsetter helhetsperspektiv, avklarte roller, kunnskap om de andre aktørene og reell vilje til samordning. Fylkesmannen ønsker å fremme en slik kultur blant aktørene, og dessuten etablere og drifte møteplasser for informasjonsutveksling og samordning.

Som **rettsikkerhetsmyndighet** er vi klageinstans for vedtak som treffes i kommunene og tilsynsmyndighet på viktige velferdsområder som forvaltes av kommunene. Slik skal vi se til at folk får innfridd sine rettigheter. Brukerne våre skal oppleve læring av tilsyn og klagebehandling og dermed heve sin egen kompetanse. Innbyggerne skal få raske svar med god kvalitet.

Vi har rett og plikt til å **ta initiativ** som er nødvendig for at Innlandet skal utvikles på beste måte, vi skal drive utviklingsarbeid på våre fagområder og bidra til bærekraft i næring. Innlandets egenart og utfordringer legges til grunn når Fylkesmannen tar initiativ og arbeider med utvikling. Dette forutsetter at våre medarbeidere har helhetlig samfunnsforståelse, lokalkunnskap og kraft i gjennomføring. Klare tilbakemeldinger om utviklingen av Innlandssamfunnet skal bygge på kunnskap og analyser.

I tillegg skal Fylkesmannen i Innlandet ha en **organisasjonskultur** bygget på gode relasjoner, tillit, initiativ og utviklingsarbeid.

Hovedmål for Fylkesmannen i Innlandet i 2019 og 2020 er:

A bygge «Innlandet» sterkere. For å gjøre dette tar vi **Initiativ**, løser oppgaver med **Dialog** og praktiserer **Åpen dør-Lav terskel**.

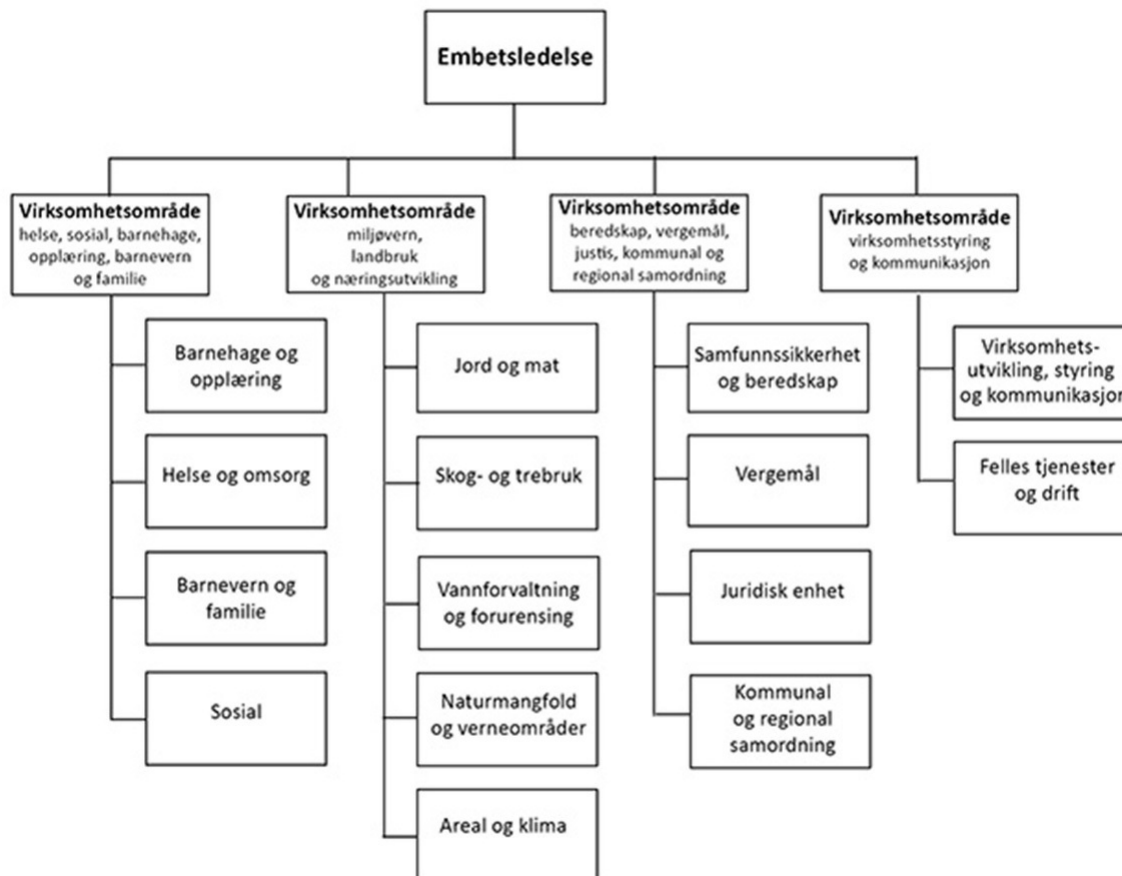
Vi har definert 6 overordnede fokusområder som er retningsgivende for samordning, tverrgående prioritet og strategisk rettet oppgaveløsning og arbeid:

- Barn og Unge
- Grønn Omstilling og Klima
- Fremtidsrettet kommunesektor
- Rettsikkerhet
- Samfunnsikkerhet og Beredskap
- Organisasjon

Disse skal ha plass i alle virksomhetsområdenes arbeid. Det rettes tiltak for hvert område og det avklares hvilke samarbeidsarenaer som skal prioriteres for å fremme samhandling med samarbeidspartnere.

Fylkesmannen i Innlandet har på flere områder et utstrakt regionalt samarbeid med de omkringliggende statsetater, fylkeskommune og kommuner.

2.2 Organisasjon og ledelse

Organisasjonsmodell Fylkesmannen i Innlandet

Fylkesmann Knut Storberget tiltrådte embete januar 2019. Fylkesmannen i Innlandet er etter fusjon pr. 1. januar 2019 organisert med Virksomhetsområder (VO) og underliggende enheter. VO skal forsterke samordning og koordinering på tvers i embetet og innad i virksomhetsområdene, VO ledes av fire direktører. Enhetene ledes av enhetsledere, med unntak av enhetene kommunal og regional samordning og virksomhetsutvikling, styring og kommunikasjon. Disse ledes av aktuell VO-direktør.

Embetet hadde i 2020 totalt 247 ansatte. Dette fordelte seg på 220,3 årsverk.

Fylkesmannen i Innlandet har hovedsete på Lillehammer i Rosenlund Kontorbygg og ca. 200 ansatte har arbeidssted her. På Hamar har Fylkesmannen i Innlandet en underliggende enhet, og ca. 44 ansatte har arbeidssted ved Statens Hus der. I tillegg har Fylkesmannen i Innlandet flere mindre kontorlokasjoner for nasjonalparkforvaltere og regionstillinger innen landbruk rundt om i Innlandet.

2.3 Presentasjon av utvalgte nøkkeltall

Tabellene nedenfor viser de utvalgte nøkkeltallene for Fylkesmannen i Innlandet. Tallene er tatt ut i henhold til brukerveiledningene fra Fylkesmennenes fellesadministrasjon (FMFA).

For nærmere omtale av nøkkeltall knyttet til personalområdet vises det til kap.4.2. For nærmere omtale av nøkkeltall på økonomiområdet vises det til kap.3.4.

2020 har vært et særskilt år hvor nøkkeltallene ikke kan sammenlignes med tilsvarende tall for 2019. Håndteringen av Covid-19 har krevd omdisponeringer ressurser i Innlandet, samtidig som den eksterne aktiviteten var redusert første halvdel av 2020.

Budsjettavvik

Betegnelse på rapporteringskrav	
Budsjettavvik (tusen kr)	3 555.0
Budsjettavvik (%)	1.9 %

Budsjettavviket er i hovedsak knyttet til redusert aktivitet som en følge av Covid-19. Kostnader knyttet til omstilling og flytting er redusert sammenlignet med 2019.

Driftsutgifter og lønn

Driftsutgifter	180 374.0
Lønn 052501	158 141.0
Lønnsandel av driftsutgifter	87.7 %

Lønnsandelen har økt fra 2019. Det har sammenheng med omstillingskostnader og økt bruk av overtid, redusert husleie og andre utgifter.

Husleie

Husleie (tusen kr)	21 699.0
Husleie (% av driftsutgifter)	12.0 %

Husleieandelen er redusert som følge av at vi hadde ekstraordinært høye kostnader i forbindelse med leie av midlertidige lokaler i 2019. Vi har i tillegg redusert totalt leieareal som planlagt i 2020 etter at ombygging var ferdigstilt.

Journalposter

Betegnelse på rapporteringskrav	Journalposter totalt	Antall journalposter i ePhorte	Antall journalposter i vergemåls-ePhorte
Antall journalposter	113 532	70 412	43 120

Minimal endring av antall journalposter i ePhorte sammenlignet med 2019, i vergemåls ePhorte er det en økning på 9821 journalposter sammenlignet med 2019.

Regnskapstall sortert på poster

Betegnelse på rapporteringskrav	2020
052501	182 508
052521	8 146
Post 01 (unntatt 052501)	29 553
Post 20-29 (unntatt 052521)	100 122
Post 30-39	11 710
Post 40-49	0
Post 60-69	194 005
Post 70-79	63 024
Post 80-89	3 307

Belastningen på de ulike postene er avhengig av de tildelingene vi mottar, disse varierer noe fra år til år. Ekstra tilskuddsmidler som en følge av Covid-19 gjør sammenligning med tidligere år lite aktuelt.

Sykefravær

Betegnelse på rapporteringskrav	Dager/Prosentdel
Sum totalt sykefravær (legemeldt og egenmeldt)	3 418.0
Prosent sykefravær (legemeldt og egenmeldt)	5.7 %
Sum totalt sykefravær menn (legemeldt og egenmeldt)	943.0
Prosent sykefravær menn (legemeldt og egenmeldt)	4.4 %
Sum totalt sykefravær kvinner (legemeldt og egenmeldt)	2 475.0
Prosent sykefravær kvinner (legemeldt og egenmeldt)	6.5 %
Antall legemeldte sykedager for menn	826.0
Prosent legemeldte sykedager for menn	3.9 %
Avtalte arbeidsdager for menn	21 406.0
Antall legemeldte sykedager for kvinner	2 141.0
Prosent legemeldte sykedager for kvinner	5.6 %
Avtalte arbeidsdager for kvinner	38 055.0
Antall egenmeldte sykedager for menn	117.0
Prosent egenmeldte sykedager for menn	0.5 %
Antall egenmeldte sykedager for kvinner	333.0
Prosent egenmeldte sykedager for kvinner	0.9 %

Sykefraværet i 2020 har vært høyere enn tidligere. Vi så at det økte allerede mot slutten av 2019, og forventet videre stigning i 2020 som et resultat av fusjonering og for mange en krevende situasjon å stå i. Det er gjort flere grep i enheter med høyt sykefravær, og vi håper at dette vil ha en positiv effekt. Sykefraværet vårt er sammenlignbart med sykefraværet i andre embeter som fusjonerte samtidig som oss.

Likestilling

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall kvinner	Andel kvinner	Antall menn	Andel menn	Arslønn kvinner	Arslønn menn	Andel kvinners lønn av menns lønn
Totalt i virksomheten	159.0	64.4 %	88.0	35.6 %	626 114.0	680 441.0	92.0 %
Kategori 1: Embetsledelse/Dir/Admsjef	7.0	36.8 %	12.0	63.2 %	908 332.0	951 635.0	95.4 %
Kategori 2: Seksjonssjef/Ass dir	7.0	41.2 %	10.0	58.8 %	971 946.0	774 845.0	125.4 %
Kategori 3: Saksbehandler 1	99.0	63.1 %	58.0	36.9 %	621 514.0	626 939.0	99.1 %
Kategori 4: Saksbehandler 2	35.0	85.4 %	6.0	14.6 %	550 636.0	560 132.0	98.3 %
Kategori 5: Kontorstillinger	11.0	91.7 %	1.0	8.3 %	506 091.0	440 600.0	114.9 %
Kategori 6: Fagarb. stillinger	0.0		0.0		0.0	0.0	
Kategori 7: Lærlinger	0.0		0.0		0.0	0.0	

Kvinnens andel av menns lønn per desember 2020 var 92 %. Sammenlignet med 2019 er den 0,4 % høyere. Andel kvinners lønn av menns lønn hos FMIN i 2020 var omtrent på snittet sammenlignet med andre embeter.

Årsverk

Betegnelse på rapporteringskrav	2020
Totalt antall årsverk	222.3
Totalt antall årsverk for kvinner	137.7
Totalt antall årsverk for menn	84.6
Totalt antall årsverk for faste stillinger	206.4
Totalt antall årsverk for midlertidige stillinger	13.8
Sum andel administrasjon	6.3 %
Økonomi	4.6
Lønn	0.8
Personal	2.9
Resepsjon/sentralbord	2.9
Andre administrative oppgaver (spesifiser i kommentarfeltet)	2.9
DFØs definisjon av årsverk er benyttet.	

Antall årsverk er høyere enn i 2019. En del av forklaringen er høyere turnover i 2019 der flere stillinger sto vakante over tid. Bruk av overtid ifm Covid-19 utgjør ca. 4 årsverk. Vi har også hatt studenter inne på sommerjobb, noe som påvirker årsverkstallet. Om man ser på antall ansatte 31.12 sammenlignet med året før, har det gått ned. Grenseoppgang mellom fag og administrative oppgaver er krevende. Hos FMIN er administrative tjenester lagt til ett virksomhetsområde. I nøkkeltallene finner man derfor bare igjen ansatte i VO4. Virksomhetsdirektør er fordelt på personal og annet. Underdirektør er fordelt på økonomi, personal, resepsjon og annet. Annet for disse to betyr virksomhetsstyring. Den tredje lederen i VO er fordelt på annet (som her betyr drift), samt økonomi og noe på resepsjon. Under andre adm. oppgaver er også øvrig drift. Andel administrasjon er lavere enn den var i 2019.

Turnover

Betegnelse på rapporteringskrav	2020
Turnover i prosent	8.6 %
Gjennomsnittlig antall ansatte	221.5
Totalt antall ansatte som sluttet (ekskudert de som gikk av med pensjon) i løpet av året og ble erstattet	19.0
Totalt antall ansatte som sluttet	33.0
Herav ansatte som sluttet grunnet pensjonering	9.0
Herav ansatte som sluttet grunnet andre årsaker	24.0

Turnover har vært lavere i år enn i 2019. Det er mange som har sluttet i år, men en stor del av de er pensjonister eller midlertidig stillinger som ikke har blitt forlenget. Sommervikarer er ikke tatt med i beregningene. Turnover er gjennomsnittlig sammenlignet med andre embeter som fusjonerte samme år som oss.

HR

Betegnelse på rapporteringskrav	2020
Sum antall ansatte	247
Antall kvinner	159
Antall menn	88
Sum antall deltidsansatte	10
Antall deltid kvinner	7
Antall deltid menn	3
Sum antall midlertidige ansatte	25
Antall kvinner, midlertidig	15
Antall menn, midlertidig	10
Sum antall ansatte med personalansvar	19
Antall kvinner, personalansvar	7
Antall menn, personalansvar	12
Sum antall ansatte	239
Antall ansatte under 20 år	0
Antall ansatte 20 - 29 år	14
Antall ansatte 30 - 39 år	41
Antall ansatte 40 - 49 år	59
Antall ansatte 50 - 59 år	92
Antall ansatte over 60 år	33
Gjennomsnittlig ukesverk foreldrepermisjon kvinner	24
Dagsverk foreldrepermisjon kvinner	712
Antall kvinner i foreldrepermisjon	6
Gjennomsnittlig ukesverk foreldrepermisjon menn	14
Dagsverk foreldrepermisjon menn	70
Antall menn i foreldrepermisjon	1

Vi ser at vi har en høyere andel midlertidige stillinger enn flere andre embeter. En del tilsetninger er midlertidige fordi vi er usikre på bemanningsbehovet framover. Studenter og pensjonister er også med i tallet, så det reelle tallet er lavere. De som har deltidsstilling har dette etter eget ønske eller behov.

3 Årets aktiviteter og resultater

3.1 Redegjørelse for, analyse og vurdering av oppnådde resultater

Hovedmål 1 - Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket

Fylkesmannen i Innlandet vurderer at mål om nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket som nådd i 2020. Flere fagområder rapporterer om tettere dialog på alle nivå med kommunene. Året har naturlig nok vært preget av at formidling av nasjonale føringer og nasjonal politikk i forbindelse med pandemien har hatt høyest prioritet. De ulike fagområdene i embetet har formidlet nasjonal politikk gjennom dialog, kompetanseheving, informasjon, tilsyn, veiledning og kommunikasjonen direkte mot kommunene og i ulike regionale sammenhenger.

Planlegging

Vi ser at de nasjonale og særlige viktige regionale hensyn i økende grad blir ivarettatt av kommunene. Vi påpeker hvilke interesser det er viktig at kommunen ivaretar ved planoppstart og vi opplever at kommunene tar hensyn til det. Støy og ivaretagelse av samfunnsikkerhetshensyn var de mest krevende områdene for kommunene i 2020.

Kommunene har blitt mer realistiske i samfunnsplanleggingen. Vi mener at kommunebildene våre har vært med å bidra til dette da disse har vært viktige i dialogen om utfordringer og muligheter kommunene står overfor.

Gjennom arbeidet med kommunebildene har vi avdekket at mange av de mindre kommunene har sårbar kompetanse og kapasitet på planområdet. I 2020 har vi derfor gjennomført flere webinarer på sentrale områder for å styrke kompetansen i kommunene.

Vi har stor grad lykkes med samordning av innsigelse i fylket. Dette har skjedd gjennom dialog, og ikke ved avskjæring av innsigelser. Under en prosent (0,87%) av alle planer er oversendt departementet for avgjørelse. Og 1,75 % har gått til meking.

Kommuneøkonomi

Koronapandemien har ført til at vi har fått til tettere dialog med økonomisjefene i kommunene gjennom digitale møter. Dette har gitt mer verdi i form av dypere kunnskap om kommuneøkonomien i fylket. Vi har også fulgt opp noen kommuner med særlige utfordringer digitalt. Dette vil vi videreutvikle i 2021.

Oppfølging av kommunene med utfordrende kommuneøkonomi har blitt mindre enn planlagt da mye tid har medgått til å følge opp kommunene på økonomiske konsekvenser av pandemien. Vi har jobbet mye for å være i forkant av de økonomiske utfordringene kommunene har hatt knyttet til pandemien. Korona påførte kommunene store kostnader og medførte at noen kommuner fikk likviditetsutfordringer særlig første halvår.

En kommune ble meldt inn i ROBEK i 2020. Denne er fulgt tett opp, de har lagt gode planer for å håndtere situasjonen og vi antar at de relativt raskt vil kunne meldes ut igjen av ROBEK.

Skjønnsmidler både de ordinære, til fornying og innovasjon og korona er fordelt etter dialog med kommunene og KS. Vi valgte å fordele 10,7 mill kroner som egentlig var satt av til fornying og innovasjon og uforutsette utgifter til dekning av koronautgifter. For øvrig ble skjønnsmidler fordelt i tråd med de planer vi hadde og i henhold til retningslinjene.

Landbruk

Vi opplever at kommunene i Innlandet generelt har en god forståelse av gjeldende landbrukspolitikk og følger den opp som forutsatt. Dette spiller at landbruket har stor betydning i mange kommuner, og med en økende oppmerksomhet. Enkeltkommuner har imidlertid utfordringer med både kapasitet og kompetanse, mens en rekke andre er sårbare. Et systematisk arbeid med kommuneROS og kommunebilder siste to år, har imidlertid gitt Fylkesmannen et bedre grunnlag for å skreddersy tilbud til enkeltkommuner eller grupper av kommuner. I oppfølgingen legges vekt på å sikre en dialog også med kommunes ledelse administrativt og politisk, i tillegg til landbrukskontorene.

Omfanget av kommuneretta kurs og samlinger var, året under ett, forholdsvis høyt til tross for koronasituasjonen. Vridningen i tilbudet over fra fysiske samlinger til digitale plattformer var et vellykket grep, og ga muligheter for en mer målrettet dialog. Egne nyhetsbrev på koronarelaterte utfordringer i landbruket er tatt godt imot i kommunene. Etterspørselen og oppslutningen om kompetansehevende tilbud digitalt og fysisk er vedvarende stor, noe som også vitner om kommuner med interesse for faget og at Fylkesmannen fyller rollen som kompetansesenter.

Revitaliserte regionale arenaer, som følge av oppgavereformen, tjener også som viktige plattformer for å skape ekstra oppmerksomhet om politikk, virkemidler og initiativ spesielt på næringsutviklingsområdet.

Miljø og klima

Nasjonal politikk på klima- og miljøområdet formidles løpende til kommunene, og der særskilte hensyn og behov følges opp både gjennom tilbakemelding, innspill og deltagelse i lokale prosesser, men også gjennom en rekke regionale møter, kurs og samlinger. Det har i 2020 vært avholdt en rekke fagsamlinger og senere webinarer på ulike tema som er etterspurt eller hvor vi ønsker å være pådriver, f.eks. innen klima- og klimatilpasning, NiN-kartlegging, biologisk mangfold m.v.

Ekstern kommunikasjon og informasjon har vært mer vektlagt i 2020, og med hell. Informative og gode innslag i ulike media lokalt og regionalt, f.eks. knyttet til arbeidet med restaurering av myr og våtmark, rovvilt- og beitedyrproblematikk, har vært viktige bidrag til å bedre forståelsen for den nasjonale politikken regionalt. m.v.

På vannområdet er arbeidet mye konsentrert rundt dialog med vannområdene i regionen. Et forbedret kunnskapsgrunnlag med mål om bedre vannkvalitet vil være de langsiktige resultatene av dette. Den nasjonale avfallspolitikken formidles gjennom konsesjonsbehandling og tilsyn. Vi har bla. satt fokus

på plastforsøpling i våre elver i sammenheng med Innsamlingsaksjonen 2020 om plast i havet, og som resulterte i mange og gode medieoppslag.

Oppvekst og velferd

Organisasjonsmodellen hos Fylkesmannen i Innlandet hjelper oss til å ha et helhetlig fokus på velferdsområdet, sosial, helse og omsorg, barnehage og oppvekst, barnevern og familie. Dette er forsterket gjennom ustrakt krise- og beredskapshåndtering i 2020.

2020 har vært et år hvor vi, i stor grad, har formidlet nasjonale føringer i forbindelse med pandemien. Utover dette har vi vært spesielt vært opptatt av å formidle statlige forventninger om tverrsektorielt samarbeid og samordning av tjenestene for utsatte barn og unge og deres familier. Konkret i dialogmøter med administrativ og politisk ledelse, i enkeltsaker der vi har klagesaker og/eller tilsyn fra flere områder parallelt og i annet utviklings- og opplæringsarbeid som retter seg mot tjenesteytere i de ulike sektorer. Som følge av koronahåndteringen har vi hatt tettere kontakt med kommunene både på ledernivå og på tjenestenivå. Vi oppfatter at det tverrfaglige samarbeidet mellom ulike sektorer som gir tilbud til barn og unge har fått økt oppmerksomhet bl. a gjennom diskusjoner om å skjerme barn og unge mot inngripende tiltak. Samhandling krever innsikt i hverandres tjenester og vi merker at det er et styrket fokus og ønske om å ivareta tverrfaglig innsats til de utsatte gruppene. Dette er et viktig utviklingsarbeid hos oss og sammen med kommunene.

Vi har også både gjennom regionale dialogmøter og i møter med enkeltkommuner formidlet nasjonal politikk innen bl. a fastlegesituasjonen, rus-/psykisk helse, folkehelse, kompetanseløftet, satsningen på omsorgsfeltet, samt hab./rehab. og demensomsorgen. Innen omsorgsfeltet har oppmerksomheten særlig vært rettet mot Meld. St. 15 (2017-2018) Leve hele livet. I vår kontakt med kommunene har vi et klart inntrykk av at vår dialog med kommunene har hatt god effekt på utviklingen av tjenestene.

På samme måte har vi, gjennom etablerte møteplasser med kommunene og fylkeskommunen formidlet nasjonal politikk på barnehage og opplæringsområdet. Gjennom 2020 har Fagfornyelsen, 0-24-samarbeidet, Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis og Regional og desentralisert ordning for kompetanseutvikling vært temaer. I 2020 har vi sammen med kommunene og høgskoleinstitusjonene etablert en ny felles ordning for kompetanseutvikling. Det er vår vurdering at kommunene og fylkeskommunen jobber aktivt med å implementere nasjonale forventninger i sitt arbeid, både regionalt og lokalt. Dette ser vi f.eks ved at Barns rett til å bli hørt og inkludert synliggjøres konkret gjennom skolemiljøsakene. Vi opplever at dette er utfordrende i den praktiske skolehverdagen i flere kommuner, men både vi og kommunene jobber med å etablere felles forståelse for hvorfor og hvordan dette arbeidet bidrar til at barn får reell innflytelse i skolemiljøspørsmål.

Når det gjelder barnevern og familieområdet så har pandemisituasjonen hatt høyt fokus. Vi har formidlet retningslinjer fra regjeringen og bidratt til å løfte frem hvordan tiltak som følger av pandemien påvirker utsatte barn og unge og deres familier. Vi har også utført et arbeid med formidling av barnevernreformen, kompetansesatsingen for kommunalt barnevern og endringer i barnevernloven. Vi har iverksatt og fulgt opp kartlegginger, undersøkelser og risikovurderinger, for å sikre oppfølging av retningslinjer.. Denne innsatsen viser at barnevernet i innlandet strekker seg langt for å sikre bistand til barn og unge. I starten av pandemien tok vi initiativ til å ansatte i barnevernet måtte defineres om samfunnskritisk personell. Dette bidro til fokus på sårbare grupper. Sentral koordineringsgruppe har, i tett dialog med embetene, tydeliggjort utfordringsbildet for barn og unge gjennom pandemien. Dette har vært viktig kunnskapsgrunnlag i vår dialog med kommunene. Vi er allikevel bekymret for langtidsvirkninger for utsatte barn og unge og deres familier. Vi vil også nevne at vi har sett det som viktig å bidra til at barnehager og skoler aktivt bruker trafikklysmodellen slik at barn i størst mulig grad opprettholder muligheten for å være tilstede på skole og barnehage og at hjemmeundervisning brukes i minst mulig grad.

Også innen de sosiale tjenester har vi hatt faste møter med Nav-lederne, hvor det har vært stor oppmerksomhet på vanskeligstilte grupper knyttet til pandemien. Vi har bidratt til å løfte frem beredskapsansvaret som fremkommer av sosialtjenesteloven. Fokuset på barn og unge, tjenesten opplysning, råd og veiledning, kvaliteten i gjennomføring av aktivitetsplikt og tilgjengelig kvalifiseringsprogram har også vært fremtredende i vår dialog med Nav-kontorene. Vi har også gjennomført møter med enkeltkommuner og gitt opplæring til ansatte i Nav-kontorene i Innlandet. Vi har hatt høy innsats på «Bolg for velferd Innlandet». Vi har styrket fokuset på barnekonvensjonen og barns rettigheter gjennom behandling av klagesaker etter sosialtjenesteloven. Nav kontorene melder tilbake at dette oppleves som god læring, fordi de på denne måten får konkrete tilbakemeldinger.

Koronapandemien har utfordret tjenestetilbudene innenfor oppvekst - og velferdsområde. Men samtidig har utbruddssituasjoner krevd at kommunen må samarbeide på tvers av tjenester i sin risikovurdering, om bruk av personell og i beslutning av smitteverniltak. Kommunene har selv uttrykt, og vi ser også, at de ulike tjenesteområdene gjennom krisen har vært nysgjerrige på hverandre og på den måten også fått innsikt i hverandres tjenester. Utsatte barn og unge og deres familier krever helhetlig fokus. Gjennom oppfølging av arbeidet både generelt og opp mot enkeltkommuner, erfarer vi at det er krevende å skape god rolleforståelse og faginnikt på tvers av tjenester. Dette tas med videre inn i 2021, og mot 2022 i forberedelse av oppvekstreformen

Samfunnssikkerhet og beredskap

Det er vår vurdering at kommuner, etater og virksomheter som har oppgaver innen samfunnssikkerhet og beredskap er godt kjent med rolle- og ansvarsfordelingen på området. Selv om covid-19-håndteringen har tatt mye oppmerksomhet, har vi gjennomført en rekke nettverksaktiviteter der roller og ansvar og nasjonal politikk har blitt satt på dagsorden.

Covid-19-håndteringen har i stor grad dreiet seg om å formidle nasjonal politikk og styringssignaler. Dette har vi gjort gjennom regelmessige møter med kommunene og i Fylkesberedskapsrådet. Vi har opplevd at kommunene i Innlandet har vært svært lojale mot nasjonale tiltak og i svært liten grad iverksatt egne, strengere tiltak annet enn tidsbegrensede tiltak under lokale utbrudd.

Fylkesmannen har under hele pandemien vært bevisst på mulige samtidige hendelser, men vi har heldigvis vært spart for det i 2020.

Innlandet er utsatt for naturhendelser og er derfor også spesielt utsatt for ekom- og strømutfall på grunn av naturgitte og demografiske forhold som mye skog, bratte dalsider og spredt bosetting. Gjerdrum-raset var også en alvorlig påminnelse om risikoen knyttet til naturutløste hendelser. Betydningen av å ivareta klimatilpasning i arealplanarbeidet øker, og plangjennomganger med dette for øyet er en stadig viktigere oppgave for Fylkesmannen. Oppgaven er utfordrende fordi «trusselbildet» er kompleks, og fordi fagmyndighetene ikke har ressurser til å bidra i tilstrekkelig grad. Erfaringer fra hendelser må brukes til å lage enda bedre beredskap. Evaluering etter hendelser er viktig for å ivareta dette, og Fylkesmannens prosjekt for å bedre kvaliteten på evalueringer fortsetter i samarbeid med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

Det regionale risikobildet må reflektere klimautfordringene og sårbarhetene i kritisk infrastruktur som kraftforsyning og elektronisk kommunikasjon. Revisjonen av eksisterende fylkesROS – Regional plan for samfunnssikkerhet og beredskap – har blitt utsatt pga. pandemien, og dette arbeidet starter nå opp igjen i regi av Innlandet Fylkeskommune.

Totalforsvarsarbeidet har hatt noe redusert fokus i 2020 pga. covid-19-håndteringen, men vil få nytt fokus i 2021.

Tilsyn og øvelser i kommunene har vært nedprioritert i 2020 pga. covid-19-håndteringen, men kommunal beredskapsplikt har likevel hatt stort fokus. Kommunenes håndtering av covid-19 har vært god, og kommunenes beredskap har blitt prøvet under en langvarig og omfattende hendelse. Samfunnets evne til å håndtere en omfattende hendelse med redusert tilgang til kraft og elektronisk kommunikasjon har vært fokus for øvelser i slutten av 2019 og starten på 2020, og vil fortsatt ha fokus under fremtidige tilsyn og øvelser.

Hovedmål 2 - Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger

Samordning innen samfunnssikkerhet og beredskap har naturlig nok vært en hovedprioritet i 2020, og håndtering av smittesituasjonen har krevd mye av Fylkesmannen i Innlandet når det gjelder samordning og gode helhetsløsninger. Hyppige møter gjennom hele året med kommunene og i fylkesberedskapsrådet har vært det viktigste bidraget for å nå dette hovedmålet i covid-19-arbeidet. I tillegg til dette har Fylkesmannen i Innlandet deltatt i ulike forum og initiert samarbeidsformer og strukturer som bidrar til god måloppnåelse. Samordning og helhetsløsninger er også noe man har kommet langt med i arbeidet med tilsyn i kommunene.

Oppvekst og velferd

Velferdsforum ledes av fylkesmannen og er vår overbyggende arena hvor alle statlige etater på velferdsområdet møtes til dialog og kunnskapsutveksling med formål å samordne og samhandle rundt innsats på velferdsområdet. Deltakere er NAV, Sykehuset Innlandet, Politiet, Husbanken, BUFetat, KS (rådmannsutvalg, styret og direktør i regionen) Fylkeskommunen, NTNU, HINN, avdelingsdirektørene på velferdsområdet hos Fylkesmannen. Hovedfokus i 2020 har vært barnevernsreformen, helsefelleskap, ny sykehusmodell i Innlandet, kvalitetsutvikling i skolen, boligsosialt arbeid og korona sin betydning for utsatte barn og unge og deres familier.

På barnevernområdet har Fylkesmannen i Innlandet fungert som koordinerende fylkesmann for tilsyn med Bufetat, Region øst. På grunn av smittesituasjonen i landet hadde vi i perioder ustrakt møtevirksomhet med seksjonen for barnevern hos Fylkesmannen i Oslo og Viken og ledelsen i Bufetat, for å koordinere oppfølgingen av og tilsynet med Bufetat, barneverninstitusjonene og bistanden til kommunene. Samarbeidet har vært viktig og nyttig for å få oversikt i smittesituasjonen, beredskapen og oppfølgingsbehovet i Innlandet og region øst.

Vi sitter i OSU (overordnet samarbeidsutvalg) sammen med kommunene og sykehuset Innlandet. I koronasituasjonen har det vært ukentlig operative møter for informasjonsutveksling og koordinering. TISK, intermedieære sengeplasser, kontinuitetsplaner og regionalt samarbeid har vært sentralt. Gjennom OSU jobbes det med struktur og organisering av helsefelleskap i Innlandet med sikte på ny modell fra 1.7.2021

"Innlandsnettverket" er et fagnettverk mot vold i nære relasjoner. Nettverksmedlemmer er FMIN, RVTS Øst, Fylkeskommunen, IMDi, UDIs regionkontor Indre Østland, Bufdir (Familievernkontoret Innlandet), Gjøvik kriesenter, Politi Innlandet, Likestillingscenteret.

Fylkesmannen Innlandet er også ett av embedene som deltar i "Pilot for programfinansiering" med fire kommuner. Gjennom dette arbeidet er det også tett samarbeid med høgskole- og universitetsmiljøet i Innlandet.

Vi har hatt høy aktivitet innen området «bolig for velferd» som nå har fått fast grunn i Innlandet under tittelen «bolig for velferd Innlandet». Dette er et forankret samarbeid mellom Statsforvalteren, Innlandet fylkeskommune, Husbanken Øst og Nav. Vi har jobbet med kommuneforankring i 2020 og satsningen videreføres inn i 2021 med konkret kommunerett, samordnet innsats.

Miljø og klima

På klima- og miljøområdet er det i all hovedsak et godt fungerende samarbeid med øvrige regionale instanser over et bredt felt. På vassdragsområdet er det et effektivt samarbeid med fylkeskommunen og NVE for å håndtere overlappende saksområder. I arbeidet med å bekjempe fremmede arter og ivareta biologisk mangfold er det utviklet et godt samarbeid med bl.a. Statens vegvesen. På rovviit- og beitedyrområdet har vi et godt og nødvendig samarbeid med Statens naturoppsyn (SNO) og Mattilsynet for regionalt arbeide for den todeltede målsettingen. På klimaområdet sluttet Fylkesmannen seg til Klimapartner Innlandet sammen med bl.a. FK, innovasjon Norge mfl. for å styrke arbeidet for å nå målene om et lav-utslippssamfunn. Miljøforum og Regionalt planforum er andre prioriterte fora for å utveksle informasjon og bidra til helhetlig og samordnet forvaltning regionalt.

Samorganiseringen av miljø- og landbruksområdet internt hos Fylkesmannen, har gitt en bedret samordning på en rekke fagområder bl.a. innen skogvern, på vannområdet, NiN-kartlegging og biologisk mangfold. Oppfølging av rovviit-/beitebrukspolitikken har allerede over lang tid vært godt samordnet.

Landbruk

Regjeringens oppgavereform ga støtte til en positiv fornying og revitalisering av samarbeidsformer og – strukturer regionalt. Det er etablert et nytt Regionalt partnerskap for landbruk og en rekke mer spissede samarbeidsfora på ulike fagområder. Vi opplever at nyordningen legger godt til rette for å videreføre et godt fungerende samarbeid regionalt. Trekantsamarbeidet mellom Fylkesmannen, Innovasjon Norge og Fylkeskommunen utgjør fortsatt kjernen i en rekke utviklingsinitiativ regionalt, selv om relasjonen til Innovasjon Norge ikke er like tett som den var før Regionalt næringsprogram (RNP) ble overflyttet Fylkeskommunen.

Særskilte utfordringer i landbruket utløst av koronasituasjonen bl.a. knyttet til arbeidskraftsituasjonen i jord- og skogbruket, ble håndtert og fulgt opp helhetlig i tett samarbeid med NAV og Mattilsynet regionalt. Et særskilt rekrutteringsopplegg ble utviklet i samarbeid med NAV, og smittevernutfordringer i enkeltkommuner ble fulgt opp i dialog med Mattilsynet. Fylkesberedskapsrådet, der landbruket har fast plass, tjener som en god arena for å følge opp enkeltutfordringer og initiativ også på landbrukssiden.

Samarbeidet og samordningen med Statens kartverk ivaretas innenfor en rekke fora (Norge digitalt, Geovekst, lederforum GIS m.v.). I dyrevelferdssaker er nye informasjonsrutiner under oppfølging i dialog med Mattilsynet både regionalt og lokalt.

Samordning av tilsyn i kommunene

Fylkesmannen i Innlandet har kommet langt i arbeidet med å få til en god samordning og god helhetsløsning når det gjelder tilsyn i kommunene. Et internt forum er etablert og det har blitt avholdt to tilsynskonferanser med representanter fra andre statlige tilsynsmyndigheter og kommunene (kontrollutvalgssekretariatene inkludert) som har bidratt til å øke kjennskapet om hverandre og få til en bedre dialog mellom aktørene. Vår vurdering er imidlertid at både Statsforvalteren og andre tilsynsmyndigheter må ha større fokus på tidlig planlegging for å få full utnyttelse av tilsynskalenderen som verktøy for samordningen.

Samordning innen samfunnssikkerhet og beredskap

Helhetlig og samordnet arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap er et sentralt mål hos oss. Etablering og vedlikehold av et bredt beredskapsnettverk med kommuner og regionale aktører er sentralt.

Under covid-19-pandemien har vi samordnet på regionalt nivå gjennom møter med Fylkesberedskapsrådet og kommunene annenhver uke. Her har det blitt gitt en situasjonsvurdering på overordnet nivå og innen helse og smittevern. Andre etater som NAV og NHO har også presentert sine situasjonsvurderinger med jevne mellomrom. Vi har presisert at Fylkesberedskapsrådet er et forum der aktørene kan be om taletid for å ta opp problemstillinger som ønskes drøftet. Vi har i tillegg etablert en "ressursbank" der et utvalg av medlemmene i FBR samles for å samordne ressurssspørsmål. Dette har blant annet resultert i en transportavtale mellom SIHF og Røde Kors om transport av smittede pasienter. Regionale planer for samfunnssikkerhet og beredskap (Hedmark og Oppland) er også et verktøy for samordning. Analysene skal revideres og samles for Innlandet i 2021.

Innlandet er et enhetlig fylke der aktørenes geografiske grenser i stor grad er overensstemmende med fylkesgrensen. Dette er en klar fordel innen samordning. Vi har også 350 km felles grense med Sverige hvor det er 38 kjørbare grenseoverganger. Vi har hatt møte annenhver uke med beredskapsmiljøene i Värmland og Dalarna, samt to møter i Grenseredningsrådet for å diskutere stenging av grensen og andre grenserelaterte spørsmål. Tilsynene med beredskapen i kommunene gjennomføres i stor grad sammen med helse- og sosialavdelingen, noe som har vært praksis i mange år. Vi følger opp de kommunene som har behov for veiledning. Vi ser at i noen kommuner er kommunelegen og de helse- og omsorgsfaglige ressursene i for liten grad koordinert med det kommunale planverket. Dette har derfor stort fokus fra embedets side.

Internt i organisasjonen sikrer vi at kommunikasjon er koordinert slik at embetet framstår som en samlet ressurs for omgivelsene.

Arbeidet med totalforsvaret krever stor grad av samordning mellom aktørene. I 2020 var det begrenset med aktiviteter rundt totalforsvaret, men vi vil ta dette arbeidet opp igjen i 2021. Vi vil likevel presisere at erfaringene med håndteringen av Covid-19 er direkte overførbart til totalforsvaret. For å kunne håndtere en høyintensitetshendelse - for eksempel en sikkerhetspolitisk krise, er det avgjørende at en lavintensitetskrise, som for eksempel pandemien, også beherskes.

Hovedmål 3 - Rettsikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene

Fylkesmannen i Innlandet vurderer at embetet bidrar til å ivareta enhetlig rettspraksis i fylket. Restanser er gjennom året bygget ned på flere områder og saksbehandlingstid følges opp kontinuerlig. Embetet er også opptatt av at klagesaksbehandling skal brukes til læring for å bidra til ytterligere enhetlig rettspraksis. I tillegg bidrar embetet med kompetanseheving på ulike fagområder for å bidra til større grad av likebehandling.

Vergemål

Ved inngangen av året 2020 hadde embetet relativt store restanser på vergemålområdet. På denne bakgrunn ble de systematiske oppfølgingstiltakene innført i 2019 for å overvåke situasjonen, videreført i 2020. Restansene ble redusert utover våren og høsten 2020. Arbeidet med tiltak for ytterligere å bedre resultatene, har fortsatt inn i 2021. Vi gjennomførte tilsyn med alle verger med mange vergeoppdrag i 2020, pga pandemien ble de siste sluttført i 2021.

Oppvekst og velferd

Arbeidet med rettsikkerhetsoppgaver har høyeste prioritet innenfor velferdsområdet. Dette har ført til at vi ved årsskiftet så og si ikke har restanser når det gjelder pasientrettighetsklager. Alle tvangssaker (kap. 9, kap. 4A, tvangsmedisineringssaker etter psykisk helsevern loven og tvangsinnleggelse etter kap 10 i helse- og omsorgs-tjenesteloven) behandles fortløpende.

Vi har i 2020 etablert god kvalitet i saksbehandling, og gjennomføring av planlagte tilsyn etter barnehagelov og opplæringslov. Saksbehandlingstiden på 9a er redusert betydelig i 2020. Det er etablert samarbeid med fylkesmennene i Vestfold og Telemark og Oslo og Viken på flere områder som skolemiljø, introduksjonsområdet og statistikk. Dette samarbeidet er viktig for å sikre mer enhetlig praksis på tvers av embetene.

Rettsikkerheten på barnevern- og familieområdet prioriteres høyt og vi har opprettholdt rimelig saksbehandlingstid. I 2020 har vi innenfor barnevern og familieområdet jobbet med å kvalitetssikre arbeidsrutiner og arbeid med tilsyn. Vi har gjort tiltak for å sikre tilgjengelighet, informasjonsflyt, interne kompetansetiltak og dialog. Vi har hatt fokus på rettsikkerhet for barn og unge under pandemien, og rettigheter for barn og unge på barneverninstitusjoner. Vi har utviklet samarbeid på tvers internt i embetet, samt med direktoratet, statlige og regionale etater og andre embeter har bidratt til å styrke rettsikkerhetsarbeidet.

På sosialområdet har vi hatt høyt fokus på kvalitet og effektivitet i behandling av rettighetsklager. Vi er et fylke med relativt høy andel rettighetsklager på dette området, sammenlignet med landet for øvrig. Vi er opptatt av å behandle klager på en måte som kan føre til læring i Nav-kontorene og har derfor oppmerksomhet på hvordan vi formidler våre vurderinger ved behandling av klagesak. Vi har også et system for å merke oss problemstillinger knyttet til ivaretagelse av rettsikkerhet i enkeltkommuner/Nav-kontor. Dette setter oss i stand til å etablere dialog med tjenester som anses å ha behov for oppfølging/bistand til forbedring. Vi er også tilgjengelige på telefon og håndterer henvendelser fra tjenestemottakere som har spørsmål knyttet til sosiale tjenester. Vi anser at disse tiltakene til sammen bidrar til styrket rettsikkerhet for personer med behov for sosiale tjenester.

Landbruk

Harmonisering av forvaltningspraksisen mellom de to tidligere embetene har vært høyt prioritert, og ble langt på vei sluttført i 2020. Ikke minst er det lagt

ned mye ressurser i å utvikle et felles harmonisert kontrollopplegg og felles kontrollplan. Den samlede måloppnåelsen iht kontrollplan og –krav var derfor langt bedre i 2020 enn året før.

Foruten rettede kontroller, har heving av den generelle forvaltningskompetansen i kommunene et hovedfokus. Dette ivaretas gjennom en rekke kurs, samlinger, webinarer, samt løpende dialog/bistand til enkeltkommuner. Kompetansetiltakene hever både nivå, og bidrar til en større av likebehandling på tvers. Videreutvikling av kommunebilder og kommuneROS i 2020 har gitt et bedret grunnlag for å målrette innsatsen. For å ivareta rettssikkerhet og likebehandling i lovforvaltningen spesielt, har Fylkesmannen, med hjemmel i jordlovens § 3, gode erfaringer med å plukke ut 5-6 kommuner hvert år for en tettere oppfølging av sin lovforvaltning. Vårt generelle inntrykk er at det har vært positiv utvikling i kommunenes forvaltningspraksis i de senere år.

Miljø og klima

På klima- og miljøområdet har Fylkesmannen brukt forholdsvis mye ressurser på å heve forvaltningskompetansen i kommunene (kurs, samlinger m.v.) noe som er et viktig bidrag til å ivareta rettssikkerheten og sikre en større grad av likebehandling mellom kommuner. På forurensningsområdet har Fylkesmannen prøvd ut og invitert en rekke kommuner til bilaterale dialogmøter, med gode erfaringer og tilbakemeldinger. Vårt inntrykk er at det generelt er en positiv utvikling i kommunenes forvaltningspraksis, bruk og forståelse av bl.a. registreringer i naturbasen og utøvelse NML 8-12 i arealvedtak.

Plan, bygg og kommunalrett

Det har vært stort fokus på å arbeide ned restansene på klagesaker etter plan - og bygningsloven. Det har vært en økning i antall saker på ca 20 %. Saksbehandlingstiden har likevel gått vesentlig ned gjennom året, fra 27 uker ved starten av året til 8 uker på slutten av 2020. Som følge av pandemien har det blitt etablert en serie med webinarer på pbl-området for å ivareta opplæring og veiledning overfor kommunene.

På kommunalrettens område har de arbeidet med å bygge kompetanse på fagområdet. Henvendelser har i stor grad handlet om kommunalrettslige problemstillinger rundt koronasituasjonen. Det er gitt veiledning om bla. delegering, fjernmøter, hastevedtak og hvorvidt krisestab er et folkevalgt organ. Utover dette har vi veiledet om habilitet, lovlighetskontroll, sammensetningen av folkevalgte organ.

Pandemien har ført til mange spørsmål innen kommunalrett og andre rettslige områder. Gjennomføring av politiske møter, innsynskrav og grenseproblematikk var områdene med flest spørsmål. Vi har evnet å gi kommunene tilbakemeldinger på spørsmål de har stilt raskt. Til tider har pågangen vært stor og utfordret kapasiteten på disse områdene.

Hovedmål 4 - Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk

Gjennom pandemien har det vært viktig for Fylkesmannen i Innlandet å ta ulike initiativ for å være bindeleddet mellom lokale og nasjonale myndigheter, og embetet har jobbet særlig tett sammen med kommunene i 2020. Kunnskapen fra dette arbeidet setter embetet i stand til å holde sentrale myndigheter godt orientert om tilstanden i fylket. Embetet vil også trekke fram barn- og ungepanel og korpstankegang samt ulike nærings- og forvaltningsinitiativ som gode eksempler på arbeidet med hovedmålet.

Koronahåndtering

Vi har aldri stått i og håndtert en så langvarig krise. For oss har det vært viktig å være tett på kommunene og være bindeledd mellom kommunene og nasjonale myndigheter på en forutsigbar og troverdig måte. Da er det sentralt at vi fanger opp effektene for kommunene av tiltak som iverksettes og gir tilbakemelding om hvordan det påvirker deres hverdag. Skal vi lykkes med å håndtere pandemien må kommunene bli hørt med sine opplevelser og bli tatt med på råd. Kommunemøtene hvor flere statsråder og representanter fra Helsedirektoratet og FHI har deltatt har gjennom hele krisehåndteringen vært en viktig arena for formidling og dialog.

Vi har også arbeidet mye med å kartlegge de økonomiske effektene kommunene har hatt av pandemihåndteringen og formidlet dette til departementene både skriftlig og i møter.

Oppvekst og velferd

Dialogen med HTIL, Avdir, HOD, Udir, og BUFdir har vært tett, til nytte og konstruktiv gjennom hele året. Vi kunne ønske oss at det gjennom året var minimum to felles arenaer for felles tverrsektoriell dialog på forventninger og måter å løse tverrfaglige oppdrag. Vi har hatt gode kanaler for å formidle de utfordringene kommunene sitter i. Blant annet satte vi tidlig fokus på at ansatte i barnevernet burde få status som samfunnskritisk personell i pandemien. På denne måten bidro vi til informasjonsflyt som var sentralt for regjeringen og kommunene i oppfølgingen av utsatte barn og familier under pandemien. Helseesykepleiere har vært omdisponert til TISK arbeid, for å avhjelpe dette tok Fylkesmannen i Innlandet i oktober initiativ til opplæring av eksternt personell til å bistå i smittesporing. Opplegget kom på plass i desember i samarbeid mellom HOD, Fylkesmannen i Vestfold Telemark og Innlandet. Vi er opptatt av helhetlig og tverrsektoriell innsats fra vår side overfor kommunene for å sikre helhetlige tjenester spesielt for utsatte barn og unge og deres familier. Vi har utfordret våre oppdragsgivere til sterkere tverretattlig samarbeid i konkretisering av oppdrag på utvikling men også innenfor tilsyn. Der mener vi HTIL kan ha en koordinerende kraft. Vi synes det er vært positivt med felles oppdrag på barnevernsreformen i 2021. Barns stemme skal høres og forstås. Vi har, som et tiltak innenfor vår strategi «en barndom for hele livet», etablert et barn- og ungepanel. I 2020 har engasjerte barn og unge i vårt panel diskutert- og bidratt til bl.a mer lettlest brev til barn som bor på institusjon, gitt viktige innspill i klimaarbeidet og konkrete innspill til vurderingene av skolemiljø saker. Panelet har også vært en viktig dialogpartner i håndteringen av koronaen. Panelet bidrar med konkrete råd som påvirker oss og fører til endret praksis. Panelet ledes av fylkesmannen.

Koronasituasjonen har påvirket utviklingsarbeid, og vi valgte å bruke metodikken fra matgledekorpsset inn i arbeidet med oppdrag innenfor folkehelse, ernæring i institusjoner og implementering av leve hele livet. Vi mener korpstankegangen (eksterne fagressurser) forsterker samarbeidet og forankring av nasjonal politikk i kommunene. Vi har bedt HOD og LMD om å kunne videreutvikle dette, også inn mot formidling av erfaringer etter tilsyn og annen kartlegging på sikt.

Landbruk

Innlandet har et stort potensial for økt grønn verdiskaping. Bioøkonomi er derfor utpekt som et hovedsatsingsområde i næringsutviklingsarbeidet regionalt, forankret i en regional bioøkonomistrategi vedtatt av Fylkestinget. Satsingen er ytterligere forsterket gjennom etableringen av prosjektet "BioValley", med Fylkeskommunen og Fylkesmannen som pådrivere og eiere. Prosjektet samler en rekke regionale aktører, og med en klart ambisjon om å utvikle Innlandet til «Norges grønne motor». I 2020 ble det tatt initiativ til utarbeiding av handlingsplaner for h.h.v. "Jordbruksområdet" og "Skog og tre", innen rammen av Regional bioøkonomistrategi, og med Fylkesmannen som hovedsekretariat.

I lys av koronasituasjonen tok Fylkesmannen initiativ til en tett dialog med landbrukets faglag og landbrukskontorene om håndtering av ulike utfordringer både i forvaltning og i næring. Nye informasjonsrutiner ble etablert, det var jevnlig dialogmøter, og behov og utfordringer ble viderefremmet til departement og direktorat. Det var også et tett samarbeid med Mattilsynet og NAV om arbeidskraftsituasjonen. På skogsiden tok Fylkesmannen aktivt del i rigging og utforming av koronarelaterte tiltak, i tett samarbeid med skognæringa, og gjennom innspill og dialog med sentrale myndigheter.

Miljø og klima

Bruk og forvaltningen av utmarka har oppmerksomhet i Innlandet. Våre mange og store verneområder i regionen tiltrekker mange besøkende, og kommunene og lokale aktører har store forventninger til verdiskaping knyttet til reiseliv og turisme. En god balanse mellom bruk og vern er viktig for å kunne utnytte potensialet, og styrke lokal oppslutning om ulike verneiltak. I 2020 har Fylkesmannen sammen med nasjonalparkforvalterne tatt en aktiv rolle for å utvikle og operasjonalisere besøksforvaltningen. Utviklingsarbeidet har skjedd i tett kontakt med Innlandet fylkeskommune, Den Norske Turistforening og Miljødirektorat/Statens naturoppsyn for samarbeid og innspill, og er noe vi ønsker å videreutvikle i 2021.

Selv om fjoråret var et godt år med tanke på antall roviltskader i Innlandet, har det i enkelte beiteområder vært store utfordringer. Vi har hatt tett dialog med berørte beitedyreiere, reindriftsutøvere, kommuner, faglag i landbruket, men også enkelte av miljøorganisasjonene. Underveis har vi informert direktorat og departement om behov og utfordringer knyttet både til gjennomføring og virkemidler.

3.1.1 Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket

3.1.1.1 En bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling og arealbruk

Vi viser til nasjonale og særskilte regionale hensyn ved planoppstart. Vi opplever at kommunene i økende grad tar hensyn til dette. Kommunene har også i hovedsak oppdaterte planer. Vi har særlig fulgt opp de kommunene som har gamle planer og vi har hatt fokus på dette ved innspill til de kommunal planstrategier. De nasjonale føringene på planområdet slår inn i kommunene.

Vi har en del innsigelser til formelle feil når det gjelder støy og helhetlig ROS for samfunnsikkerhet. På samfunnsikkerhetsområdet er kravene skjerpet og vi er på for å sikre at kommunene gjør de nødvendige analyser og at tiltakene de kommer fram til er innarbeidet i plan. Vi har gjennomført flere webinarer i 2020 hvor temaer vi ser at er utfordrende for kommunene som f.eks støy er satt på dagsorden. Webinarene mener vi også er viktig for å heve kompetansen i kommunen på krevende områder. KommuneROSen og kommunebildene viser at relativt mange av de mindre kommunene er sårbare både på kompetanse og kapasitet på planområdet.

Kommunene har blitt mer realistiske i planleggingen. Vi mener at kommunebildene våre har vært med å bidra til dette.

Vi har i stor grad lykkes med samordningen og funnet lokale løsninger. Dette dokumenteres ved at vi har hatt 458 arealplaner til behandling, det var innsigelse til 83 planer fra statlige myndigheter. Det var allikevel bare 8 av planene som gikk til mekling hvorav 4 planer ble oversendt departementet for avgjørelse.

Nasjonale og regionale hensyn (fra kapittel 3.1.1.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Kommunene har god kunnskap om nasjonale og viktige regionale interesser

Formidling av nasjonale og viktige regionale interesser skjer gjennom løpende plansaksbehandling, gjennom direkte dialog med kommuner, gjennom embetets nettsider og gjennom kurs/konferanser.

Mange av kommunene har i betydelig grad tilstrekkelig kunnskap om nasjonale og viktige regionale interesser. For enkelte kommuner er det utfordrende å følge opp dette i planarbeidet, på grunn av ressursituasjon og hyppig utskifting av fagfolk.

De årlige kommunebildene omfatter blant annet en kartlegging av kompetanse, kapasitet og kvalitet innenfor samfunns- og arealplanlegging.

Den årlige konferansen for planleggere/byggesaksbehandlere i kommunene ble erstattet med webinarserie høst 2020. Tema: støy, samfunnsikkerhet/beredskap og bygging i fareområder, barn og unge, planendringer med forenklet prosess, dispensasjon etter pbl og EVAPLAN. Det har vært stor oppslutning om webinarne, og kommunene har etterspurt webinar/foredrag/kurs på flere tema.

En videre utvikling/profesjonalisering av webinar som dialogarena blir viktig også i 2021, og her har vi et forbedringspotensiale.

Regionalt planforum er gjennomført i digital form i 2020, med 1-2 møter pr. mnd. Dette er en arena som brukes av kommunene, og hvor alle relevante statlige og regionale instanser deltar.

Ivaretagelse og samordning av nasjonale og viktige regionale interesser (fra kapittel 3.1.1.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Nasjonale og viktige regionale interesser er ivaretatt i kommunale og regionale planer.

Nasjonale og viktige regionale interesser er i middels til betydelig grad ivaretatt og synliggjort i kommunale planer.

Nasjonale føringer knyttet til håndtering av støy og samfunnssikkerhet og beredskap synes å være særlig utfordrende, og innenfor disse fagområdene er det et forbedringspotensial hos kommunene. Dette er fagområder som må løftes fram i dialogen med kommunene. Begge fagområdene har vært tema på webinar for kommunene høsten 2020, og vurderes for egne webinar også i 2021.

Samordne og løse statlige innsigelser (fra kapittel 3.1.1.1.2.2 i TB)**Rapportere på**

God innsigelsespraksis

Arbeidet med samordning av statlige innsigelser skjer gjennom dialog med kommunene og statlige myndigheter i tidlig planfase, før innsigelser fremmes. Gjennom prioritering av regionalt planforum og samarbeidsmøter med kommunene blir god innsigelsespraksis et naturlig tema, og det blir sjeldent behov for samordning/avskjæring etter at innsigelser er oversendt fra statlige myndigheter til oss. En stor andel av innsigelsene som oversendes til kommunene dreier seg om formelle feil og mangler. Antallet slike innsigelser bør reduseres betydelig bl.a. gjennom kompetansetiltak. Her har statlige myndigheter og kommunene et forbedringspotensial.

Samordne og løse statlige innsigelser (fra kapittel 3.1.1.1.2.3 i TB)**Rapportere på**

Statlige innsigelser er samordnet

Vi behandlet 458 arealplansaker i 2020 og det ble fremmet innsigelse fra statlige myndigheter til 83 planer. Det vektlegges å samordne i tidlig planfase, men vi bidrar også til dialog og løsning av innsigelser i seinere planfaser sammen med kommunene og regionale myndigheter. De aller fleste innsigelsene løses gjennom dialog.

Det har vært gjennomført mekling i alle plansaker med uløste innsigelser. I 2020 ble det totalt avholdt 12 meklingsmøter i 8 ulike plansaker. Meklingen førte i stor grad frem, men 4 planer ble oversendt KMD for avgjørelse av gjenstående innsigelser. I 2 av sakene ble meklingen stilt i bero i påvente av nærmere avklaring.

Oppfølging av samfunnssikkerhet i planer etter plan- og bygningsloven (fra kapittel 3.1.1.1.3.1 i TB)**Rapportere på**

Kommunene har på bakgrunn av helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse, et kunnskapsgrunnlag for å utarbeide mål for arbeidet med samfunnssikkerhet. Kommunen ser til at denne kunnskapen følges opp i alle planer etter plan- og bygningsloven, for eksempel oppfølging av helhetlig ROS i plansystemet.

I våre uttalelser til oppstartvarsler og forslag til kommuneneplaners samfunnsdel påpeker vi alltid at resultater av kommunens helhetlige ROS-analyse skal gi innspill til mål og strategier for samfunnssikkerhet og beredskap. Dette har også sammenheng med kommuneplaners arealdel.

Ivaretagelse av samfunnssikkerhet i plansaker (fra kapittel 3.1.1.1.3.2 i TB)**Rapportere på**

I hvilken grad ivaretar kommunen samfunnssikkerhetshensyn i alle planer:

1. Alle planprogram beskriver hvordan samfunnssikkerhet skal ivaretas.
2. Det stilles kvalitetskrav til ROS-analyser og kvalitetssikres i etterhånd, når disse gjennomføres av eksterne.
3. Avdekket risiko og sårbarhet, inkludert klimaendringer, følges opp i planer.
4. Tiltak fra overordnet plan følges opp på lavere plannivå

1. Vi uttaler oss til alle oppstartvarsler og sikrer at dette ivaretas. Så godt som alle planprogram omfatter samfunnssikkerhet som tema.

2. Vi stiller krav om at alle risiko- og sårbarhetsanalyser i arealplaner skal utarbeides i tråd med veileder Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging som Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap utga i 2017. Metoden som er beskrevet i veilederen sikrer nødvendig dokumentasjon av kvalitetssikring m.m.

3. Oppfølging av avdekket risiko og sårbarhet i planer inngår som del av vår kontroll av at alle risiko- og sårbarhetsanalyser i arealplaner skal utarbeides i tråd med veileder Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging, jfr. pkt 2.

4. Overordnede arealplaner sjekkes der dette er relevant mht oppfølging av tiltak.

Drikkevannsforsyning (fra kapittel 3.1.1.1.3.3 i TB)

Rapportere på

Kommunene ivaretar og fremmer drikkevannshensyn i de regionale vannforvaltningsplanene.

Det er vårt inntrykk at kommunene ivaretar samfunnssikkerhet i drikkevannsforsyningen. Vi har imidlertid ikke hatt kapasitet til å følge opp denne området i 2020 grunnet håndtering av Covid-19.

Hensynssoner rundt storulykkevirksomheter (fra kapittel 3.1.1.1.3.4 i TB)

Rapportere på

Kommuner med storulykkevirksomheter etablerer hensynssoner med tilhørende bestemmelser rundt virksomhetene når planer revideres/rulleres.

Dette følges opp når det er relevant. Vi har ikke hatt plansaker i 2020 der dette har vært aktuelt.

Planleggingen skjer i tråd med rundskriv T-2/16 mm (fra kapittel 3.1.1.1.4.1 i TB)

Rapportere på

Tilstrekkelig ivaretagelse av nasjonale og vesentlige regionale interesser i tråd med rundskriv T-2/16, Statlige planretningslinjer og andre nasjonale føringer (herunder nye nasjonale forventninger til kommunal og regional planlegging) på klima- og miljøområdet

Fylkesmannen henviser til rundskriv T-2/16 i alle innsigelsessaker. Se for øvrig rapportering til kap. 3.1.1.1.2.1.

Boligsosiale hensyn (fra kapittel 3.1.1.1.5.1 i TB)

Rapportere på

100 %

Boligsosiale hensyn ivaretas i kommunale planer. Vi registrerer at kommunene nå bruker FNs bærekraftsmål som grunnlag i sitt arbeid med kommuneplanenes areal- og samfunnsdel, og det boligsosiale innarbeides i det arbeidet.

Rekruttering og kompetanseplanlegging på helse- og omsorgsområdet (fra kapittel 3.1.1.1.6.1 i TB)

Rapportere på

Planlegging skjer i tråd med Lov om folkehelsearbeid §6, Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenestene (FOR-2016-10-28-1250), og bærekraftsmål i § 1.1 i Plan- og bygningsloven.

Ved skriftlig og muntlig dialog med kommunene har vi rekrutterings- og kompetanseplanlegging på agendaen. Vi ser at det er et stykke igjen før alle kommunene har inkludert rekrutterings- og kompetanseplanlegging i sitt planarbeid. Overfor kommuner der slik planlegging ikke finner sted vektlegger vi betydningen av å ha det i vår dialog med de kommunene.

Høy arealutnyttelse (fra kapittel 3.1.1.1.7.1 i TB)

Rapportere på

Planleggingen skjer i tråd med SPR for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging

Kommunene ivaretar i middels grad de nasjonale føringene. Dette er et utfordrende tema, hvor ulike nasjonale hensyn kan være vanskelig å kombinere, eks. fortetting sentralt i byer og tettsteder, samtidig som man skal sikre bokvalitet og tilfredsstillende støyforhold. Dette er et tema som bør løftes i vår dialog med kommunene.

Det er behov for en tettere dialog med Innlandet fylkeskommune når det gjelder oppfølging av regionale planer og fylkesdelplaner fra tidligere Oppland og Hedmark fylker, hvor SPR BATP er gjennomgående tema.

Høy arealutnyttelse (fra kapittel 3.1.1.1.7.2 i TB)

Rapportere på

Massehåndtering avklares i regionale og kommunale planer

Massehåndtering i tilknytning til store samferdselsprosjekt i Innlandet er utfordrende for de kommunene som er berørt. Vi ser at det er nødvendig å løfte dette temaet inn i overordnet planlegging i større grad enn det som er tilfelle i dag. Kommunene oppfordres til å ha fokus på dette temaet i forbindelse med revisjon av kommuneplanens arealdel.

Strandsone og vassdragsforvaltning (fra kapittel 3.1.1.1.8.1 i TB)

Rapportere på

Planlegging i strandsonen langs sjø og vassdrag skjer i tråd med PBL § 1-8, SPR for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen, RPR for verna vassdrag og regionale planer.

Planlegging (overordna og detalj) i kommunene skjer i betydelig grad i tråd med nasjonale og regionale føringer. Kommunene innarbeider i all hovedsak byggeforbudssoner langs vassdrag i kommunale planer. Det gis imidlertid en del enkelttillatelse, gjennom dispensasjonsbehandling, for gjennomføring av tiltak. Dette berører vassdrag og innsjøer.

Bærekraftig forvaltning fjell og utmark (fra kapittel 3.1.1.1.8.2 i TB)

Rapportere på

Planlegging i fjell og utmark skjer i tråd med Nasjonale forventninger og regionale planer

Flere av landets største hyttekommuner ligger i Innlandet, og utbyggingstempo i de store hytteområdene er høyt. Kommunene har i liten grad fastsatt langsiktige utbyggingsgrenser mot fjell og utmark. Eksisterende veiledningsmateriell for planlegging av fritidsbebyggelse er gammelt. Ny veileder for planlegging av fritidsbebyggelse fra KMD vil bli slutført i løpet av 2021, og formidling av oppdaterte nasjonale føringer til kommunene vil være en viktig oppgave for Statsforvalteren.

Landbrukets arealressurser (fra kapittel 3.1.1.1.9.1 i TB)

Rapportere på

Kommuner og fylkeskommuner har kunnskap om landbrukets arealbehov, og ivaretar landbrukets interesser og behov i planprosesser og arealforvaltning.

Kommunene ivaretar nasjonale føringer i middels grad. Kommunene har kunnskap om landbrukets arealbehov, og om nasjonale målsettinger knyttet til jordvern.

Landbrukets arealressurser (fra kapittel 3.1.1.1.9.2 i TB)

Rapportere på

Omdisponering er i tråd med Stortingets jordvernmål 2020.

Kommunene ivaretar nasjonale føringer for jordvern i betydelig grad, samlet sett for hele Innlandet. I enkeltkommuner er imidlertid omdisponeringstallene dels svært høye.

Jordvern er et sentralt tema ved høring av kommunale planer. Årlig omdisponering av dyrka mark henger i stor grad sammen med utbygging av nasjonale samferdselsprosjekter, og når reguleringsplanene blir vedtatt.

Fylkesmannen har en tett dialog og samarbeid med Nye Veier, BaneNor og Statens vegvesen for å finne gode løsninger som gir minst mulig omdisponering. Ved rullering av kommuneplaner gir Fylkesmannen tydelige signal om at kommunene må vurdere å ta ut avsatte områder som ikke er tatt i bruk og som berører dyrka mark, i tillegg til at ny omdisponering må minimaliseres.

Reduksjon i omdisponering av dyrka jord

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
611.0	991.0	1 506.0	717.0	698.0	800.0	862.0	247.0	334.0	358.0

Aktiv bruk av KU-forskriften § 10 (fra kapittel 3.1.1.1.11.1 i TB)**Rapportere på**

Aktiv bruk av KU-forskriften § 10 med tilhørende veileder i kommunene

Ivaretas i all hovedsak på en tilfredsstillende måte av kommunene.

Systematisk folkehelsearbeid etter plan- og bygningsloven (fra kapittel 3.1.1.1.12.1 i TB)**Rapportere på**

Planlegging skjer i tråd med Folkehelseloven § 5-7, og § 3-1 f) samt kap. 10 og 11 i Plan- og bygningsloven. Kommunene har fått formidlet revidert veiledning ([Helsedirektoratets nettsider](#)) til et systematisk folkehelsearbeid.

Gjennom våre planuttalelser og møtepunkter med kommunene har vi satt folkehelsearbeid og sosiale helseforskjeller på dagsorden. Vi følger med på og har oversikt over kommunens arbeid med oversiktsarbeidet, samt på mål og strategier i planleggingen for å utjevne sosiale forskjeller. Kommunene har satt folkehelsearbeid og sosiale helseforskjeller på dagsorden i samfunnsplanleggingen. Vi ser at planarbeid vi gjør har en effekt på kommunale planprosesser.

3.1.1.2 Fylkesmannen understøtter kommunenes arbeid med samfunnsikkerhet og beredskap

Fylkesmannen understøtter kommunenes arbeid med samfunnsikkerhet og beredskap gjennom en strukturert oppfølgingsmodell basert på tilsyn og øvelser samt faste aktiviteter som f. eks. fagsamlinger for beredskapskoordinatorer. I tillegg kommer løpende veiledning og deltakelse i kommunale aktiviteter som f. eks. beredskapsråd og nettverksmøter.

I 2020 har tilsyn og øvelser vært lagt på is. Kun ett tilsyn og en øvelse ble gjennomført, resten av aktivitetene forskyves. Av ikke-covid relaterte aktiviteter som har vært gjennomført kan nevnes:

- Møter med beredskapskoordinatorer i kommunene
- Møte med beredskapsenhetene i Värmland og Dalarna
- Deltakelse i prosjekt CyberLand sammen med bl.a. Innlandet Fylkeskommune, Cyberforsvaret, NTNU m.fl. herunder deltok som medarrangør av Totalforsvarets Cybersikkerhetskonferanse
- Diverse bilaterale møter med medlemmene i fylkesberedskapsrådet
- Fylkesberedskapssjef har på vegne av FMAU deltatt i møter med digital sikkerhet som tema, blant annet med JD, DSB, NSM og FMFA.

Fylkesmannen gikk til gult beredskapsnivå i slutten av januar 2020, og gikk til oransje nivå den 6. mars 2020. Dette innebærer krisestab og kriseledelse. Siden vi har stått i oransje beredskap mesteparten av tiden siden da, kun avbrutt av en periode med gul beredskap i sommer. I hele perioden siden mars 2020 har vi hatt jevnlig møter med kommunene og fylkesberedskapsrådet. I starten hver uke, men siden påske 2020 har vi holdt en møtesyklus på hver 14. dag med både kommunenes politiske og administrative ledelse og FBR. Det har også jevnlig vært møter på fagområder med kommunene, spesielt har dette vært med kommuneleger, barnevern og sosial og skole. Vi oppfatter at koronahåndteringen har styrket samarbeidet mellom særlig oppvekstsektor og helse/tjenestene, fordi bemanningssituasjoner har krevd samarbeid og i kriseledelse ved utbrudd har de ulike tjenestene drøftet og vurdert tiltak sammen. Dette mener vi er viktig å jobbe videre med inn i oppdrag for helhetlige tjenester på velferdsområdet.

Vi har kontinuerlig beredskap, vi formidler informasjon fortløpende ut til kommunene, svarer ut for spørsmål og veileder både smittevern faglig så vel som juridisk så langt vi kan og sender forøvrig spørsmål til sentrale myndigheter for avklaring. Vi gjennomgikk kommunenes pandemiplaner i starten av pandemien, og senere vaksinasjonsplanene mot slutten av 2020, og følger kommunene opp på videre arbeid med dette. Det blir nå viktig å følge opp kommunene i 2021 og 2022 med tanke på å høste erfaringer som kan tas inn i det videre beredskapsarbeidet.

Fylkesmannen i Innlandet har i flere år hatt felles tilsyn mellom Beredskapsenheten og Helseenheten. Vi har sammen med Fylkesmannen i Agder bidratt til å utvikle en veileder i felles tilsyn i regi av Helsedirektoratet. Det var i 2020 planlagt 5 felles tilsyn som alle ble avlyst grunnet Covid. Tilsynsaktiviteten tas opp igjen i 2021 når situasjonen tillater det.

Måloppnåelsen anses som god. De områdene som har hatt redusert aktivitet grunnet covid-19 håndteringen, har måloppnåelse siden de fleste kommunene og oss har stått i krisehåndtering nesten hele 2020. Evalueringen av Covid-19 har bare så vidt startet, men allerede nå er vurderingen at hendelsen har ført til en økt krisehåndteringskompetanse i hele fylket. Erfaringene fra håndteringen har også klar overføringsverdi til arbeidet med Totalforsvaret.

Gjennom pandemien har krisehåndteringen vært gjennomført digitalt, og i stor grad fra hjemmekontor. Dette gjelder både Fylkesmannen og kommunene. Større bruk av digitale verktøy mv. kalles nå gjerne den "nye normalen". For å effektivt utnytte erfaringene med digital kommunikasjon krever dette at alle

beredskapsaktører har utstyr og programvare som er egnet til dette. Vi har jevnlig over 200 deltakere koblet til våre møter. Den nye normalen vil også omfatte arbeidsmetodikk. Vi har nå hatt møte med kommunene hver 14. dag og er godt fornøyd med denne arbeidsformen, dvs korte og effektive digitale møter. Vi får også gode tilbakemeldinger fra kommunene. Etter pandemien vil vi fortsette med denne arbeidsmetodikken, og la det bli en ny normal i måten å tilnærme seg kommunene på.

Tilsyn med kommunal beredskapsplikt (fra kapittel 3.1.1.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal gjennomføre tilsyn med kommunal beredskapsplikt. Kommuner for tilsyn velges ut på bakgrunn av en vurdering av risiko og vesentlighet. For å tilfredsstille nasjonale smitteråd kan Fylkesmannen vurdere alternativer til fysisk tilsyn, for eksempel via elektroniske plattformer. Fylkesmannen vurderer om helseberedskap skal inngå i tilsynet, ref. 3.1.1.2.1.2. Fylkesmannen forventes å gjennomføre tilsyn i 2020 så langt det lar seg gjøre, og tilpasser tilsynsaktiviteten slik at kommunene kan prioritere ressurser til å håndtere Covid-19.

Det er gjennomført ett tilsyn på beredskapsområdet i 2020. Det var et tilsyn med kommunal beredskap og helseberedskap. Øvrige planlagte tilsyn er ikke gjennomført pga arbeid med Covid-19. Denne vurderingen er gjort på bakgrunn av Fylkesmannens kapasitet, men også kommunenes evne til å ta i mot tilsyn. Tilsyn gjort i 2019 er imidlertid fulgt opp.

Tilsyn og veiledning med kommunenes etterlevelse av kommunal beredskapsplikt

Tilsyn og veiledning med kommunenes etterlevelse av kommunal beredskapsplikt.				
Resultatmål	Differanse resultatmål	Resultat	Totalt antall kommuner i embete	Antall kommuner gjennomført tilsyn
25.00 %	-22.83	2.17 %	46.00	1.00

Hamar kommune. Alle andre planlagte tilsyn ble kansellert pga Covid-19

Felles tilsyn med beredskap i kommunene (fra kapittel 3.1.1.2.1.2 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen avgjør om det skal gjennomføres tilsyn med helseberedskap i kommunene basert på kunnskap om risiko og sårbarhet. Tilsyn med helseberedskap i kommunene skal gjennomføres som felles tilsyn med kommunal beredskapsplikt etter sivilbeskyttelsesloven, jf. [Veileder for felles tilsyn med kommunal beredskapsplikt og helseberedskap](#) fra DSB og Statens helsetilsyn.

Basert på kunnskap om risiko- og sårbarhet ble det planlagt 5 felles tilsyn med kommunal beredskapsplikt og helseberedskap i 2020. På grunn av arbeidet med Covid-19 i kommunene og hos Statsforvalteren, er bare ett av tilsynene gjennomført.

Veiledning om samfunnssikkerhet og beredskap i kommunene (fra kapittel 3.1.1.2.2.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal styrke veiledningen i kommunene i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap, herunder helseberedskap.

Det ble gjennomført veiledningsmøte for tilsyn med kommunal beredskapsplikt og helseberedskap 23.01.2020. Målgruppe var kommunedirektører, kommuneoverleger og beredskapskoordinatorer i de kommunene der tilsyn var planlagt i 2020.

Fylkesmannen har gjennom møter, rapporteringer og ulike kommunikasjons tiltak veiledet kommunene gjennom håndteringen av covid-19 utbrudd i fylket.

Ved pågående utbrudd har Fylkesmannen tatt kontakt med gjeldende kommune(r), tilbudt liasjon til kriseledelsen og bidratt med råd og veiledning i håndtering av situasjonen.

Gjennom god informasjon og kommunikasjon, jevnlig møter med kommunene, også gjennom krav om situasjonsrapporter har man styrket kontakten mot kommunene og derigjennom arbeidet med veiledning innen samfunnssikkerhet og beredskap - innbefattet helseberedskap.

Egenberedskap (fra kapittel 3.1.1.2.2.2 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal i 2020 bidra til at kommunene arbeider for styrket egenberedskap hos innbyggerne gjennom lokale tiltak og oppfølging av *Egenberedskapskampanjen* fra DSB.

Egenberedskapskampanjen er tema på møter med kommunene, spesielt siden flere av kommunene i Innlandet ofte er rammet av strøm- og ekombortfall.

Egenberedskapskampanjen nevnes også i intervjuer og artikler der det er naturlig, spesielt når hendelsen er bortfall av kritisk infrastruktur.

Flere kommuner har valgt å markere egenberedskapsuken ved å invitere innbyggere til eget rådhus med informasjon og veiledning fra DSB og lokale beredskapsaktører.

Øvelse for kommunens kriseorganisasjon (fra kapittel 3.1.1.2.3.1 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal i løpet av 2019- 2022 gjennomføre øvelse for alle kommuners kriseorganisasjon.

I 2019 ble det gjennomført 6 "normale" øvelser. Det ble også gjennomført en felles skrivebordsøvelse i desember 2019 for alle kommunene med tema bortfall av ekom og IKT. Alle kommunene har gjennomført denne øvelsen, selv om ikke alle gjennomførte på øvingsdagen 3. desember 2019. I 2020 er det gjennomført kun 1 øvelse for kommunenes kriseorganisasjon pga Covid-19, men mange av kommunene har gjennomført skrivebordsøvelse i TISK høsten 2020.

Vi har også lagt ut flere øvingsopplegg på våre hjemmesider som kommunene kan gjennomføre selv, enten som skrivebordsøvelser eller andre typer øvelser.

Det er imidlertid vår vurdering at covid-19 håndteringen betydelig har økt kommunes krisehåndteringsevne, enten gjennom egen håndtering av utbrudd, eller gjennom deltakelse i møter og gjennomføring av nevnte TISK-øvelser. Det kan imidlertid stor forskjell på kommunene som har håndtert hendelser og utbrudd, og de som ikke har den samme erfaringen. Statsforvalteren vil prioritere sistnevnte kommuner i 2021.

Gjennomførte øvelser med kriseorganisasjonen i kommunene

År	Totalt antall kommuner i embetet	Antall gjennomførte øvelser for kommunens kriseorganisasjon	Overordnet øvingsmål
2019	48	46	1/4 av kommunene, dvs ca 12
2020	46	1	1/4 av kommunene, dvs ca 12

I 2019 ble det gjennomført 6 "normale" øvelser. Det ble også gjennomført en felles skrivebordsøvelse i desember 2019 for alle kommunene med tema bortfall av ekom og IKT. Alle kommunene har gjennomført denne øvelsen, selv om ikke alle gjennomførte på øvingsdagen 3. desember 2019. I 2020 er det gjennomført kun 1 øvelse for kommunenes kriseorganisasjon pga Covid-19, men mange av kommunene har gjennomført skrivebordsøvelse i TISK høsten 2020.

3.1.1.3 Et velfungerende plansystem i kommunene

Vi opplever at kommunene er på. Det er mange oppdaterte planer. Vi har fulgt opp kommuner med gamle planer spesielt. Fra en situasjon med forholdsvis mange gamle planer, opplever vi nå at situasjonen i fylket er tilfredsstillende. Vi ser at det har skjedd endringer over tid, de nasjonale føringene slår inn. Det har blitt større fokus på samfunnssikkerhet i planene. Forenklinger i loven har blitt tatt i bruk. Mindre endringer utgjør en vesentlig og økende andel. Flere saker går direkte til regulering med konsekvensutredning uten overordnet plan. Dette har ført til en langsiktig nedgang i antall planer, samtidig er flere kommuner involvert i omfattende og krevende samferdselsplaner.

Vi ser at det gjøres mye godt planarbeid i kommunene, men mange mindre kommuner sårbare både når det gjelder kompetanse og kapasitet. Det medfører at de er avhengig av ganske omfattende konsulentbistand. Vi har fokus på at kommunene må eie planene sine selv og sikre at mest mulig av kompetansen blir igjen i kommunene når planarbeidet er avsluttet. Her har de mindre kommunene noen utfordringer.

Dialog med kommunene om (fasene i) plansystemet (fra kapittel 3.1.1.3.1.1 i TB)**Rapportere på**

Alle kommuner og fylkeskommuner har vedtatt en kommunal planstrategi i 2020

Kommunene har i middels grad vedtatt en kommunal planstrategi innen utgangen av 2020. Fylkeskommunen vedtok planstrategien i september. I desember sendte vi purring til 11 (av 46) kommuner som ikke meldt ifra om at de hadde startet prosessen med sin kommunale planstrategi. Flere av disse meldte tilbake at koronahåndteringen hadde utsatt dette arbeidet, og at de ville gjøre det så snart som mulig i 2021.

Kommunebildene vi har utarbeidet og nasjonale føringer på ulike sektorer har vært sentrale i dialogen med kommunene om utfordringer og muligheter i kommende planperiode. Vi opplever at våre innspill blir tatt med i kommunenes prosesser.

Kvaliteten på de kommunale planstrategiene er jevnt over god og har vesentlig høyere kvalitet enn i forrige runde. Det er slik vi vurderer det flere årsaker til dette: kommunene har fått økt kunnskap om verktøyet og hvordan det kan brukes, eksterne aktører, som oss, har også fått økt kunnskap og har blitt i stand til å gi mer presise innspill til kommunenes arbeid med strategien.

Fylkesmannen kan fortsatt bli enda bedre på å målrette innspillene mot den enkelte kommune, utvikling av kommunebildene er sentralt for å lykkes med dette.

Klager over reguleringsplan (fra kapittel 3.1.1.3.2.1 i TB)

Rapportere på

God og rask klagesaksbehandling

Rapporteringen i SYSAM viser at vi har behandlet 60 klagesaker på reguleringsplaner, hvorav 17 er behandlet innen tolv uker. Samtidig har gjennomsnittlig saksbehandlingstid gått ned fra 191 dager til 152 dager i løpet av 2020.

Gjennom 2020 har vi hatt økt fokus på effektiv saksfordeling for å overholde fristene så godt som mulig, samtidig som vi er en effektiv gruppe saksbehandlere med flere års erfaring med behandling av denne typen klagesaker.

Det klare forbedringspotensialet ligger å behandle enda flere klagesaker innen frist. Vi har som mål å behandle sakene innen fastsatte frister.

Juridisk veiledning og kvalitetssikring (fra kapittel 3.1.1.3.3.1 i TB)**Rapportere på**

Kommunale planer har juridisk gyldige bestemmelser og plankart

Fylkesmannen foretar en juridisk kvalitetssikring av alle kommune(del)planer. På reguleringsplannivå blir planbestemmelser bare kvalitetssikret på fagspesifikke områder grunnet ressursbruk. Kvaliteten varierer og enkelte mindre kommuner trenger mye veiledning for å utforme gyldige og entydige planbestemmelser. Gjennomgående har kommunale planer i betydelig grad god juridisk kvalitet hva gjelder utforming av plankart.

Juridisk veiledning og kvalitetssikring (fra kapittel 3.1.1.3.3.2 i TB)**Rapportere på**

Konsekvensutredningsforskriften følges opp

KU-forskriften er i betydelig grad fulgt opp av kommunene. Vi har hatt dette som et oppmerksomhetspunkt. Vi har veiledet kommunene om det nye regelverket. Og det er et av sjekkpunktene våre ved høringer av arealplaner. Vi har hatt fått merknader på grunn av mangelfull KU.

Vurdering av opphevelse eller revisjon av planer (fra kapittel 3.1.1.3.4.1 i TB)**Rapportere på**

Kommunene skal ha blitt informert og veiledet om at de skal vurdere opphevelse eller revisjon av gamle planer, basert på ny og relevant kunnskap om samfunnssikkerhet.

Dette er ivarettatt gjennom plansystemet. Vi gir tilbakemelding til kommunene gjennom regionale planforum og i høringsuttalelser. Vi har også punkt om hvilke forventninger Statsforvalteren har til plan, herunder planstrategi, i årlige kontaktmøter. I 2020 har de årlige kontaktmøtene i hovedsak blitt viet til koronaoppfølging, men innspill er gjort skriftlig eller i regionalt planforum. Innlandet er klimautsatt, og alle kommunene i Innlandet har klimahendelser i sine helhetlige ROS.

3.1.1.4 Økt kunnskap om sosialtjenesteloven

Mål anses oppnådd. Noe planlagt aktivitet ble utsatt grunnet korona. I løpet av våren fant vi alternative opplæringsformer via innspilling av opplæringsvideoer og digital opplæring som fungerte godt, og planlagt aktivitet ble gjennomført. Det ble i tillegg gjennomført jevnlig møter med Nav-lederne, hvor spesielt koronarelaterte problemstillinger knyttet til sosialtjenesteloven ble drøftet.

Alle NAV-kontor i fylket (fra kapittel 3.1.2.1.1.1 i TB)**Rapportere på**

Alle NAV-kontor i fylket har fått tilbud om opplæring i sosialtjenesteloven og forskrifter med særlig vekt på individuelle vurderinger knyttet til de sosiale tjenestene.

Opplæringsaktiviteten var høy i 2020, fordi vi vurderte det som viktig å tilby Nav-kontorene opplæring i sosialtjenesten selv om i var en spesiell situasjon grunnet Covid 19. Dette fordi Covid 19 vil kunne medføre stor pågang hos Nav-kontorene. Vi har hatt stor fokus på tjenesten opplysning, råd og veiledning, herunder økonomisk rådgivning etter sosialtjenesteloven § 17, men også tilbudt opplæring i de øvrige sosiale tjenestene. Opplæringene har blitt gjennomført digitalt, noe som fungerte godt. Vi har fått tilbakemelding fra veiledere i Nav-kontor om at de har satt pris på at opplæringer har blitt gjennomført digitalt, og at det har bidratt til læring. I opplæringene har vi hatt en god blanding av case, foredrag og dialog med deltakerne.

Oversikt over gjennomførte opplæringer vil har tilbudt Nav-kontorene i Innlandet:

- Grunnopplæring om de sosiale tjenestene, både på vår- og høsthalvåret. Målgruppen var i hovedsak alle nyansatte i Nav-kontorene i Innlandet, men også de som har jobbet lenge i Nav-kontoret og trenger oppfriskning i sosialtjenesteloven fikk delta. Som følge av koronasituasjonen gjennomførte vi opplæringen på Teams over tre dager (ca. 2 timer pr. gang.). Det var ulike tema for hver opplæring, og det ble lagt opp til case og kahoot. I forkant hadde vi spilt inn videoer om de sosiale tjenestene, og deltakerne skulle se på disse videoene som forberedelse.
- Opplæring om tjenesten opplysning, råd og veiledning etter sosialtjenesteloven § 17. Som en oppfølging av denne opplæringen tilbød vi alle Nav-kontorene opplæring i hverdagsøkonomi ved Arman Vestad.
- Opplæring i hverdagsøkonomi § 17 v/Arman Vestad for nyansatte midlertidige stillinger som skal jobbe med permitterte, samt i tillegg 2 pr. Nav-kontor. Alle Nav-kontorene i Innlandet fikk tilbud om denne opplæringen.
- Den årlige 2 dagers fagsamlingen for økonomiske rådgivere (nettverk for spesialistene ved alle Nav-kontor i Innlandet).
- Basiskurs økonomisk rådgivning, hvor målet for kurset bla. var å avdekke og forebygge økonomiske problemer, uavhengig av stilling og arbeidsoppgaver. Dette var et tilbud til alle kommuner i Innlandet, inkludert Nav (målgruppe var også ansatte i kommunens rustjeneste, sykehus helsestjeneste, flyktningsjeneste og boligkontor). Vi fikk med Namsmannen, som hadde et innlegg om utleggstrekk på denne samlingen.
- Opplæring i KVP for kontaktpersonene (dialogbasert)
- Grunnkurs i økonomisk rådgivning. Denne opplæringen var i samarbeid med Statsforvalteren i Oslo og Viken. Målgruppen var ansatte i Nav-kontor i Innlandet og Oslo og Viken som har brukerkontakt uavhengig av statlig eller kommunal ansettelse eller er nyansatt som spesialist innen økonomisk rådgivning i Nav-kontoret (økonomisk rådgiver/gjeldsrådgiver).

Alle økonomiske rådgivere i Nav i Innlandet har også blitt invitert og har deltatt på Fylkesmannen i Oslo og Viken sin info- og spørretime for økonomiske rådgivere. Dette er en arena hvor aktuelle tema på økonomi- og gjeldsområdet blir presentert, og det er en fin arena for erfaringsutveksling på tvers av både kommuner og fylker. Namsmannen deltar også.

Opplæringstiltak for NAV

Resultatmål	Differanse resultatmål - resultat	Resultat	Antall NAV-kontor i fylket som har mottatt tilbud om opplæring	Antall NAV-kontor i fylket totalt
100 %	0 %	100 %	29	29

NAV kontor med lav kunnskap tilbys opplæring (fra kapittel 3.1.2.1.1.2 i TB)

Rapportere på

NAV-kontor som vurderes å ha lav kunnskap om sosialtjenesteloven og hvordan den skal praktiseres, eller forvaltningsloven og saksbehandlingsreglene i sosialtjenesteloven, har fått tilbud om særskilt opplæring.

I 2019 etablerte vi et system for oversikt over sviktområder og utfordringer/kompetansesvikt vi ser gjennom henvendelser, klagebehandling og tilsynssaker. Systemet ivaretar også identifisering av kontorer og sviktområder slik at konkret tilbud om opplæring blir gitt.

Vi har utarbeidet et konsept for dialogbasert opplæring i forvaltningslov, saksbehandlingsreglene og sosialtjenestelovens 5 tjenester. Dette tilpasses til de konkrete utfordringene/sviktområdene vi avdekker at enkelte kontoret har.

Slik dialogbasert opplæring er i 2020 gjennomført for fire Nav-kontor. Opplæringen ble gjennomført via Teams etter mars 2020. Vi har avtale om opplæring via flere to timers samlinger på Teams med ett Nav-kontor, med oppstart i januar 2021.

Vi vil på bakgrunn av identifiserte sviktområder, tilby flere Nav-kontor dialogbasert opplæring.

Oppfølging av kommuner (fra kapittel 3.1.2.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen har systematisk fulgt opp kommuner der det gjennom tilsyn, klagesaksbehandling og veiledning er avdekket særlige utfordringer ved praktisering av sosialtjenesteloven.

Vi har, i samarbeid med Nav Innlandet arrangert jevnlige møter med enhetsledere i Nav Innlandet og i dette fora hatt fokus på formidling av risikoområder og med dette økt Nav leders oppmerksomhet på områder hvor de i sine Nav-kontor bør rette oppmerksomhet. I tillegg har vi opprettet system for samlet oversikt over risiko- og sviktområder, gjennomført dialogbasert opplæring i fire Nav-kontor og lagt til rette for god tilgjengelighet til veiledning ved henvendelser fra ansatte og ledere ved Nav-kontorene i Innlandet.

Vi har fulgt opp to planlagte tilsyn om de sosiale tjenestene. På disse møtene har vi hatt fokus på det kontinuerlige forbedringsarbeidet, og kryttet det opp mot tjenestene økonomisk stønad og opplysning, råd og veiledning (sojtl. § 18 og 17), samt aktivitetsplikten og vilkår (sojtl. 20 a og 20.).

Opplæring og veiledning som følge av covid-19 (fra kapittel 3.1.2.1.3.1 i TB)

Rapportere på

Alle NAV-kontor har fått tilbud om opplæring eller veiledning i bruk av midlertidig forskrift om unntak fra sosialtjenesteloven og midlertidig veileder for behandling av saker om økonomisk stønad under koronapandemien

Opplæring i midlertidig forskrift og midlertidig veileder har foregått gjennom møter med Nav-lederne, samt i dialog med Nav-kontor etter henvendelse til oss.

Opplæring og veiledning som følge av covid-19 (fra kapittel 3.1.2.1.3.2 i TB)

Rapportere på

Alle NAV-kontor har fått tilbud om veiledning eller opplæring knyttet til nye utfordringer som oppstår som følge av Covid-19. Utfordringene vil potensielt variere mellom regioner, og kan eksempelvis omfatte fortolkning av sosialtjenesteloven opp mot nye brukergrupper.

Dette har vært tema i møter med Nav-lederne. På bakgrunn av deres identifiserte behov, sørget vi for opplæring i sosialtjenesteloven § 17 til nyansatte i Nav-kontorene som skulle jobbe med permitterte. Opplæringen ble gjennomført ved bruk av Arman Vestad og handlet om hverdagsøkonomi og hvordan snakke med de permitterte om dette. Formålet var å sikre identifisering av brukere med behov for økonomisk og annen rådgivning, samt å forebygge større problemer. I dialog med Nav-lederne har det også vært stort fokus på barna og nye utfordringer grunnet pandemien, og Nav-lederne har fulgt opp.

Vi har også mottatt henvendelser med veiledningsbehov i konkrete problemstillinger oppstått som følge av covid-19. Disse er besvart til det enkelte kontor og i enkelte tilfeller formidlet som generell informasjon på Fylkesmannens Teams-kanal for enhetsledere i Innlandet.

3.1.1.5 Forbedret, forsterket, tverrsektoriell og samordnet innsats på psykisk helse, rus- og voldsfeltet

Fylkesmannen er medlem i "Innlandsnettverket". Det er et fagnettverk mot vold i nære relasjoner. Nettverksmedlemmer er FMIN, RVTS Øst, Fylkeskommunen, IMDi, UDI regionkontor Indre Østland, Bufdir (Familievernkontoret Innlandet) og Politi Innlandet. Nettverket arrangerte høsten 2020 fagdager for ansatte på to videregående skoler i fylket, hvor temaet var negativ sosial kontroll.

Forbedret, forsterket, tverrsektoriell og samordnet innsats på psykisk helse, ru (fra kapittel 3.1.3.1.1.1 i TB)

Rapportere på

100%

I Innlandet har 93 % av alle kommuner kartlagt med Brukerplan de siste to år. I 2020 har 38 av 46 kommuner, dvs 82,6 % av kommunene kartlagt. Sammen med Kompetansesenter rus region øst har vi sammen med kommunene lagt rutine for å kartlegge hvert 2. år. Brukerplankartleggingen brukes aktivt i dialogen med kommunene og i særdeleshet ift oppbyggingen av FACT teamene i Innlandet.

3.1.1.6 Styrket folkehelsearbeid

Ved dialog og tilsyn med kommunene har vi nasjonal politikk på folkehelseområdet på agendaen, og vi er jevnt en pådriver for kunnskapsbasert folkehelse på lokalt og regionalt nivå. Vi følger med på og har oversikt over kommunens arbeid med oversiktsarbeidet. Mange kommuner jobber godt, men vi ser at det fremdeles er et stykke igjen før alle kommunene jobber systematisk og langsiktig. Fylkesmannen har i 2020 vært delaktig i samarbeidsorganet til Program for folkehelsearbeid i kommunene.

Andel kommuner som har etablert et systematisk og langsiktig folkehelsearbeid (fra kapittel 3.1.3.2.1.1 i TB)

Rapportere på

100%

De fleste kommunene i Innlandet har en oversikt over helsetilstanden til befolkningen i sin kommune og de faktorer som påvirker helsetilstanden. Denne kunnskapen og identifiserte folkehelseutfordringer blir lagt til grunn i arbeidet med planstrategi og som grunnlag for fastsetting av mål og strategier gjennom kommuneplanarbeidet. I kommunebildene for 2020 valgte vi folkehelse- og oppvekstprofiler som grunnlag for kunnskapsformidling om tema for alle kommuner. Vi erfarer imidlertid at det er nødvendig med et kontinuerlig fokus på arbeidet for at lovens krav skal bli fulgt i alle kommuner.

Systematisk og langsiktig folkehelsearbeid

Resultatmål	Resultat	Andel kommuner
100 %	- 15 %	85 %

3.1.1.7 Økt tilgjengelighet og kapasitet, samt styrket kvalitet og pasientsikkerhet i helse- og omsorgssektoren i kommunene

Kompetanse innen pleie- og omsorgstjenestene er fortsatt en utfordring. Tall fra SSB viser at andel faglærte og treårig høgskoleutdannede har en flat utvikling. Det er videre en bekymring knyttet til en høyere andel eldre ansatte i tjenesten, noe som vil få konsekvenser for rekruttering på sikt. Det er mangel på høgskoleutdannede med kompetanse innen rehabilitering.

Mange av kommunene i Innlandet deltar i læringsnettverk innen pasientsikkerhet, men det er nødvendig at flere melder seg på. Flere kommuner har

utfordringer med stabil fastlegedekning. Det er også varierende stillingsstørrelser når det gjelder sykehjemsleger, fra kommuner som har fast ansatte sykehjemsleger til kommuner som har en mindre stillingsprosent knyttet til tjenesten. Dette er en utfordring for kvaliteten på tjenestene

Bistand til kommunene for å møte demografiutfordringene innen helse- og omsorgso (fra kapittel 3.1.3.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Kommunene gjennomfører en langsiktig og helhetlig planlegging knyttet til kapasitet, kompetanse og kvalitet i tjenestene.

Fylkesmannen og det regionale støtteapparatet har i forbindelse med Meld.St.15 (2017-2018) Leve hele livet gjennomført to digitale konferanser med kommunal planlegging som tema, hvor ressursportal.no har blitt vist fram som et nyttig verktøy. Det regionale støtteapparatet bistår ellers kommunene med råd og veiledning så langt kompetansen rekker.

3.1.1.8 Økosystemene i fylket skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester

For å ta vare på økosystemene i fylket restaurerer vi myr, verner skog, skjøtter naturtyper som krever skjøtsel, tildeler tilskudd til tiltak som kan bidra til å forbedre tilstanden for naturtyper og arter, i tillegg til at vi prøver å sørge for at vedtatte inngrep i naturen foregår så skånsomt som mulig.

Mange våtmarker i fylket er grøftet, hvilket bidrar negativt til de økosystemtjenestene vi ønsker fra våtmark så som karbonlagring, flomdemping og viktig livsmiljø for en rekke arter. Vi har tettet igjen grøfter i 10 myrer i Innlandet, og vi har startet med å planlegge neste års restaureringsprosjekter. Vi har også oppnådd god og informativ omtale av restaureringsprosjektene og bakgrunn for satsingen i NRK TV.

For å sikre at skogenes naturlige prosesser kan få fortsette og videreutvikles, har vi i 2020 vernet 9 nye områder mot hogst, og utvidet fire eksisterende verneområder.

Kommuner og sektorene er i stand til å ivareta økosystemene i arealforvaltningen (fra kapittel 3.1.4.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Kommunene og sektorene bruker kartleggingsdata til å ivareta økosystemene i arealforvaltningen

Kommunene har god tilgang til kartlagte naturtypedata, gjennom Temadata Innlandet. Konkrete vurderinger og bruk av NiN-naturtypedata i planleggingen, og vurderinger av eldre naturtypekartlegging, er utfordrende.

Det er gjennomført webinar for kommunene i Innlandet om NiN-kartlegging og bruk av naturtypedata i areal- og landbruksplanlegging. Webinaret hadde stor deltagelse og både Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet bidro med innlegg. Det er fortsatt behov for veiledning/opplæring om bruk av NiN-naturtypedata i kommunene.

Alle restaureringstiltak som har fått tildelt midler skal være igangsatt (fra kapittel 3.1.4.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Alle restaureringstiltak som har fått tildelt midler i 2020, skal være igangsatt i løpet av året

I Innlandet fikk vi i 2020 tildelt midler til 10 myrprosjekter og restaurering av våtmark langs Etna. I tillegg fikk vi "korona-midler" til å lage 4 dammer.

Totalt har vi tettet 26 330 meter med grøft i Innlandet i 2020.

Vi har gjennomført 10 restaureringsprosjekter på myr. Midlene til restaurering av våtmark langs Etna ble brukt til å bygge dammen som heter Nordre Kolterud. I tillegg ble det bygget 4 dammer for "korona-midlene".

Antall igangsatte restaureringstiltak i myr og våtmark

Antall innvilgede restaureringstiltak	Antall innvilgede restaureringstiltak igangsatt	Resultat
15	15	0

Forbedret tilstand i vannforekomstene (fra kapittel 3.1.4.1.3.1 i TB)

Rapportere på

Forbedret tilstand i vannforekomstene

Måloppnåelsen vurderes som god for arbeidet med oppdatering av kunnskapsgrunnlag, påvirkninger, miljømål, tilstandsvurdering og tiltak i Vann-Nett samt planlegging og gjennomføring av overvåking. Fylkesmannen har arbeidet med oppdatering og retting av feil i Vann-Nett. Tiltak der Fylkesmannen er virkemiddeleier er vurdert og eventuelt iverksatt. Status for tiltak i Vann-Nett er oppdatert. Det er lagt inn kostnader på en del tiltak. Enkelte tiltak er av en slik art at kostnad er vanskelig å sette. Fylkesmannen har arbeidet med styrking av kunnskapsgrunnlaget ved å gjennomføre overvåking både av

biologiske og fysisk/kjemiske kvalitetselementer. Det er satt som krav i overvåkingsoppdragene at data skal legges inn i Vannmiljø.

En av Fylkesmannens oppgaver er å synliggjøre for vannregionmyndigheten/ vannregionutvalg/ sektormyndigheter hvorvidt forslag til tiltaksprogram og foreslåtte tiltak er tilstrekkelig for å nå målene i vannforvaltningsplanen. For dette vurderes måloppnåelse som middels/lav pga. manglende ressurser til å gå gjennom og vurdere samtlige tiltak i Innlandet opp mot fastsatte miljømål for vannforekomstene.

Måloppnåelsen for arbeidet på avløpsområdet vurderes som god. Nesten alle avløpsanlegg som Fylkesmannen er myndighet for følger i dag kravene gitt i forurensningsforskriften når det gjelder rensing av avløp.

Fremmede arter: Fylkesmannen har de senere år arbeidet med å dokumentere nye forekomster av fiskearter som er i ferd med å etablere bestander i nye områder og framskaffet grunnlagsinformasjon for ev. bekjempelse der det har vært vurdert som nødvendig. Vi ser stadig at det dukker opp nye arter i enkelte vannforekomster. I 2020 har vi på bakgrunn av tips kartlagt forekomst av selvreproduserende regnbueørret i et mindre sidevassdrag til Mjøsa, samt fått påvist en ny forekomst av suter. Vi vil i 2021 vurdere om vi skal gå videre med å planlegge bekjempelse av disse. I tillegg er det arbeidet med informasjon om skadevirkningene forbundet med spredning av ferskvannsararter. Måloppnåelse vurderes som middels på dette feltet.

Det er satt i gang en prosess med å utrede behov for forsterket innsats mot forurensning fra jordbruk for å oppnå mål om god tilstand i alle landbrukspåvirkede vannforekomster som for eksempel miljøkrav fastsatt i regionale forskrifter. Det er innhentet erfaringer fra innføring av slike miljøkrav i Viken. Måloppnåelse vurderes som middels på dette feltet.

Fylkesmannen avgir uttalelse til kommunale arealplaner og til behandling av enkeltsaker om tiltak som berører vassdrag. Der planlagte tiltak vil kunne påvirke miljøtilstanden, blir dette påpekt i uttalelsen. Det har også i et fåtall saker vært fremmet innsigelser av hensyn til vannmiljøet. Det er likevel en del større prosjekter hvor miljøforringende tiltak gis tillatelse av andre samfunns hensyn, ikke minst innen samferdsel, energi og flomsikring. Måloppnåelse vurderes som middels på dette feltet.

Hindre negativ påvirkning av fremmede organismer på naturmangfoldet (fra kapittel 3.1.4.1.4.1 i TB)

Rapportere på

God innsats for å hindre negativ påvirkning av fremmede organismer på naturmangfoldet

Vår overordnede vurdering av måloppnåelsen er at den er middels mot god. Vi er fornøyde med de prioriteringene vi gjør med tanke på de ressursene vi har tilgjengelig.

Vi kjenner til at andre aktører, fremfor alt Statens vegvesen, gjennomfører tiltak som bidrar til måloppnåelsen.

Fylkesmannen prøver å få til samarbeid og koordinert innsats av bekjempelse inntil verneområder, og vi er i gang med en slik fellesinnsats sammen med Statens vegvesen.

Faggrunnlag for fremmede organismer i Innlandet er på plass. Vi har et godt samarbeid med de kommunene som ber om støtte.

Vi har fordelt tildelte midler til fremmede arter utenfor verneområder til både kommuner og konsulenter. Innsatsen har til stor del vært rettet mot bekjempelse inntil verneområder (og samordning med bekjempelse innenfor verneområder), eller sårbare naturtyper. Ellers er det gitt midler til arbeid med arter som antas ha liten utbredelse i regionen (tidlig innsats) og arter som ansees som særlig problematiske.

Fylkesmannen har også gjennomført kartlegging og plan for bekjempelse av suter og regnbueørret, og bidratt under bekjempelse av introduserte fiskebestander. Engasjement og fokus på temaet ute i kommunene er stigende.

3.1.1.9 Ingen arter og naturtyper skal utryddes, og utviklingen til truede og nær truede arter og naturtyper skal forbedres

Resultatområdet er omfattende. Innsatsen er rettet mot arter/naturtyper der innlandet har et særlig ansvar/koordineringsrolle, samt andre arter ut fra truethetskategori og kjente arealbrukskonflikter. Dette er arter/naturtyper der vi har søkt og mottatt tiltaksmidler, og hvor vi har gjort en ekstra innsats.

En viktig del av Fylkesmannens arbeid på dette feltet er å sørge for supplerende kartlegginger og ajourføre stedfestede data i nasjonale databaser som grunnlag for en arealbruk med minst mulige negative konsekvenser for biologisk mangfold.

Utvalgte naturtyper

Det er utarbeidet 8 nye skjøtselsplaner for slåttemark og revidert 3 skjøtselsplaner. Skjøtselsaktiviteten for øvrig var noe redusert i 2020 grunnet koronasituasjonen.

Det er utført supplerende registrering av hule eiker, 4 nye lokaliteter er registrert – alle i Gjøvik kommune.

Dammer i kulturlandskapet øker det biologiske mangfoldet, og bedrer livsbetingelsene for flere truede arter. Det er lagd 4 nye dammer som restaureringsprosjekt i forbindelse med regjeringens tiltakspakke, i tillegg har Våtmarksgruppa i regi av Norsk ornitologisk Forening avd. Hedmark laget/restaurert 5 dammer.

Sensitive artsdata

Alle stedfestede data for hubro er i ekstensivområdene kvalitetssikret og lagt inn i den nye rovbasemodulen for hubro, jf. oppdrag gitt av Miljødirektoratet

august 2020. Data for kongeørn er tilsvarende og som tidligere lagt inn i Rovbasen i ekstensivområdene. For intensivområdet vises det til Miljødirektoratets opplegg. Vi har i tillegg hatt ny totalkartlegging av jaktfalk og supplerende kartlegging av hønehauk 2020. Data for disse og andre sensitive arter, blir løpende lagt inn i Rovbasen og tilgjengeliggjort for forvaltningen via sensitive artsdatabasen. Sensitive artsdata, samt data fra naturbase og data fra artskart blir via kartinnsynsløsningen Innlandgis bruk som underlag for innspill i arealinngrepssaker. For hønehauk er det i 2020 sendt ut brev direkte til grunneiere som aktive hekkelokaliteter på sin grunn (tidligere gjort i 2015).

NIN-kartlegging i 2020 ble 13 områder NIN-kartlagt der areal under utbyggingspress og antatt biologisk mangfold var utvalgsriterier. Det er meldt inn behov/ønske om kartlegging av 14 områder for 2021.

Naturbasearbeidet er blitt nedprioritert pga. ressursmangel. Dette tas opp igjen i 2021.

Det er gjennomføres et årlig samarbeidsmøte med Norsk Ornitologisk Forening avd. Hedmark og avd. Oppland.

Tilskuddsordningene "Lokale vilttiltak" og "Tilskudd til truede arter" brukes aktivt for å bedre kunnskapsnivået for arter med truetkategorier og som er under press fra miljøpåvirkninger/arealinngrep.

Se for øvrig rapporteringskrav 7.3.5.4 (truede arter og naturtyper).

Minst 2 slåttemyrlokalteter i skjøtsel (fra kapittel 3.1.4.2.1.2 i TB)

Rapportere på

Minst 2 slåttemyrlokalteter i skjøtsel

Det er utarbeidet skjøtelsesplan for to nye slåttemyrlokalteter i 2020. Ytterligere seks lokaliteter er i aktiv hevd.

3.1.1.10 Et representativt utvalg av norsk natur skal tas vare på for kommende generasjoner

I 2020 har vi gjennomført blant annet følgende innen verneområdeforvaltning:

- Prosesser med frivillig skogvern og vern på Statskoggrunn, jf. egen rapportering.
- Fulgt opp tiltak i mindre verneområder med særlig fokus på skjøtsel av verneverdier inkl. fjerning av fremmede arter i regi av konsulenter og SNO.
- Behandlet søknader om dispensasjon i mindre verneområder.
- Sørget for at erstatningsdammer og beiterestaurering i Åkersvika NR har blitt utført som kompensasjon for firefelts E6.
- Fortsatt oppfølgingsarbeidet i forbindelse med den planlagte firefelts E6 gjennom Lågendeltaet NR og Inter City-dobbeltspor gjennom Åkersvika NR.
- Ferdigstilt forvaltningsplaner for 2 naturreservater.
- Gjennomført våtmarksrestaurering, se egen rapportering.
- Bidratt i erstatningssaker etter områdevern.
- Aktivt fulgt opp nasjonalparkforvalterne, herunder regelmessige teamsmøter, arrangert fellessamlinger og bidratt i opplæring av de nye styrene.
- Hatt dialog med kommuner med lokal forvaltningsmyndighet for mindre verneområder.

Tilråding av vern av skog (fra kapittel 3.1.4.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Vern av skog tilrådd i et omfang som bidrar til at skogvernbudsjettet for 2020 utnyttes fullt ut.

I 2020 har vi tilrådd totalt 21 nye verneområder og 11 utvidelser av eksisterende verneområder. Av disse har 13 områder blitt vernet (inklusive utvidelser av eksisterende verneområder). Tilrådingene vi har sendt til Miljødirektoratet utgjør totalt ca. 44 285 dekar nytt vernet areal. Vi mener dermed at vi har bidratt til at skogvernbudsjettet blir nytt fullt ut.

I arbeidet har vi jevnlig møter skog- og trefagpersonene på landbruksområdet, og som vi vil videreutvikle i 2021.

Verneområder har godkjente forvaltningsplaner (fra kapittel 3.1.4.3.2.1 i TB)

Rapportere på

Andel av verneområder med behov for forvaltningsplan, og som har forvaltningsplan, skal være høyere enn i 2019

I 2020 har vi ferdigstilt to forvaltningsplaner (Åkersvika og Våletjern). Vi har sendt én plan på oppstartsvarsel (Kvisleflået og Hovdli), og én plan på høring (Bergevika) i løpet av 2020 - den sistnevnte ble godkjent i januar 2021.

Verneområder med forvaltningsplan

Antall verneområder med forvaltningsplan i 2019	Antall verneområder med forvaltningsplan i 2020	Differanse
92	94	2

3.1.1.1 Forurensning skal ikke skade helse og miljø

Fylkesmannen gjennomførte 59 tilsyn (66 med tilsyn påbegynt i 2019, men med hovedoppfølging i 2020). Dette er noe under forventning og det som ble planlagt gjennomført ved starten av året. Koronasituasjon gjorde at mange tilsyn måtte avlyses, men vi fikk gjennomført noen digitale tilsyn som erstatning for planlagte stedlige tilsyn.

I Innlandet planlegges det gjennomført store samferdselsutbygginger, både innen vei og jernbane. E6 forbi Lillehammer vil f.eks. gå gjennom et sårbart naturområde, og fremdriftsplanen i prosjektene gjør at vi setter av mye ressurser for å følge opp planprosesser og tillatelser etter forurensningsloven. Massehåndtering, midlertidige og permanente fyllinger i vassdrag, syredannende bergarter og tunneldriving er viktige områder som blir fulgt opp.

Avløpsanleggene i Innlandet følges tett, og vi har lagt en plan for å fornye tillatelser. De fleste anleggene tilfredsstiller sekundærrensekravet, selv om ikke alle har installert trinn for biologisk rensing.

Det er en økende interesse for å etablere oppdrettsanlegg for matfisk i Innlandet. Vi registrerer at det er varierende regulering av landbaserte akvakulturanlegg, og vi savner f.eks. veiledning om hva som utgjør beste tilgjengelig teknikk for rensing av avløpsvannet fra disse anleggene. Historisk har det blitt investert betydelige beløp i renseteknologi for å få kontroll på utslippene av næringssalter til vassdragene i Innlandet. Derfor ser vi hen til avløpsanlegg og øvrig næringsmiddelindustri, i tillegg til resipienten, når vi stiller krav til landbaserte akvakulturanlegg.

I tillegg til saksbehandling og tilsyn etter forurensningsloven, er veiledning av kommunene viktig. Vi har derfor gjennomført dialogmøter med enkelte kommuner med temaer innen vannforvaltning og forurensning. Denne dialogformen skal evalueres før den eventuelt blir videreført i 2021.

Oversikt over antall tettbebyggelser og deres størrelse (fra kapittel 3.1.4.4.1.1 i TB)**Rapportere på**

Alle embeter har oversikt over antall tettbebyggelser og deres størrelse i egen region omfattet av kap. 14 i forurensningsforskriften og tettbebyggelser som grenser mot virkeområdet i kap. 14

I Innlandet ble det gjort en vurdering av tettbebyggelsenes størrelser i pe i forbindelse med revidering av utslippstillatelser etter kap. 14 i tidligere Hedmark fylke i 2014-2016. I tidligere Oppland skal alle utslippstillatelser oppdateres nå. I den forbindelse er alle kommunene med tilknytning til - eller egne kap. 14 avløpsanlegg bedt om å oversende opplysninger om samlet tilknytning til renseanleggene i pe, samt opplysninger om største ukentlige middeltilførsel (BOF5) målt/beregnet i 2018 og estimert for 2030. Kunnskap om kap. 14-tettbebyggelsene i tidligere Oppland vil dermed oppdateres fortløpende i forbindelse med revidering av utslippstillatelsene.

Per i dag har vi 44 avløpsanlegg som er regulert etter kap 14, alle i nedbørsfelt til følsomt område. Rapportering på antall anlegg fordelt på kategoriene tettbebyggelser som har gått fra kap. 13 til 14, antall tettbebyggelser med avklart størrelse i BOF (pe), og antall kap. 13-tettbebyggelser som grenser opp mot kap 14, får vi ikke gjort for 2020 ettersom det nye tettbebyggelseskartet ikke var ferdig i 2020, og arbeidet vårt med å gjennomgå dette derfor ikke er ferdigstilt. Vi venter på nærmere avklaring og veiledning fra Miljødirektoratet på hvordan dette oppdraget skal følges opp videre.

Arbeidet med å revidere de aktuelle tillatelsene er igangsatt (fra kapittel 3.1.4.4.1.2 i TB)**Rapportere på**

Arbeidet med å revidere de aktuelle tillatelsene er igangsatt

I henhold til egen plan skal alle tillatelser til utslipp fra kap. 14-reanseanlegg i tidligere Oppland fylke være revidert innen utgangen av 2021. Dette gjelder 26 anlegg. I tillegg skal det utarbeides egne tillatelser for avløpsnett for flere kommuner som ikke har hatt slike tidligere. Alle aktuelle kommuner ble varslet om dette i 2019, og de første to reviderte tillatelsene ble utarbeidet og sendt på høring i 2020. SFIN vil i 2021 prioritere å oppdatere tillatelser for de resterende 24 anleggene i tidligere Oppland fylke slik at disse er oppdaterte innen fristen.

Vi har også varslet alle kommuner i Innlandet om innføring av sekundærrensekrav, noe som innebærer at vi i tillegg til overnevnte må endre flere av tillatelsene fra tidligere Hedmark fylke selv om disse er av nyere dato.

Kommuners registrering i Grunnforurensning (fra kapittel 3.1.4.4.2.1 i TB)**Rapportere på**

Alle kommuner registrerer, oppdaterer og vedlikeholder egne lokaliteter i Grunnforurensning

I dag har ca. halvparten av kommunene i Innlandet bruker i Grunnforurensning, men det er stort sett bare bykommuner som aktivt bruker databasen. Det

har nok sammenheng med at forekomsten av grunnforurensning i disse kommunene er høyere enn i distriktkommunene. Også i distriktkommunene finnes det grunnforurensningssaker og aktivitetsnivået må opp. Som tiltak har vi sendt ut brev til samtlige kommuner der vi oppfordrer til å opprette bruker og ta nettkurs. I tillegg har vi ved henvendelser fra kommuner der vi vet at de ikke bruker Grunnforurensning, oppfordret de til å opprette en bruker.

3.1.1.12 God økonomiforvaltning i kommunene

Vi har gått gjennom budsjetter og regnskap for alle 46 kommuner, og på bakgrunn av det laget en ROS analyse for hver av dem. Gjennom ROS analysen har vi identifisert de som har økonomiske utfordringer, og skulle etter planen følge disse tett opp i 2020. Koronapandemien har imidlertid krevd mye ressurser fra oss. Spesielt kartlegging av kostnader knyttet til pandemien, og rapportering knyttet til disse, har vært en prioritert oppgave for embetet i 2020. I tillegg har det vært behov for å bistå Beredskap med analyser. Oppfølgingen av de kommunene som har økonomiske utfordringer har av den grunn ikke blitt utført som vi hadde planlagt. Kommunene ble i stedet fulgt opp som del av håndteringen av pandemien.

I hele 2020 har vi hatt tett dialog med KS. Spesielt har vi drøftet hvordan den demografiske utviklingen i de små kommunene påvirker økonomien. Dialogen har bidratt til å skape en felles forståelse for den økonomiske situasjonen, og hvordan KS og Fylkesmannen kan formidle et felles budskap om utfordringene. Oppfølging av kommunenes økonomiske situasjon knyttet til pandemien ble et sentralt tema gjennom året.

Mange kommuner har uttrykt bekymring for de økonomiske konsekvensene av pandemien. For mange av kommunene i Innlandet gir demografiutviklingen nå en stor økning i utgifter og det er et stort behov for tilpasning av tjenester. Flertallet av kommunene i Innlandet hadde lagt til grunn større innsparingsprosesser i sine vedtak for økonomiplanperioden 2020-2024. Mange har varslet at disse prosessene ble forsinket eller vanskelig å gjennomføre som planlagt i 2020 på grunn av koronapandemien. Dette betyr at innsparingseffektene for mange kommuner ikke vil bli realisert. Flere kommuner mener samtidig at de foreløpig ikke er kompensert tilstrekkelig for de økonomiske konsekvensene av pandemien. Fylkesmannen er bekymret for hvordan dette vil påvirke kommunenes økonomi fremover.

Fylkesmannen i Innlandet har prioritert å tildele skjønnsmidler til kommuner som har behov for omstilling. Målet er at midlene til gode prosesser for å finne mer kostnadseffektive måter å utføre tjenestene på, og ivareta god tjenestekvalitet framover. Vi har også jobbet med å utarbeide kommunebilder for alle kommuner, hvor vi gjør en vurdering av kommunens tjenester og den økonomiske situasjonen.

Mange kommuner har i 2020 henvendt seg til oss med spørsmål knyttet til de økonomiske konsekvensene ved covid-19, i tillegg til en del generelle henvendelser med spørsmål om økonomiforvaltning. Enkelte kommuner har tatt kontakt på bakgrunn av stor bekymring for kommunens økonomiske situasjon.

Fylkesmannen mottok 221,7 mill. kr i skjønnsmidler i 2020. Av disse var 127,7 mill. kr øremerket til covid-19 pandemien. I tillegg bidro embetet med 10,5 mill. kr av egen ordinær skjønnsramme. De 138,2 mill. kr ble fordelt til kommunene basert på deres innrapporterte kostnader knyttet til smittevern og TISK. Den siste tildelingen av skjønnsmidler til kommunene fant sted 1. desember, da ble 82,2 mill. kr utbetalt. Sammen med rammetilskuddet har de da fått dekket 55% av kostnadene knyttet til pandemien i 2020. Kommunenes direkte inntektstap fra egen virksomhet ble ikke tatt hensyn til i tildelingen. Effekter av makroøkonomiske forhold som tapte skatteinntekter, redusert deflator, arbeidsgiveravgift, sykepengerefusjon osv, ble kun beregnet på sektornivå. Innsparingene ble da anslått til å være på omtrent samme størrelse som skattetafet, og vi valgte derfor ikke å ta hensyn til størrelsene i tildelingen per kommune på grunn av den store usikkerheten. Covid-19 kostnadene til kommunene forventes å ha økt ut året ettersom smittetallet doblet seg fra rapporteringstidspunktet 15. november til 31. desember 2020.

Det er lagt ned mye arbeid både de ulike embetene og i kommunene for å få oversikt over de økonomiske konsekvensene av pandemien. Vi mener det hadde vært hensiktsmessig om departementet hadde lagt til rette for en tettere dialog med embetene både om prosess og rapporteringen underveis. Tettere dialog ville gjort det enklere å planlegge gode prosesser med kommunene og å avklare spørsmål til innretningen av kompensasjonen.

Vi har i 2020 etablert gode rutiner for gjennomføring av digitale møter med kommunene, hver for seg og felles. Det har vært gode erfaringer som vi vil bruke i tiden fremover.

Gausdal kommune ble meldt inn i ROBEK etter §28-1 bokstav a og b. Fylkesmannen har gjennom 2020 fulgt opp kommunen tett. Den har gjennom året iverksatt gode tiltak som ser ut til å gi resultater allerede inneværende år, se for øvrig punkt 5.1.5.1.1.

Antallet kommuner i ROBEK (fra kapittel 3.1.5.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Antallet kommuner i ROBEK ved utgangen av 2020 skal ikke overstige antallet ved utgangen av 2019.

Gausdal kommune ble meldt inn i ROBEK etter kommunelovens § 28-1 bokstav a og b. Da budsjettet for 2020 ble utarbeidet forventet kommunen et netto underskudd for 2019. Kommunen ville da bruke av disposisjonsfondet for å oppnå regnskapsmessig balanse. Dette ville medføre at de budsjetterte underskuddene i 2020 og 2021 ikke kunne bli dekket inn, da disposisjonsfondet vil være tomt. På grunn av ekstraordinære skatteinntekter ble underskuddet i 2019 snudd til overskudd, og kommunens økonomi ble dermed vesentlig forbedret.

Da dette ble kjent var kommunen allerede meldt inn i ROBEK, og økonomien er fremdeles svak. I løpet av 2020 har kommunen gjennomført en rekke tiltak som skal bidra til budsjettbalanse i 2020 og årene fremover. Fylkesmannen har gjennom året hatt tett oppfølging og kontakt med administrasjonen og ordfører gjennom møter på teams, og fylkesmann Storberget holdt innlegg i kommunestyremøtet i november. Videre mottok kommunen 2 mill. kr i ordinære skjønnsmidler da vår ROS vurdering av kommunens økonomiske situasjon for 2020 viste store utfordringer.

Det var planlagt å følge opp flere kommuner i 2020 på grunn av en utfordrende økonomi. Denne oppfølgingen har for en stor del blitt utsatt på grunn av koronapandemien. Det er imidlertid kommuner som har tatt kontakt med Fylkesmannen for å drøfte den økonomiske situasjonen. Disse har blitt fulgt opp med møter på teams eller fysisk når det har vært mulig. Ordfører, kommunedirektør og økonomisjef har deltatt på disse. Embetet har også presentert vårt syn på kommunens økonomiske situasjon i formannskaps- og kommunestyremøter der det har vært ønskelig.

Erfaringer som vi vil bygge videre på i den økonomiske oppfølgingen av kommunene er spesielt bruk av teams. Året 2020 har gitt gode erfaringer og effektivisert bruken av systemet. Terskelen for å invitere til digitale møter er redusert og dialogen med kommunene forbedret. Kommunene i Innlandet er geografisk svært spredt. Digitale møter har vist hvor enkelt det er å samle alle til felles møter, der felles informasjon når ut til alle, og dokumenter som gjennomgår er synlige for alle.

Involvering av toppledelsen i embetet og kommunen er viktig i oppfølgingsarbeidet, da det gir en solid forankring og felles forståelse for de utfordringene kommunene står overfor.

Antall kommuner i ROBEK

Resultat	Antall kommuner i ROBEK ved utgangen av 2019	Antall kommuner i ROBEK ved utgangen av 2020
1	0	1

Antall feil i KOSTRA-rapporteringen reduseres vesentlig sammenliknet med 2019. (fra kapittel 3.1.5.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Antall feil i KOSTRA-rapporteringen reduseres vesentlig sammenliknet med 2019.

Fylkesmannen har over flere år brukt mye tid på KOSTRA-rapporteringen i dialogen med kommunene. Betydningen av korrekte tall til riktig tid er tatt opp med dem også i 2020. I tillegg er det tatt direkte kontakt med enkelte kommuner.

Antall feil er over tid vesentlig redusert, men i 2020 har antallet feil på art 075, funksjon 121 økt i forhold til 2019.

Feil på byggfunksjonsnivå har blitt redusert med 11. Utviklingen der går dermed i riktig retning, men det oppstår fortsatt feil hos enkelte kommuner. Statsforvalteren opprettholder dialogen med kommunene på dette området.

Kvalitet i KOSTRA-data

Område	Resultat	Antall feil i 2019	Antall feil i 2020
Feil på eiendomsforvaltning på aggregert nivå - utgifter til renhold (art 075) og forvaltning (funksjon 121)	3	10	13
Feil på byggfunksjonsnivå for utgifter til renhold og energi	- 11	42	31

Kommunene skal aktivt bruke KOSTRA-data i styring av kommunene (fra kapittel 3.1.5.1.3.1 i TB)

Rapportere på

Kommunene skal aktivt bruke KOSTRA-data i styring av kommunene.

Fylkesmannen går gjennom samtlige kommunebudsjetter og økonomiplaner for kommunene i Innlandet. De kommunene som vurderes til å ha en vesentlig risiko for lave resultater på utvalgte nøkkeltall for kommuneøkonomien, eller som står overfor andre utfordringer i økonomiarbeidet følges opp spesielt.

Fylkesmannen besluttet i 2020 å benytte ROS-arbeidet i større grad i vurderingen av tildeling av skjønnsmidler. ROS-analysen er basert på KOSTRA-tall, innsendte budsjetter, økonomiplaner og regnskap, samt øvrig dialog med kommunene. Kommunene ble orientert om at dette i større grad enn tidligere vil legges til grunn for tildelingen. Fylkesmannen mener at dette er med på å synliggjøre betydningen og bruken av KOSTRA-tall.

Kommunenes bruk av KOSTRA tall varierer mellom dem. Enkelte er svært bevisst på bruken og foretar vurderinger av sin egen virksomhet målt opp mot sammenlignbare kommuner i eget fylke, og innen samme KOSTRA gruppe. Sammenligningene gjøres innen utvalgte tjenesteområder, økonomi og demografi.

Vel så viktig som KOSTRA tallene er kommunenes økonomiske måltall. Disse brukes av samtlige til å måle planlagt virksomhet opp mot oppnådde resultater.

Fylkesmannens bruk av KOSTRA tallene i dialogen med kommunene mener vi bidrar til en bevisstgjøring av nivået på tjenestetilbudet målt i forhold til andre. En utfordring for kommunene i å ta KOSTRA aktivt i bruk kan være kapasitet, både personell- og tidsmessig.

3.1.1.13 Økt verdiskaping i landbruket og landbruk over hele landet

Fylkesmannen har etter region- og oppgavereformen for en ny rolle innen landbruksbasert næringsutvikling. Fylkesmannen arbeider nå i større grad i partnerskap med øvrig virkemiddelapparat, regionale utviklingsaktører og regionalt næringsliv. Det er etablert flere arenaer som bygger opp under dette partnerskapet. Fylkesmannen arbeider også i større grad proaktivt med mobilisering, prosjektetablering, nettverksbygging og veiledning. Det er gode

utgangspunkt i Bioøkonomistategien for Innlandet og ulike regionale strategier og tiltaksplaner.

Verdiskaping (fra kapittel 3.1.6.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Regional innsats innen landbruksbasert næringsutvikling er innrettet slik at nasjonale mål og føringer i RNP nås.

Med bakgrunn i oppgave-/regionreformen ble det en ny rolle- og ansvarsdeling mellom fylkeskommunene og Fylkesmannen. Innlandet fylkeskommune overtok ansvaret for RNP og RT-midlene (tidl. UT-midlene) 1. januar 2020.

Fylkesmannen har i nært samarbeid med fylkeskommunen og det regionale partnerskapet fulgt opp RBU for Innlandet 2019 – 2022. Dialogen med de øvrige organisasjonene i det regionale partnerskapet (fylkeskommunen, Innovasjon Norge, faglagene og skogeierorganisasjonen) har vært god. Partnerskapet i Innlandet ble formelt organisert i 2020 og Fylkesmannen er representert både i ledelsen, arbeidsgruppe for RT- og RK-midlene og andre satsinger. Fylkesmannen har konkretisert og definert sin nye rolle i næringsutviklingsarbeidet. Det betyr at vi fortsatt skal ta initiativ, mobilisere og bidra med vår kompetanse, samt styrke, samordne og målrette innsatsområdene inn mot de ulike virkemidlene.

Koronapandemien har hatt konsekvenser for landbruket bl.a. ved at mindre tilgang på utenlandsk arbeidskraft har ført til reduksjon i produksjonen for mange som driver med grøntproduksjon. Ellers har det også gitt utfordringer for enkelte lokalmatprodusenter og deler av det landbruksbaserte reiselivet ved at omsetningen har blitt redusert.

Et arbeid med utformingen av et analysearbeid knyttet opp mot landbrukskontorenes rolle som førstelinje innen landbruksbasert næringsutvikling er påbegynt. Dette er basert på næringens behov for bistand for å utvikle seg. Målet er at en i partnerskapet blant virkemiddelaktørene klarer å utforme en treffsikker verktøykasse, som kommunene kan anvende som førstelinje.

Biovalley – Norges grønne motor. Fylkeskommunens og Fylkesmannens felles satsing på bioøkonomi i Innlandet fortsetter. Visjonen er at Innlandet skal bli et ledende kraftsentrum for bærekraftig bioøkonomi i Norge. I 2020 har vi jobbet spesielt med informasjonstiltak og blant annet fått på plass nettside, biovalley.no. Vi har fått utarbeidet en analyse som viser utfordringer med dagens virkemidler og hvilke eksisterende og nye tiltak som kan utløse verdiskapingspotensialet i bioøkonomirelaterte næringer i Innlandet (SINTEF-rapp 2020:00943). Rullering av handlingsplanen for bioøkonomistategien er også utført i 2020 (og vedtas på styringsgruppermøte 22. januar 2021).

Fylkesmannen har sammen med fylkeskommunen utarbeidet en søknad om midler til et prosjekt fra den nasjonale satsingen Inn på tunet-løftet 2. Søknadsprosessen førte til økt samordning på tvers av ulike enheter hos Fylkesmannen, og tett samarbeid med fylkeskommunen og Inn på tunet Innlandet SA. Innlandet oppnådde ikke tilskudd, men det jobbes videre med prosjektet.

Urbant landbruk er et aktuelt og spennende felt som Fylkesmannen har løftet frem. Satsingen utgjør et mulighetsområde som kan bidra i grønn omstilling og til fremtidens bærekraftsamfunn. I 2020 har vi bistått Hamar kommune i hovedprosjektet Urbant landbruk i Hamar. Fylkesmannen ønsker gjennom dette prosjektet å være en bidragsyter inn i den nasjonale strategien.

Innlandet er ett av fire fylker som er tildelt midler fra LMD til en treårig satsing (2019 – 2021) på Fjellandbruket (Områderettet innsats). I 2020 fikk Fylkesmannen i Innlandet tildelt 1 million kroner. Fylkesmannen forvalter midlene med hovedmålsetting om å styrke grunnlaget for bærekraftig verdiskaping i fjellområdene innenfor tradisjonelt landbruk, seterbruk og bygdenæringer. Midlene er forvaltet i samråd med næringsorganisasjonene og Innlandet fylkeskommune. Det er stor interesse for midlene, og det er bevilget tilskudd til en rekke målrettede prosjekter og satsinger.

Arbeidet med å legge grunnlaget for en handlingsplan for økologisk landbruk i Innlandet er påbegynt. Dette skjer i tett dialog med næringen/faglagene og fylkeskommunen. I den forbindelse er det i 2020 utarbeidet div. statistikk for økologisk landbruk i Innlandet.

Kornsatsingen omfatter nå hele Innlandet. De enkelte deltakerne i satsingen har på tross av pandemien gjennomført flere tiltak for å nå målet om større avlinger og bedre økonomi hos kombonden; markdager, webinarer og storskalaforsøk. Vi har også fokusert mer på hvordan vi kan dyrke mer korn, oljevekster og proteinvekster for å øke norskandelen av dette i mat og fôr.

Regionale stillinger med næringsutvikling som hovedarbeidsoppgave har vært spesielt engasjert i satsing på fjellandbruket, lokalmat, landbruksbasert reiseliv, Inn på tunet og utvikling innen tradisjonelt landbruk.

Tilfredsstillende foryngelse etter all hogst innen tre år etter hogst. (fra kapittel 3.1.6.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Kommunenes arbeid med tilfredsstillende foryngelse innen tre år etter hogst er fulgt opp.

Fokusert overfor kommunene gjennom individuelle kommunebilder, hvor foryngelseskontroll var viktig del av den korte verbale tilbakemeldingen og gitt fargekarakter mht. kommunenes landbruksforvaltning. Utfordringen er stor. Resultatkartleggingen viser at ca. 20 % av antall befarte voksesteder på kontrolltidspunktet har færre antall planter enn minste lovlig.

Tilskuddsordningene i skogbruket (fra kapittel 3.1.6.1.2.2 i TB)

Rapportere på

Kommunene er fulgt opp med henblikk på effektiv bruk av tilskuddsordningene i skogbruket. 100%.

Det er gjennomført regionmøter der tilskuddsforvaltning har vært hovedtema. Ettersom det ble innført nye tilskuddsordninger i forbindelse med Covid-19 har forvaltningen av disse ordningene blitt fulgt opp med både regionmøter og med direkte kontakt med kommunene. Forvaltning av de nye tilskuddsordningene har vært utfordrende for flere kommuner, men dette har blitt tilfredsstillende løst med løpende kontakt med den enkelte kommune.

NMSK - Tilskudd til skogsbilveger

I 2020 ble det ferdigstilt 15,8 km med nye skogsbilveger og 90,3 km med ombygde skogsbilveger til en samlet kostnad av 37,09 mill. kr. Dette har utløst til sammen 2,8 mill. kr i tilskudd til nybygging og 8,6 mill. kr til ombygde veier.

Den løpende aktiviteten for 2020 både vegprosjekter i prosess og ferdigstilte veier i løpet av året, var for nybygging 13,2 mill. kr og for ombygging 18,3 mill. kr. Det ble brukt 21,5 mill. kr. på vedlikehold av vegnettet i Innlandet. Samlet ble det for 2019 investert 53,1 mill. kr. i vegnettet fordelt på nybygging, ombygging og vedlikehold.

Fylkesmannen i Innlandet ble i 2020 tildelt 21,2 mill. kr. Samt overført resterende fra Hedmark og Oppland ga en samlet pott på 22,3 mill. kr. Grunnet tilskudd til planting våren 2020 ble det tilbakeført 2,8 mill. kr. til nasjonal ramme. Dette ga da en total disponibel ramme for Innlandet på 19,5 mill. kr. Med tett oppfølging av kommunene i fylket ble det i løpet av 2020 arbeidet godt for å få inn midler fra prosjekter med utgått arbeidsfrist. Totalt inndro kommunene 4,4 mill. kr. som ble omfordelt internt i inndelte regioner og på tvers av regionene. Samlet ble det bevilget prosjekter for over 23 mill. kr. i 2020 i Innlandet.

I 2020 har det vært videreført brueregistreringsprosjekter i Glåmdalsregionen og Hadelands regionen. Det har vært interesse fra skogeiere og få en oversikt over tilstanden til bruer, som igjen gir bedre grunnlag for videre arbeid med utbedring av skogsbilvegnettet. Det jobbes videre med tilsvarende prosjekter for Gudbrandsdals kommunene for 2021.

NMSK Miljøtiltak

Fylkesmannen har informert alle kommuner om ordningen og det har blitt bevilget 1,2 millioner kroner fra nasjonal ramme til kommuner i Innlandet 2020.

LUF Skogbruksplanlegging

Brukbar fremdrift og virkemiddelbruk i 2020 med ca. seks igangværende prosjekter. For et prosjekt har Covid-19 bidratt til forsinket oppstart slik at den ble utsatt til 2021. Lukking av avvik knyttet til eldre miljøregistreringer har påvirket ferdigstilling av et prosjekt.

Tiltak og virkemiddelbruk for bedre skogsveinett

Skogsbilveier - type tiltak	Veilengde (km)	Tilskudd (kr)	Skogfond (kr)
Nybygging	15.8	2 820 461.0	13 278 319.0
Ombygging	90.3	8 656 961.0	18 390 246.0
Vedlikehold	0.0	0.0	21 523 656.0

Verdiskaping i skogbruket (fra kapittel 3.1.6.1.2.3 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen har gjennom kunnskapsoverføring til kommunene bidratt til en effektiv og god forvaltning av tilskudd til skogsveier og drift med taubane o.a.

I 2020 ble vedtaksmyndigheten for §§ 5 og 7 i NMSK forskriften overført fra Fylkesmannen til kommunene. Fylkesmannen har i løpet av 2020 hatt løpende dialog med kommunene om forvaltning av tilskuddsmidlene og behov i regionene. Det har vært gjennomført regionmøter via nett og det har vært holdt regionvise webinarer for kommuner. Fylkesmannen erfarer at det er god dialog mellom fylket og kommunene i forhold til forvaltning av tilskudd for skogbruket beste. Sett i lys av situasjonen rundt Covid-19 og økende arbeidsmengde hos kommunene vil Fylkesmannen berømme kommunene for en god innsats gjennom 2020.

Året 2020 har vært krevende for skogsentreprenørene i Innlandet. Det ble vedtatt midlertidig forskrift for å opprettholde hogstaktivitet i skogbruket 2020 og tildelt en ramme nasjonalt på 50 mill. kr. Innlandet ble tildelt 10,69 mill. kr. av den nasjonale rammen. Tilskuddet ble godt mottatt av næringen og entreprenørene i fylket. Av tildelt ramme for 2020 ble det bevilget 8,8 mill. kr. til drifter i tråd med forskriften fordelt på 1,5 mill. kr. til førstegangstynning, 6,9 mill. kr. til drifter med høy driftskostnad og 410 000 kr. til drift med taubane. Fylkesmannen i Innlandet har av tildelt ramme overført 1 mill. kr. tilbake til nasjonal ramme i 2020, da det var behov for mer midler i andre fylker.

For detaljer om forvaltning av tilskudd til skogsbilveger vises det til ovenforliggende punkt (3.1.6.1.2.2)

3.1.1.14 Bærekraftig landbruk

Gjennom Regionalt bygdeutviklingsprogram for Innlandet og spesielt Regionalt miljøprogram har vi prioritert tilskuddsordninger som på en god måte bidrar til målsettingen om at "Jordbruket i Innlandet skal drives miljøvennlig og med god agronomi som tar vare på produksjonsgrunnlaget og reduserer forurensning og klimagassutslipp per produsert enhet". Regionalt skog- og klimaprogram har tilsvarende tiltak.

I vårt arbeid med forvaltning av tilskuddsmidler til miljøtiltak i landbruket har vi god dialog med kommunene. Dette skjer gjennom kommunesamlinger,

webinarer og direkte kontakt. Vi tar opp tema knyttet til forvaltning av ordninger, men vi legger også vekt på å gi kommunene faglig påfyll. Vi lager også veiledningsmaterieill rettet mot brukerne som vi sender ut og produserer på nett og facebook. Det at vi har svært få henvendelser fra brukere som ikke har fått med seg informasjon om søknadsfristen og ordningene tolker vi som at informasjonen er god. For å få flere søkere til å gjennomføre gode miljøtiltak har vi lagt en strategi for informasjon om enkelte ordninger. Økningen i ant søkere på ordningen for pollinerende insekter i RMP viser at denne innsatsen nytter. Vi ønsker å gjøre mer av dette på flere ordninger.

Økt planting med tilskudd (fra kapittel 3.1.6.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Klimadelen i regionalt- skog- og klimaprogram er kjent og fulgt opp av kommunene.

Kommunene er gjort kjent med regionalt skog- og klimaprogram gjennom utsendelser og regionsamlinger. Det er tett oppfølging av kommunene på dette området, som i sum danner grunnlaget for kommunenes egne prioritering for å fremme skogbruk og bruken av tre og bioenergi.

Fylkesmannen har også lagt vekt på å informere om tilskudd til klimatiltak i skogbruket, tettere planting, suppleringsplanting og gjødsling i skog. Dette er godt mottatt og skogeierne har respondert med stor aktivitet innen tiltaksområdene disse tilskuddsordningene løser ut.

Rgionalt miljøprogram (RMP) (fra kapittel 3.1.6.2.2.1 i TB)

Rapportere på

Innholdet i RMP er kjent for landbrukets organisasjoner, kommuner og aktuelle søkere.

Fylkesmannen i Innlandet fastsatte regionalt miljøprogram for 2019-2022 i nært samarbeid med faglaga. Vi har hvert år møte med faglaga både om fastsettelse av foreløpige tilskuddssatser og endelige satser.

I tillegg til å sende saksbehandlingsrundskriv til kommune sender Fylkesmannen veileder med gjeldende forskrift til alle som søkte produksjonstilskudd året før. På vår nettside har vi lagt ut søknadsmaterieill og skrevet flere fagartikler for miljøtema som vi ønsker spesielt fokus på. Vi har hatt to webinar i 2020 for kommunene om de ulike tiltakene og forvaltning av regionale miljøtilskudd.

De fleste kommunene sender også ut spesiell informasjon om regionale miljøtilskudd til sine brukere.

Vi har svært få henvendelser fra brukere som ikke har fått med seg informasjon om søknadsfristen og ordningene.

RMP-Regionale miljøutfordringer (fra kapittel 3.1.6.2.3.1 i TB)

Rapportere på

Tiltak i RMP er innrettet mot de regionale miljøutfordringene.

Innlandet har mye av de samme miljøutfordringene som partene i jordbruksforhandlingene 20-21 ble enige om skulle prioriteres – vannmiljøtiltak og tiltak for miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel.

Vi drev utstrakt informasjon om pollinator-soner i 2020, og det førte til en økning fra 54.985 meter i 2019 til 341.995 meter i 2020. 8 foretak har søkt på over 10.000 meter og 30 på mer enn 3.000 meter. Statsforvalteren ser behov for å sette begrensninger. Sonene det søkes tilskudd for er i hovedsak sådd rundt jordene mot naturlig blomstrende vegetasjon.

Vi har en utfordring med at arealet til ingen jordarbeiding om høsten går ned, en nedgang på 17.500 dekar siste år, og Innlandet er nå nede på 34 % av arealet i vekstgruppe korn. Vi frykter stor nedgang ved overgang til nye erosjonskart fra og med søknadsomgangen 2021. Det meste av arealet i Innlandet kommer i erosjonsklasse 1, og det er behov for å øke satsen vesentlig i den klassen for å beholde arealet i stubb. Det er derfor viktig at totalrammen for regionale miljøtilskudd til Innlandet ikke går ned.

Interessen for fangvekster har økt vesentlig, men for Innlandet blir det ofte for dårlig etablering ved såing av fangvekster etter høsting av korn uten jordarbeiding som ble innført i 2020. Dette tiltaket bør derfor flyttes til tiltaket fangvekster sådd etter høsting av grønnsaker, poteter og rotvekster slik at det kan foretas en jordarbeiding før såing som gir rask og sikker etablering. Omfanget av grasdekte kantsoner mot vassdrag har økt vesentlig og det er et effektivt tiltak for å holde igjen jordpartikler og næringsstoffer.

Arealet med miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel har økt med 55.000 dekar fra 2019 til 396.000 dekar. Det er en del misforståelser både blant søkere og kommuner om hvilke tiltak foretaket er berettiget til. Bruk av slangeutstyr øker stadig i omfang, men krever god arrondering rundt driftsbygningen/gjødsellageret.

Omfanget mekanisk ugrasbekjempelse i korn er nesten fordoblet, noe som kan tilskrives tørre og fine forhold rundt tidspunktet for ugrasharving.

For kulturlandskapsordningene er det liten endring i søknadsomfanget i forhold til tidligere år.

Forvaltning

Til tross for den store innsatsen Fylkesmannen legger ned med informasjon til søkere og veiledning til kommunene registrerer vi at mange søker på tiltak de ikke er berettiget til. Det er stor forskjell mellom kommuner på hvordan de gjennomfører 5 %-kontrollen, fra bare dokumentkontroll av plantevernjournalen, som vi forøvrig nesten aldri har registrert avvik på, til gjennomføring av full stedlig kontroll der kommunen både ser på tiltakene det er søkt på og gjennomgår gjødslingsplanen og plantevernjournalen. Med så sen søknadsfrist som 15. oktober og med mulighet for å endre søknaden i 14 dager etter søknadsfristen, er det for mange tiltak vanskelig å foreta kontroll i felt av om vilkårene for tilskuddet er oppfylt.

Til tross for at vi har hatt samlinger for kommunene hvert år og gjennomført forvaltningskontroller, får vi heller ikke til den likhet vi ønsker mellom kommuner når det gjelder avkorting pga. regelverksbrudd og avkorting pga. feilopplysninger. Dette gjelder både tiltak det er søkt på uten at foretaket er berettiget og spesielt ved underkjent eller mangelfull gjødslingsplan.

Vannforvaltningsplaner (fra kapittel 3.1.6.2.3.2 i TB)

Rapportere på

Miljøvirkemidlene er innrettet i henhold til vannforvaltningsplanene. I tråd med nasjonale føringer om vannforvaltning skal mer forpliktende krav tas i bruk ved behov for forsterket innsats.

I RMP for Innlandet gjelder alle tiltakene som er rettet mot avrenning til vann både i «prioriterte områder» og «andre områder». Prioriterte områder er nedbørsfelt der vannforekomstene har både stor eller middels stor påvirkning fra diffus avrenning fra fulldyrka mark og har moderat eller dårlig miljøtilstand. Dette er i henhold til kartmodell utarbeidet på grunnlag av data for Innlandets vannforekomster i Vann-Nett.

Tiltaket ingen jordarbeiding om høsten har satser som er høyere i prioriterte områder enn i andre områder. For de resterende tiltakene mot avrenning til vann er det ikke forskjell i tilskuddssats mellom prioriterte eller andre områder.

For øvrig arbeides det med å utrede behov for forsterket innsats mot forurensning fra jordbruk for å oppnå mål om god tilstand i alle landbrukspåvirkede vannforekomster som for eksempel miljøkrav fastsatt i regionale forskrifter. Det er innhentet erfaringer fra innføring av slike miljøkrav i Viken og det vurderes at slike miljøkrav vil kreve grundig utredning.

Utvalgte kulturlandskap (fra kapittel 3.1.6.2.3.3 i TB)

Rapportere på

Ha god oversikt over forvaltning av områdene som har status som Utvalgte kulturlandskap i jordbruket, samt bidra til direktoratenes forslag til plan for videre arbeid med Utvalgte kulturlandskap i jordbruket fra 2020 til og med 2025.

Fylkesmannen har hatt god og jevnlig dialog med kommunene. Vi har gjennomført to kommunesamlinger, en fysisk og en digital. Vi opplever stor interesse for ordningen, og alle midlene tildelt i 2020 ble benyttet. Kommunene gjør en god prioritering av tiltakene i tråd med lokale retningslinjer slik at naturverdiene og kulturminnene i området blir ivaretatt. Det jobbes godt med næringsutvikling i områdene innenfor det tradisjonelle jordbruket. Når det gjelder tilleggsnæringer, lokalmat og landbruksbasert reiseliv er dette ulikt prioritert i områdene. Noen ønsker ikke å ha fokus på turisme, mens andre bruker noe UKL-midler til å støtte slik aktivitet.

Enkelte av kommunene rapporterer imidlertid at de har for lite ressurser til å jobbe proaktivt for å få fram gode tiltak. Ett område har meget god erfaring med at grunneierne har engasjert en koordinator på timebasis til slike oppgaver.

Kulturlandskapsverdiene er stabile, men strukturrasjonaliseringa har ført til at det har vært en nedgang i antall aktive setre i de to seterområdene i år, noe som kan få negative konsekvenser på sikt.

Vi samarbeider godt regionalt om fagsamlinger for kommunene samt faglig bistand når kommunen etterspør det. Vi deltar/møter også i noen lokale arbeidsgrupper/styringsgrupper.

Vi har i dialog med fylkeskommunen gitt innspill på fem nye områdekandidater samt forslag til utvidelse av eksisterende UKL-områder.

Tilskudd til tiltak i beiteområder (fra kapittel 3.1.6.2.3.4 i TB)

Rapportere på

Formålet med Tilskudd til tiltak i beiteområder er kjent og fulgt opp av kommunene på en god måte.

Kommunene ble i brev av 03.03.2020 fra Fylkesmannen i Innlandet informert om ordningen, samt orientert om tilhørende forskrift og rundskriv. Det ble i samme brev opplyst om ramme tildelt kommunene, samt noe nærmere om anbefalte retningslinjer for tildeling av tilskudd.

Fylkesmannen fordelte totalrammen til kommunene basert på følgende grunnlag:

- Investeringsnivå i de ulike kommunene de 3 siste årene
- Antall sau og storfe på utmarksbeite
- Innmeldt behov for større satsinger
- Koordinert med utfordringer knyttet til rovvilt og FKT-midler der det er relevant

Det har vært noe utfordrende å "treffe godt" med tildeling av ramme til kommunene. Dette har Fylkesmannen løst ved at vi har hatt en løpende omfordeling av ubenyttede midler mellom kommunene gjennom året.

Kommunene har bekjentgjort midlene på en tilfredsstillende måte, og det er generelt sett svært stor interesse for investeringer i tiltak i beiteområder blant beitelag og beitebrukere. De fleste av kommunene i Innlandet ønsker økt ramme for å imøtekomme behovet for investeringer i beiteområder. Fra Landbruksdirektoratet ble det påpekt at en viss andel av tildelt ramme (ca. 20-30 %) skal bevilges til investeringer i teknologi. Det er svært stor, og økende interesse for investeringer i teknologi på beitedyr blant beitebrukerne i Innlandet. Føringerne gitt av Landbruksdirektoratet er fulgt opp.

Disse tilskuddsmidlene har en svært god effekt når det gjelder tilrettelegging for dyr på utmarksbeite. Tilrettelegging er viktig for at utmarksbeiteressursene fortsatt skal kunne utnyttes optimalt av beitende husdyr og redusere tap.

Teknologi på beitedyr (hovedsakelig e-sporing og Nofence) er et svært nyttig hjelpemiddel for å kunne ha god kontroll med beitedyrene, redusere tap og sikre bedre dyrevelferd.

3.1.1.15 Andre oppdrag

Avvikling av hold av pelsdyr

For Innlandet er det anslått at det er ca 40 pelsdyrprodusenter som vil være berettiget for kompensasjon etter gjeldende regelverk. Vi mottar i midlertid også søknader fra oppdrettere som ikke er berettiget etter gjeldende regelverk.

Planlagt infomøte for de berørte produsenter er ikke gjennomført pga Covid-19. Det er imidlertid god kontakt med faglaget for å nå ut til aktuelle søkere med meldinger som f.eks. frist for å søke kompensasjon for avvikling som gikk ut for en del i november 2020.

Det er for øvrig gjennomført 5 besøk i forbindelse med søknad om riving/opprydding.

Kommunestruktur

Vi viser til omtale under "Endringer i kommunestruktur (7.3.10.4.1 i TB)

Barnevern og familie

Barnevernreformen, kompetansesatsingen for barnevernet og tverrfaglig samarbeid om barn og unge var utviklingsområder det ble arbeidet med i 2020. Det ble jobbet med disse oppdragene gjennom digitale barnevernledersamlinger, deltakelse på møter for kompetansetiltakene og dialogmøter med enkelte kommuner. Resultat av tilsyn, både på systemnivå og med enkeltsaker, ble brukt i arbeidet med kommunene for å fremme læring og utvikling. Pandemien og kontakten med kommunene i 2020 ga også enda bedre grunnlag for dialog og utviklingsarbeid på flere områder. Samtidig medførte smittesituasjonen at det ikke var mulig å avholde fysiske samlinger med kommunene, noe som begrenset deler av oppfølgingen og gjennomføringen av kompetansesatsingen.

3.1.2 Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger

3.1.2.1 Den offentlige boligsosiale innsatsen skal være helhetlig og effektiv

Det er gjort et stort arbeid på området i Innlandet i 2020, hvor vi har igangsatt en ny måte å jobbe på ut mot kommunene, inspirert av Velferdspiloten i Viken. Vi kaller vår satsing Bolig for velferd Innlandet. Arbeidet i Innlandet er forankret i Velferdsforum som eies av fylkesmannen/statsforvalteren, hvor toppledere for ulike regionale aktører er med (politi, sykehus, høyskole-/universitet, Bufetat, KS, Nav fylke, fylkeskommunen, Husbanken og fylkesmannen). Det er nedsatt en operativ gruppe i samarbeid mellom fylkeskommunen, Husbanken, Nav fylke og Fylkesmannen/Statsforvalteren som utfører den konkrete jobben ut mot kommunene, og som møtes 1 gang pr. uke. Vi har også tilgang på en regional ressursgruppe som omfatter ansatte på ulike regionale nivå (mange av de samme som i Velferdsforum, med tillegg av kompetansesentrene). Arbeidet har fokus på boligsosialt arbeid og barn/unge, og omfatter nasjonal boligsosial strategi, høring på boligsosial lov, høring på regelverksendringer knyttet til bedre velferdstjenester for barn og unge som har behov for et sammensatt tjenestetilbud, barnekonvensjonen og barnevernreformen/ oppvekstreformen. Arbeidet ses også i tett sammenheng med Pilot for programfinansiering, og vi har med fokus på rus/psykisk helse, folkehelse og satsinger alle aktører har ut mot kommunene. Alle 46 kommuner i Innlandet er tilbudt deltakelse, og 17 kommuner har meldt seg på (inkludert de 7 største kommunene i Innlandet). I februar 2021 gjennomføres individuelle møter med ledelsen på hele velferdsområdet (inkludert bolig) i de 17 kommunene. Kommuner som ikke har meldt seg på, vil likevel få tilbud om kompetanseheving. Noen kommuner vil følges opp i nettverk, og andre kommuner følges opp en-til-en. Fylkesmannen/Statsforvalteren lyste ut skjønnsmidler i slutten av 2020 hvor prosjekter knyttet til Bolig for velferd Innlandet var prioritert. Vi er også i ferd med å rekruttere en 100% stilling som skal bistå kommunene i oppstartsfasen. Målet er en samordnet og helhetlig tilnærming til boligsosialt arbeid og barn og unge i kommunene i Innlandet.

Helhetlig samarbeid mellom stat og kommune (fra kapittel 3.2.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Helhetlig samarbeid mellom stat og kommune om de to tiltakene i Bolig for velferd.

Dette arbeidet er ivare tatt gjennom Bolig for velferd Innlandet (se forrige rapporteringspunkt, 3.1.2.1).

3.1.2.2 Tilsyn skal være samordnet, målrettet og medvirke til læring og forbedring

Vi har opprettet et internt tilsynsforum med representanter fra alle enheter som jobber med en eller annen form for tilsyn eller kontroll med kommunene. Mandatet ble vedtatt i ledergruppa og går ut på både å samordne tilsynsaktivitet og medvirke til læring og forbedring.

Risikoanalyser og kommunebildene er viktige verktøy for å målrette tilsynene enda mer. Vi har gjennom 2020 jobbet for å heve kvaliteten på disse verktøyene.

I 2020 har vi arrangert to tilsynskonferanser. Deltagere var representanter fra kommunene (kommunedirektører og fra kontrollutvalgene og deres sekretariater) og andre statlige tilsynsmyndigheter og våre egne tilsynsansvarlige. Målet med tilsynskonferansene er å gjøre aktørene kjente med hverandres måter å arbeide med tilsyn på, samt orientere om fokusområder og planer for året.

Vår vurdering av tilsynskalenderen er at den fungerer godt som verktøy for å bistå med å utføre dette oppdraget. Kalenderen trenger fortsatt å bli videreutviklet for å være enkel å ta i bruk både for tilsynsmyndigheter og kommunene. Det har også vist seg å være utfordrende å få innspill (våre oppdragsgivere, men også andre statlige tilsynsmyndigheter til å planlegge neste års tilsynsaktivitet) tidlig nok slik at vi skal kunne samordne belastningen for kommunene og ha en dialog om dette. Arkivverket og Statens kartverk kommer med planer for hele året, mens Arbeidstilsynet og Mattilsynet viser til at det er krevende å planlegge et år i forveien og levere informasjon til oss innen fristen vi setter (1. desember). Også internt hos fylkesmannen er det krevende å få til god samordning da vi er avhengig av de signaler våre oppdragsgivere gir om tilsyn det kommende året.

Vårt inntrykk, basert på tilbakemeldinger, er at tilsynene blir godt mottatt og at kommunene oppfatter tilsynene som viktige for å videreutvikle tjenester og kvalitet.

Oppsummert mener vi at vi har kommet et langt steg videre i forhold til å samordne og målrette tilsynsaktiviteten. Men det er langt igjen før vi kan si at vi når målet 100 %. For å sikre bedre måloppnåelse må alle tilsynsmyndigheter på regionalt nivå arbeide videre med å utvikle en felles forståelse for behovet for samordning. Sentrale myndigheter må bidra med styringssignaler slik at samordning blir mulig. Og vi må samhandle med kommunene for å sikre at vi har felles forståelse av utfordringer og muligheter som ligger i å utvikle tilsynene videre.

Den samlede tilsynsbelastningen for den enkelte kommune skal ikke være for stor. (fra kapittel 3.2.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Den samlede tilsynsbelastningen for den enkelte kommune skal ikke være for stor.

Fylkesmannen har i 2020 fulgt opp nye regler i kommuneloven om samordning av statlige tilsyn med kommunesektoren, og har systematisk tatt i bruk tilsynskalenderen som verktøy for dette. Det har blitt nedsatt et internt tilsynsforum hvor alle enheter som driver tilsyn og kontroller har vært representert, og tre møter har blitt avholdt hvor fokuset har vært på å følge tilsynskalenderen, samt å bli bedre kjent med hverandres måte å drive tilsyn på.

For å samordne alle statlige tilsyn har Fylkesmannen avholdt to møter med representanter fra statlige tilsynsmyndigheter og kommunedirektører, administrative og politiske representanter fra kontrollutvalgene - et fysisk og et digitalt møte med fokus på samordning gjennom tilsynskalenderen og utvikling gjennom å lære om hverandres måter å drive tilsyn på og hvordan dette oppfattes av kommunene.

Tilsynskalenderen for 2021 har vært på høring i 2020. Fylkesmannen har mottatt tilbakemeldinger på at det er krevende å motta tilsyn samtidig som kommunene har mye ekstraarbeid med koronapandemien. Utover det er det ingen meldinger om at den samlede tilsynsbelastningen på kommunene i Innlandet er for stor.

FMIN har hatt en representant som har deltatt aktivt i den nasjonale nettverksgruppa for samordnere, ledet av FMMR, hvor fokuset har vært utvikling av tilsynskalenderen.

Tilsyn mot kommunen innrettes slik at fylkesmannens ressurser benyttes effektivt (fra kapittel 3.2.1.2.2 i TB)

Rapportere på

Tilsyn mot kommunen innrettes slik at fylkesmannens ressurser benyttes effektivt.

Vi har i 2020 arbeidet med å få på plass oversikt over planlagte forvaltningsrevisjoner i tilsynskalenderen. Kalenderen for 2021 har denne oversikten. I dokumentasjon vi får fra kommunene i forbindelse med tilsyn inngår også gjennomførte forvaltningsrevisjoner. Så langt vi har avdekket har det ikke vært faglig og tematisk overlapp mellom tilsyn vi har planlagt å gjennomføre og nylig gjennomført forvaltningsrevisjon. Tilsynskalenderen ble først i 2020 åpnet for å legge inn forvaltningsrevisjoner

Tilsynskalenderen for 2021 har vært på høring til kommunene i desember 2020. Vi fikk ingen tilbakemelding fra kommunene om endringsbehov. En kommune ble kontaktet i etterkant for dobbeltsjekke at de var i orden.

Vi har gode erfaringer med gjennomføring av digitale tilsyn i 2020. Vi har prøvd ut hva som er den mest effektive måten å gjennomføre tilsyn. Erfaringene så langt viser at oppstartsmøtet og avslutningsmøtet bør gjennomføres fysisk, da det er viktig å skape en relasjon til kommunen og etablere forståelse av formål og forbedringsområder. Intervjuer og utsjekking er det effektivt å gjennomføre digitalt. Vår vurdering er basert på erfaringene i 2020 at tilsynene ikke bør gjennomføres heldigitalt da den direkte dialogen er viktig for læring og oppfølgingen i kommunene etterpå.

Vi vil jobbe videre i 2021 med å utvikle arbeidsformen videre med fokus på hva som bør gjennomføres fysisk og hva som kan gjennomføres digitalt for å

sikre effektiv ressursbruk både hos statsforvalteren og kommunene.

Tilsyn fører til læring og forbedring i kommunen. (fra kapittel 3.2.1.2.3.1 i TB)

Rapportere på

Tilsyn fører til læring og forbedring i kommunen.

Vårt inntrykk er at tilsynene blir godt mottatt i kommunene fordi de ser at tilsynene og dialogen under tilsynet og om funnene gir viktige bidrag inn i utvikling tjenestene og tjenestekvaliteten. Vi har fokus på læring og utvikling i gjennomføring av tilsynene og er opptatt av å skape god dialog om formålet med tilsynet, hva som er avdekket og hvordan kommunen kan jobbe for å lukke eventuelle avvik. Innen samfunnssikkerhet gjennomfører vi også øvelser som bidrar til læring. Vi øver med en kommune, mens 1-2 andre kommuner observerer og deltar i spillstab. I etterkant samler vi de deltagende kommuner for dialog om læring og utvikling.

Tilsyn som læring har vært et gjentatt tema i møter med barnevernlederne og institusjonslederne generelt og med enkelte kommuner og institusjoner spesielt. I forbindelse med oppfølging av systemtilsyn og tilsyn i enkeltsaker benyttet vi i 2020 større grad digitale dialogmøter for å sikre bedre samforståelse og læring i forbindelse med retting av lovbrudd etter tilsyn. Erfaringen er at god dialog og åpenhet gir grunnlag for større læring.

3.1.2.3 Klimahensyn skal ivaretas i alle sektorer

Embetet har organisert seg med en egen tverrfaglig klimagruppe for å legge til rette for bred innsats på klimaområdet/grønn omstilling.

Det vektlegges og etterspørres klimahensyn i alle planer etter plan- og bygningsloven. Nasjonale og regionale føringer formidles gjennom oppstart og høringer av planer, samt planfaglige (digitale) samlinger med kommunene og dialog på regionalt planforum.

Vi følger opp kommunenes arbeid med klima- og energiplaner tett, herunder at kommunene vurderer og bruker virkemidler innen alle relevante sektorer.

Informasjon om støtteordningen Klimasats har inngått i Fylkesmannens arbeid med å sette fokus på klimahensyn i ulike fagsektorer. Søknader innen klima var blant de prioriterte områdene ved vår tildeling av skjønnsmidler i 2020.

Fylkesmannen arrangerte i 2020 en stor digital konferanse for kommunene om grønn omstilling, med stor oppslutning. Blant deltemaene var kommunenes klimaverktøy og sirkulær økonomi.

Vi startet i 2020 å sende ut "Klimanytt" på e-post til kontaktpersoner i kommunene med tips om nyheter innen fagrapporter, statistikk, veiledere etc. som kan være til hjelp i kommunes klimaarbeid. Temaene er både globale, nasjonale og regionale/lokale, og omfatter kutt i klimagasser og miljøvennlig energiomlegging.

Vi har fulgt opp klimahensyn i landbrukssektoren, både innen jordbruk og skog, jf. oppdragene fra LMD.

Fylkesmannen har prioritert å delta på nettverksmøter m.m. for å formidle statlig politikk og for overføring av gode eksempler på klimaarbeid i kommuner.

Klimatilpasning ivaretas gjennom plansystemet og i samfunnssikkerhetskjeden. Fylkesmannen har fulgt opp klimatilpasning i arealplansakene nøye ved (se også 3.1.1.2):

- å vurdere innsigelser i arealplan- og reguleringsplaner hvor overvannshåndtering, flom- og skredfare ikke er ivaretatt i ROS-analyser, plankart (hensynssoner) og planbestemmelser
- veiledning og bruk av regionalt planforum, plansamlinger og øvrig kontakt med kommunene.

Fylkesmannen arrangerte VærSmart-kurs (klimatilpasning) for kommunene i januar 2020, med stor oppslutning. Vi har informert kommunene om støtteordningen Klimatilpasning.

Kommunale klima- og energiplaner har ambisiøse mål (fra kapittel 3.2.1.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Alle kommuner har en gjeldende klima- og energiplan med ambisiøse mål som bidrar til å redusere klimagassutslipp

Alle de 46 kommunene har mål for reduksjon av klimagassutslipp i sin klima- og energiplanlegging. Ikke alle kommuner har tallfesta målet. De nylig reviderte planene er av bedre kvalitet og inneholder gjennomgående tilstrekkelig ambisiøse mål for utslippskutt. Det er de mest offensive kommunene innen klimaarbeid som har revidert planer nå nylig.

44 av 46 kommuner har klima- og energiplan. Noen av disse har interkommunale klima- og energiplaner, med tilhørende egne kommunale delplaner/handlingsplaner. Én kommune har klima som tema i samfunnsdelen og egen handlingsplan, mens én kommune har en "klimastrategi" (dvs. ingen formell plan etter pbl, men der handlingsdel skal inngå i det ordinære plansystemet). I det ene tilfellet med interkommunal plan har tre av kommunene ikke laget egen kommunedelplan i etterkant som forutsatt i den interkommunale planen. I en region har fem kommuner utarbeidet en felles miljø- og klimastrategi, men der kun én kommune foreløpig har utarbeidet egen handlingsplan i etterkant som forutsatt i strategien. Kun 13 av 46 kommuner har revidert sine klima- og energiplaner relativt nylig, og de 33 resterende burde revidert planene (to av disse forventes vedtatt snart).

Gjennomføringen av klimatiltak varierer sterkt mellom kommunene. Egenrapportering i 2019 viste at 83 % av de kommunene som svarte på vår undersøkelse hadde gjennomført klimagassreducerende tiltak det året. Ser man detaljert på besvarelsene ser vi at terskelen for hva et tiltak er varierer mellom kommunene. Det varierte nok også i hvor stor grad den som svarte sjekket hva som faktisk var utført innen ulike sektorer i sin kommune. 42 av 46 kommuner i Innlandet har gjennomført Klimasats-tiltak i løpet av perioden ordningen har vart.

Samlet betrakter vi dette (operativ plan og der klimagassreducerende gjennomføres) som **middels måloppnåelse**. I våre kommunebilder for 2020 var klima ett vurderingsområde. Ut fra kompetanse, kvalitet og kapasitet vurderte vi at 7 kommuner var gode, 36 hadde forbedringspotensial og 3 var sårbare.

Så langt vurderer kommunene tiltak mot avskoging og økt opptak av CO₂ i skog og andre landarealer i sin overordnede planlegging i svært begrenset grad, så dette er noe vi minner dem på i planuttalelser og annen veiledning om nasjonale forventninger. Vi har også profilert de relativt nye verktøyene for beregning av klimagass-utslipp ved arealbruksendringer og statistikk.

Vi har lagt vekt på å følge opp behovet for revisjoner tett/informere om SPR'en. Dette har vi i 2020 gjort gjennom våre innspill til planstrategier, i våre kommunebilder, i eget brev, gjennom videreføring av dialogmøter med kommunene om temaet og løpende veiledning; bl.a. om relevante webinarer og annet veiledningsmaterieill på nett. Vår innsats ser ut til å bidra positivt ved at kommunene setter framdriftsplaner for snarlig revisjon, men dette blir erfaringsmessig ofte forsinket. Vi har tro på å forsterke innsatsen vår med dialogmøter som tilpasses den enkelte kommune, og anbefaler et tydeligere absolutt krav til hyppighet av revisjon i SPR'en. Vi arbeider med å videreutvikle kommunedialogen. Miljødirektoratet har bidratt positivt i arbeidet med forsterka veiledningsmaterieill, statistikk, webinarer, og som medarrangør av samling for kommunene om temaet i 2019 og faglige bidrag i 2020. Vi har også samarbeidet med fylkeskommunen og KS ved større samlinger.

Kommunene har tatt i bruk ny veiledning til klimatilpasning (fra kapittel 3.2.1.3.1.2 i TB)

Rapportere på

Kommunene har tatt i bruk ny veiledning til klimatilpasning i statlig planretningslinje (SPR) for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning i kommunene, herunder i utforming av planstrategier etter plan- og bygningsloven.

Fylkesmannen har formidlet forventningene til SPR'en (og klimaprofil) gjennom våre uttalelser til planstrategier, kommuneplaner og andre planer, gjennom regionalt planforum, ved løpende veiledning samt ved kurset VærSmart for kommunene i 2020. VærSmart-kurset hadde svært god oppslutning og inneholdt temaer som flom, skred, overvann, planbestemmelser, samarbeid, lovverk/føringer mm. Vi arrangerte også et webinar for kommunene om bygging i faresoner i fjor. Nettsidene vår inneholder også relevant kunnskapsgrunnlag, som klimaprofilene.

Vi bidrar fortløpende til at kommunal planlegging i henhold til planretningslinjen bidrar til at samfunnet forberedes på og tilpasses klimaendringene (klimatilpasning). Dette gjør vi gjennom å påpeke krav til klimatilpasning ved oppstartvarsler til planer i henhold til plan- og bygningsloven og ved uttalelser til planforslag som vi får på høring. Vi viser i alle uttalelser til oppstartvarsler blant annet til at Kommunal- og moderniseringsdepartementets rundskriv H-5/18- Samfunnssikkerhet i planlegging og byggesaksbehandling skal legges til grunn for planarbeidet. Dette rundskrevet inneholder innledningsvis henvisning til Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning. Vi hadde i 2020 noen innsigelser til kommunale planer knyttet til samfunnssikkerhet/naturfare. Alle disse ble løst i dialog med kommunene.

Krav til klimatilpasning ivaretas også gjennom godt samarbeid med Norges vassdrags- og energidirektorat i arbeidet med uttalelser til og oppfølging av arealplaner.

Ved melding om oppstart av planstrategier har vi bedt kommunene om at ny kunnskap eller endringer i risiko- og sårbarheter, som klimaendringer og -tilpasning, benyttes når planer vurderes revidert/utarbeidet. Ved våre innspill der har vi også lenket til veilederen om klimatilpasning.

Planstrategiene som har vært på høring har variert i hvilken grad klima er omtalt. De fleste har ikke beskrevet tydelig i hvilken grad de har lagt klimautfordringer til grunn ved gjennomgangen av behovet for nye planer/revisjoner, men gjort det mer indirekte. Forventede klimaendringer har stort sett vært relativt lite beskrevet i disse høringsdokumentene. utfordringer knyttet til å redusere utslippet av klimagasser har vært beskrevet noe mer enn utfordringer knyttet til behov for klimatilpasning. Relevante bærekraftsmål, som nr. 13 om klimaendringer, har gjennomgående vært omtalt. Vi har i høringsuttalelsene til planstrategiene lagt vekt på å følge opp behovet for revisjon av helhetlige ROS-analyser og kommunale beredskapsplaner, når det gjelder samfunnssikkerhet. Vi ser at kommunene prioriterer oppdatering av helhetlig ROS og beredskapsplan i planstrategiene. Hensyn til klimatilpasning, gjennom helhetlig ROS, blir synliggjort fra kommunene på den måten. Kommunene viser gjennom dette kjennskap til temaet klimatilpasning og tar i bruk kunnskapen.

Vårt inntrykk er at kunnskapen om klimatilpasning er økende og at det tas større hensyn til dette i plansaker, både fra kommuner og plankonsulenter.

Vi vurderer at vår veiledning og annen oppfølging har bidratt positivt til at det tas større hensyn til klimatilpasning i kommunale planer. Vi mener at vi kan forbedre oss på å øke kommunetilpassa veiledning fra vår side. Det vil også være et tema i forventningsbrev fra oss til kommunen for 2021. Utviklings- og forbedringsarbeid ift klimatilpasning har blitt utsatt grunnet håndteringen av Covid-19 i 2020, og vår veiledning ble begrenset.

3.1.2.4 Andre oppdrag

Kompetansestrategien for barnevernet

Smittesituasjonen i landet påvirket Fylkesmannens oppfølging av kompetansesatsingen og kommunens gjennomføring i 2020. Det var mye og tett kontakt

med kommunene, men kontakten omhandlet i stor grad smittesituasjonen, ROS og beredskap og arbeidshverdagen. Kompetanseheving og arbeidet med implementering av bamereformarbeidet, ble en del utsatt og endret. Planlagte fysiske samlinger og møter ble i stor grad avlyst, men det ble i stedet avholdt digitale møter og gitt informasjon via digitale kommunikasjonsmidler. De aller fleste læringsnettverk har bedt om og fått utsettelse på bruk av stimuleringsmidlene for 2020, på grunn av utsatte prosjekter. Det ble utført dialogmøter med noen enkeltkommuner, men ellers ble digitale fellesmøter med alle kommunene prioritert. De planlagte regionmøtene, med barnevernreformen som et hovedtema, måtte alle avlyses med unntak av ett. Tiltak om veiledningsteam ble iverksatt for en barneverntjeneste. Tjenestestøtteprogram er i større grad gjennomført, og Fylkesmannen deltok på samlinger. Det er fortsatt behov for kompetanseheving og en større innsats fra kommunene før de er klare for å overta det ansvaret som ligger i barnevernreformen. Behovet for oppfølging fra Statsforvalteren skal kartlegges nærmere i 2021, og vi er forberedt på å ta en enda mer aktiv rolle i dette arbeidet.

Nødnett

Fylkesmannen har hatt 3 sambandstester på nødnett i løpet av 2020. Disse har vært vellykket. Vi har tatt nødnett aktivt i bruk, og har en rutine for å skru nødnett på når vi vet at det er ekombortfall i fylket. I ett tilfelle har vi også vært i dialog med en kommune på nødnett når de hadde utfall. Nødnett/Rakel-samvirke har vært tema i Grenseredningsrådet.

Grensesamarbeid

Fylkesmannen i Innlandet har tett kontakt med Länsstyrelsenene i Värmland og Dalarna. Dette samarbeidet ble innledet før Covid-19 og vi har hatt jevnlig møter gjennom hele pandemien. Fylkesberedskapssjefene har hatt faste møter hver 14. dag siden mars 2020, og landshövdingene og fylkesmannen har også vært i jevnlig kontakt. Det har vært gjennomført ett samarbeidsmøte med beredskapsenhetene i Värmland og Dalarna.

Det har vært to møter i grenseredningsrådet. Det ene møtet var det faste møtet pr år, dette året gjennomført på Teams. Det andre møtet var om beredskapsplanen for flyplassen på Sälen.

Totalforsvaret

Kontakten med Forsvaret og øvrige totalforsvarsaktører er ivarettatt gjennom fylkesberedskapsrådet. Fylkesberedskapsrådet har vært samlet hver 14. dag siden mars 2020. Revidering av FylkesROS (Regional plan for samfunnsikkerhet og beredskap) har vært satt på vent i 2020 grunnet Covid-19, men tas opp igjen i 2021. Sikkerhetspolitisk krise/krig blir tema i denne planen.

Tjenestebarmeter

Vi har i 2020, ikke gjennomført dialogmøter med Nav-kontor i samsvar med modell for tjenestebarmeter. Årsaken er at innholdet i- og innretting på dialog og oppfølging av Nav-kontorene måtte justeres som følge av Covid -19.

3.1.2.5 Tilrettelegge for god CBRNE-beredskap

Det er ikke gjennomført aktivitet spesifikt innrettet mot CBRNE i 2020. Vi har imidlertid stått i mer eller mindre konstant krisehåndtering sammen med kommunene siden mars 2020, og erfaringene herfra vil ha overføringsverdi til håndtering av en eventuell krise innen CBRNE. Vi anser følgelig målene som delvis nådd.

Vurdere etterlevelse av CBRNE (fra kapittel 3.2.1.5.1.1 i TB)

Rapportere på

Sørge for at CBRNE er vurdert i etterlevelse av relevante krav i [Fylkesmannens samfunnsikkerhetsinstruks](#)

CBRNE er vurdert i eksisterende FylkesROS og tas jevnlig opp som tema i Fylkesberedskapsrådet og i dialogmøter med kommunene. Fylkesmannen holder seg orientert om forhold knyttet til CBRNE tematikk som er aktuelt for fylket.

Ivareta rollen som regionalt samordningsrollen innen CBRNE-beredskap (fra kapittel 3.2.1.5.1.2 i TB)

Rapportere på

Ivareta rollen som regionalt samordningsledd i tråd med Fylkesmannens samfunnsikkerhetsinstruks innen CBRNE-beredskap, ref. [kgl.res. 23. august 2013 - Atomberedskap sentral og regional organisering](#) og [mandat for beredskapsutvalget mot biologiske hendelser, 23.mars 2019](#).

Fylkesberedskapsrådet er også råd for beredskap knyttet til atomsikkerhet og andre områder innen CBRNE-beredskap. I 2020 har krisestaben, som er satt i forbindelse med håndtering av Covid-19, ført til at vi har vært godt rigget for også å kunne håndtere samtidige hendelser. I tillegg til ukentlige møter i stab og kriseledelse har Fylkesberedskapsrådet vært samlet flere ganger i måneden. Fylkesmannen har også hatt jevnlig møter med kommunene. I disse møtene har det, i tillegg til pandemien, også vært rom for å se på samtidige hendelser.

CBRNE-beredskap i fylkesberedskapsrådet (fra kapittel 3.2.1.5.1.3 i TB)

Rapportere på

Benytte fylkesberedskapsrådet aktivt for å sikre god faglig rådgivning regionalt og lokalt, i tråd med [Nasjonal strategi for CBRNE-beredskap](#).

Fylkesberedskapsrådet er også atomberedskapsutvalg (ABU) for Innlandet. Tematikk knyttet til CBRNE hendelser diskuteres i rådet.

3.1.3 Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene

3.1.3.1 Høy kvalitet i veiledning, kontroll, tilsyn og saksbehandling

I vår klagesaksbehandling etter plan- og bygningsloven lå vi på starten av året langt etter kravet til saksbehandlingstid. På slutten av året var vi innenfor kravet til saksbehandlingstid. For 2020 sett under ett ble det derfor ikke full måloppnåelse. Vi har samtidig hatt fokus på kvalitet i saksbehandlingen, og å ivareta oppgaven som rettssikkerhetsmyndighet på området. Det har også vært betydelig veiledning innenfor plan- og bygningsretten. Som følge av pandemien ble det satt i gang en serie webinarer mot kommunene med ulike temaer innenfor plan og byggesak.

Innenfor kommunalretten har det vært arbeidet med å bygge kompetanse på kommunelovens område. Samtidig har pandemien medført betydelig ekstra arbeid på området.

Det ble gjennomført to tilsyn med introduksjonsloven i 2020.

Det ble gjennomført færre tilsyn på forurensningsområdet enn forventningen til Miljødirektoratet i 2020. Dette skyldes vakanser gjennom store deler av 2020 og et stort antall avlyste tilsyn pga. koronasituasjonen. Vi utarbeidet en egen rutine for gjennomføring og varsling av tilsyn med nødvendige smittevern hensyn, samt at det ble gjennomført digitale tilsyn via Teams. Erfaringen med digitale tilsyn er gode, men ikke gjennomførbart for alle bransjer vi kontrollerer.

Minimum 2 tilsyn per år. (fra kapittel 3.3.1.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Minimum 2 tilsyn per år.

Vi har gjennomført to tilsyn med kommunens forvaltning av introduksjonsloven med hovedtema individuell plan. Tilsynene var med Sør-Odal kommune og Gran kommune. På grunn av Korona-situasjonen ble tilsynene gjennomført digitalt og skriftlig uten at vi besøkte kommunene.

Alle klagesaker er behandlet innen (fra kapittel 3.3.1.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Alle klagesaker er behandlet innen 12 uker, jf. § 7-1 bokstav d, i byggesaksforskriften

Vi har behandlet 193 byggesaker i 2020, noe som er en liten økning fra året før. Antall saker behandlet innenfor tolvukersfristen har økt fra 23 til 72 saker sammenlignet med 2019. Statistikken i SYSAM viser betydelig nedgang i gjennomsnittlig saksbehandlingstid fra 229 dager i 2019 til 134 dager i 2020.

Dette skyldes systematisk arbeid i fordeling av saker mellom saksbehandlerne, og har sørget for en mer effektiv saksbehandling. Vi har som mål å behandle sakene innen fastsatt frist.

Saksbehandlingstid i antall uker for klager over kommunens vedtak i byggesaker etter plan- og bygningsloven

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	-63 %	37 %	193	72

Alle klagesaker der det er gitt (fra kapittel 3.3.1.1.2.2 i TB)

Rapportere på

Alle klagesaker der det er gitt utsatt iverksetting etter forvaltningsloven § 42, er behandlet innen 6 uker, jf. § 7-1 bokstav e, i byggesaksforskriften

Som følge av en krevende restansesituasjon er det vanskelig å overholde fristene i alle saker der det er gitt oppsettende virkning. Sakene hvor vi har overskredet saksbehandlingstiden, har i hovedsak blitt behandlet raskere enn ordinære byggesaker.

Det viser seg samtidig å være utfordrende å fange opp alle sakene hvor det er gitt oppsettende virkning. Dette skyldes at det i enkelte saker ikke fremgår av oversendelsen at det er gitt oppsettende virkning. For å fange opp flere av disse tilfellene, arbeider vi med å etablere bedre rutiner ved utsending av foreløpige svar.

Saksbehandlingstid for klagesaker der det er gitt utsatt iverksetting etter forvaltningsloven § 42

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 6 uker
100 %	-50 %	50 %	16	8

Alle ekspropriasjonssaker i førsteinstans (fra kapittel 3.3.1.1.3.1 i TB)

Rapportere på

Alle ekspropriasjonssaker i førsteinstans på plan- og bygningsrettens område er behandlet innen 12 uker

Saken er behandlet innen frist.

Saksbehandlingstid i antall uker for ekspropriasjonssaker på plan- og bygningsrettens område

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	0 %	100 %	1	1

Alle ekspropriasjonssaker som klageinstans (fra kapittel 3.3.1.1.3.2 i TB)**Rapportere på**

Alle ekspropriasjonssaker som klageinstans på plan- og bygningsrettens område er behandlet innen 12 uker

Saken er behandlet innen frist.

Saksbehandlingstid i antall uker for ekspropriasjonssaker (klageinstans) på plan- og bygningsrettens område

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	0 %	100 %	1	1

IED: Avfalls-BREF (fra kapittel 3.3.1.1.4.1 i TB)**Rapportere på**

Alle aktuelle virksomheter som er omfattet av avfalls-BREF, har fått varsel og pålegg om endring av tillatelse.

Alle aktuelle virksomheter som er omfattet av avfalls-BREF, har fått varsel og pålegg om endring av tillatelse.

Virksomheter omfattet i avfalls-BREF

Antall virksomheter omfattet i avfalls-BREF	Antall virksomheter som har fått varsel og pålegg om endring av tillatelser	Differanse
15	15	0

Forurensningstilsyn: God kompetanse (fra kapittel 3.3.1.1.5.1 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen har god kompetanse og tilfredsstillende aktivitet på forurensningstilsyn

Fylkesmannen i Innlandet har god kompetanse på forurensningstilsyn, men måloppnåelsen vurderes som middels. I 2020 har vi hatt redusert bemanning, og i tillegg til restriksjoner som følge av koronasituasjonen, har vi ikke klart egne målsetninger og forventningen til antall tilsyn. Vi jobber imidlertid aktivt med bedre planlegging, samt å utvikle rutiner, slik at tilsynsfrekvensen kan økes. Vi har også gjennomført nyrekrutteringer på forurensningsområdet, noe som gjør at vi vil få en bedre bemanningssituasjon litt ut i 2021.

Alle inspektører har gjennomført eller skal gjennomføre HMS-etatenes tilsynskurs, i hvert fall i den formen kurset blir valgt videreført. Som en hovedregel går vi minst 2 personer på tilsyn, og en erfaren inspektør vil delta sammen med nyansatte.

Innlandet har også vært en av pådriverne for å få på plass et nasjonalt tilsynsforum, og vi håper det kan bli et viktig fora som kan bidra til lik praksis blant embetene.

Per i dag er det ikke aktuelt å ansette flere personer finansiert gjennom gebyrmidler. Vi må vurdere effekten av de grepene som er tatt, før vi eventuelt vurderer å øke aktiviteten ytterligere.

3.1.3.2 Effektiv og korrekt lov- og tilskuddsforvaltning

Fylkesmannen arbeider målrettet mot kommunene gjennom forvaltningskontroller, løpende forvaltningsdialog og veiledning. Vi legger stor vekt på benytte både juridisk og landbruksfaglig kompetanse i saksbehandlingen.

Fylkesmannen gjør aktiv bruk av rapporteringshjemmelen i jordloven §3, som grunnlag for en systematisk oppfølging og veiledning av utvalgte kommuner.

Kontroller og klagesaksbehandlingen gir et godt grunnlag for å sikre lik forvaltningspraksis i kommunene og derved likebehandling.

Gjennomført kontroller i henhold til kontrollplan (fra kapittel 3.3.1.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Det er gjennomført kontroller i henhold til kontrollplan, og planen er bekreftet til Landbruksdirektoratet.

Med unntak av at det ikke var ressurser nok til gjennomføring av intern kontroll av forvaltning av klima- og miljøprogrammet og erstatningsordningen ved klimabetinget skade, er kontrollplanen i all hovedsak gjennomført som forutsatt. Det vil si at ikke alle kontroller er avsluttet ved årsskiftet og at vi har måttet omprioritere foretakskontroller, ettersom det har dukket opp presserende saker i løpet av året som har gjort at vi har måttet skyve på andre. Vi har gjennomført forvaltningskontroller i ti kommuner, som altså er over 20 % av kommunene i Innlandet (46).

Fylkesmannen gjennomførte i 2020 kontroll på skogområdet (inkl. forvaltningskontroll) i fem kommuner. I alle fem ble det gjennomgått dokumentasjon og intervju på teams. Videre gjennomførte vi befarng av tiltak i skogen i alle fem kommunene.

Kontroll av foretak - husdyrkonsesjon

Betegnelse på rapporteringskrav	Svar
Er kontroll av foretak på husdyrkonsesjonsområdet gjennomført i samsvar med Ldirs rundskriv?	Ja
Antall foretak der det er innhentet opplysninger utover det som er tilgjengelig i egne systemer	6
Antall foretak som er fulgt opp etter kontroller i 2019	32
Antall foretak som skal følges opp vedr. produksjonsgrensen i 2021	46
Antall foretak det er gjennomført stedlig kontroll hos i 2020	5
Antall foretak som er kontrollert pga. mistanke om driftsfelleskap	0
Antall foretak som har fått vedtak om standardisert erstatning	0
Antall foretak som har fått standardisert erstatning pga. driftsfelleskap	0
Antall foretak som er kontrollert, men vedtak om standardisert erstatning er under arbeid	25
Beløp standardisert erstatning sendt til Ldir for innkreving	0

Risikobaserte kontroller i forvaltningen av tilskudd og erstatninger

Ordning	Er kontrollpunkter fastsatt?	Effekter av kontrollpunktene
Erstatning etter produksjonssvikt i plante og honningproduksjon	Ja	Må ta kontakt med nesten alle søkere eller kommunen i vekstgruppe grovfôr med egne husdyr da det er store mangler i søknadene og kommunenes vurdering.
Erstatning etter offentlige pålegg	Nei	Påleggene fra Mattilsynet ofte uklare mht. om de gir pålegg om krav om destruksjon av produkt noe som er krav i erstatningsforskriften
Reisetilskudd til veterinærreiser	Ja	Etter innføring av nytt automatisk tilskuddssystem, er det rutine for manuell kontroll av ca. 10 % av søknadene pr. måned. Når det gjelder "nærmeste veterinær-regelen", ble det sendt forhåndsvarsel til 12 veterinærforetak der det framgikk at søknadene deres ville bli kontrollert mht. regelen. Har også dialog med andre embeter og Landbruksdirektoratet om problemstillingen.
Klima- og miljøprogrammet i jordbruket	Ja	Kontroll måtte nedprioriteres bla. på grunn av corona om omstendigheter rundt det.
Tidligpensjon til jordbrukere	Ja	Kontroll av inntekt. Gjennomført kontroll som planlagt. Dokumentert i ephorte.
Tilskudd til landbruksvirkingsomhet	Ja	Kontroll ennå ikke avsluttet på rapporteringstidspunkt.
11. Tilskudd til kommunale veterinærtjenester, stimuleringstilskudd	Nei	Ikke lagt opp til at dette skal kontrolleres. Ikke vilkår for tilskudd og ikke klagerett i 2020.

Kontroll av foretak - tidligpensjonsordningen

Betegnelse på rapporteringskrav	Svar
Kontrollert som følge av avvik i kontrolliste	9
Saker funnet i orden	5
Saker med feil	4
Beskrivelse av feilene	Ikke varslet om inntekt i form av AFP/uføretrygd. Krevd tilbakebetalt feilutbetalt pensjon

Kontroll av foretak som følge av mulige feilopplysninger

Foretak	Ordning og årsak	Resultat	Oppfølging
A	PT, RMP, mulig driftsfelleskap	under arbeid	
B	PT, RMP driftsfelleskap	sak under arbeid	
C	PT, RMP. driftsfelleskap	under arbeid	
D	PT, RMP- driftsfelleskap	under arbeid	
E	Erstatning avlingssvikt, feilopplysning 2018, oppdaget ved behandling av søknad for 2019	Krav om tilbakebetaling, avkorting pga. feilopplysning	Klagesak i L.dir.
F	Erstatning avlingssvikt, feilopplysning i søknad 2018 oppdaget ved behandling søknad 2019	Forhåndsvarsel krav om tilbakebetaling og avkorting pga. feilopplysning	Følge opp med vedtak om krav om tilbakebetaling og avkorting pga. feilopplysning
14 foretak i en kommune	RMP, avdekket ved forvaltningskontroll	Kommunen innvilget tilskudd foretakene ikke var berettiget til	Vil sende forhåndsvarsel om krav om tilbakebetaling og følge opp med evt. vedtak

Gjennomført risikobasert forvaltningskontroll (fra kapittel 3.3.1.2.1.2 i TB)

Rapportere på

Det er gjennomført risikobasert forvaltningskontroll av 20 pst. av kommunene.

Fylkesmannen har med hjemmel i jordloven § 3 pålagt 4 kommuner å fortløpende sende inn kopi av alle vedtak gitt med hjemmel i jordloven §§ 9 og 12 og konsesjonsloven. Vi har ikke omgjort noen kommunale vedtak som følge av dette, men i forbindelse med enkeltsaker har vi funnet grunn til å veilede og ha dialog med kommunen i etterkant. Vi avslutter rapporteringsperioden med et avsluttende brev til de utvalgte kommunene, der vi kommenterer og gir uttrykk for vår vurdering av saksbehandlingen og lovforståelsen i den enkelte kommune. Vi har gode erfaringer med dette og viderefører praksisen i 2021.

Vi har gjennomført risikobasert forvaltningskontroll av statlige tilskuddsordninger på jordbruksområdet i 7 kommuner i 2020. Som ledd i kontrollene, gjennomførte vi heldags digitale kontrollmøter med intervjuer. Intervjuene var delvis basert på dokumentgjennomgang og undersøkelser gjort i forkant av møtene. Tilskuddsordningen produksjons- og avløsertilskudd ble kontrollert i alle kommunene. Alle kontrollene omfattet minst en tilskuddsordning i tillegg til denne. Kommunene har fått foreløpig kontrollrapport til gjennomsyn før endelig kontrollrapport blir oversendt.

Mht. tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK) og refusjon fra skogfond er det utført risikobasert forvaltningskontroll i fem Innlands-kommuner i 2020. Dette har omfattet kontroll av dokumentasjon (innsendt av kommunen på forhånd til og etter utplukk av Statsforvalteren) og intervju på teams. Tre av kontrollene på teams er utført som selvstendig skog-kontroll, mens to er utført i samarbeid med enhet for jord og mat. Deretter har vi befart skogtiltak sammen med kommunen (en hel dag for hver kommune) for å kontrollere at skogtiltakene er utført i samsvar med forskriftene. Tema utover NMSK/skogfond har vi ved skog-kontrollene vært andre oppgaver fra VØ1 og TB samt forvaltning av kommuneskog.

Forvaltningskontroller av kommunene

Kommune	Ordninger og omfang	Avvik ved kontroll (antall og beskrivelse)	Oppfølging av avvik
Sør-Odal	Rapportering, jf. jordloven § 3	0	Ingen avvik
Ringsaker	Rapportering, jf. jordloven § 3	0	Ingen avvik, men flere saker hvor vi gir tilbakemelding om at vurderingene og avgjørelsene er diskutabile.
Ringebu	Rapportering, jf. jordloven § 3	0	Ingen avvik, men i en sak sendte vi brev til kommunen med formål å veilede og informasjon om at kommunen bør justere praksis.
Tynset	Rapportering, jf. jordloven § 3	0	Ingen avvik, men enkelte diskutabile saker som diskuteres med kommunen i etterkant.
Vang	1 Produksjonstilskott og avløsertilskott (PAT) 2 Tilskott til avløsning ved sjukdom og fødsel mv.	1 avvik: 1 Kommunen har ikkje etablert gode nok rutiner for å dokumentere saksbehandlenga	Kommunen følger opp i form av ajourhold av rutinebeskrivelser i sitt interkontrollsystem
Østre Toten	1 Produksjonstilskudd og avløsertilskudd (PAT) 2 Regionale miljøtilskudd (RMP) 3 Tilskudd til drenering	1 avvik: 1 Kommunen har ikke rutiner for å dokumentere at vilkår for tilskudd er oppfylt før vedtak om tilskudd blir gjort og utbetaling skjer, samt begrunne korrigering av søknadsopplysninger 2 Tilskudd utbetales uten at kommunen kan dokumentere at årsakene til varsel- og stoppmeldinger er sjekket ut og lukket	Kommunen følger opp i form av ajourhold av rutinebeskrivelser i sitt interkontrollsystem
Tolga	1 Produksjonstilskudd og avløsertilskudd (PAT), 2 Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SML) 3 Tilskudd til drenering 4 Nærings- og miljøtiltak i skogbruket /skogfond	1 avvik : 1 Kommunen har i noen tilfeller i 2019 innvilget NMSK-tilskudd og refundert fra skogfond på bakgrunn av formelt ufullstendige søknader	Er fulgt opp av Fylkesmannen gjennom informasjon i 2020. Følges opp ytterligere i 2021
Nordre Land	1 Tilskudd til drenering 2 Regionale miljøtilskudd (RMP) 3 Produksjonstilskudd og avløsertilskudd (PAT) 4 Tilskudd for avløsning ved sjukdom og fødsel mv.	4 avvik: 1 Kommunen mangler rutiner som forebygger og avdekker intern svikt i saksbehandlingen og i attesting- og godkjenningprosessen, og utbetaler dermed uretmessig miljøtilskudd 2 Kommunen har ikke etablert rutiner som dokumenterer at vilkår for tilskudd er oppfylt før vedtak om statlig tilskudd treffes og utbetaling skjer 3 Tilskudd utbetales uten at kommunen kan dokumentere at årsakene til varsel- og stoppmeldinger er sjekket ut og lukket 4 Kommunen dispenserer fra regelverket uten å ha myndighet til det og har ikke satt seg inn i vesentlige endringer i regelverket for sjukdomsavløsningsordningen som trådte i kraft i 2019.	Kommunen følger opp i form av ajourhold av rutinebeskrivelser i sitt interkontrollsystem
Gjøvik	1 Produksjonstilskudd og avløsertilskudd (PT) 2 Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SML) 3 Tilskudd til avløsning ved sjukdom og fødsel m.v. 4 Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket /skogfond (NMSK)	4 avvik: 1 Kommunen har noe mangelfulle rutiner for å dokumentere saksbehandlingen 2 Formelle mangler ved skogeiers godkjente søknad om tilskudd/refusjon fra skogfond 3 Manglende skriftlig plan for risikobasert stikkprøvekontroll av skogtiltak 4 For lite antall livsløpstrær gjensatt ved hogst i kommuneskogen	Kommunen følger opp i form av ajourhold av rutinebeskrivelser i sitt interkontrollsystem
Våler kommune og Åsnes kommune	1 Tilskuddsordningen for avløsning ved sjukdom og fødsel mv. 2 Produksjonstilskudd og avløsertilskudd 3 Regionalt miljøtilskudd for Innlandet (RMP)	3 avvik: 1 Kommunen praktiserer ikke godt nok rutiner i forbindelse med avkorting i rettmessig tilskudd og ved helt eller delvis avslag på søknad 2 Kommunen har ikke gode nok rutiner for å sikre at det foreligger dokumentasjon på at søker har oppfylt vilkår for tilskuddet før vedtak om utbetaling treffes. 3 Det er noe mangelfulle rutiner for å dokumentere saksbehandling	Kommunen følger opp i form av ajourhold av rutinebeskrivelser i sitt interkontrollsystem
Åsnes	Felles landbrukskontor med Våler	se rapportering for Våler	se rapportering for Våler
Vestre Toten	Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket samt refusjon fra skogfond.	1 avvik : 1 Kommunen har i noen tilfeller i 2019 innvilget NMSK-tilskudd og refundert fra skogfond på bakgrunn av formelt ufullstendige søknader	Er fulgt opp av Fylkesmannen gjennom informasjon i 2020. Følges opp ytterligere i 2021
Aamot kommune	Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket samt refusjon fra skogfond.	1 avvik. Kommunen manglet skriftlig plan for risikobasert stikkprøvekontroll av skogtiltak.	Kommunen har laget utkast til plan og sendt til Statsforvalteren for godkjenning.
Sør-Aurdal kommune	Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket samt refusjon fra skogfond.	2 avvik : 1 Kommunen har i noen tilfeller innvilget NMSK-tilskudd og refundert fra skogfond på bakgrunn av formelt ufullstendige søknader. 2 Manglende skriftlig plan for risikobasert stikkprøvekontroll av skogtiltak	Fulgt opp i 2020. Følges opp ytterligere i 2021

Forvaltningskontroller av kommunene, 20%

Resultatmål	Differanse resultatmål	Resultat	Antall gjennomførte forvaltningskontroller	Antall kommuner i fylket
20 %	10	30 %	14	46

Andel avvik avdekket under (fra kapittel 3.3.1.2.1.3 i TB)

Rapportere på

Andel avvik avdekket under kontroll som er fulgt opp: 100 pst.

Alle avvik avdekkes følges opp. Mange av avvikene er knyttet til mangel på rutiner og internkontroll. Dette blir fokusområde i 2021.

3.1.3.3 Befolkningen har tillit til tjenestene og får ivarettatt sin rett til forsvarlige og nødvendige tjenester

Vi prioriterer rettighetsklager og har kort saksbehandlingstid. Terskelen er lav for råd og konferering. Brukerperspektivet er viktig og våre saksbehandlere har god kjennskap til hvordan tjenester blir utført. Helse og omsorg har lav terskel for å åpne tilsyn og har som prinsipp at alltid se og åpne tilsyn når en klage kommer inn. Nye føringer fra Statens helsetilsyn kommer dog å åpne opp for at flere saker ikke blir behandlet ved Statsforvalteren, men avklares i lokal dialog mellom brukere, pasient og behandlere/ institusjon.

Nye tvangstiltak skal følges opp med tilsyn (fra kapittel 3.3.1.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Nye tvangstiltak skal følges opp med tilsyn. Tilsynet skal utføres på stedet hvor tjenesten ytes og tvangstiltakene utøves. Fylkesmannen skal undersøke om kommunens plikter overholdes i samsvar med overprøvede vedtak. Prioritering av tilsyn med tvang skal for øvrig være basert på informasjon om risikoforhold og på fylkesmannens kjennskap til kommunene og aktuelle vedtak.

Vi planlegger alltid å føre stedlige tilsyn med nye tvangsvedtak. I tillegg til disse fører vi tilsyn med øvrige vedtak etter en risikobasert modell. Pga. koronapandemien i 2020 fikk vi ikke gjennomført dette fullt ut, slik at det ble et negativt avvik. Dette (dvs. de nye tvangsvedtakene) har vi planer om å ta igjen i 2021.

Fylkesmannen skal ta kontakt med det enkelte barn (fra kapittel 3.3.1.3.2.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal ta kontakt med det enkelte barn med tilbud om tilsynssamtale. Hvilke konsekvenser koronapandemien har for omsorgen og oppfølgingen barna får på institusjonen må være tema i samtalen med barna. Barnet kan kontaktes i forkant eller under fylkesmannens tilsynsbesøk. Dersom barnet ikke var tilstede under tilsynsbesøket, skal fylkesmannen i etterkant kontakte barnet med tilbud om samtale.

Generelt hadde Fylkesmannen tydelig fokus på barns medvirkning i 2020 på barnevernområdet. Flere av de ansatte har gått kurs i samtaler med barn, og har god grunnkompetanse i dette. Enkelte ansatte har også fått opplæring i samtaleverktøyet "Her bor". VP, arbeidsrutiner og maler har medvirkning for barn og unge som gjennomgående tema. Det ble i 2019 opprettet et Barn- og ungepanel hos Fylkesmannen i Innlandet, som i 2020 ga råd til oss om hvordan vi bør henvende oss til barn på barneverninstitusjoner. I tillegg medvirket vi i 2020 i arbeidsgruppen for klagerett for barnevernsbarn, som leverte sin prosjektrapport til Bufdir på slutten av året.

Ut over dette har vi følgende konkrete rutiner:

I forkant av tilsynet

Ved meldte tilsyn sender vi alltid skriftlig varsel om at Fylkesmannen kommer på tilsynsbesøk, vedlagt eget, tilpasset varselbrev til beboerne på institusjonen.

Ved koronautbruddet, ringte vi alle institusjonene og hadde kontakt med dem knyttet til utbruddet og beredskap. Vi ba om at alle barn og unge fikk informasjon om vår rolle, at vi var tilgjengelige og oppga kontaktinformasjon, herunder et mobiltelefonnummer de kunne nå oss direkte på.

Under tilsynet

Fylkesmannen i Innlandet utførte i stor grad stedlige institusjonstilsyn i 2020, tross smittesituasjonen. Vi fikk kontakt og samtale med de aller fleste av beboerne. I to, korte perioder ble det imidlertid tvingende nødvendig å utføre tilsyn digitalt. Erfaringene med dette er delt. Noen barn synes det var greit å snakke med oss i digitalt videomøte, mens andre barn uttrykte at de bare ville snakke med oss hvis vi kom på besøk til avdelingen. Noen av barna som reservert seg mot videosamtaler, fikk i stedet tilbud om telefonsamtaler. På bakgrunn av dette strakk vi oss for å opprettholde stedlige tilsyn, og forsøkte å tilrettelegge for best mulig smittevern samtidig. Vi opplever at mange barn er gode til å uttrykke ønsker og behov under disse samtalene, særlig når vi tilrettelegger godt for åpenhet og trygghet i forbindelse med samtalene. Vi mottok ingen konkrete beklagelser fra barn på begrensinger eller tiltak iverksatt i forbindelse med smittesituasjonen. Tvert imot gikk antall klager ned i de periodene det var mest inngripende smittevern.

I etterkant av tilsynet

De ungdommene som ikke er til stede under tilsynet, eller gir uttrykk for at de ikke ønsker å snakke med oss, får i stedet tilbud om en telefonsamtale i etterkant. I tillegg ber vi institusjonen om å informere ungdommen om at vi er tilgjengelige på en egen mobiltelefon, dersom de har behov for kontakt mellom tilsynsbesøkene. Dersom vi har mottatt klager eller ønsker beboernes syn på en hendelse, kontakter vi dem spesielt. I 2020 var det utfordrende situasjoner på enkelte avdelinger, og da tok vi aktivt kontakt med beboerne i etterkant av tilsyn for å snakke med dem om forholdene og få frem deres syn og interesser i rapporter og vedtak.

Vi har altså en mobiltelefon, med egen vaktordning for de ansatte, som barn og unge på institusjon kan kontakte oss direkte på. Tross gjentatt informasjon om dette, får vi få henvendelser. Vi mener derfor det er behov for å utvikle andre kontaktsystemer, bedre tilpasset barn og ungdom, for at dette skal fungere bedre.

Fylkesmannen skal gjennomføre samtale med alle barn som ønsker det. (fra kapittel 3.3.1.3.2.2 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal gjennomføre samtale med alle barn som ønsker det.

Tilsyn gjennomføres i tråd med Helsetilsynets veileder, internserien nr. 8/2020.

Vi gjennomfører samtale med barna som oftest før vi snakker med aktuelle ansatte og ledelse ved institusjonen. Imidlertid tas det som hovedregel en avklaring med ansvarlige ansatte når vi kommer - i tilfelle det er særskilte forhold som må tas hensyn til.

Vi tar direktekontakt med barna under tilsynsbesøket og snakker med alle som ønsker det. Det jobbes for å skape trygge rammer og etablere kontakt med barn som i utgangspunktet ikke har ønsket samtale. De fleste tilsyn legges til kveld og utenfor skoletid, da det er størst mulighet for å treffe barna hjemme. Er barna opptatt når vi ankommer, avventer vi til det passer barna. Selv om barna ikke ønsker å snakke under tilsynsbesøket, tar vi likevel kontakt med dem, for å hilse og orientere om vår rolle. De som ikke ønsker å snakke under tilsynsbesøket, får tilbud om en telefonsamtale i etterkant i stedet. Vi har en egen mobiltelefon som barna kan nå oss direkte på.

Totalt var det 217 barn som bodde på institusjon da vi var på tilsyn, og 97 % fikk tilbud om samtale. Dette er en økning fra i 2019.

Vi har prioritert institusjonstilsyn høyt gjennom hele året, og har kun i to korte perioder måttet utsette eller omgjøre tilsyn til digitale på grunn av smittesituasjonen. Vi gjennomført imidlertid totalt alle de forskriftsbestemte institusjonstilsynene.

Median saksbehandlingstid for tilsynssaker HOD (fra kapittel 3.3.1.3.3.1 i TB)**Rapportere på**

Median saksbehandlingstid for tilsynssaker: 6 måneder eller mindre.

Fylkesmannen i Innlandet har nå arbeidet ned restanser fra før sammenslåingen i 2019 og regner med at dette vil påvirke resultat for 2021. Antallet restanser har gått ned fra 230 til 90 i 2020.

Median saksbehandlingstid for tilsynssaker: 6 måneder eller mindre (Helse/omsorg)

Saksområde	Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
Helse/omsorg	50 %	- 8 %	42 %

Saksbehandlingstid for tilsynssaker ASD (fra kapittel 3.3.1.3.3.2 i TB)**Rapportere på**

Saksbehandlingstid for tilsynssaker: 5 måneder eller mindre

Vi har behandlet 7 tilsynssaker i 2020. 1 av disse er behandlet med lokal avklaring/ egenvurdering fra Nav-kontoret og avsluttet etter deres egenvurdering. De øvrige 6 sakene er behandlet som tilsynssak og har en median saksbehandlingstid på 9,7 mnd.

Saksbehandlingstid for tilsynssaker: 5 måneder eller mindre (Sosial)

Saksområde	Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
Sosial	100 %	- 100 %	0 %

Avslutning av klagesaker (fra kapittel 3.3.1.3.3.3 i TB)**Rapportere på**

Avslutning av klagesaker: Minst 90 prosent innen 3 måneder.

Helse og omsorg

Det ble behandlet 799 rettighetsklager i 2020. Måloppnåelsen på 49% er et klart negativt avvik Helsetilsynets resultatkravet. Hovedårsaken til avviket er å finne i kategorien "pasientreiser" som utgjorde hele 623 saker dette året. På grunn av langvarig vakanse i stilling ble måloppnåelse på dette området kun på 44%, noe som har betydelig innflytelse på totalresultatet. For kategorien "nødvendig helsehjelp" ble resultatet 80%, mens for den siste gruppen med saker, "helse og omsorg for øvrig", ble resultatet på 62%. Gjennom hele året er det arbeidet målrettet for å få ned restansene. Behandling av rettighetsklager har tross alt høyeste prioritet i embetet. Per 31/12-2020 hadde vi derfor kun 34 restanser, noe som gir oss et godt grunnlag for å nå målkravene i 2021.

Sosial

På Sosialområdet fikk Statsforvalteren i Innlandet inn 313 rettighetsklager på i 2020. 292 av disse ble behandlet i 2020. 83 % av rettighetsklagene ble behandlet innen fristen på tre måneder. Pr. 31. desember 2020 var det 69 rettighetsklager i restanse.

Saksbehandlingstid - Avslutning av klagesaker: minst 90% innen 3 måneder

Saksområde	Resultatmål	Prosentpoeng	Realitetsbehandlet innen 3 md.
Sosial	90 %	- 7 %	83 %
Helse/omsorg	90 %	- 41 %	49 %

83 % innen tre måneder

Andel vedtak om bruk av tvang og makt (fra kapittel 3.3.1.3.3.4 i TB)

Rapportere på

Andel vedtak om bruk av tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemning som er overprøvd innen 3 måneder: Minst 90 %.

95 % av alle vedtakene er behandlet innen 3 måneder.

Saksbehandlingstid - Vedtak om bruk av tvang og makt: minst 90% innen 3 måneder

Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
90 %	5 %	95 %

Andel søknader om dispensasjon fra utdanningskrav (fra kapittel 3.3.1.3.3.5 i TB)

Rapportere på

Andel søknader om dispensasjon fra utdanningskrav som er behandlet innen 3 måneder: Minst 90 %.

95 % av søknadene er behandlet innen 3 måneder.

Avslutning av klager på tvang i barnevernsinstitusjoner og omsorgssentre (fra kapittel 3.3.1.3.3.6 i TB)

Rapportere på

Minst 90 % av klager på tvang i barnevernsinstitusjoner og omsorgssentre skal være avsluttet innen 1 måned.

Vi har behandlet 68 klager i 2020, med en median saksbehandlingstid på 0,6 måneder.

Klage på bruk av tvang har høyeste prioritet hos oss, og vi etterstreber å behandle disse raskt. I 2020 var det 72 % av sakene som ble avsluttet innen en måned, og vi hadde en median saksbehandlingstid på 0,6. Dette viser at vi i hovedsak har behandlet klagen raskt, men at enkelte saker har tatt lenger tid. I enkelte saker var det behov for å innhente ytterligere informasjon skriftlig, noe som medførte at behandlingstiden oversteg en måned. Dette identifiserte vi som sviktområde.

Vi har iverksatt tiltak for å få bedre oversikt over saksbehandlingstid, og vil følge dette opp i våre interne møter annenhver uke, i henhold til våre rutiner.

Saksbehandlingstid - klager på tvang i barnevernsinstitusjoner og omsorgssentre: minst 90% innen 1 måned

Resultatmål	Differanse	Avsluttet innen 1 måned
90 %	- 18 %	72 %

Resultatmål FMTL og FMIN (fra kapittel 3.3.1.3.4.5 i TB)

Rapportere på

Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 295 poeng

I 2020 har FMIN gjennomført tilsyn med den kommunale helse- og omsorgstjenesten tilsvarende 236 poeng (jf. tall i NESTOR). Dette er selvsagt et avvik fra kravet på 295 poeng, og dette avviket har hovedsakelig sammenheng med ønsket/forespørsler om noe redusert tilsynstrykk på kommunene ifbm. håndteringen av pandemien.

I samband med pandemien har FMIN jevnlig (mange tilfellen hver uke) begjært inn rapporter om kapasitet og kompetanse og hvordan man omdisponerer helsepersonell og bedt kommuner om gjøre jevnlig risikovurderinger i forhold til dette.

Aktivitetsvolum av tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester

Resultatmål	Differanse	Resultat
295	- 59	236

avvik forklares av koronasituasjonen

Resultatmål FMAG, FMIN og FMVT (fra kapittel 3.3.1.3.5.2 i TB)**Rapportere på**

Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 60 poeng

FMIN har kun gjennomført tilsyn i spesialisthelsetjenesten tilsvarende 16 poeng, noe som er et betydelig avvik fra kravet på 60 poeng. Årsaken til dette er den pågående pandemi-håndteringen. Tilsyn med flere sykehus i Helse Sør-Øst ble avlyst pga. dette, noe som også fikk resultatmessige konsekvenser for FMIN.

Aktivitetsvolum av tilsyn med spesialisthelsetjenesten

Resultatmål	Differanse	Resultat
60	-44	16

avviket forklares av koronasituasjonen. LOT ble avlyst.

Resultatmål FMIN (fra kapittel 3.3.1.3.6.8 i TB)**Rapportere på**

Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 95 poeng

FMIN melder avvik for 2020 grunnet korona. En del planlagte tilsyn ble utsatt, og Helsetilsynet gjorde om landsomfattende tilsyn (LOT) til landsomfattende undersøkelse (LOU), noe som førte til utsettelse før veilederen var klar. Vi har høsten 2020 gjennomført 2 LOU (tilgjengeligheten i Nav) og 1 egeninitiert tilsyn (økonomisk stønad), totalt 30 poeng. Vi har i tillegg gjennomført virksomhet i forbindelse med risiko for de sosiale tjenestene knyttet til korona ved jevnlig oppfølging av Nav-lederne.

Aktivitetsvolum av tilsyn med sosiale tjenester

Resultatmål	Differanse	Resultat
95	-54	41

Alle tilsyn på Helsetilsynets områder hvor det er funnet brudd på lovkrav (fra kapittel 3.3.1.3.7.1 i TB)**Rapportere på**

Alle tilsyn på Helsetilsynets områder hvor det er funnet brudd på lov- og forskriftskrav er avsluttet (dvs. praksis er endret) innen en avtalt frist.

Barnevern

Barnevern avslutter og følger opp tilsyn i tråd med Helsetilsynets retningslinjer om oppfølging og avslutning av tilsyn ved lovbrudd i virksomheter. Det er funnet lovbrudd i to av tre gjennomførte systemrevisjoner i 2020. Tilsynet som ble gjennomført 1. halvår 2020 er avsluttet. Videre har det vært en oppfølging av kommunene der det ble avdekket lovbrudd etter systemrevisjon i 2019. Disse ble avsluttet i løpet av 2020. Det har vært noen utfordringer med å få en plan for retting av lovbrudd fra kommunen som vi vurderer som tilstrekkelig, sett opp i mot avdekkede lovbrudd, noe som forsinker prosessen. Vi har lagt ytterligere vekt på dialog med kommunene generelt og tilsynsobjektene spesielt, for å sikre en felles forståelse av hva som kreves og forventes i oppfølgingsarbeidet etter lovbrudd. Vi får gode tilbakemeldinger fra tjenestene/kommunene i forbindelse med våre tilsyn, og vi opplever at kommunene/tjenesten ønsker å rette opp lovbruddene.

Når det gjelder hendelsesbaserte tilsyn, vises det til det som er beskrevet 3.3.1.3 over. Ved avdekkede lovbrudd, vurderer vi oppfølging basert på kjennskap og øvrig tilsynsmessig aktivitet inn i mot tjenesten/kommunen.

Sosiale tjenester

Ved tilsyn på sosialtjenesteområdet avslutter vi og følger opp tilsyn i tråd med Helsetilsynets retningslinjer om oppfølging og avslutning av tilsyn ved lovbrudd i virksomheter.

Vi har i 2020 også hatt oppfølging av fire tilsyn gjennomført i 2019, hvor det ble avdekket lovbrudd i tre. To av disse var landsomfattende tilsyn med ettervern og de øvrige to var på egenvalgt tema. De tre med lovbrudd er fulgt opp i tråd med retningslinjene og er i avslutningsfasen nå.

Helse og omsorg

I 35 % av de hendelsesbaserte tilsynssakene overfor virksomheter (sykehus, kommuner og private tjenesteytere) påpeker vi lovbrudd på "systembestemmelser" i helse- og omsorgstjenesteloven eller spesialisthelsetjenesteloven. Disse lovbruddene følges opp i henhold til egen veileder/rutine fra Statens helsetilsyn. Denne oppfølgingen vurderes som meget nyttig med tanke på tilsynets formål som er læring, kvalitetsforbedring og økt pasientsikkerhet.

Når det gjelder de planlagte tilsynene, hovedsakelig i form av systemrevisjoner, så følges avdekkete lovbrudd opp i henhold til overordnede føringer og veiledere fra Statens helsetilsyn.

3.1.3.4 Andre oppdrag

3.1.3.5 En effektiv og velfungerende vergemålsforvaltning som ivaretar rettsikkerhet og rettslikhet

Ved årsskiftet hadde embetet et stort antall ubehandlede saker på vergemålsområdet. Dette gjaldt også for de prioriterte sakstypene, som opprett vergemål og klagesaker. Det ble gjennom 2020 lagt stor vekt på å redusere restansene og på å sikre god kvalitet i arbeidet. Det ble jobbet videre etter planen for realisering av gevinster for fylkesmannsembetene.

De tiltak som var satt inn i 2019, ble videreført. Dette gjaldt tiltak som å sette inn økte ressurser til arbeidet med vergemålssakene, spesialisere oppgaveløsningen og foreta klare prioriteringer. Vi benyttet også aktivt styringsverktøyet, PowerBi, i restanseoppfølgingen, og gjennomført ukentlige møter med gjennomgang av restansesituasjonen. Det har i 2020 vært færre som har godkjent saker i annen hånd, noe som har frigjort tid til at flere har kunnet behandle saker i første hånd.

Fra våren 2020 oppnådde vi alle de målkrav som var satt, noe statistikk fra PowerBi per tertial viser. Ser en på statistikken for året under ett, fikk vi likevel ikke helt full måloppnåelse.

Fylkesmannen fikk i 2020 i oppdrag å føre særskilt tilsyn med oppnevnte verger som begynte som verger før vergemålsreformen og som har mellom 3 og 21 ordinære vergeoppdrag for voksne. Fylkesmannen har arbeidet med dette tilsynet som for Innlandet sin del gjaldt 15 verger. På grunn av koronasituasjonen fikk vi ikke slutført arbeidet fullstendig innen årsskifte, da planlagte møter med enkelte av vergene måtte avlyses. Arbeidet blir fullført i begynnelsen av 2021.

Fylkesmannen har gjennomført kontroll av alle vergeregnskapene fra det sentrale uttrekket fra SRF. På bakgrunn av manglende innlevering av fullstendige regnskap, og bekymringsmeldinger, ble det ført tilsyn med verger ut over den nevnte tilsynet og regnskapskontrollen. I flere saker har det endt opp med at vi har byttet verge.

Både vår og høst gjennomførte vi kurs for faste verger, herunder digitale kurs. Kurstilbudet ble imidlertid redusert grunnet koronasituasjonen.

Fylkesmannens oppdaterte oversikt over de verger som kan ta på seg oppdrag i Innlandet, viste at vi også dette året hadde god tilgang på verger i store deler av fylket. I tillegg mottok Fylkesmannen i 2020 flere henvendelser fra personer som ønsker å ta oppdrag som verge. Vi rekrutterte flere nye faste verger.

Fylkesmannen har i 2020 videreført samme tilgjengelighet på telefon som i 2019, med telefontid fra kl 1200-1430 hver dag. Dette legger til rette for effektiv saksbehandling og dermed redusert saksbehandlingstid i sakene.

Opprett vergemål (fra kapittel 3.3.2.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Opprett vergemål – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 70 dager.

Fylkesmannen oppnådde at 69 % av vedtakene ble fattet innen 70 dager på årsbasis. Dette hadde sammenheng med lav måloppnåelse i 1. kvartal. De påfølgende kvartaler klarte vi kravene med god margin. Årsaken til lav måloppnåelse i starten av året var at virkningene av enkelte effektiviseringstiltak ikke hadde full effekt før senere på året. I tillegg arbeidet vi kontinuerlig med å forbedre produksjonen og effektiviteten.

Saksbehandlingstid - Opprett vergemål – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 70 dager

Resultat	Resultatmål	Differanse
69 %	80 %	-11 %

Fylkesmannens samtykke til bruk av kapital (fra kapittel 3.3.2.1.1.2 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannens samtykke til bruk av kapital – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 20 dager.

Fylkesmannen oppnådde at 95 % av vedtakene ble fattet innen 20 dager.

Saksbehandlingstid - Fylkesmannens samtykke til bruk av kapital – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 20 dager

Resultat	Resultatmål	Differanse
95 %	80 %	15 %

Godtgjøring og utgiftsdekning til verger og representanter (fra kapittel 3.3.2.1.1.3 i TB)

Rapportere på

Godtgjøring og utgiftsdekning til verger og representanter – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 45 dager.

Fylkesmannen oppnådde at 98 % av vedtakene ble fattet innen 45 dager.

Saksbehandlingstid - Godtgjøring og utgiftsdekning til verger og representanter – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 45 dager

Resultat	Resultatmål	Differanse
98 %	80 %	18 %

Klagesaksbehandling (fra kapittel 3.3.2.1.1.4 i TB)

Rapportere på

Klagesaksbehandling – 80 % av klagen Fylkesmannen mottar på vergemålsområdet skal være behandlet innen 60 dager.

Fylkesmannen oppnådde at 69 % av vedtakene ble fattet innen 60 dager på årsbasis. Det ble gjennom året arbeidet systematisk for å få ned saksbehandlingstiden på klagesakene.

Klagesaksbehandling – 80 % av klagen Fylkesmannen mottar på vergemålsområdet skal være behandlet innen 60 dager

Resultat	Resultatmål	Differanse
69 %	80 %	-11 %

Tallet er hentet fra styringsverktøyet PowerBi.

Vergeregnskapskontroll (fra kapittel 3.3.2.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Alle vergeregnskap i sentralt uttrekk fra Statens sivilrettsforvaltning skal være kontrollert innen fristen.

Av vergeregnskapskontrollen 2019 ble 100 % gjennomført innen fristen.

Revisor ga Fylkesmannen tilbakemelding på at kontrollen av de gjennomførte regnskapene var utført konsistent og med god kvalitet.

Alle vergeregnskap i sentralt uttrekk fra Statens sivilrettsforvaltning skal være kontrollert innen fristen

Resultat	Resultatmål	Differanse
100 %	100 %	0 %

Digital innlevering av vergeregnskap (fra kapittel 3.3.2.1.3.1 i TB)

Rapportere på

Andelen vergeregnskap som leveres digitalt via Altinn, skal være minst 75 %.

Ut fra tall oversendt fra Statens sivilrettsforvaltning var andelen vergeregnskap levert digitalt via Altinn på 70%.

Andelen vergeregnskap som leveres digitalt via Altinn, skal være minst 75 %

Resultat	Resultatmål	Differanse
70 %	75 %	-5 %

Digital innsending av søknader (fra kapittel 3.3.2.1.3.2 i TB)

Rapportere på

Andelen søknader om godtgjøring og søknader om fylkesmannens samtykke (bruk av kapital, salg av eiendom etc.) som leveres digitalt via Altinn, skal være minst 60 %

Tall oversendt fra Statens sivilrettsforvaltning viser at andelen søknader om godtgjøring og søknader om fylkesmannens samtykke sendt digitalt via Altinn, var på 72 %.

Andelen søknader om godtgjøring og søknader om fylkesmannens samtykke (bruk av kapital, salg av eiendom etc.) som leveres digitalt via Altinn, skal være minst 60 %

Resultat	Resultatmål	Differanse
72 %	60 %	12 %

3.1.3.6 Vergehaver skal ha høy grad av selvbestemmelse og vergemålene skal være individtilpassede

Fylkesmannen har i behandlingen av sakene søkt så langt råd er å innhente vergehavers syn på spørsmålet om opprettelse av vergemål, vergemålets omfang og valg av verge. Fylkesmannen har også så langt råd er søkt å gjennomføre en samtale med vedkommende. I 2020 gjennomførte vi samtale med den vergetrengende i 46,3 % av sakene, jf. tallmaterialet fra PowerBi. Fylkesmannen legger til grunn at samtale ikke er gjennomført der vi etter flere forsøk ikke har fått tak i den vergetrengende, vergetrengende ikke har ønsket å ha en samtale, eller en samtale er blitt vurdert som umulig eller formålsløst.

Videre har Fylkesmannen lagt stor vekt på å understreke for vergene viktigheten av å høre vergehaver, innhente synspunkter og samtykke før ulike disposisjoner gjennomføres. Vi har i den anledning også vist vergene til samtalemetodikken "Med den andre for øye" og til www.vergemal.no for nærmere informasjon.

Individtilpasning av vergemål (fra kapittel 3.3.2.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Når et vergemål opprettes, skal fylkesmannen foreta nødvendige undersøkelser slik at vergens mandat tilpasses vergehavers behov og ønsker. Begrunnelsen for omfanget av vergemålet skal framgå av vedtaket.

Ved opprettelse av vergemål innhenter vi de opplysninger som er relevante for vurderingen av om vergemål skal opprettes eller ikke, hva vedkommende trenger hjelp til og hvem som skal oppnevnes som verge.

Fylkesmannen har lagt vekt på å tilpasse vergemålets omfang slik at dette samsvarer med vergehavers behov.

I alle saker om opprettelse av vergemål, og også ved endring av vergemål, er det derfor tatt konkret stilling til omfanget av vergemålet. Videre er omfanget søkt utformet i samsvar med behovet til den enkelte.

Det er likevel ikke mulig å kartlegge alle forhold og behov i detalj, eller å forutse alle de behov som kan oppstå. I slike tilfeller vil derfor mandatet kunne bli utformet vidt, slik at vergehavers rettigheter og plikter blir ivarettatt framover i tid. Selv om mandatene er utformet vidt legger vi og vergene til grunn minste middels prinsipp.

Kompetente verger (fra kapittel 3.3.2.2.1.2 i TB)

Rapportere på

Kompetente verger som ivaretar vergehavers selvbestemmelsesrett, har god rolleforståelse og kunnskap om vergemålsloven. Vergene skal være bevisst på at vergerollen både innebærer å gi beslutningsstøtte til vergehaver samt å representere personen utad.

Fylkesmannen har i 2020 gjennomført noen enkeltkurs for de faste vergene. Grunnet koronasituasjonen har kurstilbudet vært veldig redusert. To kurs har blitt gjennomført digitalt.

Fylkesmannen har imidlertid hatt løpende kontakt med verger enten ved telefonhenvendelser eller i forbindelse med søknader eller andre skriftlige henvendelser. I denne løpende kontakten med vergene har Fylkesmannen lagt stor vekt på å gi veiledning i vergerollen, herunder understreke viktigheten av å høre, innhente synspunkter og samtykke fra vergehaver før ulike disposisjoner gjennomføres.

Fylkesmannen har deltatt med to ansatte på kurs, arrangert av Statens sivilrettsforvaltning høsten 2020, om samtalemetodikken "Med den andre for øye". Siktemålet er å øke bevisstheten om det å forstå vergehavers vilje og støtte vergehaver i sine beslutninger, og arbeide med å øke bevisstheten om dette blant vergene

3.1.3.7 Barnehagemyndigheter, barnehageeiere og skoleeiere forstår, formidler og etterlever regelverket

Fylkesmannen i Innlandet ser våre virkemidler i sammenheng og veiledning på regelverket skjer når vi utfører våre tilsyn, behandler klagesaker og saker etter opplæringsloven kapittel 9A og når vi har egne veiledningsaktiviteter. I tillegg svarer vi på spørsmål og henvendelser som vi mottar på telefon, epost og andre henvendelser. Vi legger også ut nyhetssaker på våre hjemmesider.

Våre tilsyn skal være lærende og ved siden av kontroll mener vi at tilsyn er et godt virkemiddel til å formidle og sikre etterlevelse av regelverket.

Veiledningen kan skje i forkant med egne formøter eller regelverket blir gjennomgått i forbindelse med åpningsmøtet. Våre tilsynsrapporter skal ha et klart språk og det å lese våre rapporter skal bidra til læring. De kommunene som ønsker veiledning etter at tilsynsrapporten er sendt til dem får det.

Våre vedtak, enten det dreier seg om klagesaker eller vedtak etter opplæringsloven kapittel 9A, skal ha et klart språk der vi formidler regelverket som ligger til grunn for avgjørelsen. Vi gir veiledning om regelverket gjennom våre vedtak og vi har hatt flere møter med kommuner i etterkant av at de har mottatt vår avgjørelse. I disse møtene svarer vi på ulike spørsmål som kommunene sitter med og vi veileder om regelverket. Vi har erfart at kommuner har endret praksis etter at de har mottatt avgjørelser fra oss og hvor vi har hatt veiledningsmøter med dem. Vår erfaring er at denne veiledningen blir nær praksis og kommunene kan enklere relatere veiledningen til sin egen hverdag. Møtene gir også oss nyttige innspill som vi tar med oss i utviklingen av våre arbeidsmetoder.

Ved siden av å formidle regelverket i tilsynssammenheng og saksbehandlingen gjennomfører vi egne veiledningsaktiviteter i 2020 i form av egne samlinger.

I forkant av skoleåret 2020/2021 gjennomførte Fylkesmannen en samling digitalt for skoleledere i alle kommunene. Her hadde vi informasjon og gjennomgang av aktuelt regelverk – både ordinært og midlertidig – med vekt på smittevernveiledere for skoler og barnehager og behovet for gode beredskapsplaner.

Fylkesmannen gjennomfører hvert år to møter for ledere av Pedagogisk-psykologisk tjeneste i Innlandet. I disse nettverksmøtene tar vi opp regelverk og føringer som er aktuelt for denne gruppen. Eksempelvis har vi hatt fokus på Barnekonvensjonen spesielt artikkel 12 og 3, regelverk for PPT, Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis. Vi vurderer PPT til å være svært sentrale inn mot barnehage og skole, og har erfaringer med at PPT forbedrer praksis og at tema som har vært tatt opp i disse nettverkene spres utover i kommunen.

10. desember 2020 gjennomførte vi eksamenskonferanse i samarbeid med Innlandet fylkeskommune. Temaet var sentralt gitt skriftlig og lokalt gitt eksamen, regelverk, retningslinjer og praktisk gjennomføring våren 2021. Deltakere var eksamensansvarlige på de videregående skolene i Innlandet.

Det har vært gjennomført digital regelverkssamling på tema spesialpedagogisk hjelp etter barnehageloven § 19 a og individuelt tilrettelagt tilbud til barn med nedsatt funksjonsevne. Målgruppe var barnehagemyndigheter og saksbehandlere på barnehage og i PP – tjenesten. Vår risikovurdering avdekte at det var mange kommuner som hadde manglende forvaltningsforståelse så forvaltningslovens saksbehandlingsregler ble også gjennomgått på samlingen.

25 barnehagemyndigheter i Innlandet gjennomførte våren 2020 en videreutdanning i Barnehagejuss (15 stp) i regi av Fylkesmannen og Høgskolen i Innlandet.

Nytt regelverk på barnehageområdet er gjennomgått for barnehagemyndigheter på felles samling digitalt i november. I tillegg ble regelverket om spesialpedagogisk hjelp, tilrettelegging i barnehagen og forvaltningslovens saksbehandlingsregler gjennomgått.

Det er gjennomført Basil- samling digitalt for barnehagemyndigheter og styrere for å sikre regelverksforståelsen i forkant av rapporteringen.

I tillegg har vi hatt egne veiledningsmøter med enkeltkommuner hvor ulike temaer har vært tatt opp.

Vi erfarer at våre veiledningsaktiviteter blir tatt godt imot og det er god oppslutning blant de som er i målgruppen for de ulike aktivitetene. Vi erfarer at når virkemidlene sees mer i sammenheng kan vi hente ut synergier som gir en mer verdi når vi skal formidle regelverket slik at målgruppen både forstår og etterlever regelverket.

Sektorkunnskap ligger til grunn for vurdering av oppfølging og virkemiddel (fra kapittel 3.3.3.1.1.1 i TB)

Rapportere på

All vurdering av oppfølging og valg av virkemiddel skal være basert på kunnskap om tilstanden på rettsikkerhetsområdet

Temaet har vært viet stor oppmerksomhet på enheten i 2020. Som vi har skrevet tidligere ble det fra august 2020 opprettet til sammen fem faggrupper på enheten. Den ene faggruppen har fått navnet Statistikk, økonomi og analyse. Oppdragene som bl.a. gjelder sektorkunnskap, statistikk, ROS, og tilsynsplanlegging er lagt til denne faggruppen. Faggruppen vil sikre bedre systematikk og økt profesjonalisering innenfor dette området. Arbeidet er tenkt videreutviklet i 2021.

Kunnskapsgrunnlaget som ble lagt til grunn for våre planer i 2020 tok utgangspunkt i flere ulike kilder.

Vi la til grunn et utvalg nøkkeltall fra elevundersøkelsen (trivsel og mobbing) og BASIL-rapporteringene på barnehageområdet. Videre så vi til klagesaker, henvendelser, og meldinger på skolemiljøområdet og barnehageområdet. Vi la vekt på bekymringsmeldinger og andre henvendelser som vi hadde mottatt og vår generelle kjennskap til kommuner/ barnehagemyndigheter og skoler. Det ble også sett til hvilke kommuner/skoler som har deltatt eller deltar i nasjonale satsninger. Kommunestørrelse og skolestørrelse var også en faktor som ble vektlagt. Det ble også sett til når kommunen/skolen sist hadde tilsyn fra Fylkesmannen.

Kunnskapsgrunnlaget ble sammenstilt og grunnlaget ble drøftet med på enheten. Med bakgrunn i kunnskapsgrunnlaget og disse drøftelsene ble det konkludert med hvilke kommuner som skulle få tilsyn i 2020.

Oppfølging knyttet til pandemien

Barnehage- og opplæringsenheten har gjennom hele perioden vært representert i Fylkesmannens kriseberedskap, og har gjennom dette utvekslet informasjon med kommunene i beredskapslinja. Dette har vært et viktig bidrag til kunnskap om tilstanden i vår sektor i kommunene.

Fylkesmannen har ellers hatt jevnlig kontakt med kommunene, hovedsakelig per telefon og epost. Hovedsakelig har dette dreid seg om å besvare spørsmål og problemstillinger som kom opp med bakgrunn i nasjonale tiltak og midlertidig lovgivning. Kunnskapsinnhenting er gjennomført som samtaler/intervjuer med skole- og barnehageansvarlige og ansatte, og det ble også gjennomført en karlegging av sentrale utfordringer knyttet til drift av opplæringen og ivaretagelse av særskilt sårbare barn. Ut fra en vurdering av kommunenes kapasitet i en svært presset situasjon, valgte vi å være tilbakeholdne med særskilte rapporteringskrav og krav til dokumentasjon, men valgte å veilede kommunene i forhold til konkrete problemstillinger og utfordringer.

I forkant av skoleåret 2020/2021 gjennomførte Fylkesmannen en samling digitalt for skoleledere i alle kommunene. Her hadde vi informasjon og gjennomgang av aktuelt regelverk – både ordinært og midlertidig – med vekt på smittevernveiledere for skoler og barnehager og behovet for gode beredskapsplaner.

Også gjennom høsthalvåret fortsatte vi å legge vekt på direkte kontakt med kommunene via telefon og epost. I august/september opplevde vi at noen kommuner valgte å stenge samtlige skoler i en region som et forebyggende tiltak. Det ble da tatt direkte kontakt med disse kommunene, og veiledet om regelverket og intensjonen med «trafikklysmodellen».

Fylkesmannen i Innlandet gjennomførte alle planlagte tilsyn i vår sektor i 2020. Men ut fra en vurdering av kapasitet og arbeidspress i mange av kommunene har vi valgt informasjon, veiledning og dialog som virkemiddel i oppfølging av pandemisituasjonen i vårt fylke. Gjennom denne kontakten med sektor, og gjennom den ukentlige rapporteringen i beredskapslinja, mener vi å ha god oversikt og kunnskap om skoler og barnehager.

Bruk av tilsyn som virkemiddel skal øke (fra kapittel 3.3.3.1.1.2 i TB)

Rapportere på

Økt bruk av tilsyn som virkemiddel der risikovurderingene tilsier det

Fylkesmannen i Innlandet mener vi har prioritert tilsyn som virkemiddel der våre ROS-vurderinger har indikert høy sannsynlighet for brudd på regelverket og der manglende regelverksetterlevelse gir store konsekvenser.

På bakgrunn av vår ros ble tema spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging valgt som tilsynsystema i to kommuner. Det ble avdekt brudd i alle deltemaer. Fylkesmannen anser at barn som ikke får oppfylt sine rettigheter til spesialpedagogisk hjelp og individuelt tilrettelagt tilbud kan gi store konsekvenser for det enkelte barn.

Det ble avdekt regelverksbrudd i stort omfang i tilsyn med temaene barnehagemyndigheten virkemiddel (risikovurdering, tilsyn, veiledning og godkjenning). Dette tilsier at denne aktuelle kommune sine barnehager ikke ble fulgt opp av barnehagemyndigheten på en tilfredsstillende måte og det kan gå utover rettsikkerheten til barna i barnehagen.

Fylkesmannen ser at tilsyn i kombinasjon med veiledning i etterkant av gjennomførte tilsyn er en måte å sikre at det blir en regelletterlevelse som varer over tid.

Etter innføringen av det nye regelverket på skolemiljø 1. august 2017 fulgte vi opp sektoren med råd og veiledning. Vår vurdering var at kommunene og skolene skulle få tid til å jobbe seg inn i det nye regelverket før vi fulgte opp med tilsyn.

Med bakgrunn i denne vurderingen valgte vi å prioritere tilsynsaktiviteten for 2020 som en tilsynssatsning på skolemiljøområdet. Den høye andelen meldte saker i håndhevingsordningen sammen med avdekte brudd på aktivitetsplikten indikerte stor sannsynlighet for å avdekke brudd på regelverket innenfor dette temaet. Det er vår vurdering at manglende regelverksetterlevelse på dette området kan gi store konsekvenser for barn og unge. Det ble avdekket regelverksbrudd i samtlige tilsyn.

Vi har benyttet den nasjonale tilsynskalenderen som verktøy for å samordne våre tilsyn internt og eksternt. Vi erfarer at dette er et nyttig verktøy. Samtidig må vi se på hvordan vi bedre kan harmonisere andelen planlagte tilsyn sett opp imot kapasitet til å prioritere tilsyn der vi gjennom året avdekker ut fra ROS-vurderinger at det er høy sannsynlighet for brudd på regelverket og med store konsekvenser for barn, unge, lærlinger og voksne. Hittil har vi lagt ned et grundig arbeid med ROS-vurderinger som ledd i vår virksomhetsplanlegging som grunnlag for våre tilsynsplaner med tilsynsteam. Dette skaper forutsigbarhet både for oss og kommunene og bidrar til en bedre samordning. Samtidig skal vi se på hvordan vi kan øke kapasiteten til i større grad å kunne varsle tilsyn gjennom året der ROS-vurderingene tilsier at tilsyn bør være virkemidlet.

Tilsyn skal avdekke brudd med store konsekvenser (fra kapittel 3.3.3.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Tilsyn er prioritert på områder hvor det er høy sannsynlighet for brudd på regelverket og hvor det er store konsekvenser for barn, unge og voksne og lærlinger

Fylkesmannen i Innlandet mener vi har prioritert tilsyn som virkemiddel der våre ROS-vurderinger har indikert høy sannsynlighet for brudd på regelverket og der manglende regelverksetterlevelse gir store konsekvenser. Vi har beskrevet nærmere vårt arbeid med sektorkunnskap under punkt 3.3.3.1.1.1.

Tilsyn er et virkemiddel som er ressurskrevende for både kommunene og Fylkesmannen og økt treffsikkerhet slik at vi oppnår formålet bak virkemidlet tilsyn er helt sentralt.

Økt prioritering av tilsyn som virkemidler handler om god sektorkunnskap når vi foretar våre ROS-vurderinger. Tilsyn prioritert på områder med høy sannsynlighet for regelverksbrudd dreier seg også om god kunnskap om vår tilsynsmetode. Fylkesmannen i Innlandet ser disse perspektivene i sammenheng.

Et godt arbeid med sektorkunnskap i forbindelse med ROS vil ikke alltid kunne gi et dekkende bilde av tilstanden hos det aktuelle tilsynsobjektet. En grundig ROS-vurdering gir en god indikasjon på at vi skal åpne et tilsyn, men informasjon som vi mottar underveis i tilsynet kan medføre endringer i ROS-vurderingen. Vi har hatt en tilnærming om at tilsyn som har vært varslet har blitt gjennomført selv om dokumentasjonen som vi har mottatt underveis har vist mindre sannsynlighet for regelverksbrudd med store konsekvenser.

I 2020 har vi hatt økt bevissthet på sammenhengen mellom ROS-vurderingen som vi gjør i forkant av tilsynet opp mot hvilke handlingsalternativer vår tilsynsmetode åpner for etter at vi har åpnet tilsyn. Vi har økt oppmerksomhet på at vi kan begrense temaene for tilsynet og i ytterste konsekvens avlyse.

I høsten 2019 varslet vi tilsyn med en kommune med teamet spesialundervisning og alternative opplæringsarenaer. Etter at vi mottok dokumentasjonen

ble tilsynet utsatt bl.a. på grunn av bemanningssituasjonen og senere pandemien. Ved re-opstart av tilsynet innhentet vi oppdaterte egenvurderinger, annen dokumentasjon og statistikk, intervju med foreldrene samt informasjon fra den aktuelle kommunen. Den samlede informasjonen som vi mottok viste etter våre vurderinger en lav risiko for å avdekke regelverksbrudd. Etter en totalvurdering besluttet vi å avlyse tilsynet og kommunen fikk i stedet tilbud om veiledning om regelverket.

I 2020 har vi økt treffsikkerhet i avdekte funn sammenlignet med året 2018. Avgjørende for økt treffsikkerhet er vårt arbeid med ROS og tilsynsmetodikk.

Rapportering av tilsyn - barnehage og opplæringsområdet

Område	Kommune	Navn på barnehage (kun særlige tilfeller)/skole	Nasjonalt initiert tema eller egeninitiert	Tema nasjonalt initiert tilsyn	Tema egeninitierte tilsyn	Stedlig/skriftlig	Antall kontrollspørsmål per tilsyn	Status tilsyn per 31.12.	Antall korreksjonspunkter i foreløpig rapport pr tilsyn (= brudd på regelverket per tilsyn)	Dato foreløpig tilsynsrapport	Komm S:2000 20000
Opplæring	Kongsvinger	Austmarka barne- og ungdomsskole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø		Stedlig	21	Endelig rapport	11	05.11.2020	M
Opplæring	Kongsvinger	Langeland skole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø		Stedlig	16	Endelig rapport	17	05.11.20	M
Opplæring	Vågå	Lalm skule	Nasjonalt initiert	Skolemiljø		Stedlig	21	Foreløpig rapport	4	08.12.2020	L
Opplæring	Åmot	Åmot ungdomsskole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø		Stedlig	21	Endelig rapport	15	20.11.2020	L
Opplæring	Stange	Hoberg skole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø		Stedlig	21	Foreløpig rapport	5	01.12.2020	S
Barnehage	Gjøvik		Egeninitiert	Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp og individuell tilrettelegging	Stedlig	53	Foreløpig rapport	13	23.11.2020	S
Barnehage	Nordre Land		Nasjonalt initiert	Veiledning og tilsyn		Stedlig	29	Foreløpig rapport	11	10.12.2020	M
Barnehage	Hamar		Egeninitiert	Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging	Stedlig	53	Endelig rapport	18	30.03.20	S

Rapportering av funn fra tilsyn - barnehage og opplæringsområdet

Område	Kommune	Navn på barnehage/skole	Tema/deltema nasjonalt initierte tilsyn	Tema/deltema egeninitierte tilsyn	Kontrollspørsmål som er avdekket brudd på (nasjonalt initierte tilsyn)	Kontrollspørsmål som er avdekket brudd på (egeninitierte tilsyn)	Kommentarer
Opplæring	Kongsvinger	Austmarka barne- og ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Har alle som jobber på skolen, kunnskap om at det er elevens subjektive opplevelse som avgjør om eleven har et trygt og godt skolemiljø?		Gjelder spesifikt vaktmesterne
Opplæring	Kongsvinger	Austmarka barne- og ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, følger med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, og at de følger spesielt godt med på elever som kan være særskilt sårbare?		Gjelder spesifikt vaktmesterne
Opplæring	Kongsvinger	Austmarka barne- og ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sørger rektor for at alle som jobber på skolen, griper inn mot krenkelsesområder som for eksempel utestenging, isolering, baksnakking, mobbing, vold, diskriminering og trakassering, dersom det er mulig?		Gjelder spesifikt vaktmesterne
Opplæring	Kongsvinger	Austmarka barne- og ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?		Gjelder spesifikt vaktmesterne
Opplæring	Kongsvinger	Austmarka barne- og ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor så raskt som saken tilsier?		Gjelder spesifikt vaktmesterne

Opplæring	Kongsvinger	Austmarka barne- og ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å straks varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen krenker en eller flere elever		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever, eller at de varsler direkte til skoleeieren dersom mistanken gjelder en i skoleledelsen?		
Opplæring	Kongsvinger	Austmarka barne- og ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å straks varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen krenker en eller flere elever		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen varsler rektor eller eventuelt skoleeieren straks?		
Opplæring	Kongsvinger	Austmarka barne- og ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å straks varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen krenker en eller flere elever		Varsler rektor skoleeieren straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever?		
Opplæring	Kongsvinger	Austmarka barne- og ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å straks varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen krenker en eller flere elever		Sikrer rektor at skolen undersøker saken ved mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever?		
Opplæring	Kongsvinger	Austmarka barne- og ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å straks varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen krenker en eller flere elever		Sikrer rektor at skolen undersøker saken straks?		
Opplæring	Kongsvinger	Austmarka barne- og ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Sørger rektor for at skolen tilpasser tiltakene basert på informasjonen om hvordan tiltakene har virket og elevens syn?		gjelder elevene
Opplæring	Kongsvinger	Langeland skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Har alle som jobber på skolen, kunnskap om at det er elevens subjektive opplevelse som avgjør om eleven har et trygt og godt skolemiljø?		
Opplæring	Kongsvinger	Langeland skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, følger med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, og at de følger spesielt godt med på elever som kan være særskilt sårbare?		
Opplæring	Kongsvinger	Langeland skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sørger rektor for at alle som jobber på skolen, griper inn mot krenkelsener som for eksempel utestenging, isolering, baksnakking, mobbing, vold, diskriminering og trakassering, dersom det er mulig?		
Opplæring	Kongsvinger	Langeland skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?		
Opplæring	Kongsvinger	Langeland skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor så raskt som saken tilsier?		
Opplæring	Kongsvinger	Langeland skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen undersøker saken når rektor mottar varsel fra en som jobber ved skolen, eller en elev sier fra om at skolemiljøet ikke er trygt og godt?		

Opplæring	Kongsvinger	Langeland skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at eleven får uttale seg om hva som skal være innholdet i aktivitetsplanen?		
Opplæring	Kongsvinger	Langeland skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen setter inn egnede tiltak dersom en elevs rett til et trygt og godt skolemiljø ikke er oppfylt?		
Opplæring	Kongsvinger	Langeland skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Lager skolen en skriftlig plan i tråd med kravene i § 9 A-4 sjetted ledd når skolen skal sette inn tiltak i en sak?		
Opplæring	Kongsvinger	Langeland skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Følger rektor opp at skolen gjennomfører tiltak i tråd med aktivitetsplanen?		
Opplæring	Kongsvinger	Langeland skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Sikrer rektor at skolen innhenter tilstrekkelig informasjon om hvordan tiltakene har virket, inkludert elevens syn på hvordan tiltakene har virket, og hvilke endringer eleven ønsker?		
Opplæring	Kongsvinger	Langeland skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Informerer skolen elever og foreldre som mener at skolen ikke oppfyller aktivitetsplikten, om at de kan melde saken sin til fylkesmannen?		
Opplæring	Vågå	Lalm skule	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?		Gjeld dokumentasjon av varsel
Opplæring	Vågå	Lalm skule	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen setter inn egnede tiltak dersom en elevs rett til et trygt og godt skolemiljø ikke er oppfylt?		Gjeld dokumentasjon av av faglege grunngjevingar for eigna tiltak irekna ei avveging av omsynet til eleven sitt beste
Opplæring	Vågå	Lalm skule	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å straks varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen krenker en eller flere elever		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever, eller at de varsler direkte til skoleeieren dersom mistanken gjelder en i skoleledelsen?		Gjeld sikring av framgangsmåte for varslng
Opplæring	Vågå	Lalm skule	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Informerer skolen elever og foreldre som mener at skolen ikke oppfyller aktivitetsplikten, om at de kan melde saken sin til fylkesmannen?		Gjeld informasjon til elevane
Opplæring	Åmot	Åmot ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, følger med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, og at de følger spesielt godt med på elever som kan være særskilt sårbare?		Manglende sikring/oppfølging knyttet til framgangsmåte og dokumentasjon.
Opplæring	Åmot	Åmot ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sørgjer rektor for at alle som jobber på skolen, griper inn mot krenkelsjer som for eksempel utestenging, isolering, baksnacking, mobbing, vold, diskriminering og trakassering, dersom det er mulig?		Gjelder mindre alvorlige hendelser, for voldshendelser mv. er kontrollspørsmålet oppfylt
Opplæring	Åmot	Åmot ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?		Manglende sikring/oppfølging knyttet til framgangsmåte og dokumentasjon.
Opplæring	Åmot	Åmot ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen undersøker saken når rektor mottar varsel fra en som jobber ved skolen, eller en elev sier fra om at skolemiljøet ikke er trygt og godt?		Manglende fast framgangsmåte og sikring/oppfølging knyttet til denne og til dokumentasjon.

Opplæring	Åmot	Åmot ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at eleven får uttale seg om hva som skal være innholdet i aktivitetsplanen?		Manglende sikring/oppfølging knyttet til fremgangsmåte og dokumentasjon.
Opplæring	Åmot	Åmot ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen setter inn egnede tiltak dersom en elevs rett til et trygt og godt skolemiljø ikke er oppfylt?		Manglende sikring/oppfølging knyttet til fremgangsmåte og dokumentasjon.
Opplæring	Åmot	Åmot ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å straks varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen krenker en eller flere elever		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever, eller at de varsler direkte til skoleeieren dersom mistanken gjelder en i skoleledelsen?		Ingen fast fremgangsmåte for hvordan dette skal gjøres.
Opplæring	Åmot	Åmot ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Sikrer rektor at skolen undersøker saken ved mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever?		Manglende fast fremgangsmåte og sikring/oppfølging knyttet til denne og til dokumentasjon.
Opplæring	Åmot	Åmot ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Lager skolen en skriftlig plan i tråd med kravene i § 9 A-4 sjetted ledd når skolen skal sette inn tiltak i en sak?		Ingen fast fremgangsmåte for hvordan og når det utarbeides aktivitetsplan.
Opplæring	Stange	Hoberg skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?		Gjelder andre ansatte (assistenter og fagarbeidere)
Opplæring	Stange	Hoberg skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen setter inn egnede tiltak dersom en elevs rett til et trygt og godt skolemiljø ikke er oppfylt?		Manglende vurdering av barnets beste ved utforming av tiltak.
Opplæring	Stange	Hoberg skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å straks varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen krenker en eller flere elever		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever, eller at de varsler direkte til skoleeieren dersom mistanken gjelder en i skoleledelsen?		Manglende sikring av framgangsmåte for varsling.
Opplæring	Stange	Hoberg skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å straks varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen krenker en eller flere elever		Sikrer rektor at skolen undersøker saken ved mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever?		Manglende framgangsmåte for undersøkelser.
Opplæring	Stange	Hoberg skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Informerer skolen elever og foreldre som mener at skolen ikke oppfyller aktivitetsplikten, om at de kan melde saken sin til fylkesmannen?		Skolen informerer ikke elever.
Barnehage	Gjøvik		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp - sakkyndig vurdering		Legger PPT stor vekt på barnets og foreldrenes syn i sin tilråding om spesialpedagogisk hjelp?	
Barnehage	Gjøvik		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp - sakkyndig vurdering		Gjør PPT rede for og tar stilling til om barnets behov kan avhjelpes innenfor det ordinære barnehagetilbudet, dersom barnet går i barnehage?	
Barnehage	Gjøvik		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp - sakkyndig vurdering		Vurderer PPT hva som er barnets beste når de utarbeider sakkyndige vurderinger?	
Barnehage	Gjøvik		Egeninitiert tilsyn	Fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp		Henviser barnehagemyndigheten barnet til PPT så snart foreldrene har bedt om sakkyndig vurdering?	

Barnehage	Gjøvik		Egeninitiert tilsyn	Fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp		Barnehagemyndigheten skal påse at saken er tilstrekkelig opplyst før den fatter vedtak?	
Barnehage	Gjøvik		Egeninitiert tilsyn	Fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp		Frømgår det tydelig i vedtakene hva den spesialpedagogiske hjelpen skal gå ut på?	
Barnehage	Gjøvik		Egeninitiert tilsyn	Fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp		Frømgår det tydelig i vedtakene hvordan foreldrerådgivning skal foregå?	
Barnehage	Gjøvik		Egeninitiert tilsyn	Fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp		Tar barnehagemyndigheten stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp?	
Barnehage	Gjøvik		Egeninitiert tilsyn	Gjennomføring av den spesialpedagogiske hjelpen		Følger barnehagemyndigheten opp at årsrapportene sendes til foreldrene?	
Barnehage	Gjøvik		Egeninitiert tilsyn	Individuelt tilrettelagt barnehagetilbud for barn med nedsatt funksjonsevne		Påser barnehagemyndigheten at saken er tilstrekkelig opplyst for å kunne ta stilling til om et barn har en nedsatt funksjonsevne, og om barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn?	
Barnehage	Gjøvik		Egeninitiert tilsyn	Individuelt tilrettelagt barnehagetilbud for barn med nedsatt funksjonsevne		Tar barnehagemyndigheten, i vedtaket, tar stilling til om barnet har en nedsatt funksjonsevne og om den nedsatte funksjonsevnen gjør at barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn?	
Barnehage	Gjøvik		Egeninitiert tilsyn	Individuelt tilrettelagt barnehagetilbud for barn med nedsatt funksjonsevne		Tar barnehagemyndigheten, i vedtaket, stilling til hvilken tilrettelegging som er egnet for at barn skal kunne nyttiggjøre seg barnehagetilbudet på lik linje som andre barn?	
Barnehage	Gjøvik		Egeninitiert tilsyn	Individuelt tilrettelagt barnehagetilbud for barn med nedsatt funksjonsevne		Tar barnehagemyndigheten stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om individuell tilrettelegging?	
Barnehage	Nordre Land		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Har barnehagemyndigheten oversikt over barnehageeiers plikter etter barnehageloven?		
Barnehage	Nordre Land		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Bruker barnehagemyndigheten denne kunnskapen til å gjøre risikovurderinger for å vurdere behov for veiledning og tilsyn?		
Barnehage	Nordre Land		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Gjennomfører barnehagemyndigheten veiledning og tilsyn i tråd med sine risikovurderinger?		
Barnehage	Nordre Land		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Er barnehagemyndighetens veiledning basert på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven?		
Barnehage	Nordre Land		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Bruker barnehagemyndigheten tilsyn som virkemiddel der dette er nødvendig for å påse regelverksetterlevelse etter barnehageloven hos barnehageeier?		
Barnehage	Nordre Land		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Er barnehagemyndighetens tilsyn basert på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven?		
Barnehage	Nordre Land		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Innhenter barnehagemyndigheten informasjon i tilsyn som gjør at den kan ta stilling til om barnehageeier oppfyller barnehageloven?		
Barnehage	Nordre Land		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Vurderer og konkluderer barnehagemyndigheten på om barnehageeier oppfyller lovkravene i barnehageloven?		
Barnehage	Nordre Land		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Formidler barnehagemyndigheten sine vurderinger og konklusjoner skriftlig til barnehageeier?		

Barnehage	Nordre Land		Veiledning og tilsyn - Reaksjoner og vedtak		Sender barnehagemyndigheten forhåndsvarsel til barnehageeier i tilfeller hvor den skal vedta pålegg om retting eller stenging av barnehagen?		
Barnehage	Nordre Land		Veiledning og tilsyn - Reaksjoner og vedtak		Inneholder pålegg om retting eller vedtak om stenging informasjon om: a) De reglene vedtaket bygger på? b) De faktiske forholdene vedtaket bygger på? c) De hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn? d) Klageadgang? e) Klagefrist? f) Klageinstans? g) Fremgangsmåten ved klage? h) Informasjon om retten til å se sakens dokumenter? i) Informasjon om retten til å be om utsatt iverksettelse?		
Barnehage	Nordre Land		Godkjenning av barnehager - Før søknad		Gir barnehagemyndigheten nødvendig veiledning til søkeren i godkjenningsprosessen?		
Barnehage	Nordre Land		Godkjenning av barnehager - Behandling av søknad		Gir barnehagemyndigheten nødvendig veiledning til søkeren i godkjenningsprosessen?		
Barnehage	Nordre Land		Godkjenning av barnehager - Behandling av søknad		Innhenter barnehagemyndigheten nødvendig informasjon for å vurdere om barnehagen er egnet etter barnehageloven §§ 1, 1a og 2 om barnehagens formål og innhold?		
Barnehage	Nordre Land		Godkjenning av barnehager - Behandling av søknad		Fremgår det av barnehage-myndighetens saksdokumenter at politiattest er levert?		
Barnehage	Nordre Land		Godkjenning av barnehager - Avgjørelse på søknad		Vurderer barnehagemyndigheten om barnehagen er egnet etter barnehageloven §§ 1, 1a og 2?		
Barnehage	Nordre Land		Godkjenning av barnehager - Avgjørelse på søknad		Inneholder begrunnelsen de reglene og faktiske forholdene som vedtaket bygger på, og de hovedhensynene som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn, herunder: a) Barnehagemyndighetens vurdering av barnehagens egnethet etter barnehageloven §§ 1, 1a og 2? b) Hvilke forhold ved politiattesten som fører til avslag dersom barnehagemyndigheten avslår søknaden? c) Eventuelle vilkår etter barnehageloven § 10 andre ledd og hvorfor de er satt? d) En beskrivelse av at andre myndigheters uttalelser og eventuelle vilkår er klarlagt?		
Barnehage	Nordre Land		Godkjenning av barnehager - Avgjørelse på søknad		Inneholder vedtaket informasjon om retten til å se sakens dokumenter?		
Barnehage	Nordre Land		Godkjenning av barnehager - Avgjørelse på søknad		Godkjenner barnehagemyndigheten alle barnehager som oppfyller kravene til godkjenning?		
Barnehage	Nordre Land		Godkjenning av barnehager - Før søknad		Innhenter barnehagemyndigheten nødvendig informasjon for å vurdere om barnehagen er egnet etter barnehageloven §§ 1, 1a og 2 om barnehagens formål og innhold?		
Barnehage	Hamar		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp- sakkyndig vurdering		Utarbeider PPT sakkyndig vurdering i alle tilfeller der barnehageloven krever det?	
Barnehage	Hamar		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp- sakkyndig vurdering		Gir PPT barnet anledning til å gi uttrykk for sin mening når PPT utreder og vurderer behovet for spesialpedagogisk hjelp?	
Barnehage	Hamar		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp- sakkyndig vurdering		Legger PPT stor vekt på barnets og foreldrenes syn i sin tilråding om spesialpedagogisk hjelp?	
Barnehage	Hamar		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp - sakkyndig vurdering		Utarbeider PPTs sakkyndige vurderinger så snart som mulig?	
Barnehage	Hamar		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp - sakkyndig vurdering		Vurderer PPT hva som er barnets beste når de utarbeider sakkyndige vurderinger?	
Barnehage	Hamar		Egeninitiert tilsyn	Spesial pedagogisk hjelp- fatte vedtak		Henviser barnehagemyndigheten barnet til PPT så snart foreldrene har bedt om en sakkyndig vurdering?	
Barnehage	Hamar		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp- fatte vedtak		Ivaretar barnehagemyndighet retten for foreldrene til å gjøre seg kjent med innholdet i sakkyndig vurdering og uttale seg før vedtak treffes?	

Barnehage	Hamar		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp - fatte vedtak		Sørger barneagemyndigheten for at saken er tilstrekkelig opplyst før den fatter vedtak?	
Barnehage	Hamar		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp- fatte vedtak		Frengår det tydelig i vedtaket hvordan den spesialpedagogiske hjelpen skal organiseres?	
Barnehage	Hamar		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp- fatte vedtak		Inneholder vedtak om spesialpedagogisk hjelp tilbud om foreldrerådgivning?	
Barnehage	Hamar		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp- fatte vedtak		Begrunner barneagemyndigheten vedtak som ikke samsvarer med den sakkyndige vurderingen?	
Barnehage	Hamar		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp - fatte vedtak		Tar barneagemyndigheten stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp?	
Barnehage	Hamar		Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp - gjennomføring		Sørger barneagemyndigheten for at barnet henvises på nytt til PPT dersom behovene endrer seg?	
Barnehage	Hamar		Egeninitiert tilsyn	Individuelt tilrettelagt tilbud for barn med nedsatt funksjonsevne		Opplyser barneagemyndigheten saken tilstrekkelig for å kunne ta stilling til: om et barn har en nedsatt funksjonsevne og om barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn?	
Barnehage	Hamar		Egeninitiert tilsyn	Individuelt tilrettelagt tilbud for barn med nedsatt funksjonsevne		Tar barneagemyndighet i vedtaket stilling til om barnet har en nedsatt funksjonsevne og om den nedsatte funksjonsevne gjør at barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn?	
Barnehage	Hamar		Egeninitiert tilsyn	Individuelt tilrettelagt tilbud til barn med nedsatt funksjonsevne		Tar barneagemyndighet i vedtaket stilling til hvilken tilrettelegging som er egnet for at barnet skal kunne nyttiggjøre seg barnehagetilbudet på lik linje med andre barn?	
Barnehage	Hamar		Egeninitiert tilsyn	Individuelt tilrettelagt tilbud til barn med nedsatt funksjonsevne		Inneholder vedtak om avslag en begrunnelse av hvorfor barnet ikke har rett til individuell tilrettelegging?	
Barnehage	Hamar		Egeninitiert tilsyn	Individuell tilrettelelagt tilbud til barn med nedsatt funksjonsevne		Tar barneagemyndigheten stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om individuell tilrettelegging?	
Opplæring	Kongsvinger	Langeland	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Lager skolen en skriftlig plan i tråd med kravene i § 9 A-4 sjette ledd når skolen skal sette inn tiltak i en sak?		

Økt samsvar identifisert risiko og kontrollerte områder - Innlandet (fra kapittel 3.3.3.1.2.5 i TB)

Rapportere på

Tilsyn skal, i større grad enn i 2018, sikre økt samsvar mellom identifisert risiko og de kontrollerte områdene i regelverket

Fylkesmannen i Innlandet fant brudd i 40 % av kontrollspørsmålene i nasjonal tilsynssatsning og FNT.

To av barnehagetilsynene er oppført som egeninitierte og det skyldes at deltemaene ikke var tilgjengelige i nedtrekksmenyen. Kontrollspørsmålene det er ført tilsyn med er en del av nasjonal tilsynssatsning på barnehageområdet og vi har inkludert funnene fra disse tilsynene i beregningen.

Kompetanse på trygt og godt skolemiljø (fra kapittel 3.3.3.1.3.1 i TB)**Rapportere på**

Alle skoleeiere og skoleledere har kompetanse på hva som gir et trygt og godt skolemiljø

Fylkesmannen i Innlandet arrangerte 4. september 2020 digital heldagssamling med psykologspesialistene Ida Brandtzæg og Stig Torsteinsson/Tilknytningspsykologene. Dette var et arrangement i samarbeid med IBSM. Innholdet i samlingen rettet fokus mot relasjonsarbeid i bamehage og skole samt ansattes relasjon til foreldre. Dette er et betydelig fokusområde for å oppnå et trygt og godt skolemiljø og ansees for å være svært viktig tema i det forebyggende arbeidet. Samlingen ble filmet og presentert på en lukket you-tubekanal. I tillegg til de som deltar i ordningen i IBSM ble det gitt anledning til at alle skoleeiere og skoleledere og andre i kommunene til å delta på samlingen. Erfaringer fra håndhevingsordningen viser oss at en viktig faktor i arbeidet med å ivareta et trygt og godt skolemiljø er å utvikle gode relasjoner mellom elevene, mellom ansatt og elev samt mellom ansatt og foreldre. Vårt oppdrag til Brandtzæg og Torsteinsson var å rette fokus mot nettopp dette arbeidet og den psykologiske betydningen av dette. Vi ønsket med dette å styrke kompetansen til skoleeiere og skoleledere innen grunnleggende relasjonstenkning som vi ser er et nødvendig fundament både i det forebyggende arbeidet, men også i oppståtte saker hvor en elev ikke opplever å ha et trygt og godt skolemiljø. Vi har mottatt gode tilbakemeldinger i etterkant av denne samlingen. Fylkesmannen i Innlandet hadde planlagt flere tiltak innen dette oppdraget, men på grunn av koronapandemien som oppstod i mars ble fokus noe dreid fra kompetanseheving ute i sektor til å bruke vesentlig mer ressurs på å bygge ned restanser i saksbehandling. Dette gjenspeiler også det vi oppfattet og vurderte var kapasiteten ute i sektor i forhold til å kunne prioritere og dra nytte av veiledningsaktivitet som følge av pandemien.

Høsten 2020 rettet derfor Fylkesmannen i Innlandet fokus mot gjennomføring av alle årets planlagte tilsyn samt saker innen håndhevingsordningen. Dette medførte siste halvdel av 2020 at vi prioriterte ned aktiviteten ut mot alle skoleeiere og skoleledere.

Gitt situasjonen med korona-pandemien vurderer Fylkesmannen i Innlandet året sett under ett at vi har en tilfredsstillende måloppnåelse inne dette oppdraget.

Kompetanse på aktivitetsplikten (fra kapittel 3.3.3.1.3.2 i TB)**Rapportere på**

Alle skoler har fått økt kompetanse om aktivitetsplikten

Dette tiltaket ble i 2020 i all hovedsak ivare tatt ved våre vedtak i saker i håndhevingsordningen. Dette betyr at det ikke ble rettet spesifikk aktivitet mot alle skoler for å øke kompetansen om aktivitetsplikten. Dette har sammenheng med koronapandemien. Pandemien forårsaket at vi gjorde prioriteringer ut fra hva kommunene hadde kapasitet og behov for gjennom året. Fylkesmannen i Innlandet gjennomførte derfor ikke alle planlagte tiltak innen dette oppdraget. Planlagte aktiviteter var blant annet å være pådriver for at skolene skal bruke reflex samt å lage en veiledningsvideo til dette.

Vi gir indirekte veiledning i våre vedtak innen håndhevingsordningen og dette kan bidra til å øke den enkelte skoles kompetanse om aktivitetsplikten. Enkelte skoler får spesifikke tiltak på systemnivå som dreiere seg om å øke sin kompetanse om aktivitetsplikten. Vi erfarer at skoler arbeider godt med slike tiltak og at det øker deres kompetanse innen aktivitetsplikten.

Vi har gjennomgått vedtak fra Udir og gjør justeringer i egen praksis ut fra de føringer Udir legger bla. i sine klageinstans-vedtak, noe som igjen fører til at praksisen i kommunene endres etter våre vedtak ved at dette gir indirekte veiledning.

Vi ser i tilsynssammenheng at skoler viser til arbeid med systemtiltak fra våre vedtak som en viktig del av skolens kompetanseheving på tema.

Fylkesmannen i Innlandet har gjennomført veiledningsmøter om aktivitetsplikten med skoler og kommuner som har ytret ønske om dette.

Vår vurdering av egen måloppnåelse er at vi ikke har oppnådd målet fullt ut, da vedtakene, tilsyn og veiledningsmøter ikke omfatter alle skoler i Innlandet.

Fem virkedager til tilbakemelding og vurdering (fra kapittel 3.3.3.1.4.1 i TB)**Rapportere på**

Innen fem virkedager skal fylkesmannen ta kontakt med eleven/foreldre som har meldt inn saken og gi dem en plan for videre saksbehandling. Innen samme frist skal fylkesmannen ha avgjort om saken skal avvises.

Fylkesmannen i Innlandet har en gjennomsnittlig tid på 1,8 dager for å ha tatt kontakt med elev/foreldre som har meldt saken samt å ha formidlet en plan for videre saksbehandling. Avvisningsvedtak har en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 4 dager. I den første kontakten med elev/foreldre formidler vi at vi tilbyr en samtale med eleven. Fylkesmannen i Innlandet vurderer at vi har tilfredsstillende måloppnåelse innen dette oppdraget.

Rask ferdigbehandling (fra kapittel 3.3.3.1.4.2 i TB)

Rapportere på

Alle saker er ferdigbehandlet så raskt som mulig

Fylkesmannen i Innlandet har utarbeidet egen rutine for saksbehandling av saker innen håndhevingsordningen. Rutinen tar utgangspunkt i og ivaretar Udir sin saksbehandlingsveileder etter oppl. § 9 A-6. Vi benytter og har utarbeidet brevmaler for ulike operasjoner i saksbehandlingen, eksempler på dette er registrering av sak, innhenting av opplysninger, foreløpig svar, avvsningsvedtak, vedtak, avslutning av sak. Vi arbeider kontinuerlig med utarbeidelse av egnede tiltak i skolemiljø saker og har utviklet en intern tiltaksbank som kontinuerlig videreutvikles. Vi har utarbeidet et system internt for oppfølging av sakene etter at vedtak er fattet. På denne måten har vi god kontroll på grad av oppfyllelse av vedtaket i den enkelte sak.

Den enkelte sak ivaretas alltid ved at det er en pedagog og en jurist som vurderer og følger opp saken.

Fra høsten 2020 ble det opprettet en egen faggruppe for skolemiljø og foretatt justeringer i arbeidsfordeling. Faggruppe skolemiljø arbeider nå mer isolert med klagesaker etter håndhevingsordningen og tilsyn innen skolemiljø.

Fra og med høsten 2020 vurderer vi at vi har en tilfredsstillende måloppnåelse knyttet til at alle håndhevingsaker er ferdigbehandlet så raskt som mulig.

Høy kvalitet i vedtakene (fra kapittel 3.3.3.1.5.1 i TB)**Rapportere på**

Alle vedtak etter § 9 A-6 har høy kvalitet i saksbehandlingen

Viser til rapportering i 3.3.3.1.4.2.

I tillegg har vi møter i skolemiljøteamet annen hver uke. I dette møtet foregår det en kontinuerlig fagutviklingsprosess. Gruppen drøfter aktuelle problemstillinger, gjennomgår tolkningsuttalelser, aktuelt fagstoff ol.

Fylkesmannen i Innlandet koordinerte og deltok i 3-fylkesamarbeid innen skolemiljø høsten 2020.

Saksbehandlere deltar i samlinger i regi av IBSM da vi anser det som nyttig å ha oversikt over hvilken kunnskap og kompetanse de ulike kommunene tilføres i denne satsningen samt at det er nyttig for egen kompetanseutvikling.

Fylkesmannen i Innlandet vurderer at vi har tilfredsstillende måloppnåelse innen dette oppdraget.

Vedtak i klarspråk og tilpasset mottakeren (fra kapittel 3.3.3.1.6.1 i TB)**Rapportere på**

Alle vedtak er skrevet i et klart språk og er tilpasset mottakeren

Å skrive brukervennlige vedtak med et klart og lettfattelig språk er ledd i en prosess som startet da vi ble slått sammen til Fylkesmannen i Innlandet i 2019. Vi har i 2020 fortsatt tiltaket med å utarbeide og videreutvikle maler for vedtak på alle saksområder. Det gjenstår fremdeles noe arbeid, men det vurderes at de tiltakene som er påbegynt har bidratt til mer brukerrettede vedtak. På eksempelvis fagområdene klagebehandling av standpunkt karakter i grunnskolen og skolemiljø har malarbeidet kommet langt, og man har lyktes med å arbeide frem maler som legger grunnlaget for konkrete og informative vedtak med et klart og tydelig språk. Malene på disse fagområdene er også utarbeidet på nynorsk, noe som sikrer at nynorskbrukere får tilsendt vedtak på sin målform.

Vi har videre påbegynt ulike tiltak knyttet til klarspråk. Også her gjenstår noe arbeid. Alle ansatte har blitt oppfordret til aktiv bruk av Språkrådet sine nettressurser, og enhetens juristgruppe har arbeidet med tema klarspråk i fellesmøter, med utgangspunkt i denne nettressursen. Dette arbeidet er tenkt videreført i 2021, da for hele enheten. Det er rutine på fagområdet skolemiljø at man arbeider i team sammensatt av pedagog og jurist når vedtak skrives. Dette har i løpet av 2020 også blitt gjennomført på klagebehandling av standpunkt karakter i grunnskolen, samt i flere andre saker på utdannings- og barnehageområdet, eksempelvis skoleskyss, spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning. Vi vurderer at dette på en god måte bidrar til å sikre at innholdet i vedtakene er brukerrettet, både faglig og språklig.

Det er ulike grupper av innbyggere i Innlandet som mottar våre vedtak. Et eksempel er deltakere i introduksjonsordningen. Her kan forståelsen for det norske språket være lav, og et tiltak fra vår side er å oppfordre til at innholdet bør gjennomgås sammen med programveileder, eventuelt også med tolk. Vi mener dette sikrer informasjon til en sårbar gruppe som ikke nødvendigvis direkte profiterer på at våre vedtak ellers er brukerrettede og med klart språk. Det er videre også slik at mange av mottakerne er barn og ungdommer. Vi har gjennom hele året arbeidet mot et mål om å skrive mer barnevennlige vedtak. Dette gjelder særlig på de områdene hvor vi vet at det ofte er barnet eller ungdommen selv som mottar avgjørelsen fra oss. På fagområdet klagebehandling av standpunkt karakter i grunnskolen har dette vært et fokus, og vi vurderer at både språket, lengden på vedtaket og innholdet er bedre tilpasset denne gruppen nå enn tidligere. Enheten har representanter i embetes tverrfaglige «Barn og unge-gruppe». Embetet har også et eget panel for barn og unge, som i november hadde et møte med BU-gruppa hvor ungdommene kom med innspill til i hvilke former ungdommer ønsker informasjon fra Statsforvalteren. Her fikk vi mange gode innspill til tiltak, som vi skal ta inn i det videre arbeidet med brukerrettede vedtak og informasjon.

Vedtak fra skoleeier med rettsanvendelsesfeil eller saksbehandlingsfeil (fra kapittel 3.3.3.1.7.1 i TB)**Rapportere på**

Antall vedtak fra skoleeier med rettsanvendelsesfeil og/eller saksbehandlingsfeil er redusert

Fylkesmannen i Innlandet gir veiledning i forbindelse med behandling av klagesaker og veiledning i etterkant av klager hvis vi ser at det er nødvendig eller kommuner/skoler har spørsmål til vedtakene de får fra oss.

For å få bakgrunnen for disse saken oppgir vi noen tall fra rapporteringsskjemaet vi har på klagesaker. I denne rapportering ser vi at det i 2020 var 69 klagesaker (opplæringsloven), av disse sakene ble 20 saker opphevet etter forvaltningsloven § 34 fjerde ledd og sendt tilbake til kommunen for ny behandling. Vi har ingen pålagt registrering av hvor mange av disse sakene hvor det klages på nytt etter at kommunen har behandlet saken en gang til. I 2019 var det totalt 94 klagesaker (opplæringsloven) hvorav 29 saker ble opphevet og sendt tilbake til kommunen pga. feil i saksbehandlingen og/eller feil rettsanvendelse.

Grunnene til at sakene ble opphevet av oss var i hovedsak rettsanvendelsesfeil eller saksbehandlingsfeil. Disse feilene gikk bl.a. ut på at kommunens vedtak ikke inneholdt noen begrunnelse, veldig svak begrunnelse, det ble brukt feil lovbestemmelse i saken, ingen vurdering av barnets beste eller at klagesaken var behandlet av feil forvaltningsorgan i kommunen m.fl.

Tallene viser at det har vært en liten reduksjon i antall vedtak fra skoleeier med rettsanvendelsesfeil og/eller saksbehandlingsfeil fra 2019 til 2020, fra 30,9% til 29%.

Vi antar at Covid-situasjonen i 2020 har medført at antall klagesaker til Fylkesmannen er redusert. For noen typer klagesaker ser vi en viss utvikling i at noen skoleeiere i sine vedtak har inkludert barnets stemme og vurdering av barnets beste i større grad. Dette gjelder f.eks. saker om skoleskys og skolebytte.

Vi har skrevet at det foregår en del veiledning, både løpende etter henvendelser fra skoler, kommuner, PPT eller foreldre. Og noe mer systematisk i form av møter med kommunene, felles samlinger for skoleeiere eller større konferanser. I 2020 har vi hatt få fysiske samlinger med temaer fra opplæringsloven, forvaltningsloven og/eller saksbehandling. Det har vært noen samlinger digitalt for å informere om ulike temaer.

Konklusjonen er at Fylkesmannen må sette inn flere målrettede tiltak i 2021 for å redusere antall vedtak fra skoleeier med ulike feil.

3.1.3.8 Fylkesmannen understøtter nasjonale myndigheters, fylkeskommunenes og kommunenes arbeid med bosetting og integrering

Har samarbeidet med fylkeskommunen og spilt inn i Innlandsstrategien der et av tre satsningsområder er inkluderende Innland. Statsforvalteren Innlandet er med videre arbeidet for å konkretisere regionalplan for Inkluderende Innland.

Maihaugkonferansen har vært en årlig nasjonal konferanse som har vært arrangert i samarbeid med IMDI regionalt over flere år. Statsforvalteren i Innlandet samarbeider videre med Innlandet fylkeskommune om ny konferanse i 2021. Konferansen i 2020 ble avlyst som følge pandemien.

I forbindelse med pandemien arrangerte Fylkesmannen i Innlandet et møte med religiøse ledere i Innlandet og der diskuterte vi pandemien og hvordan en skulle kommunisere med innvandrergupper spesielt, tema ble fulgt opp i møte med kommunene og fylkesberedskapsrådet. Dialogen med religiøse ledere var en oppfølging av samarbeidet mellom IMDI, Nansenskolen og Fylkesmannen fra 2019.

Det er et etablert samarbeid, men situasjonen med pandemien og at Innlandet fylkeskommune har vært i etableringsfasen med ny organisasjon, har vært utfordrende. Samtidig er det en felles forståelse og ambisjon som vi jobber videre med i 2021.

Fylkesmannen bidrag til samarbeid mellom stat- og kommunesektor om bosetting (fra kapittel 3.3.3.2.1.1 i TB)**Rapportere på**

Helhetlig samarbeid mellom stat, fylkeskommuner og kommuner om rask og treffsikker bosetting.

Har samarbeidet med fylkeskommunen og spilt inn i Innlandsstrategien der et av tre satsningsområder er inkluderende Innland. Statsforvalteren Innlandet er med videre i arbeidet for å konkretisere regionalplan for Inkluderende Innland.

Maihaugkonferansen har vært en årlig nasjonal konferanse som har vært arrangert i samarbeid med IMDI regionalt over flere år. Statsforvalteren i Innlandet samarbeider videre med Innlandet fylkeskommune om ny konferanse i 2021. Konferansen i 2020 ble avlyst som følge pandemien.

I forbindelse med pandemien arrangerte Fylkesmannen i Innlandet et møte med religiøse ledere i Innlandet og der diskuterte vi pandemien og hvordan en skulle kommunisere med innvandrergupper spesielt, tema ble fulgt opp i møte med kommunene og fylkesberedskapsrådet. Dialogen med religiøse ledere var en oppfølging av samarbeidet mellom IMDI, Nansenskolen og Fylkesmannen fra 2019.

Det er et etablert samarbeid, men situasjonen med pandemien og at Innlandet fylkeskommune har vært i etableringsfasen med ny organisasjon, har vært utfordrende. Samtidig er det en felles forståelse og ambisjon som vi jobber videre med i 2021.

3.1.4 Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk

3.1.4.1 Barnehageeiere og skoleeiere har ansatte med kompetanse som fremmer utvikling, læring og trivsel tilpasset barn og unges behov

I 2020 har Fylkesmannen i Innlandet i samarbeid med barnehage- og skoleeiere, Kommunenes Sentralforbund (KS), lærerorganisasjoner, Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) og Høgskolen Innlandet utarbeidet én felles modell for lokal kompetanseutvikling. Det er etablert to samarbeidsforumer i Innlandet – Samarbeidsforum barnehage og Samarbeidsforum skole, med en sammensetning i henhold til retningslinjene for tilskuddsordning for lokal kompetanseutvikling i barnehage og grunnopplæring. Private barnehager og friskolene er representert i samarbeidsforumene. I modellen er det ni regionale kompetansenettverk. Vi har utarbeidet et felles årshjul for de to samarbeidsforumene for å ivaretar helheten og sammenhengen i arbeidet.

Barnehage- og skoleeiere er aktive i regional og desentralisert ordning for kompetanseutvikling, som blant annet har som hovedmål å sikre at ansatte i barnehage og skole har kompetanse som fremmer utvikling, læring og trivsel. I dette arbeidet er strategien "Kompetanse for framtidens barnehage", i tillegg til rammeplanen for barnehage og fagfornyelsen i skolen, viktige styringsparameter for valg av temaer og retning.

Kongsvingerregionen deltar i Kompetanseløftet spesialpedagogikk og inkluderende praksis i perioden 2020 – 2023 med kommunene Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Våler og Åsnes. I 2020 har de identifisert kompetansebehov gjennom regionale work-shops i barnehage og skoler i samarbeid med Høgskolen i Innlandet. Regionen ønsker gjennom kompetansehevingen å heve de faglige resultatene for elevene i grunnskolen og skal forberede elevene på framtidens samfunns- og arbeidsliv. Dette vil de blant oppnå ved at lærernes, barnehage- og skolelederens, PP-tjenestens, barnevernets og skoleeieres kompetanse skal økes gjennom kollektiv og samordnet kompetanseutvikling i profesjonelle læringsfellesskap.

Kommuner i Innlandet har deltatt i satsingen Inkluderende barnehage- og skolemiljø, og Fylkesmannen har jobbet aktivt for å rekruttere deltakere. I Læringsmiljøprosjektet har vi hatt deltakere i pulje 2, 3 og 4, der pulje 4 avsluttet i 2020 hvor tre kommuner og to friskoler fra Innlandet deltok. I det samlingsbaserte tilbudet har vi hatt deltakere i pulje 1, 2 og 3, der pulje 3 avsluttet i 2020 med påfølgende sluttrapportering i februar -21, til sammen 16 kommuner med barnehager og skoler og én privat skole har deltatt fra Innlandet i disse puljene. I begge tiltakene har vi rekruttert til deltakelse i pulje 5 og fra Innlandet er det med to kommuner i Læringsmiljøprosjektet og 7 kommuner og én friskole til det samlingsbaserte tilbudet. I det samlingsbaserte tilbudet har Fylkesmannen pga. koronasituasjonen kun arrangert én regional samling, og der vi på fagdagen i september i tillegg inviterte bredt fra barnehage- og skolesektoren i Innlandet. Vi har etablert og videreført nettverk for alle ressurspersoner i hver pulje der status i arbeidet, erfaringsdeling og drøfting av ulike tema er hovedmålet med nettverkene, møtehyppighet er 1-2 ganger per semester. Tilbakemeldingene fra deltakerne i Inkluderende barnehage- og skolemiljø er gjennomgående positive og at det langsiktige arbeidet bidrar til økt fokus på tematikken, og økt trivsel og læring i skolen. Fylkesmannen vurderer at kommunene jobber aktivt med satsingen, men at det er noe varierende hvorvidt planer og tiltak er implementert i organisasjonene. Det vises for øvrig til underveis- og sluttrapportering i det samlingsbaserte tilbudet.

Innlandet har med tre kommuner i Oppfølgingsordningen etter uttrekket i 2020. Etter dialog med skoleeier har Fylkesmannen inngått avtale med lokal UH med veiledning av alle de tre kommunene i forfasen skoleåret 20/21. Fylkesmannen har gjennomført oppstartsmøte tidlig høst med administrativ og politisk skoleeier, barnehagemyndighet, rektorer, htv, representant fra PPT og veiledere fra UH. Alle tre kommuner har hatt en god oppstart med hyppig veiledning fra HINN der fokuset har vært og fortsatt er kartlegging og analyse av både kvantitative og kvalitative data for å velge tiltak i februar/mars -21. Fylkesmannen har hatt løpende dialog med både kommunene og veiledere per telefon, e-post og digitale møter, og vurderer at kommunene er godt i gang med arbeidet i ordningen.

Fylkesmannen har også hatt fokus på at deltakelse i de overnevnte satsingene må ses i sammenheng med andre satsinger og særskilt med desentralisert og regional ordning for kompetanseutvikling.

I tillegg til at alle kommunene i Innlandet deltar i regional- og desentralisert ordning, har mange kommuner også deltakere i andre nasjonale satsinger. Kommunene viser stor interesse for kompetanseheving, og ønsker å prioritere dette. I 2020 har koronasituasjonen tvunget kommunene, barnehagene og skolene til å prioritere driftsoppgaver framfor kompetanseutviklingstiltak. Og det har medført at deler av de planlagte kompetansetiltakene er utsatt, noen er avlyst og andre er gjennomført digitalt. Kompetanseheving er alltid tema når Fylkesmannen møter barnehageeiere/myndighet og skoleeierne. For 2020 har fagfornyelsen, håndhevingsordningen, 0-24 arbeidet og desentralisert og regional ordning vært hovedtemaene. I tillegg har vi veiledet enkeltkommuner eller grupper av kommuner på regelverk, for barnehagesektor spesielt knyttet til endringene som iverksettes 01.01.21.

Det er variasjoner i hvilke kapasitet skoleeierne har til å følge opp kompetansen til de ansatte, men Fylkesmannen registrerer at skolene bruker videreutdanningssystemet aktivt, og at fagene som innvilges er relevante for undervisningsfagene i skolen, veiledningsbehovet og pedagogisk kompetanse. Dette mener vi det er grunn til å anta bidrar til kompetanse som fremmer utvikling, læring og trivsel.

Fylkesmannen informerte om og la til rette for friskolenes deltakelse i desentralisert kompetanseutvikling og i prosessen for arbeidet med ny kompetanseutviklingsmodell i 2020. Friskolene har vært lite involvert i lokal kompetanseutvikling i 2020. Tre friskoler har samarbeidet i regionale eller kommunale kompetansenettverk, og noen friskoler har etablert kontakt med HINN for kartlegging, analyse og veiledning av kompetansebehov. Friskolene er fra 2021 representert i Samarbeidsforum skole. Vi har middels grad av måloppnåelse knyttet til å involvere friskolene i kompetanseutviklingstiltak, noe vi vil arbeidere videre med i 2021.

Det kommer fram i møter Fylkesmannen har hatt med friskolene i Innlandet at de ikke opplever at det er naturlig å samarbeide i regionen og med de offentlige skolene. De begrunner dette med at de arbeider etter ulike pedagogiske retninger (Montessori- og Steinerskolepedagogikk), har egne læreplaner og/eller har etablert egne nettverk i fylket og/eller nasjonalt både på grunnskole og videregående nivå. Representanter fra friskolene ønsker at Utdanningsdirektoratet vurdere en egen ordning for kompetanseutvikling for friskolene.

Barnehageeiere i Innlandet har i stor grad oppfylt normen for pedagogisk bemanning i barnehagen etter at lovendringen trådte i kraft 1. august 2019. Det er en nedgang i antall dispensasjoner fra utdanningskravet fra 2018 til 2019 for kommuner i Innlandet.

Fylkesmannen har gjennomført kursrekke for helse, barnehage og skoleansatte i samarbeid med Likestillingscenteret og KriSesentrene i Innlandet. Tema var rettet mot å oppdage og identifisere barn i risiko for å være utsatt for vold og overgrep. Det var planlagt 8 samlinger, men på grunn av restriksjoner pga koronasituasjonen ble det kun gjennomført 5 fysiske samlinger spredt i fylket. .

System for å kartlegge, analysere og vurdere kompetansebehov (fra kapittel 3.4.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Alle barnehage- og skoleeiere har systemer for å kartlegge, analysere og vurdere kompetansebehov i sine virksomheter

Fylkesmannen i Innlandet har innhentet årsrapportering fra regionkontaktene på både barnehage- og skoleområdet. Alle kommunene og fylkeskommunen har kommet med sine innspill til årsrapporten. Alle barnehage- og skoleeiere har påbegynt et system for å kartlegge, analysere og vurdere kompetansebehov, men at det er potensiale til å videreutvikle dette videre i enkelte regioner.

I FoU-prosjektet Kultur for læring (gamle Hedmark) har Høgskolen i Innlandet (HINN) ved Senter for praksisrettet utdanning (SePu) utarbeidet en egen kartlegging knyttet til tema læringsmiljø både på barnehage- og skoleområdet. Tredje kartlegging på skoleområdet ble gjennomført høsten 2020 og skal gjennomføres for barnehage i 2021. SePu utarbeider en rapport knyttet til den enkelte kommune og barnehage/skole. Skoleledere/styrere og barnehage og skoleeiere legger denne rapporten, informasjon de innhenter fra blant annet Skoleporten og egen praksiserfaring til grunn for sin pedagogiske analyse sammen med veiledere fra HINN. Sammen finner de frem til aktuelle kompetansetiltak i den enkelte skole, barnehage, kommune eller region. Analysen skjer i samarbeid med HINN gjennom drøftinger i ulike fora som fag- og årsteam, i planteam, lederteam, nettverk i kommunene. Drøftinger videreføres i ledernetverk for barnehage og skoleledere og -eiere i regionene, som utvikler tiltak felles for regionene i tett samarbeid med HINN. Noen barnehage og skoleeiere utvikler enkelte separate tiltak for sin kommune.

På barnehageområde i tidligere Oppland har kartlegging av behovene vært utført på ulike måter. Her har barnehageeiere brukt både kvantitativ og kvalitativ tilnærming. Eksempler er bruk av stasjonsanalyse og brukerundersøkelser som utgangspunkt, men at resultatet blir tolket og sett i lys av observasjoner, barnesamtaler, foreldresamtaler mm. Det beskrives fra regionene at det brukes teori og forskning for å analysere og tolke. Høgskolen har blant annet bidratt med kompetanseheving for barnehageeiere, styrere og pedagogiske ledere i analysekompetanse.

Innlandet fylkeskommune kartlegger og analyserer sine kompetansebehov basert på skolens årsmelding hvor de analyserer egne resultater og foreslår nye tiltak. Videre har skoleeier dialog med skolene gjennom de to årlige styringsdialogene og rektormøter der kompetansebehov er tema. Innlandet fylkeskommune har hatt et tett og godt samarbeid med HINN og særlig da miljøet på Senter for livslang læring (SELL) som har vært brukt som veiledere/kompetansemiljø på flere av de videregående skolene. SELL har særlig vært nyttig som sparringspartner og bidragsyter med forskningsbasert fokus og veiledning på prosessledelse.

Fylkesmannen vil arbeide videre med å etterspørre og sikre involvering av elever, lærere, andre ansatte og ledelsen i barnehager og skoler slik at de bidrar i prosessen. Dette vil bli viktig arbeid videre i samarbeidsforumene for barnehage og skole. I Innlandet har vi også lagt opp til felles møtepunkter med et årshjul for samarbeidsforum barnehage og samarbeidsforum skole i 2021 der kartlegging, analyse og vurdering av kompetansebehov vil være tema.

I de ulike samarbeidsforumene som var etablert i tidligere Hedmark og Oppland på barnehage og skoleområdet ble det våren 2020 prioritert og besluttet hvordan midler for 2020 skulle brukes. Midlene er overført til Høgskolen i Innlandet. Samarbeidsforumene for barnehage og skole vil i 2021 utarbeide ny modell for fordeling av kompetanseutviklingsmidler med utgangspunkt i Retningslinjer for tilskuddsordning for lokal kompetanseutvikling i barnehage og grunnopplæring.

Det samarbeidet og veiledningen Høgskolen i Innlandet har etablert sammen med de ulike regionene, enkeltkommuner, barnehager og skoler har bidratt til at kartlegging, analyse og utvikling av tiltak er basert på lokale behov. Grunnet koronasituasjonen har vi fått tilbakemelding fra skoleeiere og fra HINN på at tiltak ikke har blitt gjennomført, noen er endret eller nye er blitt utviklet. Ordningen for lokal kompetanseutvikling basert på lokale behov, i profesjonelle fellesskap på den enkelte barnehage eller skole, i regioner og på tvers av regioner på sikt vil bidra til å utjevne kvalitetsforskjellene på de ulike nivåene.

Tiltak møter lokale behov og er forankret i langsiktige kompetanseutvplaner (fra kapittel 3.4.1.1.2 i TB)

Rapportere på

Alle samarbeidsforum sikrer at prioritering av tiltak møter lokale kompetansebehov og er forankret i langsiktige kompetanseutviklingsplaner

De tiltakene som er satt i gang i Innlandet i samarbeid med Høgskolen i Innlandet er basert på behovene i både barnehage og skolesektor. Det er variasjon i Innlandet på hvordan lokale kompetansebehov er forankret i langsiktige planer. I Innlandet har arbeidet med ny kompetanseutviklingsmodell vært prioritert i 2020. Dette har vært et store og omfattende arbeid og tatt det vi har hatt av kapasitet hos oss, og derfor er ikke det langsiktige planarbeidet blitt prioritert i 2020. Men de sju samarbeidsforumene vi har hatt i Innlandet i 2020 har utarbeidet lokale langsiktige kompetanseplaner.

Dette er et arbeid som blant annet skal prioriteres i 2021 i samarbeidsforum skole.

I samarbeidsforum på barnehageområdet er det laget en overordnet langsiktig plan for kompetanseutvikling basert på kompetanseplanene som er laget i

regionene. Denne planen vil revideres i 2021.

Kompetansetiltak gjennomføres i partnerskap med UH (fra kapittel 3.4.1.1.1.3 i TB)

Rapportere på

Alle samarbeidsforum sikrer at barnehage- og skolebaserte kompetansetiltak gjennomføres i partnerskap mellom barnehage-, skoleeiere og UH

I Innlandet er det etablert partnerskap med Høgskolen i Innlandet gjennom forpliktene avtaler for at lokal kompetanseutvikling skal bli styrket og at det arbeides mot felles mål. På sikt har vi tro på at samarbeidet bidrar til å forbedre barnehagens og skolens praksis og styrke og videreutvikle lærerutdanningene for barnehage- og grunnopplæringen ved Høgskolen i Innlandet. I samarbeidet med UH er det startet opp og lagt til rette for å styrke sammenhengen mellom teori og praksis i alle fasene i samarbeidet som: vurdering av kompetansebehov, definering av mål, vurdering av aktuelle tiltak, gjennomføring av tiltak og i vurdering av måloppnåelse. Det gjenstår noe i partnerskapet å utvikle langsiktige kompetanseplaner.

Vi vurderer at vi har en tilfredsstillende måloppnåelse knyttet til partnerskapet med UH, men vi ønsker å bidra til at Innlandet videreutvikler samarbeidet med HINN og eventuelt andre universitet og høyskoler der lærerutdanningene kobles mer på praksisfeltet.

3.1.5 Gjennomførte evalueringer

Ifm håndteringen av Covid-19 er det gjennomført flere evalueringer. Vi har levert i to omganger til Koronakommisjonen, levert til DSBs evaluering og blitt intervjuet av Høgskolen i Østfold som har gjort en undersøkelse etter oppdrag fra KMD. I tillegg har vi gjort flere interne evalueringer med litt forskjellig fokus, samt en underveisevaluering med kommunene og FBR som også var en del av refleksjonsseminarene.

Fylkesmannen gjennomførte sommeren 2020 refleksjonsseminarer om erfaringer med håndtering av pandemien og hvordan det påvirket kommunens tjenesteproduksjon i stort, altså mer enn bare krisehåndteringen. Seminarene ble gjennomført regionvis. Refleksjonsseminarene inngikk også som en del av første underveisevaluering av håndtering av pandemien. I tillegg ble det utarbeidet et spørreskjema som kommunene skulle besvare. Denne evalueringen har vi gjennomført i egen regi. Seminarene og evalueringen ga viktige innspill til det videre arbeidet, både i forhold til hva som hadde fungert og hva som kunne forbedres.

3.2 Avvik på oppdrag i tildelingsbrevet og/eller faste oppgaver i virksomhets- og økonomiinstruks

3.2.1 Tverrsektorielle oppdrag/oppgaver

Ingen avvik

3.2.2 Arbeids- og sosialdepartementet

FMIN hadde oppdrag knyttet til tjenestebarmeter. Dette er ikke fulgt opp ihht oppdrag, og vi har takket nei til videreføring av oppdraget. Ingen øvrige avvik.

3.2.3 Barne- og likestillingsdepartementet

På grunn av pandemisituasjonen fikk vi ikke utført alle systemtilsynene med barneverntjenestene, tre av seks tilsyn ble utført. Tilsynet med Bufetat, region øst var godt i gang planlagt utført innen årsslutt, men ble ikke ferdigstilt på grunn av lokal smittesituasjon. Tilsynsrapporten fra dette tilsynet er ferdig innen februar 2021. Utover dette har vi ikke avvik.

3.2.4 Helse- og omsorgsdepartementet

Ingen avvik

3.2.5 Justis- og beredskapsdepartementet

Ingen avvik.

3.2.6 Klima- og miljødepartementet

På forurensingsområdet ble det ikke gjennomført antall tilsyn tilsvarende forventningen til Miljødirektoratet i 2020. Hovedårsaken til dette er vakanser over tid, samt at en del planlagte tilsyn måtte avlyses pga. Koronasituasjonen. Det er imidlertid gjennomført nyrekrutteringer på forurensningsområdet, noe som gjør bemanningssituasjonen bedre for 2021.

På klima- og naturforvaltningsområdet er det ikke vesentlige avvik i 2020.

3.2.7 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Ingen avvik

3.2.8 Kunnskapsdepartementet

Ingen avvik.

3.2.9 Landbruksdepartementet

Ingen avvik

3.3 Særskilte rapporteringskrav fra tildelingsbrevet

Kvalifiseringsprogrammet (fra kapittel 7.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal beskrive:

- Hvordan kommunene i fylket ivaretar sitt ansvar for kvalifiseringsprogrammet, og om det har skjedd endringer i dette etter at lovendringene trådte i kraft 1. januar 2019
- Om NAV-kontorene har oversikt over personer som er i målgruppen for programmet
- Utfordringer knyttet til at alle personer i målgruppen for programmet blir vurdert for deltakelse og får tilbud om program hvis de fyller vilkårene loven setter
- Hva kjennetegner NAV-kontor som ivaretar sitt ansvar for kvalifiseringsprogrammet på en god måte
- Fylkesmannens arbeid for å legge til rette for at kommunene ivaretar sitt ansvar for programmet i henhold til regelverket og på en god måte

I Innlandet har deltakere på kvalifiseringsprogrammet (KVP) holdt seg stabilt i 2020.

Fylkesmannen har behandlet 5 klagesak på KVP i 2020. Alle sakene ble stadfestet.

Det har gjennom grunnopplæring i sosialtjenesteloven blitt gitt opplæring til nyansatte på KVP. Dette har vært gjennomført 2 ganger. I tillegg har det vært gitt informasjon og opplæring om KVP til et Nav-kontor.

Det er et regionalt KVP fagnettverk i Innlandet. Disse møter 2-4 ganger i året. Fylkesmannen og Nav Innlandet har deltatt etter behov ved disse samlingene. Det kommer også en del problemstillinger og spørsmål fra dette nettverket som både FM og Nav Innlandet svarer på. FM har også vært tilgjengelig for å delta på korte Teamsmøter med Nav-kontorene om KVP, etter deres forespørsel.

FM i samarbeid med Nav i Innlandet arrangerte en digital nettverkssamling for kontaktpersoner på KVP i Nav-kontorene i november. Temaer som ble tatt opp her var blant annet midlertidig forskrift, statistikk, informasjon om tilsyn i andre embeter, spørsmål og erfaringsutveksling.

På slutten av året 2020 ble det opprettet et nasjonalt fagnettverk på KVP for alle fylkesmannsembeter. Det ble avholdt ett møte i 2020. Tema på disse møtene er erfaringsutveksling, tips og informasjon fra AV-dir.

De sosiale tjenestene, herunder Kvalifiseringsprogrammet, har vært tema i møtepunkter og dialogmøter med Nav-lederne. De fleste rapporterer at til tross for pandemien har det ikke vært noen nedgang i deltakere, og det har i stor grad vært mulig å gjennomføre programmet.

I forhold til bruk av den midlertidig forskriften så er det veldig forskjellig fra Nav-kontor til Nav-kontor. En del kontor har brukt muligheten til å forlenge grunnet at tiltaket ikke har startet, mens andre kontor ikke har sett noen utfordringer knyttet til dette.

Det er som tidligere år flere mindre kontor som fortsatt ikke har deltakere på KVP, med de sier at de har oversikt over aktuelle brukere.

De lovendringene som trådte i kraft 1. januar 2019 har bidratt til bedre individuelt tilpassede program. Mulighet for at programmet kan inneholde utdanning har bidratt til dette.

Fylkesmannen ser at Nav-kontor som over lang tid har hatt god ledelsesforankring, en organisasjon med dedikerte, engasjerte KVP-veiledere, interne rutiner, strukturert faglig samarbeid både internt og eksternt, har gode resultater.

Når det gjelder utfordringer med KVP-arbeidet, forutsetter dette fortløpende drøftinger om prioritering av ressurser. Forankring og kunnskap om KVP er fortsatt en utfordring. KVP må igjen bli et fast punkt i partnerskapsmøtene. Det må jobbes mot det politiske miljøet slik at de får kunnskap om programmet. Mulighetsrommet som ligger i KVP må benyttes.

Kommuneøkonomien kan bli en utfordring framover. FM har fått tilbakemelding fra veiledere at de er bekymret for om dette vil få betydning for antall deltakere på programmet.

Tjenestebarometer (fra kapittel 7.3.1.2 i TB)

Rapportere på

Fylkesmennene i Trøndelag, Vestland og Innlandet skal kort beskrive status i utvikling av tjenestebarmeter. Embetene bes rapportere på hvordan tjenestebarmeteret er blitt benyttet og hvilke erfaringer embetene har med denne metodikken.

Vi har i 2020 ikke hatt aktivitet knyttet til tjenestebarmeter. Slik dialogbasert oppfølging måtte nedprioriteres som følge av Corona begrensninger og at vårt fokus i oppfølging av Nav-kontor måtte justeres som følge av dette. Vi har allikevel god erfaring med denne type dialogbasert oppfølging av Nav-kontor og ønsker å benytte slik tilnærming i vårt arbeid med oppfølging av Nav-kontor der det er identifisert særlig behov for oppfølging.

Aktivitetsplikt (fra kapittel 7.3.1.3 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal beskrive kommunenes erfaring med aktivitetsplikt for mottakere av økonomisk stønad under 30 år. Herunder om aktivitetsplikten bidrar til overgang til arbeid og utdanning.

Av andel med vilkår totalt i Innlandet er det 45% som er i aldersgruppen under 30 år. Det er da totalt 830 sosialhjelpsmottakere i gruppa 0-24 år og 577 sosialhjelpsmottakere i gruppa 25-29 år.

Her er det stor variasjon mellom kommuner. Dette inntrykket sammenfaller med inntrykk via dialog med Nav-kontor. Det er stor variasjon i hvor stor grad Nav-kontorene har forankret plikten til å tilby tilpasset kvalifiserende tiltak i sin kommune og variasjonen i om tjenestemottaker tilbys individuelt tilpasset aktivitet er tilsvarende stor. Vi har ikke oversikt over i hvilken grad aktivitetsplikten bidrar til overgang til arbeid og utdanning. Vi ser at andel tjenestemottakere i aldersgruppen er stabil. I vårt statistikkmateriale kan vi se noen eksempler på lavere andel unge i samme periode som anvendelse av vilkår har økt.

Det har i vår grunnopplæring mot kommunene vært lagt vekt på anvendelse og forståelse om bruk av vilkår. Kommuner som har etablert strukturer for ivaretagelse av sitt ansvar for aktivitetsplikten har også gode resultater i tilbudet. I enkelte Nav-kontor/kommuner er det stort fokus på oppfølging av de unge via andre tiltaksvirkemidler som praksisplass/ tiltakspenger og disse kan ha lav andel unge med vilkår etter § 20a men likevel ha fokus på aktivitet til denne aldersgruppen.

Gjøvik kommune ble i 2020 innvilget skjønnsmidler til prosjektet "Best på aktivitetstiltak for ungdom med aktivitetsplikt". Dette er et prosjekt i samarbeid med flere kommuner. Det vil bli spennende å følge dette prosjektet for å kunne dele erfaringer.

Digitalisering av sosiale tjenester (Digisos) (fra kapittel 7.3.1.4 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal vurdere og beskrive om og hvordan digitalisering/DIGISOS påvirker tilgjengelighet til og kvalitet på de sosiale tjenestene.

FMIN gjorde en kartlegging av Digisos-bruken i Innlandet i uke 14/2020. Da svarte alle unntatt 3 Nav-kontor at de benyttet Digisos og digital søknad om sosiale tjenester. Tilgang til digital søknad er viktig for tilgjengelighet og særlig i perioder med helt eller delvis stengte Nav-kontor, men det bidrar også til bedre tilgjengelighet for de sosiale tjenestene generelt (ungdom/ynge, men også andre aldersgrupper). Vi vet ikke tilstrekkelig om hvordan Nav-kontorene legger til rette for å motta søknader fra personer som ikke benytter digital søknad, men etter gjennomført LOU med tilgjengeligheten i 2 Nav-kontor, samt et egeninitiert tilsyn, ser vi at Nav-kontoret har gitt brukere opplæring i bruk av Digisos både i fysisk møte og over telefon. De har også sørget for mulighet for å levere papirsøknad i postkasse under pandemien, samt gitt ut telefonnummer for kontakt. En ansatt uttrykte bekymring for tilgjengeligheten for rusmisbrukere som tidligere har møtt opp ved drop-in. Bruken av Digisos kan også påvirke tilgjengelighet til andre (sosiale) tjenester da søknadsfunksjonaliteten ikke tydelig synliggjør søknad om de andre 4 tjenestene. Digisos kan derfor fremstå som innsnevrende, selv om det er mulig å søke om andre ting i fritekstfeltet. Dersom det ikke gjøres ytterligere kartlegging utover digital søknad, kan man spørre seg hvordan barnas behov faktisk blir ivare tatt. Vi lurer også på om erfaringer med stengte Nav-kontor og reduserte åpningstider under korona vil bli videreført etter pandemien fordi "alt" kan løses digitalt, og hvordan dette vil påvirke den lille gruppen som har behov for oppmøte.

Gevinstrealisering (fra kapittel 7.3.1.5 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen bes redegjøre kort for status på gevinstrealiseringsplanen for oppgavene på Statens helsetilsyns områder i årsrapport for 2020.

Sammenslåing av FMHE og FMOP til FMIN har ført til et større fagmiljø. Vi har organisert oss med en egen enhet Sosial med 10 medarbeidere. Alle bruker deler av sin arbeidstid til behandling av klagesaker, og alle har derfor denne kompetansen. Vi har ukentlige drøftingsmøter hvor alle deltar, og dette sikrer at vi har likt utgangspunkt før beslutning, samt at vi får belyst saker fra flere sider. Vi anser at dette ivaretar rettsikkerheten på en god måte. Vi har fått flere å spille på ved planlagt tilsyn, og vi kan sette sammen gode tilsynslag og har mulighet for å kjøre to parallelle lag for ulike tilsyn. Et større og mer robust fagmiljø minsker også sårbarheten i arbeidet med planlagt tilsyn. I samarbeid har vi utvekslet erfaring og kommet fram til gode metoder for

gjennomføring av planlagt tilsyn, for eksempel detaljerte planer for fremdrift. Vi har også delt inn enhet Sosial i to team, hvorav ett tilsynsteam (tilsyn etter hendelse). Teamet har spesialisert seg på vurdering av tilsynssaker, og sammenslåingen har dermed ført til mer spesialisert kunnskap som kommer innbyggere i Innlandet til gode. Teamet er også ansvarlig for gjennomgang av et rapporteringsskjema hvor alle i enhet Sosial skriver inn henvendelser fra Nav-kontor og brukere, som til sammen kan vise et risikobildet. Dette skjemaet gjennomgås jevnlig, og danner grunnlag for en risikovurdering som igjen benyttes i oppfølging av Nav-kontorene i Innlandet. Vi har også utarbeidet nye maler med utgangspunkt i det beste fra de tidligere embetene.

Gevinstrealisering (fra kapittel 7.3.1.6 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen bes redegjøre kort for status på gevinstrealiseringsplanen for oppgavene på Arbeids- og sosialdepartementets områder i årsrapport for 2020.

Vi viser til punkt 7.3.1.5, da bakgrunnsinformasjonen er den samme. Sammenslåing av FMOP og FMHE til FMIN har ført til et større fagmiljø ved at vi har etablert en egen enhet Sosial med 10 ansatte. Enheten er delt i to team, hvorav et utviklingsteam. Dette teamet jobber med mange av oppgavene fra Arbeids- og velferdirektoratet. Et større fagmiljø har gitt oss flere å spille på, og vi har satt sammen det beste fra de to tidligere embetene og har på bakgrunn av det blant annet utarbeidet rutiner som ingen av embetene hadde fra før (tilskuddsforvaltning og økonomisk rådgivning). Tjenestene har blitt mindre sårbare enn før, og det er flere å spille på lag med. Det har ført til stor kreativitet og gjennomføringsevne, for eksempel gjennom digital opplæring og innspilling av opplæringsvideoer i sosialtjenesteloven. Det er også utstrakt samarbeid mellom utviklingsteamet og tilsynsteamet. For eksempel kan utfordringen som avdekkes i tilsynsteamet følges opp med opplæringstiltak gjennom tilsynsteamet til det enkelte kontor, eller med en generell opplæring til alle Nav-kontor ved utviklingsteamet. Vi oppfatter at sammenslåingen har ført til større aktivitet ut mot Nav-kontorene på opplæringsområdet, noe som igjen kommer innbyggerne til gode. Rett før koronasituasjonen gjennomførte vi også vårt første nettverk for tilskuddskommuner, noe som lettere lar seg gjennomføre med flere som jobber på tilskuddsområdet.

Fylkesmannen skal rapportere på antall gjennomførte tilsyn... (fra kapittel 7.3.2.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere på antall gjennomførte tilsyn med kommunenes oppfølging av krisesenterloven, informasjonsarbeid overfor kommunene om faglig veileder for innhold og kvalitet i tilbudet, samt gi en kort vurdering av tilgjengelighet og kvalitet på tilbudet i fylket.

Det ble igangsatt tilsyn i oktober 2019 med kommunenes oppfølging av krisesenterloven i 8 kommuner tilhørende Gudbrandsdal Krisesenter GK IKS. Aktuelle kommuner enten kjøper tjenester eller er medeier i krisesenteret. Tilsynet ble utført gjennom dokumentgjennomgang og dialog med de ulike kommunene per brev, e-post og via Teams. Det ble undersøkt om kommunene har tilstrekkelig planer og rutiner for å ivareta sin lovpålagte internkontroll. Endelige rapporter ble ferdigstilt i okt, nov og des 2020. Kommunene har flere ganger fått utsatt sine frister pga koronasituasjonen. Vi mangler derfor fortsatt plan for forbedringsarbeid fra seks av kommunene. Tilsynets konklusjon: Alle kommunene har gjeldende avtale med krisesenteret. Flere av kommunene hadde ikke informasjon om tjenesten og kommunens ansvar lett tilgjengelig for publikum på sin nettside. Alle kommunene ble utfordret på sin forståelse av innholdet i å faktisk sikre "et helhetlig og samordnet krisesentertilsyn", herunder hvilke tjenester som må være involvert og hvilken kompetanse de må besitte for å sikre at tjenesten er tilgjengelig for voldsutsatte voksne og barn. Særlig synes Nav-kontorene å være utelatt. Flere av kommunene har nesten ingen brukere av krisesenteret over flere år. Dette ble kommentert/stilt spørsmål ved i rapportene. Alle kommunene har Handlingsplan *mot vold i nære relasjoner*, uten at det synliggjøres hvordan arbeidet forbedrer tjenestene. Alle kommunene fikk også påpekt mangler knyttet til sin internkontroll.

Det har ikke vært gjennomført spesifikt informasjonsarbeid overfor kommunene omkring faglig veileder og dennes innhold, ut over at veilederen fremgår i nevnte tilsynsrapporter, samt at kommunenes ansvar etter krisesenterloven har vært omtalt i dialog med kommunene som del av beredskapen/oppfølgingen rundt koronasituasjonen.

Fylkesmannen har ikke tilstrekkelig informasjon om kvaliteten på tjenestene, til å kunne gjøre en vurdering av denne. Det er fire krisesentre i Innlandet. I tillegg er det noen kommuner som kjøper tjenester ved Ringerike krise- og kompetansesentre. Med utgangspunkt i rapportering fra krisesentrene i november 2011 (3 av 4 har rapportert), så fremgår at de har noe mindre kapasitet til å gi beskyttet botilbud til voldsutsatte under pandemien, men at de samtidig har hatt noe mindre pågang. Krisesentrene beskriver at de har like god mulighet til oppfølging og hjelp i reetableringsfasen, som før pandemien.

Tilsyn med kommunenes oppfølging av krisesenterloven

Totalt antall kommuner i fylket	46
Antall krisesentertilbud i fylket	4
Antall tilsyn med kommuner som har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune 2018	2
Antall tilsyn med samarbeidskommuner (som inngår i samarbeid, men ikke har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune) 2018	20
Antall tilsyn med kommuner som har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune 2019	0
Antall tilsyn med samarbeidskommuner (som inngår i samarbeid, men ikke har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune) 2019	0
Antall tilsyn med kommuner som har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune 2020	0
Antall tilsyn med samarbeidskommuner (som inngår i samarbeid, men ikke har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune) 2020	7

Fylkesmannen skal redegjøre for bakgrunnen for og konsekvenser... (fra kapittel 7.3.2.2 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal redegjøre for bakgrunnen for og konsekvenser av eventuelle nedleggelse av krisesentrene eller reduksjon i tilbudet.

Det er ikke nedlagt krisesentre i Innlandet i 2020. Det er heller ikke kjent reduksjon i tilbudet fra krisesentrene i fylket.

Fylkesmannen skal rapportere på antall behandlede søknader... (fra kapittel 7.3.2.3 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere på antall behandlede søknader, og fattede vedtak inndelt i innvilgelser, avslag og avvisninger knyttet til hver sakstype, etter ekteskapsloven, anerkjennelsesloven og brudvigjingslova i årsrapporten. Når det gjelder ekteskapsloven § 18a andre ledd, bes fylkesmannen differensiere rapporteringen for saker ut ifra sakstype, dvs. etter om sakene gjelder bokstav a), b) eller c).

Fylkesmannen skal rapportere på andelen separasjons- og skilsmisessøknader som er mottatt digitalt.

Fylkesmannen har i 2020 gitt 667 separasjonsbevillinger. Vi har gitt 622 skilsmissebevillinger etter § 21 og 21 etter § 22. Vi har gitt 20 avslag og 8 avvisninger. 6 avvisninger på søknad om separasjon. Vi har hatt nedgang i antall saker dette året sammenlignet med i fjor. Om dette har sammenheng med covid-19 pandemien er vanskelig for oss å bedømme.

Når det gjelder andelen søknader mottatt digitalt, så er det en økning fra i fjor. Vi ser også at antallet henvendelser/uttalelser til saker på dette feltet i større grad kommer inn via "sikker melding" til FM.

Når det gjelder søknad om godkjenning av utenlandsk skilsmisse har vi innvilget henholdsvis 32 saker om anerkjennelse og gitt avslag i 2 saker. I saker om fritak for dokumentasjon av skifte har vi innvilget 4 saker og gitt avslag i 2. Dette er en nedgang ifra i fjor og vi antar at dette kan ha sammenheng med covid-19 pandemien.

Ekteskapsaker

Lov	Sakstype	Sum	Innvilgelser	Avslag	Avvisninger	Andel mottatt digitalt
Ekteskapsloven	Separasjon, jf. § 20	673	667	0	6	61 %
Ekteskapsloven	Skilsmisse, jf. § 21	622	602	20	0	61 %
Ekteskapsloven	Skilsmisse, jf. § 22	21	13	0	8	42 %
Ekteskapsloven	Tillatelse til å inngå ekteskap selv om vergen har nektet, jf. § 2	0				
Ekteskapsloven	Samtykke til ekteskap mellom adoptivbarn og tidligere adoptivfamilielem, jf. § 3 andre ledd	0				
Ekteskapsloven	Fritak fra krav om forlovere, jf. § 7j	0				
Ekteskapsloven	Fritak for dokumentasjon av skifte, jf. § 8 siste ledd	6	4	2	0	0 %
Ekteskapsloven	Klage på at prøvingsattest ikke er utstedt, jf. § 10 andre ledd	0				
Ekteskapsloven	Klage på at vigsel er nektet, jf. § 14 tredje ledd	0				
Ekteskapsloven	Godkjenning av ugyldige ekteskap, jf. § 16 andre ledd	0				
Ekteskapsloven	Reise sak om et ekteskap består eller ikke, jf. § 16a	0				
Ekteskapsloven	Anerkjennelse av utenlandske ekteskap, jf. § 18a andre ledd bokstav a	0				
Ekteskapsloven	Anerkjennelse av utenlandske ekteskap, jf. § 18a andre ledd bokstav b	0				
Ekteskapsloven	Anerkjennelse av utenlandske ekteskap, jf. § 18a andre ledd bokstav c	0				
Ekteskapsloven	Reise sak for å oppløse ekteskap som er inngått i strid med § 3 eller § 4, jf. § 24 andre ledd	0				
Anerkjennelsesloven	Anerkjennelse av utenlandske skilsmisser eller separasjoner, jf. § 4 første ledd	34	32	2	0	0 %
Brudvigjingslova	Godkjenning av ugyldige ekteskap, jf. § 11 tredje ledd	0				

Fylkesmannen skal rapportere på antall fattede vedtak... (fra kapittel 7.3.2.4 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere på antall fattede vedtak etter bameloven i årsrapporten. Fylkesmannen bes om å spesifisere sakstype etter hjemlene i bameloven.

Fylkesmannen har ikke fattet vedtak etter barneloven i 2020. Det har imidlertid vært en del veiledning om regelverket på områdene vi fatter vedtak i.

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid... (fra kapittel 7.3.2.5 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med veiledning og informasjon på familierettens område, herunder om mekling. Dette kan for eksempel være hvilke typer saker som dominerer, utviklingstrekk og utfordringer. Det er også av interesse å få opplyst hvem som kontakter Fylkesmannen.

Fylkesmannen mottar mange henvendelser på familierettens område. Vi opplever at det er stort behov for informasjon på området. Mange av spørsmålene gjelder gjennomføring av samvær, fordeling av reisekostnader, endring av foreldreavtaler om fast bosted og samvær, innholdet i foreldreansvaret, tvangskraft for avtaler og foreldremekling. Fylkesmannen opplever at det er utfordrende for foreldrene å forstå og bruke de ulike begrepene i barneloven som foreldreansvar, fast bosted og delt bosted.

Det er flest henvendelser fra foreldre. Vi får også noen henvendelser fra barneverntjenester om forholdet mellom barnevernloven og barneloven, innholdet i foreldreansvaret og foreldreansvar etter dødsfall. Det er flest henvendelser på telefon, men også noen per brev eller e-post.

I begynnelsen av Covid-19 pandemien fikk vi en del henvendelser med spørsmål om samvær og gjennomføring av samvær under pandemien.

Fylkesmannen skal rapportere på antall saker... (fra kapittel 7.3.2.6 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere på antall saker hvor det er gitt ut opplysninger om den adoptertes opprinnelige foreldre i saker hvor fylkesmannen har gitt adopsjonsbevilling.

Fylkesmannen i Innlandet har mottatt 24 saker på dette området i 2020. Dette er en liten nedgang ifra 2019.

Fylkesmannen skal rapportere på antall tilsyn... (fra kapittel 7.3.2.7 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere på antall tilsyn med familievernkantorene.

Vi har gjennomført tilsyn med Familievernkontoret Innlandet i 2020. Familievernkontoret Innlandet består av seks avdelinger, og tilsynet omfattet alle avdelinger. Tilsynet ble gjennomført som systemrevisjon med egenvurdering og stedlig besøk. Tema for tilsynet var mekling, barnets rett til å bli hørt og føring av klientjournal. Det ble ikke avdekket lovbrudd under tilsynet.

Familievernkantorets tilgjengelighet under Covid-19 situasjonen var ikke eget tema for tilsynet, men ble tatt opp og drøftet under det fysiske møtet på familievernkantoret.

Vi legger opp til å gjennomføre tilsyn med et familievernkontor i året. Det er planlagt tilsyn med familievernkontoret Otta SKF i 2021.

Vi har behandlet en klage på familievernkontoret i 2020.

Tilsyn med familievernkantorene

Totalt antall familievernkontor i fylket	Antall gjennomførte tilsyn i 2020	Antall gjennomførte tilsyn i 2019	Antall gjennomførte tilsyn i 2018
3	1	0	0

Fylkesmannen skal redegjøre for implementeringstiltak... (fra kapittel 7.3.2.10 i TB)

Rapportere på

Utgår.

Utgår.

Fylkesmannen skal utarbeide en årsrapport... (fra kapittel 7.3.2.11 i TB)

Rapportere på

Oppgaven er flyttet til VØI 5.3.8.24.

Oppgaven er flyttet til VØI 5.3.8.24.

Akuttberedskap i kommunene (fra kapittel 7.3.2.12 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmennene skal redegjøre for embetenes vurdering av kvalitet og risiko i barnevernet i fylket.

Bufdir vil oversende utfylte skjemaer med data på utvalgte indikatorer fra kommunenes halvårsrapportering og SSB. Disse skjemaene skal benyttes som underlag i fylkesmannens vurdering av risikobildet i kommunal barnevernstjeneste.

Akuttberedskap

Alle barneverntjenester i Innlandet var i 2020 tilknyttet en barnevernvakt som har beredskap utenom kontortid.

ROS

Ros-verktøyet fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet ble gjennomgått i 2020, men ble ikke aktivt tatt i bruk. Det tar tid å implementere et så omfattende skjema, og det er behov for å utvikle det, herunder sørge for mer oppdaterte rapporteringstall. Vi har i stedet benyttet egne verktøy for ROS, og utviklet også noen nye for å få oversikt over hvordan pandemien påvirket barneverntjenestene

Rapportering på tiltak i gevinstrealiseringsplanen (fra kapittel 7.3.2.13 i TB)**Rapportere på****Rapporteringskrav på tiltak i gevinstrealiseringsplanen**

- *Søknadsbehandling separasjon og skilsmisssaker*

Fylkesmannen skal redegjøre kort for status på arbeidet med å sentralisere saksbehandlingen av søknader om separasjon og skilsmisse etter ekteskapsloven innenfor de nye sammenslåtte embetene. Embetene skal gjennomføre en kartlegging av ressursbruk og kvalitet i siste kvartal 2022 og dette skal rapporteres i årsrapporten for 2022.

- *Tilsyn etter barnevernloven med forskrifter*

Fylkesmennene bes redegjøre kort for status på arbeidet i årsrapporten for 2020.

Gevinstrealisering:

Separasjon og skilsmisse/utenlandske skilsmisser og skiftefritak: Bemanningen er redusert med en stilling siden sammenslåingen i 2019. Maler og rutiner er gjennomgått og tilpasset det nye embetet, og det digitale systemet Disam er tatt i bruk. Vi har fokus på kvalitetssikring, men er sårbare på dette feltet med kun to saksbehandlere, spesielt med tanke på sykdom og ferie.

Tilsyn etter barnevernloven:

Vi jobbet aktivt med kvalitet i vårt tilsynsarbeid etter barnevernloven i 2020, og har klart profittert på å ha et større fagmiljø. Ansatte er i større grad delt inn med ansvar for ulike fagområder, og kan spesialisere seg mer. Det er også av betydning at vi har ansatte med ulik fagbakgrunn som kan komplettere hverandre. På grunn av nyansatte i enheten og implementeringsarbeid, vil det imidlertid ta noe mer tid før vi ser klar gevinst og effektivisering.

Tros- og livssynssamfunn (fra kapittel 7.3.2.14.1 i TB)**Rapportere på**

Oversikt over:

- Nye registrerte/uregistrerte trossamfunn og nye livssynssamfunn
- Trossamfunn som er slettet hos fylkesmannen
- Ev. tilsyn med trossamfunn og forstander.

Det er registrert 2 nye trossamfunn i 2020. Det er ikke foretatt sletting av trossamfunn. Det foretatt tilsyn/oppfølging av 1 trossamfunn etter henvendelse knyttet til overføring/sletting av medlemmer.

Oversikt over antall saker... (fra kapittel 7.3.2.15.1 i TB)

Rapportere på

Oversikt over antall saker i hver kategori og utfallet i disse sakene.

Vi har i 2020 behandlet 235 søknader om askespredning, hvorav 222 ble innvilget, 12 ble avslått og 1 ble avvist. Dette er tilnærmet samme antall som året før. Vi har ikke behandlet søknader om privat gravsted.

Oversikt over antall saker i hver kategori... (fra kapittel 7.3.2.16.1 i TB)**Rapportere på**

Oversikt over antall saker i hver kategori og utfallet i disse sakene.

§ 5 sjette ledd:

Vi har behandlet 3 søknader om typisk turiststed i 2020, 1 ble innvilget, 2 avslått.

§ 5 syvende ledd:

Vi behandlet 7 søknad om dispensasjon fra åpningstidsbestemmelsene, 4 ble innvilget, 3 avslått.

Det er ellers gitt veiledning om bestemmelsen.

Langsiktig og helhetlig planlegging knyttet til kapasitet, kompetanse og kvalite (fra kapittel 7.3.3.1.1 i TB)**Rapportere på**

Antall kommuner som integrerer planlegging av de kommuner helse- og omsorgstjenestene i det ordinære økonomi- og planarbeidet i kommunen

Dette området er ivaretatt i kommunene i Innlandet. Vi har spesielt fokus på barn og unges interesser og leve hele livet innenfor planområdet, og følger med på om kommunene ivaretar disse perspektivene i sitt planarbeid.

Samlet vurdering av hvorvidt det kommunale helse- og omsorgstilbudet i fylket ut (fra kapittel 7.3.3.2.1 i TB)**Rapportere på**

Samlet vurdering av hvorvidt retninger og målsetninger i kvalitetsreformen for eldre – Leve hele livet utvikles i fylket.

Fylkesmannen har samarbeid med KS og USHT gjennomført dialogmøter med kommunene både digitalt og fysisk. Tema for møtene har i hovedsak vært plan - og planarbeid. Mellom 30 og 35 kommuner har deltatt på disse møtene. Alle kommuner har en kontaktperson for Leve hele livet som er et av flere bindeledd mellom det regionale støtteapparatet og kommunen. Matgledekorpsset har fortsatt sine aktiviteter som knyttes opp mot temaet Mat og Måltids glede i Leve hele livet. Videre etablerte Fylkesmannen i 2020 et Inspirasjonskorps i forbindelse med koronasituasjonen. Dette er også lagt under paraplyen til Leve hele livet. Inspirasjonskorpsset har rettet oppmerksomheten mot fysisk aktivitet, ernæring, kulturelle og sosiale opplevelser samt etisk refleksjon i sykehjem. 35 av 46 kommuner rapporterte til Fylkesmannen i desember 2020 at de hadde en plan for Leve hele livet eller vedtatt en prosess for arbeidet med reformen. De kommunene som ikke rapporterte vil få særskilt oppfølging. Det er allikevel vår vurdering at Leve hele livet er satt på dagsorden i alle kommuner, men at framdriften er forsinket på grunn av koronasituasjonen.

Rapportere på resultatopnåelse... (fra kapittel 7.3.3.3.1 i TB)**Rapportere på**

Rapportere på måloppnåelse for tilskuddsordning til kommunene 0765.62

Innlandet har forvaltet tilskuddsordningen til Kommunalt rusarbeid 076 post 62 etter de mål som er beskrevet i regelverket for ordningen samt mål som er beskrevet i opptrappingsplanen for Rusfeltet. 32 av 46 kommuner fikk tilskudd over denne ordningen i 2020, hvorav 4 av disse kommunene er vertskommune for interkommunale tiltak.

Samlet vurdering av hvorvidt... (fra kapittel 7.3.3.3.2 i TB)

Rapportere på

Samlet vurdering av hvorvidt det kommunale rusarbeidet i fylket er utviklet i henhold til retning og målsettinger i Opptappingsplanen for rusfeltet (2016-2020).

Det samlede rusarbeidet er utviklet i henhold til retning og målsettinger i opptappingsplanen for rusfeltet. Dette er gjort i tett samarbeid med de ulike kompetansemiljøene innenfor rus- og psykisk helsefeltet. Styrket brukermedvirkning gjennom årlige dialogmøter med brukerorganisasjoner, 93% av kommunene i Innlandet har kartlagt gjennom Brukerplan, det etableres FACT team i 8 av 9 DPS regioner i innlandet, betydelig oppmerksomhet knyttet til tilskuddsordningene i rus- og psykisk helsefeltet - som noen eksempler. Alle 5 hovedmål i opptappingsplanen er berørt i 2020.

Overordnet mål: Opptappingsplanen skal styrke tilbudet til mennesker som er i ferd med eller har utviklet rusmiddelproblemer, samt deres pårørende.

Fem hovedmål

1. *Sikre reell brukerinnflytelse gjennom flere brukerstyrte løsninger og sterkere medvirkning ved utforming av tjenestetilbudet:* Fylkesmannen gjennomfører to årlige møte med brukerorganisasjoner og brukerstyrte tiltak som koordineringstiltak i samarbeidet. 22 av 46 kommuner rapporterer at de systematisk innhenter brukererfaringer som grunnlag for kvalitetsforbedring av tjenestene (IS 24-8). 15 kommuner bruker systematisk tilbakemeldingsverktøy og 10 kommuner har gjennomført brukerundersøkelser. Fylkesmannen har fokus på dette i alle dialogmøter og i alle samarbeidsarenaer som gjennomføres sammen med kompetansemiljøene. Innlandet har store utfordringer med å skaffe representasjon fra lokallag til brukerorganisasjonene og vi bistår etter beste evne med å bistå organisasjonene i dette arbeidet.

2. *Tidlig inn – Alle personer som står i fare for å utvikle et rusproblem skal fanges opp og hjelpes tidlig.* Innlandet har hatt sterk fokus på lavere terskel inn til tjenestene og bedret kompetansen på avdekking og kartlegging gjennom bruk av de kartleggingsverktøy og metoder som er beskrevet i veilederen "Sammen om mestring".

3. *Tilpasset tjenestetilbud - Alle skal møte et tilgjengelig, variert og helhetlig tjenesteapparat.* Gjennom systematisk jobbing med Brukerplan i samarbeid med Korus-øst har tjenestene identifisert sine lokale utfordringer og på bakgrunn av dette arbeidet kunne tilpasse sine tjenester til det behovet som er kartlagt. 93 % av alle kommuner i Innlandet har kartlagt gjennom Brukerplan og i 2020 gjennomførte 35 av 46 kommuner kartlegging. Vårt mål er at alle kommuner skal gjennomføre ny kartlegging hvert 2. år. Brukerplankartleggingene brukes bla. som grunnlag for tildeling av årsverk gjennom tilskudd til Kommunalt rusarbeid. Tilgjengelig, variert og helhetlig tjenesteapparat er grunnlaget vi jobber ut fra i forbindelse med etablering av FACT team i alle DPS regioner og for alle kommuner som er tilknyttet disse regionene i Innlandet. I 2020 er det 6 FACT team i drift og 2 til er under etablering. De øvrige kommunale tjenester har samme fokus gjennom kontinuerlig utviklingsarbeid og utviklingsarbeid for å nå dette målet. Virkemidler i bruk for å oppnå dette er tett samarbeid med kompetansemiljøene, dialogmøter med DPS og kommunene, innsatsstyrt tilskuddsforvaltning og temabaserte opplæringstiltak.

4. *Livskvalitet - Alle skal ha en aktiv og meningsfylt tilværelse.* I tett dialog med kommunene og brukerstyrte sentere / tiltak stimuleres det til et mangfold med ulike aktivitetstiltak, inkludert ulike jobbtiltak. Vi jobber med å utvide tilbudet gjennom IPS ordningen i samarbeid med NAV (individuell jobbstøtte) og har bla IPS koordinatører i flere av FACT teamene som er under etablering.

5. *Alternative straffereaksjoner. Det skal utvikles og tas i bruk alternative straffereaksjoner og straffegjennomføringsformer, herunder også styrke helse- og omsorgstjenestetilbudet til innsatte i fengsel:* Vi har i perioden hatt fokus på tiltak rettet mot tidlig intervensjon i forhold til ungdom som debuterer tidlig. Ulike oppfølgingstiltak er etablert med påtaleunntatelse gjennom ulike urinprøve- og oppfølgingstiltak. Fylkesmannen i Innlandet har ikke gjennomført særskilte tiltak i 2020 for å styrke helse- og omsorgstjenestetilbudet til innsatte i fengsel annet enn å følge opp klage- og tilsynssaker på ordinær måte.

Rapportere på resultatoppnåelse... (fra kapittel 7.3.3.4.1 i TB)**Rapportere på**

Rapportere på resultatoppnåelse for tilskuddsordningen til kommunene 0762.64.

Kommuner som fikk tilskudd i perioden 2017-2019 har gjennomført sine prosjekt i tråd med det som var planlagt. Målgruppen for de fleste kommunene var rehabilitering rettet mot voksne, men to kommuner hadde målretta prosjekt for barn. Ikke alle prosjekt er videreført, men kommunene har integrert hab./ rehab i sine helse- og omsorgsplaner. Tilskuddet generelt var lite, og totalt sett var det få kommuner som søkte på dette.

Samlet vurdering av hvorvidt tilbudet... (fra kapittel 7.3.3.4.2 i TB)**Rapportere på**

Samlet vurdering av hvorvidt tilbudet innen habilitering og rehabilitering i fylket utvikles i henhold til retning og målsettinger i opptappingsplanen.

Mange kommuner i Innlandet har hverdagsrehabilitering som arbeidsmetode, men det er de største kommunene som har etablert egne team. Alle kommuner tilbyr enkel rehabilitering i institusjon. Når det gjelder kompetanse er det fortsatt mangel på logoped, og annen rehab. kompetanse. Alle kommuner har koordinerende enhet og tilbyr individuell plan. Mange kommuner har kommet et stykke på vei med tilbudet, men det er vår vurdering at det fortsatt gjenstår mye arbeid på hab. rehab området.

Rapportering på Opptreppingsplan for habilitering og rehabilitering 2017-2019 (fra kapittel 7.3.3.4.3 i TB)**Rapportere på**

Rapportering på Etablering og utvikling av kommunale frisklvs-, lærings- og mestringstilbud 2019.

Vi gjennomførte fagsamling for ansatte som jobber med friskliv, læring og mestringstilbud i Innlandet med tema kommunikasjon, kartlegging (Kostverktøyet/Min livsstil), hverdagsmestring og aktivitet. Vi bidro i samarbeid med fylkeskommunen i utdeling av tilskudd for etablering av frisklivstilbud.

Rapportering på Opptreppingsplan for habilitering og rehabilitering 2017-2019 (fra kapittel 7.3.3.4.4 i TB)**Rapportere på**

Rapportere på resultatoppnåelse for tilskuddordning til kommunene 0762.60

Kommuner i Innlandet som i perioden 2017-2019 fikk midler over opptreppingsplanen har gjennomført sine prosjekt. Disse kommunene har også integrert rehabilitering i sin helse- og omsorgsplan. Kun 2 kommuner hadde prosjekt hvor habilitering/ rehabilitering barn og unge var tema. Det hadde vært ønskelig med et større tilskudd slik at flere kommuner kunne fått midler til å sette området på dagsorden.

Rapportering på Opptreppingsplan for habilitering og rehabilitering 2017-2019 (fra kapittel 7.3.3.4.5 i TB)**Rapportere på**

Samlet vurdering av i hvilken grad tilbudet utvikles i henhold til målsetting i regelverk for tilskuddsordning.

Mange kommuner i innlandet har en rehabiliteringsplan eller har rehabilitering som fokus i sin helse og omsorgsplan. Det legges vekt på brukerinvolvering i tjenesten. Fylkesmannen har gitt støtte til prosjekter som skal bidra til utvikling, samt til kompetansehevende tiltak innen rehabilitering. Det er fortsatt ulikheter i hvordan kommuner utøver rehabilitering. Vi ser at de store kommunene klarer å ivareta rehabilitering bedre en de små. De fleste kommunene tilbyr hverdags rehabilitering. Det er store utfordringer knyttet til kompetanse.

Rapportering på Omsorg 2020, herunder Demensplan 2020 (fra kapittel 7.3.3.5.1 i TB)**Rapportere på**

Samlet vurdering av i hvilken grad det kommunale helse- og omsorgstilbudet i fylket planlegges og utvikles i henhold til retning og målsettinger i Omsorg 2020, samt en vurdering av hvordan utviklingssentrene for sykehjem og hjemmetjenester ivaretar sin rolle overfor kommunene i fylket.

Omsorgsplan 2020 har blitt godt mottatt i Innlandet. De fleste kommuner i Innlandet dreier tjenestene fra institusjon mot hjemmetjenester. Det gis avansert behandling i tjenesten særlig i de største kommunene. Når det gjelder fornyelse og innovasjon har alle kommuner i Innlandet arbeidet med og innført velferdsteknologi som for eksempel medisindispenser i hjemmetjenesten og fallsensor i institusjon. 44 av 46 kommuner deltar i samarbeidsprosjekt, mens to står utenfor. Kommunene er gang med anskaffelser av teknologiske plattformer, og arbeid med helhetlig implementering. Samarbeidsprosjektene har fått betydelig økonomisk støtte fra Fylkesmannen gjennom ekstra tildeling over innovasjonstilskuddet og skjønnsmidler. Det må forventes at kommunene på sikt gjør seg uavhengig av tilskuddsmidler på området. Det er Fylkesmannens inntrykk at kommunene planlegger i tråd med målene i Omsorg 2020, men det er fortsatt variasjon i hvor langt de har kommet. Innlandet har to utviklingscenter med hhv Hamar og Gjøvik som vertskommuner. USHT ene samarbeider om mange opplærings tiltak, og de bistår kommunene med faglige råd og veiledning. USHT ene ivaretar sin rolle godt til tross for at de har små midler, Fylkesmannen har derfor valgt å gi betydelig økonomisk støtte til sentrene for at de skal kunne arbeide målrettet med fag - og kvalitetsforbedring, særlig innen pasientsikkerhet. Fylkesmannen deltok på et fag- og styringsråd i USHT Innlandet (Hedmark), mens det ikke har blitt avholdt et slikt råd i UKSHT Innlandet(Oppland) i 2020. Dette har blitt etterspurt.

Rapportering på Omsorg 2020, herunder Demensplan 2020 (fra kapittel 7.3.3.5.2 i TB)**Rapportere på**

Vurdering av i hvilken grad kommunene i fylket planlegger og utvikler sine helse- og omsorgstjenester til personer med demens og deres pårørende i tråd med mål, strategier og tiltak i Demensplan 2020, samt den demografiske utviklingen og utfordringsbildet for øvrig.

Andelen personer med demens i Innlandet er på 2,40% mot 1,88% i resten av landet. Den høye andelen henger sammen med at Innlandet er en høy andel eldre over 65 år. Mange kommuner har demensteam. Alle kommuner har enheter for personer med demens og tilbud om dagaktivitet, men det er variasjon i størrelse og innhold i tilbudet. Det er etablert nettverk for demenskontakter i fylket med god deltagelse, og et høyt antall kommuner har deltatt i og deltar i opplærings tiltaket demensomsorgens ABC. Det er særlig tilbudet til 2 pasientgrupper som bør få mer oppmerksomhet; yngre personer med demens og personer med adferdsmessige utfordringer.

Det er fortsatt behov for økt oppmerksomhet på avlastningsordninger for pårørende.

Rapportering på Kompetanseløft 2020 (fra kapittel 7.3.3.6.1 i TB)**Rapportere på**

Rapportering på tilskuddsmidler mellom tiltak som inngår i kap 761, post 68 Kommunalt kompetanse- og innovasjonstilskudd pr. 01.05.

Samlet vurdering av kompetanse- og rekrutteringssituasjonen innen helse- og omsorgstjenestene i kommunen, herunder gi en vurdering av tilgangen på utdanningstilbud i fylket, herunder tilgangen på desentraliserte og deltidsutdanninger innen helse- og sosialfagutdanninger.

45 av 46 kommuner søkte og fikk kompetansetilskudd i 2020. Fylkesmannen har fulgt prioriteringene i regelverket, og vi ser at økt kompetanse gjennom lederutdanning og videreutdanning for høgskolepersonell har høy prioritet i kommunene. Mange kommuner rapporterer at det er utfordrende å rekruttere sykepleiere, dette gjelder også større kommuner. Ved fravær, eller vakans i stillinger blir det ofte satt inn personell uten formell kompetanse. Vi er generelt bekymret for mangelfull kompetanse i helse- og omsorgstjenesten, og den risikoen for pasientenes sikkerhet dette medfører. Når det gjelder tilgang til desentraliserte utdanninger i fylket har Høgskolen i Innlandet etablert bachelor utdanning i sykepleie på Tynset. Denne har hadde godt tilfang av søkere fra distrikt. Videre har de etablert et studie i eldreomsorg med vekt på psykisk helse, som er en kombinasjon av nettbasert og desentralisert tilbud. Videre har Høgskolen i Innlandet signalisert at det kan bli aktuelt med flere desentraliserte studietilbud. NTNU Gjøvik informerte Fylkesmannen i begynnelsen av 2020 om at de la ned desentraliserte studietilbud av økonomiske årsaker. NTNU Gjøvik og Høgskolen i Innlandet har begge et bredt utvalg av heltidsstudier innen helse- og omsorg på sine campus.

Involvering av brukere og pårørende i tilsyn med tvungen somatisk helsehjelp (fra kapittel 7.3.3.7.1 i TB)**Rapportere på**

Vi ber fylkesmennene evaluere involveringen av brukere og pårørende i tilsynet med praktiseringen av tvungen somatisk helsehjelp i den kommunal helse- og omsorgstjenesten, jf. oppdrag 3.3.1.3.11 En samlet vurdering sendes til Statens helsetilsyn, og fristen utvides til våren 2021. Statens helsetilsyn vil utarbeide en rapportmal.

Involvering fra pasienter og pårørende gjennomføres i alle disse planlagte tilsynene. Vurderes som nyttig med tanke på utvidet basis for informasjonsgrunnlaget og våre tilsynsspørsmål.

Evaluerer hvordan samtaler med brukere i tilsyn med bruk av tvang fungerer (fra kapittel 7.3.3.7.2 i TB)**Rapportere på**

Vi ber om at fylkesmannen evaluerer hvordan samtaler med brukere i tilsyn med bruk av tvang fungerer, jf. oppgave 5.3.8.12 i VØI. En samlet vurdering sendes Statens helsetilsyn innen 31.12.2020. Statens helsetilsyn vil utarbeide en rapportmal.

Fungerer utelukkende positivt. Vi får nok mer nyttig informasjon ut av samtale med pårørende enn med den enkelte demente pasient.

Rapportering på gevinstrealiseringsplanen S (fra kapittel 7.3.3.8.1 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmennene bes redegjøre kort for status på gevinstrealiseringsplanen for oppgavene på Statens helsetilsyns områder i årsrapport for 2020.

Helse og omsorg

Etter sammenslåingen av FMHE og FMOP til FMIN har vi fått et mye større, bredere og mer robust fagmiljø. Generelt kan vi si at dette har hatt meget god effekt på alle fagområder. Det har i sin tur ført til at vi bl.a. behandler flere hendelsesbaserte tilsynssaker og restansene går betydelig ned, antallet på restanser på pasientrettighetsklager er ned mot "0" og planlagte tilsyn gjennomføres etter plan, selvsagt med avvik pga. pandemien.

Rettsikkerhetsarbeidet, herunder tvangssakene, har høyeste prioritet. Kort oppsummert: Når det gjelder kapasitet, kompetanse og kvalitet så er vi godt i gang med å realisere gevinstene på området til Statens helsetilsyn.

Rapportering på gevinstrealiseringsplanen Helsedirektoratet (fra kapittel 7.3.3.8.2 i TB)

Rapportere på

Helsedirektoratet viser til gevinstrealiseringsplan i forbindelse med sammenslåing av embeter, som er utarbeidet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD).

Fylkesmannen skal i tråd med dette gjennomføre en kompetansekartlegging, for å sikre god ressursutnyttelse. Rapportering på kompetansekartleggingen, og endringer foretatt på bakgrunn av denne, meldes i årsrapport for 2020.

Rapportering på gevinst skjer først i forbindelse med årsrapportering for 2022.

Fylkesmannen har under 2019-2020 samlet kompetansen i faggrupper i større utstrekning enn tidligere og derved bidra til at den enkeltes kompetanse blir spesialisert. Vi prioriterer rettighets og tilsynsarbeid og holder frister bedre, men frem for alt kan vi legge mer tid på grundig arbeid. Siste året har vært belastende med veldig mange oppdrag og oppgaver fra Helsedirektoratet i samband med Covid -19 pandemien og Fylkesmannen har kunnet sette av flere årsverk til dette arbeid, noe som ikke hadde vært mulig i samme utstrekning for sammenslåingen.

Tilsyn av verger (fra kapittel 7.3.4.1.1 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal i årsrapporten rapportere på totalt antall kontrollerte vergeregnskap i 2020. Det skal oppgis hvor mange av disse vergeregnskapene embetet har plukket ut og kontrollert basert på egne risikovurderinger.

Fylkesmannen skal også rapportere på antall vergemål som det er ført tilsyn med i 2020 utover regnskapskontroll, både planlagte og hendelsesbaserte. Fylkesmannen skal i tillegg kort beskrive hva tilsynene har avdekket og hvordan avvik er fulgt opp.

Kontroll av vergeregnskap

Fylkesmannen kontrollerte 563 vergeregnskap i 2020. 92 av disse vergeregnskapene hadde embetet selv tatt ut for kontroll basert på egne risikovurderinger.

Planlagte tilsyn - oppdrag fra SRF

Oppdraget fra Statens sivilrettsforvaltning var å føre tilsyn med verger oppnevnt før vergereformen og som fortsatt har mellom 3-21 oppdrag. For vårt embete gjaldt dette 15 verger.

Vergene ble bedt om å svare på vergerapporten utarbeidet av Statens sivilrettsforvaltning. Samtlige verger er blitt innkalt til møte hos Fylkesmannen. På grunn av koronasituasjonen har arbeidet tatt lenger tid enn forventet, og et par av møtene er avholdt på telefon. Generelle tema og problemstillinger er tatt opp med vergene, herunder om det å være verge, vergens oppdrag, samarbeidet med vergehaverne, samarbeidet med Fylkesmannen, opplæringsbehov, o.l. Vi gikk også igjennom de enkelte vergeoppdragene. Fylkesmannen fikk ikke helt sluttført arbeidet før årsskiftet, grunnet koronasituasjonen, men vil være ferdig i løpet av februar. Selv om arbeidet har vært ressurskrevende opplevde vi det som nyttig. Vi fikk også positive tilbakemeldinger fra vergene.

Generelt kan sies at tilsynet så langt ikke har avdekket alvorlig forhold eller avvik, med unntak av ett tilfelle der vergen har levert mangelfullt hva gjelder vergeerklæring, økonomisk status og vergeregnskap. Denne vergen vil bli fulgt opp.

Tilsynene viste også viktigheten av at vergen har god kontakt med vergehaver gjennom jevnlig samtaler og besøk, også der personen selv ikke er i stand til å gi uttrykk for sitt syn på ulike spørsmål. Dette er blant annet viktig for vurdering av om vergehavers tjenestetilbud er i tråd med vergehavers behov.

Tilsyn basert på egne risikovurderinger

Det er gjennomført risikobaserte tilsyn med verger i 2020.

Da vi ikke kan hente ut oversikter direkte fra saksbehandlingssystemet, har vi ikke eksakte tall på hvor mange saker dette gjelder. Ut fra egne oversikter har vi kommet til at vi har startet tilsyn eller foretatt undersøkelser i saker som gjelder 22 verger, men vi tar forbehold om at antallet kan være noe høyere. 11 av disse tilsynene er avsluttet og 11 er fortsatt under behandling. Tiltak etter tilsyn har vært veiledning, fratakelse av vergeoppdrag og oppnevning av ny verge og politianmeldelse.

Vi jobbet i 2020 med å videreutvikle vårt tilsynsarbeid.

Antall kontrollerte vergeregnskap og antall kontrollert på bakgrunn av egne risikovurderinger

Antall totalt kontrollerte vergeregnskap	Totalt antall leverte vergeregnskap	Antall verger under oppfølging	Antall verger som er fratatt oppdrag
563	3 131	11	11

Vi tar forbehold om at tallene på antall verger under oppfølging og antall verger som fratatt oppdrag kan være høyere. Dette fordi det ikke kan hentes ut eksakte tall direkte fra saksbehandlingssystemet.

Fratakelse av vergeoppdrag (fra kapittel 7.3.4.1.3 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal i årsrapporten rapportere på hvor mange verger som er fratatt sitt oppdrag i 2020 som en konsekvens av funn i regnskapskontrollen.

Fylkesmannen skal også rapportere på antall verger som har blitt fratatt vergeoppdraget i løpet av 2020 på bakgrunn av andre tilsyn og en kort redegjørelse for årsaker til fratakelsene.

Vi kan ikke rapportere eksakte tall, da det ikke kan hentes ut oversikter direkte fra saksbehandlersystemet. Det tas derfor forbehold om at disse tallene kan være noe høyere.

Vår egen oversikt viser:

- 10 verger er fratatt vergeoppdraget etter funn i regnskapskontrollen.
- 5 verger er fratatt vergeoppdraget på bakgrunn av andre tilsyn

Det har vært forskjellige grunner til at verger er blitt fratatt vergeoppdraget. I noen av sakene har det vært mistanke om mislighold som vil bli fulgt med politianmeldelse. I andre saker har vergen ikke levert vergeregnskap.

Årsrapportering rettshjelp (fra kapittel 7.3.4.2.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal i årsrapportløsningen rapportere på antall innkomne, innvilgede og avslåtte søknader for perioden, fordelt på henholdsvis fritt rettsråd og fri sakførsel. Fylkesmannen skal også rapportere på gjennomsnittlig saksbehandlingstid og på antall restanser. Hva gjelder de innvilgede sakene, skal rapporteringen gi en oversikt over forekomsten av økonomisk dispensasjon, samt totale advokatutgifter og evt. andre utgifter som er innvilget i aktuelle periode, fordelt på saksområde. Av rapporteringen skal det videre fremgå hvorvidt det er gitt avslag som følge av økonomisk overskridelse eller av andre grunner i henhold til skjema over rettshjelpsstatistikk fra Statens sivilrettsforvaltning.

Fylkesmannen skal rapportere på forbruk for året samt forventet forbruk på kap. 470, post 01 for påfølgende år. Eventuelle avvik skal begrunnes. Fylkesmannen skal umiddelbart informere SRF dersom det er andre vesentlige risikoer eller avvik på området.

FMIN mottok i 2020 ca. 750 søknader om fri rettshjelp, hvorav ca. 455 gjaldt advokaters egeninnvilgelse av fritt rettsråd. Vi innvilget selv 175 rettsråd og 15 fri sakførsel. Det ble gitt økonomisk dispensasjon i ca. 30 saker. 82 søknader ble avslått (67 fritt rettsråd og 15 fri sakførsel).

Saksbehandlingstiden varierte noe, men de fleste stykkprissaker ble behandlet innen 2-3 uker og søknader innen 3-5 uker. Ved årsskiftet var restansen ca. 20 saker. (Søk i ePhorte viser ca. 1200 inngående og 550 utgående journalposter på rettshjelp i 2020.)

Total utbetaling på kap.post 047001 i 2020 var på drøyt 5,3 millioner, mens total utbetaling i 2019 var ca. 7,4 millioner kroner. Nedgangen antas i hovedsak å bero på at stadig færre personer oppfyller de økonomiske vilkårene etter loven. Det ble eksempelvis mottatt 160 færre rettsrådsaker/søknader i 2020 sammenlignet med 2019. Total utbetaling i saker uten økonomisk behovsprøving økte marginalt. (Utbetaling i kontrollkommissjonssaker økte fra kr. 590 000 i drøyt 100 saker til kr. 883 000 i 139 saker.)

Det forventes at total utbetaling for 2021 vil være på samme nivå, dvs. drøyt 5 millioner.

Det vises for øvrig til detaljert rapportering sendt SRF 27.01.2021.

Retts hjelp

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Fritt rettsråd	Fri sakførsel
Innkome søknader	726	696	30
Innvilgede søknader	644	629	15
Avslåtte søknader	82	67	15

Fylkesmannen skal rapportere på forventet forbruk... (fra kapittel 7.3.4.2.2 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere på forventet forbruk på kap. 470, post 01 inneværende og påfølgende år. Eventuelle avvik skal begrunnes.

I 2020 ble det utbetalt totalt ca. 5,3 millioner kroner på kap. 470, post 01. Forbruket forventes å være omtrent uendret i 2021, dvs. drøyt 5 millioner kroner.

FMIN avga høringsuttalelse til rettshjelputvalgets lovforslag hvor vi i hovedtrekk støttet utvalgets forslag. Med mindre det foretas lovendring eller man får en økning i antall utlendingssaker, forventes forbruket på kap.post 47001 fortsatt å synke i 2022.

Rapportering på resultater på brukerundersøkelsen (fra kapittel 7.3.4.2.3 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal i årsrapporten kort redegjøre for resultatene i brukerundersøkelsen blant brukerne av rettshjelpsordningen, jf. oppdrag 3.3.1.4.2 i supplerende tildelingsbrev 1.

FMIN har fulgt opp SRFs brukerundersøkelse i alle utgående vedtak 01.09 - 31.12.20. Det er også sendt eget brev om undersøkelsen til de 15 advokatfirma i fylket som har flest rettshjelpsaker. Det er kun registrert 3 svar: Alle er fra advokater, gjelder hel eller delvis innvilgelse og uttrykker at bruker er fornøyd (1) eller svært fornøyd (2).

Status øvelser med kriseorganisasjonen i kommunene (fra kapittel 7.3.4.3 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal redegjøre for status på gjennomførte øvelser med kriseorganisasjonen i kommunene.

I 2019 ble det gjennomført 6 "normale" øvelser. Det ble også gjennomført en felles skrivebordsøvelse i desember 2019 for alle kommunene med tema bortfall av ekom og IKT. Alle kommunene har gjennomført denne øvelsen, selv om ikke alle gjennomførte på øvingsdagen 3. desember 2019. I 2020 er det gjennomført kun 1 øvelse for kommunenes kriseorganisasjon pga Covid-19, men 25 av kommunene har gjennomført skrivebordsøvelse i TISK høsten 2020. Flere øvingsopplegg er lagt ut på våre hjemmesider slik at kommunene kan gjennomføre skrivebordsøvelser - og andre øvelser - på eget initiativ. Fylkesmannen bistår ved behov.

Kompetanseheving om totalforsvaret i kommunene (fra kapittel 7.3.4.4 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal kort redegjøre for tiltak som er gjennomført for å heve kompetansen i kommunene.

Fylkesmannen i Innlandet har bistått med å gjennomføre pandemiøvelser i flere av kommunene. Kommunene har blitt bedt om – og utfordret på – personellmangel som følge av sykdom. Kommunene har i forlengelse blitt bedt om å utarbeide eller revidere tiltaksplaner for drift med redusert bemanning og kritisk samfunnspersonell.

Håndtering av Covid 19 inngår i Totalforsvarshåndteringen i kommunene. Store deler av kommunens ansatte bistår i krisen, i form av oppfølging av statlige retningslinjer og håndhevelse av restriksjoner. Erfaringer herfra er nesten direkte overførbart til Totalforsvaret, med unntak av håndtering av sikkerhetsgradert informasjon

Flere kommuner bistår hverandre ved smittesporing eller legeberedskap etter behov.

FylkesROS (fra kapittel 7.3.4.5 i TB)**Rapportere på**

Redegjør for status på fylkesROS og tilhørende oppfølgingsplan

Regionale planer for Samfunnssikkerhet og beredskap (FylkesROS) 2018-2022 fra Oppland og Hedmark er fortsatt gjeldende.

Fylkesmannen samarbeider med Innlandet Fylkeskommune, og ny Regional plan for samfunnssikkerhet og beredskap (FylkesROS) for Innlandet er i oppstartsfasen. Arbeidet med fylkesROS for Innlandet har imidlertid vært satt på vent i 2020 på grunn av den pågående pandemi-håndteringen og Innlandsstrategien i fra Innlandet Fylkeskommune. Videre kom ikke beslutningene for de 3 regionale planene i Innlandet for 2021, på plass før 15.12.20.

Regional plan for samfunnssikkerhet (RP samf.sikk) setter premissene for hvordan vi organiserer og arbeider i fylkesROS. Vi har nylig fått aksept for organisasjons-modellen i fylkesROS, og ny oppstart av fylkesROS skjer forhåpentligvis i løpet av mars/april 2021. Utarbeidelse av fylkesROS vil foregå parallelt med RP samf.sikk. Dette gjøres for å sikre involvering og medvirkning etter Plan- og bygningsloven og Fylkesmannens samfunnssikkerhetsinstruks. En viktig gevinst vil være å benytte de samme arbeidsgruppene i fylkesROS og i RP samf.sikk, for å unngå dobbelt arbeid og unødig bruk av tid.

RP samf.sikk tar sikte på å være ferdig vedtatt i løpet av 2023. FylkesROS vil være ferdig forut for dette, da denne danner grunnlaget for mye av innholdet i den regionale planen.

De gjeldende planene varer ut 2021, og rulleres så lenge det er behov. Konkret og oppdatert fremdriftsplan for fylkesROS påbegynner nå i Q1 2021. Det tas forbehold om en forlenget pandemi-håndtering og forsinkelser knyttet til utformingen av planprogrammet til RP samf.sikk

Status scenario fylkesROS (fra kapittel 7.3.4.6 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal redegjøre for status av scenario sikkerhetspolitisk krise/krig i fylkesROS.

Fylkesmannen i Innlandet (FMIN) har mottatt analysegrunnlag for FylkesROS fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. DSB ber Fylkesmannen inkludere et grunnlag for Totalforsvaret i sin FylkesROS. FMIN har deltatt i scenariorientering i møte med Siviltforsvaret og andre beredskapsaktører regionalt. Arbeidet fortsetter i 2021 avhengig av pandemihåndtering samt fremdrift for regional plan for samfunnssikkerhet i Innlandet.

Regionale tiltak gjennomført i arbeidet med forebygging og beredskap (fra kapittel 7.3.4.7 i TB)**Rapportere på**

Hvilke tiltak vurderer embetet har vært viktigst for å ivareta fylkesmannens ansvar for samordning i arbeidet med forebygging og beredskap?

Gjennom hele 2020 har Fylkesmannen hatt møter 2 eller flere ganger pr måned med Fylkesberedskapsrådet for å håndtere utbrudd av covid-19 i fylket. Det er også opprettet en ressursbank utgått fra FBR for å kartlegge ressurser og koble disse sammen. Kartlegge behov for utstyr og hva som er tilgjengelig for å sørge for at ressursutnyttelsen blir god og evt kostnadsbesparende. Eks. sykesenger og medisinsk oksygen.

Det er også opprettet en analysegruppe for å kunne ha et fullgodt situasjonsbilde og utarbeidelse av scenarier for å kunne være best mulig forberedt for utviklingen av smittesituasjonen i fylket og håndtering av samtidige hendelser. Dette er kommunisert til FBR og kommunene og via nettsiden.

Fylkesmannen har hatt jevnlig møter med kommunene for å utveksle informasjon mellom kommunene, FBR, Fylkesmannen og sentrale myndigheter. Dette har vært en viktig kanal for både å fange opp informasjon fra kommunene, formidle sentrale budskap ut og at alle har så god situasjonsforståelse og felles situasjonsbilde som mulig.

Fylkesmannen har også jobbet kontinuerlig med å ha så god kommunikasjon med kommuner, media og innbyggere som mulig. Gjennom informasjonsbrev til kommunene, oppdatering av sosiale media og god dialog gjennom ulike møter har man bidratt til å koordinere og samordne viktig budskap gjennom den pågående håndteringen av pandemien.

Øvelser er normalt et av de mest effektive forebyggingstiltakene for å bedre den generelle krisehåndteringsvevnen i fylket. Siden mesteparten av vårt fokus i 2020 har vært håndtering av Covid-19, har det ikke vært kjørt større øvelser. Vi har imidlertid gjennomført TISK-øvelser med de kommunene som ikke har hatt vesentlig smitte, og vi har tilgjengeliggjort flere øvingsopplegg på nett som kommunene kan gjøre selv.

Vi har i tillegg gjennomført en rekke kontaktmøter med mange av de regionale aktørene, blant annet med kraftforsyningen pga kraftutfall i enkelte deler av fylket. Spesielt nevnes det gode samarbeidet med de Svenske länsstyrelsene i Värmland og Dalarna, der de respektive fylkesberedskapssjefene har møttes hver 14. dag gjennom hele pandemien. Landshövdingene og fylkesmannen har tilsvarende møttes jevnlig, dog noe sjeldnere.

Gevinstrealisering: helhetlig og systematisk tilnærming i oppfølging av kommuner (fra kapittel 7.3.4.8 i TB)**Rapportere på**

Rapportering på tiltak i gevinstrealiseringsplanen: Redegjør kort for status på arbeidet med å tilrettelegge for enhetlig og systematisk tilnærming til samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i oppfølging av kommunene.

Justis- og beredskapsdepartementets foreslåtte tiltak: Færre og større kompetansemiljøer bidrar til å lette innføringen av felles tilnærming for en systematisk oppfølging av kommunene. Samtidig gir det rom for spesialisering innen ulike fagtema og metoder.

Større fagmiljøer: Sammenslåing av embeter vil kunne gi større enheter med muligheter for å bygge opp kompetansesentra med mer robuste og kompetente fagmiljøer. Dette vil kunne redusere sårbarheten ved fravær/manglende kompetanse eller ved krevende gjennomføring og oppfølging.

Økt kvalitet på arbeidet: Sammenslåing av embeter vil kunne bidra til økt kvalitet og bedre effekt i kommunene. Dette vil på kort sikt skje ved at embetene systematisk gjennomgår egne rutiner for en felles tilnærming og systematisk oppfølging av kommunene og på sikt etablerer nye rutiner basert på gjeldende veiledere og beste praksis. Større kompetansemiljøer kan også legge til rette for bedre og økt samarbeid mellom ulike fagmiljøer internt i embetet.

Status: Begge de tidligere fylkesmannsembetene i Hedmark og Oppland hadde strukturerte modeller for oppfølging av kommunene. Det beste av disse ble slått sammen til en ny modell og denne har fungert godt. Vi har derfor opprettholdt god kvalitet i kommuneoppfølgingen. Det har vært nødvendig med noe spesialisering, f.eks. i planlegging og gjennomføring av øvelser og tilsyn. Personellressursene er pr i dag tilfredsstillende, men sårbart. Gevinstrealiseringen som beskrevet av JD over, er avhengig av å opprettholde antall årsverk som i dag selv om vi jobber målrettet og tverrfaglig mot embetets øvrige enheter med roller i beredskapsarbeidet.

Gevinstrealisering: styrke samordningsrollen innen samfunnssikkerhetsarbeidet (fra kapittel 7.3.4.9 i TB)

Rapportere på

Rapportering på tiltak i gevinstrealiseringsplanen: Redegjør kort for status på arbeidet med å tilrettelegge for felles tilnærming og systematisk oppfølging av regionale aktører.

Justis- og beredskapsdepartementets foreslåtte tiltak: Færre og større kompetansemiljøer bidrar til å lette innføring av felles tilnærming i den regionale samordningsrollen. Samtidig gir det rom for spesialisering innen ulike fagtema og metoder.

Større fagmiljøer: Sammenslåing av embeter vil kunne gi større enheter med muligheter for å bygge opp kompetansesentra med mer robuste og kompetente fagmiljøer. Dette vil kunne redusere sårbarheten ved fravær/manglende kompetanse eller ved krevende gjennomføring og oppfølging.

Status: Sammenslåingen av de to fylkesmannsembetene innebar ingen økning i antall regionale aktører som embetet må forholde seg til. Innlandet har tradisjonelt vært svært enhetlig med mange regionale aktører felles mellom de to tidligere fylkene - helseforetak, politi, kraftselskap, heimevernsdistrikt, 110-sentral, mm. Tilnærmingen til disse har tradisjonelt vært ganske enhetlig. Muligheten til å spesialisere seg innen ulike fagtema og metoder er gjort til en viss grad, bl.a. ift. kraft/ekom og totalforsvaret. Personellsituasjonen er pr i dag tilfredsstillende, men sårbar. For at vi skal kunne realisere gevinstene i sammenslåingen gjennom større kompetansemiljøer, er vi avhengig av å ha samme antall årsverk som i dag.

Gevinstrealiseringsplanen: Tilsyn (fra kapittel 7.3.5.1 i TB)**Rapportere på**

I henhold til gevinstrealiseringsplanen, rapportere på hvilke tiltak som er gjort for å øke kvaliteten og sikre lik praksis på tvers av embetene og hvilke grep som er tatt for å øke tilsynsaktiviteten

Fylkesmannen i Innlandet har deltatt aktivt for å opprette et nasjonalt tilsynsforum på forurensningsområdet. Vi håper dette blir en arena for å medvirke til lik praksis på tvers av embetene.

Gjennom sammenslåingen av FMHE og FMOP har vi fått et større fagmiljø, men vi mistet også medarbeidere med høy kompetanse og lang erfaring i prosessen. På sikt vil et større fagmiljø gjøre embetet mindre sårbart hvis det f.eks. oppstår vakanser innen et fagområde. Det er en målsetning at alle som går tilsyn, skal gjennomføre tilsynsetatenes kurs. For 2020 hadde vi dialog med Miljødirektoratet for å gjennomføre fellestilsyn som et ledd i kompetanseheving, men dette ble dessverre utsatt pga. koronasituasjonen.

Videre så jobber vi aktivt med planlegging og gjennomføring av risikobasert forurensningstilsyn, samt at vi har identifisert behov for rutiner og arbeidsbeskrivelser i et ledd for å bedre egen internkontroll. Vi har også store forhåpninger til at TILDE skal bidra til å redusere ressursbruken vi har for å holde oversikt over tillatelser og tilsyn opp mot gebyrinntekter.

Gevinstrealiseringsplanen: Veiledning av kommunene (fra kapittel 7.3.5.2 i TB)**Rapportere på**

I henhold til gevinstrealiseringsplanen, rapportere på hvilke tiltak som er innført for å bedre veiledningen av kommunene og hvilke resultater tiltakene har ført til.

På klima og miljøområdet har vi i forbindelse med sammenslåingen i 2019 hatt en omfattende gjennomgang av beste praksis på alle våre fagområder. Blant annet har vi etablert flere tverrfaglige faggrupper for å samle kompetanse, se ulike lovverk og virkemidler i sammenheng for å oppnå bedre måloppnåelse og effektivitet i oppgaveløsningen. Vi opplever at kommunene gir tilbakemelding på at de merker sammenslåingen på en positiv måte og at vår veiledning er tilfredsstillende.

Vi har i 2020 bl.a. sendt ut et forventningsbrev til kommunene på hvilke vurderinger skal ligge til grunn i nydyrkingssaker og landbruksveger. Vårt inntrykk er at kommunene har tatt dette innover seg og gjør bedre naturfaglige vurderinger nå. Vi har hatt webinar om NiN og hvordan kommunene skal tyde resultatene. Det var svært mange deltagere på "samlingen" og vi fikk gode tilbakemeldinger etterpå.

På klimaområdet har vi organisert oss med en egen tverrfaglig klimagruppe for å legge til rette for bred innsats på klimaområdet/grønn omstilling. Vi startet i 2020 å sende ut "Klimanytt" på e-post til kontaktpersoner i kommunene med tips om nyheter innen fagrapporter, statistikk, veiledere etc. som kan være til hjelp i kommunes klimaarbeid. Dette har vi fått gode tilbakemeldinger fra kommunene på.

Fremmede organismer (fra kapittel 7.3.5.3 i TB)**Rapportere på**

Status på gjennomførte tiltak mot fremmede organismer (referanse i tildelingsbrevet: 3.1.4.1.4).

Tiltak som er gjennomført mot fremmede organismer i Innlandet i 2020 fremkommer av tabellen under.

Fremmede organismer

Beskrivelse av tiltak (som meldt inn i ESS)	Oppfølging av kriteriesett	Art/artsgruppe	Type tiltak	Vurdering av gjennomført tiltak	Sum
Suter Gran kommune	Tidlig innsats	Regnbueørret og suter	Kartlegging	God til middels (pga. værforhold)	50 000
Kjempespringfrø inntil Åkersvika naturreservat 1	Tiltak som støtter oppunder arbeid i verneområder	Kjempespringfrø	Bekjempelse	Middels til god, finner færre større ansamlinger av arten, men er av og til vanskelig å få luket to ganger til rett tid ved bruk av frivillige	30 000
Kjempespringfrø inntil Åkersvika naturreservat 2	Tiltak som støtter oppunder arbeid i verneområder	Kjempespringfrø	Bekjempelse	God	156 450
Kartlegging langs varig verna vassdrag Etna	Tidlig innsats, prioritering område for bekjempelse	Flere	Kartlegging	God	20 000
Blåleddved og kvitsteinkløver i Lesja kommune	Kartlegging og bekjempelse. Tidlig innsats i denne kommunen mot begge artene.	Blåleddved og kvitsteinkløver	Kartlegging	Middels	41 900
Blåleddved Midt-Gudbrandsdalen	Tiltak som støtter oppunder arbeid i verneområder, bekjempelse og kartlegging	Blåleddved	Bekjempelse	God	40 000
Vestre Toten kommune - kartlegging og bekjempelse	Tidlig innsats, prioritering område for bekjempelse	Kjempebjørnekjeks og andre arter	Kartlegging	God	15 950
Lege- og japanpestrot inntil to våtmarksreservater	Tiltak som støtter oppunder arbeid i verneområder, utprøving av metode for bekjempelse	Legepestrot og japanpestrot	Bekjempelse	God	40 000
Løten kommune - kartlegging	Tiltak som støtter oppunder arbeid i verneområder, registrerte naturtyper og prioriterte arter	Flere arter	Kartlegging	God	60 000
Kjempespringfrø inn til Lågendeltaet naturreservat	Tiltak som støtter oppunder arbeid i verneområder	Kjempespringfrø	Bekjempelse	God	20 000
Kjempespringfrø inntil Fåvang naturreservat	Tiltak som støtter oppunder arbeid i verneområder	Kjempespringfrø	Bekjempelse	God	30 000
Gjøvik kommune - diverse	Tidlig innsats, inntil verneområder	Parkslirekne	Bekjempelse	God	60 000
Gran kommune - kjempespringfrø mfl., verneområde	Tiltak som støtter oppunder arbeid i verneområder	Kjempespringfrø, men også kjempebjørnekjeks	Bekjempelse	God	20 000
Gran kommune - parkslierekne	Tidlig innsats, inntil vassdrag med stort spredningspotensial	Parkslierekne	Bekjempelse	God	50 000
Fremmede arter inn mot Totenvika naturreservat	Tiltak som støtter oppunder arbeid i verneområder	Kjempebjørnekjeks	Bekjempelse	God	40 000
Mongolspringfrø	Tiltak som støtter oppunder arbeid i verneområder, tidlig innsats	Mongolspringfrø	Bekjempelse	God	50 000
Poppel i elvesandjegerlokaliteter	Kartlegging og bekjempelse. Tidlig innsats langs dette vassdraget. Beskytte prioritert art.	Balsampoppel	Kartlegging	God	30 000
Handlingsplan Innlandet	Treffer alle kriteriene	Flere	Utarbeidelse av regional handlingsplan	God	30 000
Rynkerose	Tidlig innsats, oppfølging av plan, inntil vassdrag.	Rynkerose	Bekjempelse	God	15 000
Kartlegging av alperanke rundt skogrankeforekomster	Tidlig innsats, prioritering område for bekjempelse	alperanke	Kartlegging	God	30 000
Kjempespringfrø i Våler og Åsnes	Tiltak som støtter oppunder arbeid i verneområder	Kjempespringfrø	Bekjempelse	Middels til god	30 455
Blåleddved i Folldal	Oppfølging av tidligere igangsatt bekjempelse. Utprøving av metoder. Inntil vassdrag.	Blåleddved	Bekjempelse	Middels til god	30 000
Contorta	Tiltak som støtter oppunder arbeid i verneområder	Vrifuru	Kartlegging	God	40 000
					929 755

Truede arter (fra kapittel 7.3.5.4 i TB)

Rapportere på

Status på gjennomførte tiltak for å ta vare på eller innhente kunnskap om truede arter og naturtyper (referanse i VØI: 5.1.5.11).

Se for øvrig om *sensitive artsdata* på rapporteringskrav 3.1.1.9.

Truede arter og naturtyper

Art/naturtype	Ref. nr.	Type tiltak	Omfang av tiltaket	Navn på område	Utdyping og vurdering av gjennomført tiltak	Sum
Slåttemark		Regional skjøtselsgruppe	Utarbeidelse av nye skjøtselsplaner for slåttemark, revisjon av gamle planer, grunneierkontakt	Bergan, Midthaug, Baklia, Ottestad, Smålønn, Sveinsbråten, Sørlø, Abborhøgda, Heimstølen, Sørhaug og Nøllumshaugen	Utarbeidet 8 nye skjøtselsplaner i 2020. Revisjon av 2 eksisterende planer. Viktig for å få i gang og videreføre skjøtsel på lokaliteter som har stort biologisk mangfold knyttet til insekter, karplanter og sopp. Skjøtselsplanene er et viktig verktøy for grunneierne i deres forvaltning av naturverdier på sine eiendommer.	362 000
Slåttemyr		Regional skjøtselsgruppe	Utarbeidelse av nye skjøtselsplaner	Grovamyri, Svillen vest	Utarbeidet 2 nye skjøtselsplan gjennom skjøtselsgruppa, derav én plan i kommunal regi. Viktig for å sikre skjøtsel på verdifulle slåttemyrlokaliteter i fylket.	25 000
Hule eiker		Supplerende kartlegging		Gjøvik kommune	Det ble registrert 4 nye lokaliteter, alle i Gjøvik kommune.	5 000
Dragehode		Reinventering av eksisterende lokaliteter	Feltbesøk på 58 dragehode lokaliteter, inkl. vurdering av tilstand og skjøtselsråd	Hamar og Ringsaker kommuner	Arten ble gjenfunnet på ¼ av de 58 besøkte lokalitetene og over halvparten av disse hadde ingen form for skjøtsel. Reinventeringen danner grunnlaget for framtidige tiltak ved lokalitetene. 80000 tilskudd fra FMOV.	0
Storpoet flammekjule		Supplerende kartlegging			Det er utarbeidet en rapport fra kartlegging av arten i 2020	125 000
Åkerrikse		Bestandsstatus og oppsummering av utførte tiltak		Lillehammer, Nordre-Land og Gran	Det er utarbeidet en rapport som tar for seg bestandsstatus og utførte tiltak i 2009-2020 for Innlandet øst (Oppland). Arten velger i dette området nesten utelukkende produksjonsarealer med gras som slås rett etter at åkerrikse er registrert og dermed umuliggjør hekking. Det er lagt en plan for mulige fremtidige intensjonsavtaler med grunneiere i tre områder (Lillehammer, Nordre-Land og Gran). Det er i tillegg brukt 10000,- av handlingsplanmidler.	40 000
Huldrestry		Innlegging i Naturbase			Innlegging av huldrestrylokaliteter og tilknyttede naturtyper i Naturbase (2021, restmidler i hovedsak skogvesenmidler, ca 88 000,-)	0
Knottblom		Supplerende kartlegging			Det er i 2020 gjennomført supplerende kartlegging i Innlandet og Viken	50 000
Hortulan		Supplerende kartlegging, tiltaksplan		Elverum, Våler, Åsnes og Grue	Det er i 2020 er det gjennomført feltregistreringer i de kommunene der arten har tidligere hatt tilhold, i tidligere Hedmark fylke. Dette er nå eneste kjente forekomstsamt utarbeidet en tiltaksplan for å bedre vilkårene for arten i samarbeid med grunneier.	75 000
Elvesandjeger		Overvåking av lokaliteten, bekjempelse av fremmede arter		Dovre kommune	SNO politianmeldte et tilfelle av barmarkskjøring i en lokalitet i Dovre kommune (henlagt). Kjøringa har ikke gjort noen avgjørende skade på lokaliteten, men det skal arbeides med tiltak for å hindre at det skjer igjen. Det overvåkes utviklingen av den fremmede arten bladfaks i den samme lokaliteten, og det er kartlagt og startet opp bekjempelse (utprøving bekjempelsesmetoder) av balsampoppel i Ottavassdraget, der videre bekjempelse vil prioriteres i elvesandjegerlokalitetene.	0
						682 000

Deponier og finansiell sikkerhet (fra kapittel 7.3.5.5 i TB)

Rapportere på

Deponier og finansiell sikkerhet: Rapportere på status med arbeidet med kravstilling om finansiell sikkerhet i tillatelsene (referanse i tildelingsbrevet: 3.14.4.11).

I Innlandet er det stilt krav om finansiell sikkerhet til alle deponier som er i drift og som skal ha en slik sikkerhet. To deponier drevet av FIAS har pr. nå ikke etablert finansiell sikkerhet, men denne er under utarbeidelse. Krav er stilt i tillatelsene. To deponier med etterdrift, Hernesmoen avfallsplass og Korperud fyllplass har ikke etablert finansiell sikkerhet.

Deponi og PFAS (fra kapittel 7.3.5.6 i TB)

Rapportere på

Deponi og PFAS: Rapportere på status med arbeidet med reviderte tillatelser for deponier som trenger det (referanse i tildelingsbrevet: 3.1.4.4.9).

Innlandet har ikke fått delegert noen saker fra Miljødirektoratet vedrørende undersøkelser/opprydding og byggesaker i PFAS-forurenset grunn i 2020.

Skjønnsmidler (fra kapittel 7.3.6.1.1 i TB)

Rapportere på

Omtale av prosess med kommunene i tildelingen av skjønnsmidler for 2021.

Fylkesmannen i Innlandet fikk for 2021 en total ramme for skjønnsmidler på 84 mill. kroner. Midlene er satt av som følger; 53 mill. kr tildelt som ordinære skjønnsmidler, 25 mill. kr er satt av til fornyings- og innovasjonsprosjekter og 6 mill. kr til uforutsette hendelser.

Det har hittil blitt betalt ut 51 mill. kr av de ordinære. 2 mill. kr ble holdt tilbake da tiltaksplanen til Gausdal kommune skulle godkjennes av Fylkesmannen. Den ble godkjent i desember 2020, og utbetalingen vil finne sted tidlig i 2021.

I tråd med retningslinjene for ordningen har Fylkesmannen vært i dialog med kommunene. Forslag til innretningen på fordelingen av de ordinære skjønnsmidlene ble drøftet med alle økonomisjefene i et teams møte, og med kommunedirektørene i et eget møte. 28 kommuner har også sendt inn skriftlig søknad.

I tillegg til innspillene fra kommunene har vi vurdert den overordnede økonomiske situasjonen til den enkelte kommune. På bakgrunn av dette la vi til grunn fem hovedelementer i vurderingen for å komme i betraktning til ordinære skjønnsmidler i 2021:

1. Risiko- og sårbarhetsanalyse kommuneøkonomi
2. Risiko- og sårbarhetsanalyse tjenesteområder
3. Innspill fra kommunene om særskilte forhold
4. Befolkningsreduksjon og demografiutvikling
5. Kommuner med oppgaver for alle kommunene i fylket

Det har blitt gjort en vurdering av de mest sårbare kommunene ved å ta utgangspunkt i utvalgte utgiftskrevende forhold som kommunene i liten grad kan påvirke. Tjenesteproduksjon for sårbare grupper er prioritert.

Kommuner med store økonomiske utfordringer og stort behov for omstrukturering som følge av nedgang i befolkningen og utfordrende demografiutvikling er prioritert. Fylkesmannen mener dette kan bidra til å få gjennomført nødvendige omstillinger for å ivareta langsiktig økonomisk handlingsrom i disse kommunene.

Fylkesmannen forventer at kommunene i sitt omstillingsarbeid også vurderer alternativer for tettere samarbeid med andre kommuner for å kunne opprettholde god økonomisk styring, og yte likeverdige tjenester til sine innbyggere.

Fornyings- og innovasjonsprosjekter

Fylkesmannen har satt av inntil 25 mill. kroner til fornyings- og innovasjonsprosjekter. Det var noe forskjellig praksis i fordeling av prosjektmidler i de to tidligere fylkesmannsembetene. I Oppland ble det satt av en relativ stor sum til fordeling av prosjektmidler, der både små og store prosjekter ble tilgodesett. I Hedmark ble det de siste årene i hovedsak satsset på færre og større prosjekter gjennom Kultur for læring i oppvekstsektoren, og innenfor velferdsteknologi i omsorgssektoren.

Erfaringene til Fylkesmannen er at flere av de mindre prosjektene ikke har gitt tilstrekkelig ønsket effekt og har lav overføringsverdi mellom kommunene. Det blir også en kapasitetsbegrensning hos Fylkesmannen i å følge opp og videreformidle resultater fra gjennomførte prosjekter på en god måte. På bakgrunn av dette ble det signalisert at det vil bli prioritert å støtte færre og større prosjekter i 2021.

For å kunne opprettholde kommunale tjenester i tråd med lovfastsatte krav, er det viktig for mange kommuner i Innlandet å utvikle og forsterke samarbeidet med andre kommuner. Fylkesmannens vurdering er at dagens kommunestruktur og demografiske utvikling setter kommunenes tjenestetilbud under press. I 2021 vil prosjekter som skaper tettere samarbeid og bedre tverrfaglig samhandling mellom kommuner bli prioritert.

Prosjekter det kan søkes om skal være innenfor et av tre hovedområder: Kommunestruktur, Velferd eller Klima.

Satsing på digitalisering vil være et viktig element under alle de tre hovedområdene. I tillegg må prosjektene oppfylle et eller flere kriterier for å nå opp:

1. Allerede igangsatte prosjekter med god gjennomføring
2. Samhandling/samarbeid mellom kommuner
3. Overføringsverdi og plan for involvering/formidling av resultat til andre kommuner
4. Prosjektets innovative element i mål, resultat og gevinstrealisering
5. Samarbeid med forskings- og utdanningsmiljø
6. Søknadsbeløp skal være over kr 500 000
7. Digitalisering og/eller teknologisk utvikling

Uforutsette hendelser

Det er satt av i overkant av 6 mill. kroner til uforutsette hendelser i 2021.

Spesifikk omtale av arbeid med omstilling (fra kapittel 7.3.6.2.1 i TB)

Rapportere på

Spesifikk omtale av arbeid med innovasjons- og fornyingsprosjekter i kommunene. Kort om fordeling av skjønnsmidler til formålet, herunder rapportering i ISORD, og formidling av resultatene.

Omtale av virkninger og resultater av prosjektene.

Det ble i 2020 tildelt prosjektmidler på 22,8 mill. kroner som tilsvarer

27,1 % av den totale tildelingen til Innlandet. Midlene ble tildelt til 27 prosjekter. Totalt antall søknader var 61, med et samlet søknadsbeløp på 59,4 mill. kroner.

På grunn av koronapandemien ble tildelingen i første omgang holdt

tilbake, for å raskt kunne kompensere kommuner som ble hardt rammet. I dialog med kommunene ble det besluttet å likevel tildele midlene til fornyingsprosjekter. I forhold til avsatt beløp ble det holdt tilbake 5,4 mill. kroner. Dette ble benyttet til å kompensere kommunene for merutgifter ved håndtering av pandemien høsten 2020.

Fylkesmannen prioriterte i 2020 prosjekter innenfor de tre spesifiserte hovedsatsingsområdene velferd, klima og kommunestruktur. Store prosjekter som

bidrar til bedre tverrfaglig samhandling innad i kommunene og tettere samarbeid mellom kommuner ble prioritert. Allerede igangsatte prosjekter ble også prioritert.

Innenfor temaet velferd ble bl.a. det store prosjektet i daværende Hedmark «Kultur for læring videreført, samt prosjektene innenfor velferdsteknologi. Innenfor temaet velferd ble det også bl.a. gitt støtte til tiltak rettet mot utsatte barn og unge.

Innenfor klimaområdet ble det bl.a. gitt støtte til SMART (City) Gjøvik og Urbant landbruk i Hamar. Disse kommunene vurderes som langt fremme på klimatiltak og prosjektene vurderes til å kunne ha god læringsverdi til andre kommuner. I tillegg prioriterte vi videreutvikling av prosjektene innenfor Sirkulærøkonomi i Kongsvingerregionen og i Solør-kommunene.

Fylkesmannen har oppfordret kommunene til å gå sammen om å tenke fornying og innovasjon, og mottok flere gode samarbeidsprosjekter. Det ble bl.a. gitt midler til tettere samarbeid for Solør-kommunene (Våler, Åsnes og Grue), til videreutvikling av Nord-Gudbrandsdalen lokalmedisinske senter i Sel og til prosjektet Slå ring om hverandre, et tverrfaglig prosjekt for å hindre utenforskap for kommunene Ringsaker, Løten og Stange.

Kommunene rapporterer på prosjektene i ISORD-basen, og rapporteringen på prosjektene i 2020 vil bli omtalt i årsrapporten for 2021.

Gjennomgangen av prosjektrapportene fra 2019 viser at prosjektene i stor grad er gjennomført etter planen, og kommunene uttrykker at de har høstet nyttige erfaringer og resultater. En utfordring er implementering av større teknologiprosjekter i ordinær drift. Forankring i ledelsen, økonomi til investeringer og personalressurser er kritiske suksessfaktorer.

Fylkesmannen har i 2020 ikke prioritert en inngående oppfølging av rapporteringen fra prosjektene i 2019. Det betyr at videreføring av resultater og erfaringsdeling heller ikke har blitt prioritert i stor nok grad i 2020. Ved gjennomgangen av rapportene ble flere prosjekter vurdert til å ha likhetstrekk. Prosjektlederene ble på bakgrunn av det oppfordret til å ta kontakt med hverandre for utveksling av erfaringer. Samtidig ser vi at flere av prosjektene har overføringsverdi til andre kommuner, også nasjonalt. *Circle Scan Kongsvinger Region* er et eksempel på det. Prosjektet har sett på mulige anvendelses områder for biprodukter av næringsavfall i byggebransjen. Målet er å redusere avfallsmengden og nyttiggjøre seg mest mulig av denne ressursen.

Vi ser at dette er et område som har potensiale til forbedringer fra vår side, og har av den grunn vektlagt dette i arbeidet med innretningen av skjønnsmidlene for 2021.

Det skal gis rapportering i tabell... (fra kapittel 7.3.6.3.1 i TB)

Rapportere på

Det skal gis rapportering i tabell som viser:

- Antall saker om lovlighetskontroll etter klage som det er truffet vedtak i for året, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige.
- Antall lovlighetskontroller som er foretatt etter initiativ av fylkesmannen, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige.

I 2020 mottok vi 13 lovlighetsklager. Av disse har vi behandlet 7, herunder 3 stadfestet og 4 opphevet. 4 saker står fortsatt ubehandlet. 2 saker ble avvist. Vi har mottatt 7 saker hvor vi har vurdert lovlighetskontroll av eget initiativ, hvorav 1 sak ble tatt til behandling og opprettholdt.

Kommunalrettslig lovlighetskontroll etter klage og eget initiativ

Type lovlighetskontroll	Vedtak opprettholdt	Ulovlig vedtak	Sum
Etter klage	3	4	7
På eget initiativ	1	0	1

Kortfattet omtale av... (fra kapittel 7.3.6.3.2 i TB)

Rapportere på

Fylkesmennene skal gi en kortfattet omtale av hvilke særlige kommunalrettslige tema de veileder kommunene om, og om eventuelle kommunalrettslige saker som har vært ressurskrevende/hatt mye oppmerksomhet i embetet.

I 2020 har henvendelsene i stor grad handlet om kommunalrettslige problemstillinger rundt koronasituasjonen. Vi har i den forbindelse gitt veiledning om bla. delegering, fjernmøter, hastevedtak og hvorvidt krisestab er et folkevalgt organ. Utover dette har vi veiledet om habilitet, lovlighetskontroll, sammensetningen av folkevalgte organ. Det er særlig en sak om habilitet i Eidskog kommune som har tatt mye ressurser.

Kortfattet omtale i årsrapporten av bruken av interkommunalt samarbeid i fylket (fra kapittel 7.3.6.3.3 i TB)

Rapportere på

Fylkesmennene skal, på bakgrunn av egne erfaringer etter kontakt med kommunene, gi en kort omtale av omfanget av interkommunalt samarbeid i fylket, i hvilke former kommunene samarbeider, og hvilke tjenester det samarbeides om.

Det er omfattende interkommunalt samarbeid i Innlandet i samtlige regioner.

Vi nevner barneverntjenester, felles PP-tjeneste, felles legevakt, felles skolekontor, felles landbrukskontor, felles vann- og avløps-selskap, renovasjon, brann- og redning, felles plankontor, felles arbeidsgiverkontroll, felles innkjøpsordninger, felles økonomi-kontor mm. Det er 9 interkommunale Nav-kontor i Innlandet og omfatter 32 av Innlandets 46 kommuner.

I 2020 var det 26 interkommunale samarbeid om barneverntjenester

i Innlandet. I tillegg var alle kommunene med i interkommunale

barnevernvaktordninger. På det meste er det 5 kommuner som samarbeider, dette er imidlertid fortsatt en middels stor barneverntjeneste. Det er fortsatt kommuner i Innlandet med få innbyggere, som har egen barneverntjeneste. Noen kommuner var imidlertid i dialog med andre kommuner om å etablere samarbeid fremover. Det ble etablert en ny interkommunal

barneverntjeneste fra 01.01.21. Barnevernet er, kanskje mer

enn andre tjenester, avhengig av tett samarbeid med andre tjenester i kommunen. Vi erfarer gjennom dialogmøter at barneverntjenester med mange kommuner i det interkommunale samarbeidet gjør samarbeid krevende. Vi har f.eks fått beskrevet av en interkommunal barnevernstjeneste at de har 18 ulike samarbeidsarenaer å forholde seg til.

Mange av disse samarbeidsordningene fungerer godt og kommuner ville ikke klart å utføre disse tjenestene alene. Spesielt samarbeid innen tekniske tjenester, brann, vann- og avløp omfatter ofte mange kommuner; inntil 10 kommuner. Dette betyr at selv med kommunesammenslåing så vil interkommunale ordninger bestå på flere områder. Utfordringene med omfattende interkommunalt samarbeid er styringen mellom vertskommune og deltagende kommuner både når det gjelder informasjon, deltagelse, økonomi og lokaldemokratiet. Og at det blir mange samhandlingsarenaer å forholde seg til, dette gjelder spesielt barn og unge og utsatte grupper.

Fylkesmennene skal i årsrapporten... (fra kapittel 7.3.6.4.1 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmennene skal i årsrapporten oppgi hvor mange klager på avslag om begjæringer om innsyn de har behandlet, jf. offentleglova § 32 og forvaltningsloven § 28 annet ledd, samt hvor mange tilfeller klager har fått helt eller delvis medhold i klager etter offentleglova § 32.

Fylkesmannen behandlet 28 klager på avslag om begjæringer om innsyn. Av disse klagen ga Fylkesmannen 10 klager helt eller delvis medhold.

Fylkesmannsembeter som samordner statlig innsigelser (fra kapittel 7.3.6.5.1 i TB)**Rapportere på**

Det skal rapporteres på fylkesmannens arbeid med samordning av statlige innsigelser, herunder i hvilken grad innsigelser blir løst gjennom dialog.

Fylkesmannen behandlet 458 arealplansaker i 2020 og det ble fremmet innsigelse fra statlige myndigheter til 83 planer, hvorav 8 planer gikk til mekling.

Arbeidet med samordning av statlige innsigelser skjer først og fremst gjennom dialog med kommunene og statlige myndigheter i tidlig planfase, før innsigelser fremmes. Statlige myndigheter deltar aktivt på regionalt planforum som gjennomføres en til to ganger i måneden, i tillegg er det tett kontakt med både kommune og statlige myndigheter i den enkelte sak når det er behov for det. Gjennom dette blir ev. samordningstema også tatt opp, slik at det sjelden er behov for samordning/avskjæring etter at innsigelser er oversendt Statsforvalteren fra statlige myndigheter. En stor andel av innsigelsene som fremmes for kommunene dreier seg om formelle feil og mangler som ikke er gjenstand for samordning og som blir imøtekommet av kommunen gjennom dialog med myndighetene det gjelder. Ved reelle arealbrukskonflikter finnes det i tillegg også løsninger i samarbeidsmøter mellom kommunene og statlige myndigheter etter at innsigelser er fremmet og før mekling.

Samordning av statlige innsigelser

Etat	1. Antall planer der andre statlige etater har oversendt innsigelse til fylkesmannen	2. Antall planer der innsigelsene fra andre statlige etater er løst før de er fremmet for kommunen	3. Antall planer der innsigelsene fra andre statlige etater er avskåret av fylkesmannen	4. Antall planer med innsigelse fra fylkesmannen og andre statlige etater fremmet for kommunen
Antall planer totalt	46	1	0	83
Fylkesmannen	0	0	0	66
Avinor				
Biskopene				
Direktoratet for mineralforvaltning				
Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap				
Fiskeridirektoratet				
Forsvarsbygg	2	0	0	2
BaneNor	5	0	0	5
Kystverket				
Luftfartstilsynet				
Mattilsynet	1	0	0	1
NVE	36	1	0	35
Oljedirektoratet				
Politiet				
Riksantikvaren				
Statens vegvesen	11	1	0	10
Statsbygg				

Tabellen er mindre relevant for måten Innlandet arbeider med samordning på. Vi legger vekt på tidlig fase av planprosessen, bruk av regionalt planforum og tett kontakt med både kommune og statlige myndigheter der det er behov for det i den enkelte sak. De statlige myndighetene stiller i regionalt planforum og vi kjenner ofte hverandres mulige innsigelser før de fremmes. Gjennom dette blir ev. samordningstema også tatt opp, slik at det sjelden er behov for samordning/avskjæring etter at innsigelser er oversendt Statsforvalteren fra statlige myndigheter. I de to tilfellene nevnt i tabellen, var det myndigheten selv som trakk innsigelsen.

Fra og med 01.01.2017... (fra kapittel 7.3.6.6.1 i TB)

Rapportere på

Fra og med 01.01.2017 rapporterer alle embetene byggesaker i SYSAM- ny rapporteringsløsning for fylkesmennene.

- Av årsrapporten for 2020 skal det fremgå totalt antall behandlede byggesaker.
- Av årsrapporten for 2020 skal det fremgå antall saker der klagen ble gitt medhold, helt eller delvis.
- Av årsrapporten for 2020 skal det i tillegg fremgå antall saker som ikke ble avgjort innen 12 uker. Det skal vises hvor lang gjennomsnittlig overskridelse var i disse sakene. Overskridelse skal føres i antall dager.
- Av årsrapporten for 2020 skal det i tillegg fremgå hvor mange saker det ble avtalt lengre frist enn angitt i saksbehandlingsforskriften jf. pbl. § 21-8 andre ledd, hvor mange "særlige tilfeller" klageinstansen selv forlenget fristen i, og hvor mange saker der fristen ble forlenget på grunn av barmarksundersøkelse.

Vi har behandlet 193 byggesaker i 2020, noe som er en liten økning fra året før. Antall saker behandlet innenfor tolvukersfristen har økt fra 23 til 72 saker sammenlignet med 2019. Statistikken i SYSAM viser betydelig nedgang i gjennomsnittlig saksbehandlingstid i forhold til 2019; fra 229 dager i 2019 til 134 dager i 2020. Dette skyldes systematisk arbeid i fordeling av saker mellom saksbehandlerne, og har sørget for en mer effektiv saksbehandling.

Vi har som mål å være å jour med hensyn til saksbehandlingstid innen sommeren 2021.

Rapportering om byggesaker etter plan- og bygningsloven

Totalt antall behandlede saker	Antall saker gitt medhold	Antall saker ikke avgjort innen 12 uker	Gjennomsnitt dager ikke avgjort innen 12 uker	Antall saker gitt lengre frist	Antall særlige tilfeller klageinstansen selv forlenget	Antall saker fristen ble forlenget på grunn av barmarksundersøkelse
193	64	121	97	2	2	0

Rapportering av plansaker i SYSAM (fra kapittel 7.3.6.7.1 i TB)

Rapportere på

Fra og med 01.01.2017 skal alle embetene rapportere plansaker i SYSAM- ny rapporteringsløsning for fylkesmennene.

- Av årsrapporten for 2020 skal det fremgå totalt antall behandlede klager på reguleringsplaner og gjennomsnittlig saksbehandlingstid i antall dager. Det skal i tillegg fremgå antall saker der klagen ble gitt medhold, helt eller delvis.

Rapporteringen i SYSAM viser at vi har behandlet en større andel av klagesakene på reguleringsplaner innenfor tolv uker i 2020 sammenliknet med året før. Sammenlignet med 2019, har vi i 2020 behandlet omlag dobbelt så mange klagesaker på reguleringsplaner, og dobbelt så mange saker har vært behandlet innen tolvukersfristen. Samtidig har gjennomsnittlig saksbehandlingstid gått ned fra 191 dager til 152 dager i løpet av 2020.

Gjennom 2020 har vi hatt økt fokus på effektiv saksfordeling for å overholde fristene så godt som mulig, samtidig som vi er en effektiv gruppe saksbehandlere med flere års erfaring med behandling av denne typen klagesaker.

Rapportering om plansaker etter plan- og bygningsloven

Betegnelse på rapporteringskrav	
Antall behandlede klagesaker reguleringsplaner	60
Gjennomsnittlig behandlingstid i dager for klager på reguleringsplaner	152
Antall klagesaker om reguleringsplan som ikke er behandlet innen 12 uker	43
Antall klagesaker om reguleringsplan der klagen er gitt medhold helt eller delvis	5

Det skal rapporteres om lærlinger... (fra kapittel 7.3.6.8.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere på antall lærlinger i 2020. Det skal også framgå innenfor hvilke fag.

Vi hadde én lærling som tok fagbrev i kontor- og administrasjonsfaget sommeren 2020. Lærlingen fikk resultat meget godt bestått.

Rapportering på fellesføring 2019 (fra kapittel 7.3.6.9.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal i årsrapporten redegjøre for hvordan rekrutteringsarbeidet har vært innrettet for å nå 5 %- målet og de øvrige målene for inkluderingsdugnaden, jf. Rundskriv H-3/18.

Gjennom 2020 har embetet fortsatt arbeidet for å innfri målet om at minimum fem prosent av nyansettelser i staten skal være personer med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en.

Vi har deltatt på flere kompetansehevende tiltak, bl.a. i regi av DFØ. Dette gjelder både HR og en del ledere og tillitsvalgte. Vi ser at vi må jobbe mer mot enhetsledere for å øke kompetanse og forståelse om mangfoldsrekruttering og ansvaret de har ifm inkluderingsdugnaden. Dette vil bli satt i system i 2021.

I 2020 har en ansatt i HR tatt sertifisering i testverktøy (MAP/Matrigma) som bl.a. kan brukes ifm rekruttering og for å styrke kompetansebasert rekruttering, som igjen bidrar til at vi ikke diskriminerer i rekrutteringsprosessen.

Det er utarbeidet lederstøtte og nye maler for å bistå lederne i mangfoldsrekruttering.

Vi lyste i 2020 ut én stilling gjennom traineeordningen. Det var dessverre ingen som oppfylte kompetansekravene og som samtidig var i målgruppen. Vi måtte derfor trekke stillingen fra ordningen, og lyse ut ordinært.

Vi har gitt 2 personer mulighet til å få praksis hos oss i 2020. Selv om ikke plassene inngår i måltallet for inkluderingsdugnaden, ser vi på dette som en del av det å være en inkluderende bedrift, og vi får erfaring med mangfoldledelse. I 2021 skal vi jobbe tettere med NAV og andre aktuelle aktører, med mål om å ta inn flere i arbeidstrening hos oss.

Vi opplever at det er vanskelig å måle antall søkere med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en. En del søkere haker av for nedsatt funksjonsevne eller hull i cv, men tilfredsstillinger ikke "kravene" i henhold til definisjonene. Vi må derfor se på hvordan dette kommer tydeligere fram i våre stillingsannonser. Vi har tilsatt én person i målgruppen gjennom administrativ tilsetning, og ga tilbud til ytterligere én person som takket nei pga annet jobbtilbud.

Tilsetninger 2020: 30

Nytilsatte i målgruppen: 1

Andel nytilsatte i målgruppen: 3,3 %

Fellesføring 2019 - motvirke arbeidslivskriminalitet (fra kapittel 7.3.6.10.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal i årsrapporten redegjøre for resultater fra oppfølging av inngåtte kontrakter og hvordan virksomhetenes anskaffelser er innrettet for å gjennomføre dette hensynet, jf. rundskriv H-8/17.

Fylkesmannen i Innlandet følger statens regelverk for anskaffelser og bruker FMFA/STAF sine tjenester på området. Vi har overordnet policy og innkjøpsrutiner, som er oppdatert iht. regelverk.

Vi benytter fellesavtaler som er inngått av Statens innkjøpsenter, inngåtte rammeavtaler gjennom FMFA/STAF osv. All dokumentasjon i forbindelse med anskaffelsene blir arkivert i ePhorte.

Når det gjøres avrop på sentralt inngåtte kontrakter forutsetter vi at leverandørene er sikret iht. å følge lover og regler. På egne inngåtte avtaler er leverandører vurdert med hensyn på livssyklus kostnader, kvalitetskrav som bidrar til å redusere negativ miljøpåvirkning og fremmer klimavennlige løsninger og menneskerettighetene.

Gevinstrealisering på planområdet (fra kapittel 7.3.6.11.1 i TB)**Rapportere på**

Embetene skal gi en kort, årlig samlet vurdering og rapportering i årsrapporten på egen ressursbruk knyttet til arbeid med og medvirkning i planprosesser (som formidling, høringsuttalelser, dialog og samordning av nasjonale og viktige regionale interesser). I tilknytning til rapporteringen på ressursbruk skal det også gis en vurdering av kvaliteten på arbeidet.

Embetet bruker ca 14 årsverk på på planområdet knyttet til formidling av nasjonale og vesentlige regionale interesser gjennom høringsuttalelser og dialog med kommunene. Det går også med noe tid til samordning av innsigelser og gjennomføring av meklinger.

Etter sammenslåingen til nytt embete har plangruppa blitt et stort fagmiljø med god kompetanse. Med flere personer å spille på er det mulighet for faglig fordypning og spesialisering, og vi er mindre sårbare ved sjukdom og når saksbehandlere slutter.

Vi har ikke fått tatt ut hele det potensiale vi har i forhold til å heve kvaliteten på arbeidet. Dette skyldes at vi har hatt mange utskiftninger av personell som følge av sammenslåing og omlokalisering. Vi har derfor hatt mange under opplæring/innføring og underbemanning som følge av at nyrekruttering tar tid. Det ligger et stort potensiale for økt kvalitet i spesialisering som vi så langt ikke har fått tatt ut.

Det er etablert nye rutiner for planarbeidet som innebærer at vi har fått en harmonisering på tvers av de tidligere embetene. Utsendelse av forventningsbrev til kommunene og felles rutiner for saksbehandlingen bidrar til mer lik behandling av Innlandets 46 kommuner.

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid...(2) (fra kapittel 7.3.7.4 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med veiledning og informasjon på universell utforming.

Fylkesmannen veileder og gir informasjon om universell utforming kontinuerlig gjennom arbeidet med plan.

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med å fremme likestilling... (fra kapittel 7.3.7.5 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med å fremme likestilling knyttet til ulike diskrimineringsgrunnlag i aktuell lovgivning.

I forbindelse med oppnevning og godkjenning av nye forliksråd har statsforvalteren fulgt opp at valgene ivaretar kravene til representasjon av begge kjønn etter reglene i domstolsloven.

Rapportering saksbehandlingstid i skolemiljø saker (fra kapittel 7.3.8.1 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal rapportere på gjennomsnittlig saksbehandlingstid i håndhevingssakene per 31.12. Dere skal kun rapportere på saker som gjelder brutt/ikke brutt aktivitetsplikt.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i saker innkommet i 2020: 62 dager

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid beregnet på saker som det er fattet vedtak på i 2020 (inkluderer saker som kom inn i 2019 men med vedtak i 2020): 86 dager

Fylkesmannen i Innlandet vurderer at vi har en tilfredsstillende saksbehandlingstid fra og med høsten 2020.

Rapportering av tilsyn etter barnehageloven og opplæringsloven (fra kapittel 7.3.8.2 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal beskrive de vurderingene som var avgjørende for valg av:

- a) tilsynsystema
- b) omfang
- c) skriftlig eller stedlig tilsyn
- d) tilsynsobjekt

a) Tilsystema: På bakgrunn av klagesaker og vår sektorovervåking utpekte spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging seg i vår ROS vurderingen for 2020 på barnehageområdet. Det ble gjennomført to tilsyn med deltema: spesialpedagogisk hjelp bhl § 19 g (sakkyndig vurdering, fatte vedtak og gjennomføring) og tema tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne bhl § 19 g. Gjennom klagesaker ble det oppdaget mange saksbehandlingsfeil blant annet ved at barn med rett til tilrettelegging etter bhl. § 19 g ikke hadde fått vedtak om det. Det har vært et tilsyn på tema barnehagemyndigheten virkemiddelbruk (risikovurdering, veiledning, tilsyn og godkjenning). Dette tema ble valgt ut på bakgrunn av vår helhetlig risikovurdering blant annet informasjon fra Basil rapportering og bekymringsmeldinger knyttet til barnehager i en kommune.

På skoleområdet har det vært ført tilsyn med temaet skolemiljø og i tilsynene med fire av fem skoler, ble de tre deltemaene knyttet til aktivitetsplikten kontrollert. I et av tilsynene ble deltemaet om plikten til å varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen, krenker en eller flere elever, tatt ut.

b) Omfang – Det har blitt gjennomført to tilsyn digitalt på tema spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging og ett digitalt tilsyn på tema barnehagemyndighet virkemiddelbruk. Vi har valgt å ta med alle kontrollspørsmålene da vår ros vurdering tilsa at det ville bli brudd i alle deltemaer. På skoleområdet ble det gjennomført tilsyn med fem skoler i fire kommuner. I tillegg var det varslet tilsyn med en sjettede skole, men dette tilsynet ble utsatt til 2021 etter forespørsel fra kommunen.

c) Skriftlig eller stedlig tilsyn – Tilsynene på barnehage og skole ble i 2020 gjennomført som stedlige tilsyn. På grunn av korona situasjonen ble tilsynene gjennomført digitalt. Vi har valgt stedlig tilsyn for effektivt kunne innhente mer tilleggsinformasjon rundt temaene. De to tilsynene etter introduksjonsloven ble gjennomført som skriftlige tilsyn.

d) Tilsynsobjekt - tilsynsobjektene på tema spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ble valgt ut på bakgrunn av antall klagesaker på tema. Tilsynsobjekt på kommunens virkemiddelbruk ble valgt ut på bakgrunn av vår sektorovervåking og ved den helhetlige ROS-vurderingen der informasjon fra Basil rapporteringen og bekymringsmeldinger har vært avgjørende. Tilsynsobjektene på skolemiljø ble valgt ut med bakgrunn i meldte saker i håndhevingsordningen, nøkkeltall og henvendelser. Det ble også sett til hvilke skoler som har deltatt eller deltar i nasjonale satsninger.

Oppfølging av restrisiko (fra kapittel 7.3.8.3 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal redegjøre for hvordan de følger opp avdekket risiko som ikke er fulgt opp med tilsyn.

Oppfølging av restrisiko kan være utgangspunktet for valg av temaer som vi løfter frem i regelverkssamlinger og i møter med kommunene hvor vi gir veiledning. Vi gjennomfører også egne veiledningsmøter med enkeltkommuner og i 2020 gjennomførte vi bl.a. møter med kommuner innenfor temaene godkjenning på barnehageområdet og aktivitetsplikten og dokumentasjonsplikten på skolemiljøområdet. I forbindelse med utsettelsen av det ene skolemiljøtilsynet inviterte vi skoleeier til et møte. Et annet virkemiddel er å be om redegjørelser fra kommunen hvor de selv foretar en egen vurdering av situasjonen ut fra risikoen som vi har avdekket.

Rapportering av antall klager på barnehage- og opplæringsområdet (fra kapittel 7.3.8.4 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere på antall klager, type klager og resultatet av behandlingen på barnehage- og opplæringsområdet.

Tallet på saker som er trukket frem for sammenligning er hentet fra vår årsrapport for 2019. Generelt sett ser vi at tallet på klagesaker gikk ned i 2020 sammenlignet med året før. Vi vurderer at dette samlet sett er innenfor den normalvariasjonen vi har sett de siste årene, der tallene svinger noe fra år til år. Det kan også sees i sammenheng med korona-situasjonen. Utvalgte områder er trukket frem og kommentert, se tabeller med kommentarer nedenfor.

Klagebehandling - Barnehage (barnehageloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Barnehageloven § 10	2	0	0	2	0
Barnehageloven § 16	0				
Forskrift om familiebarnehager § 7	0				
Forskrift om foreldrebetaling § 5	0				
Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager	5	0	2	3	0
Forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager § 4	0				
Barnehageloven § 16 a	0				
Forskrift om regnskapsplikt for godkjente ikke-kommunale barnehager § 6	0				
Barnehageloven § 19 e	2	0	0	2	0
Barnehageloven § 19 g	9	1	0	8	0
Barnehageloven § 19 h	0				
	18	1	2	15	0

I 2019 behandlet vi totalt 22 saker som gjaldt barnehage. Tallet på saker har holdt seg relativt stabilt, men sank i 2020 noe, til 18 saker. Vi opplever et økt fokus ute hos barnehagemyndigheten knyttet til bhl. § 19 g, og for denne sakstypen økte klagen fra 7 saker i 2019 til 9 saker i 2020. Et stort antall vedtak ble opphevet i 2020 (i totalt 15 av 18 saker). Tilsvarende tall på opphevede vedtak var i 14 av 22 saker i 2019. Vi har aktivt brukt oppheving av vedtak som veiledning overfor barnehagemyndigheten, for å sikre at deres fremtidige vedtak i mindre grad vil inneholde rettsanvendelsesfeil.

Klagebehandling - Frittstående grunnskoler (friskoleloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
	0	0	0	0	0

Vi mottok og behandlet ingen klagesaker på dette området i 2020. I 2019 behandlet vi til sammenligning totalt seks klager som gjaldt frittstående grunnskoler, hvorav fire gjaldt skyss etter frskol. § 3-7, en gjaldt spesialundervisning etter § 3-6 og en klage gjaldt inntak etter § 3-1.

Klagebehandling - Frittstående videregående skoler (friskoleloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Inntak, § 3-1	1	0	1	0	0
	1	0	1	0	0

Vi behandlet en klage på dette området i 2020. I 2019 mottok vi ingen klager knyttet til elever ved frittstående videregående skoler. Det er isolert sett derfor en økning, men dette er et område hvor vi normalt sett mottar få eller ingen saker i løpet av et år.

Klagebehandling - Grunnskolen (opplæringsloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Standpunkt i fag	40	0	9	31	0
Standpunkt i orden og oppførsel	2	0	0	2	0
Fysisk skolemiljø, § 9a-2	1	0	1	0	0
Spesialundervisning for voksne, § 4A-2	3	1	2	0	0
Permisjon fra opplæringen, § 2-11	1	0	1	0	0
Skoleplassering, § 8-1	19	1	14	4	0
Skyss, § 7-1	34	1	18	14	1
Spesialundervisning, § 5-1	7	3	2	2	0
Sum	107	6	47	53	1

I 2020 behandlet vi totalt 34 klager på skyss, en nedgang på sju klager fra året før. Den samme utviklingen ser vi på skoleplassering, hvor tallet har gått ned fra 23 til 19 saker. Antall klager på standpunktkarakter i grunnskolen er lavere i 2020 enn i 2019 (fra 65 til 42). Variasjonen ser ut til å være innenfor det vi har sett av variasjon de siste årene. Eksamen i grunnskolen ble avlyst våren 2020 grunnet korona-situasjonen. Regjeringen ga i en midlertidig forskrift skolene anledning til å sette standpunktkarakterer helt inn mot sommerferien, og vi mener at dette ga dette skolene mer tid til å gjøre gode vurderinger. Vi mener derfor at denne forlengelsen av skoleåret kan ha medvirket til bedre tid for skolene med vurderingsarbeidet. Vi mottok flere klager senere enn vi normalt gjør og ga oss informasjon om at skolene i stor grad benyttet muligheten den midlertidige forskriften ga.

Klagebehandling - Videregående skoler (opplæringsloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Rett til ett/to ekstra år i vgo, § 3-1 femte ledd	2	2	0	0	0
Sentralt gitt skriftlig eksamen	134	41	93	0	0
	136	43	93	0	0

Vi behandlet to klager på dette området i 2020, og begge handlet om utvidet tid. I 2019 var tilsvarende tall på klager seks, hvorav fire knyttet til utvidet tid. Dette er et område hvor vi de siste årene ofte har gitt medhold. Sakene handler gjerne om sårbare elever, hvor fylkeskommunen ofte ikke har gjort en forsvarlig jobb i sin forberedelse av saken. Det ble i 2020 inngitt 134 klager på sentralt gitt eksamen i fremmedspråk i fylket vårt. Av disse fikk 41 medhold i form av høyere karakter. 93 fikk ikke medhold i form av enten uendret eller lavere karakter. Til sammenligning var tallet 187 i 2019 (kun fra Oppland fylkeskommune, tilsvarende tall for Hedmark fylkeskommune forelå ikke). Nedgangen i antallet klager er markant, men det er vanskelig å vurdere hvorvidt dette skyldes situasjonen knyttet til korona-situasjonen, eller om det er et utslag av naturlige svingninger fra år til år.

Kompetansetiltak på fagopplæringsområdet (fra kapittel 7.3.8.5 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal redegjøre for hvilke kompetansetiltak dere har gjennomført på fagopplæringsområdet, og hva dere har gjort for å øke regelverksetterlevelsen i sektor.

Fylkesmannen i Innlandet har gjennomført kurs ved Eifred Markussen fra NIFU med tema «Lærekandidatordningen – hvorfor trenger vi den?». Dette var et webinar arrangert av Fylkesmannen i Oslo og Viken 3.juni 2020. Markussen gikk blant annet igjennom regelverket som gjelder for lærekandidater. Vi har også gjennomført «Kompetansepakke fag- og yrkesopplæring» hvor Udir er arrangør. Videre har Fylkesmannen i Innlandet invitert Innlandet fylkeskommune til et møte som gjelder fagopplæring. Hensikten med møtet er at vi skal gjøre oss kjent med fagopplæringsområdet i vårt nye fylke for å kartlegge hvordan vi skal jobbe videre med dette området.

Kompetanseutvikling for barnehager og skoler (fra kapittel 7.3.8.6 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal redegjøre kort for status på arbeidet med kompetanseutvikling for barnehager og skoler i fylket, herunder vurdere hvordan samarbeidsforum sikrer systemer for at tiltakene møter lokale behov og gjennomføres i partnerskap med UH. Fylkesmannen skal også rapportere i egne tabeller på deltakelse i kompetansetiltak i regional ordning for barnehage og desentralisert ordning for skole.

Fylkesmannen skal gi sin vurdering av hvordan kompetansemodellen på sikt kan bidra til å utjevne kvalitetsforskjeller mellom barnehager og skoler.

Vi viser til pkt. 3.4.1.1.1.1 der vi har beskrevet hvordan barnehage- og skoleeiere kartlegger, analyserer og vurderer sine kompetansebehov.

I Innlandet har det vært ulik praksis for hvordan barnehage- og skoleeiere kartlegger sine kompetansebehov. I "gamle Hedmark" har kartlegging blitt gjennomført via kartlegging av læringsmiljø gjennom FoU-prosjektet Kultur for læring, som Høgskolen i Innlandet (HINN) avd. SePu vært ansvarlig for. Med bakgrunn i denne kartleggingen, resultater i Skoleporten, lokale kartlegginger og egen praksis har barnehage- og skoleeier vurdert sine kompetansebehov. I "gamle Oppland" har kartlegging, analyser og vurdering blitt gjennomført i ulike fora som; fag-, års- og fag- og lederteam og nettverk i kommunene. Samarbeidsforum barnehage Oppland, Oppvekstforum i Hedmark og de seks desentraliserte samarbeidsforumene for skole i Oppland har gjort prioriteringer av tiltakene og fattet vedtak om gjennomføring. Deretter har samarbeidsforumene sendt anmodning om utbetalinger til Fylkesmannen. HINN sin representant deltar i lokale prosesser og i regionale møter; både i kartleggings- og analysefasen. HINN gir kompetanse- og prosessstøtte i drøftinger og i utvikling av tiltak. Det kan variere noe hvor tett på HINN er i de forskjellige delene av prosessene, men er en viktig støtte for skoleeiere i arbeidet.

Vi vurderer at ordningen for lokal kompetanseutvikling basert på lokale behov, i profesjonelle fellesskap på den enkelte barnehage eller skole, i regioner og på tvers av regioner på sikt vil bidra til å utjevne kvalitetsforskjellene på de ulike nivåene. Dette vil forhåpentligvis endre praksis og bedre læringsutbytte for det enkelte barn/eleve på sikt.

Kompetanseutvikling i skole - fordeling av midler til UH-institusjoner

Navn på UH som er tildelt midler på prosjekt 21000	Beløp tildelt (kr)	% av totalt beløp som FM er tildelt på prosjekt 62525
Høgskolen Innlandet	1 516 400	10
Høgskolen Innlandet - (tidl. Oppland)	4 656 150	31
Høgskolen Innlandet - (Kultur for læring)	5 059 357	33
Høgskolen innlandet - (Innlandet fylkeskommune)	2 500 000	17
Høgskolen Innlandet - (Friskolene i Innlandet)	807 093	5
Høgskolen Innlandet - (5 regioner i tidl Oppland)	625 000	4
Totalt	15 164 000	100

Det er opprettet egne prosjektnummer knyttet til hver linje i rapporten i Høgskolen Innlandet. Ingen midler er sendt ut til regioner eller kommuner. Vi har rundet opp prosentberegningen linje 2 og 4.

Kompetanseutvikling i skole - fordeling av midler til skoleeiere

Skoleeiere	Antall skoleeiere som er tildelt midler på prosjekt 62525	Beløp tildelt (kr)	% av totalt beløp som FM er tildelt på prosjekt 62525
Kommuner			
Fylkeskommuner			
Friskoler			
Totalt	0	0	0

Vi har ikke sendt noen av tildelte midler ut til kommunene i Innlandet

Kompetanseutvikling i skole - deltakelse og gjennomføring

	Antall offentlige skoler	Antall private skoler	% av det totale antallet skoler som finnes i embetet
Hvor mange grunnskoler har gjennomført kompetansetiltak?	208	3	91 %
Hvor mange videregående skoler har gjennomført kompetansetiltak?	8	0	26 %
Totalt	216	3	

Kompetanseutvikling i barnehage - kompetansetiltak (hovedtildeling)

	Beløp tildelt FM (kr)	% av totalt beløp som FM er tildelt på prosjekt 21000
Barnehagebasert kompetansetiltak	8 385 387	70
Andre kompetansetiltak	3 395 613	30
Midler tildelt prosjekt 21000 i første supplerende tildelingsbrev (hovedtildeling)	11 781 000	100

Høgskolen i Innlandet fikk overført 70% av midlene til barnehagebasert kompetanseutvikling. 30 % av tilskuddet ble overført til regionene for bruk til andre tiltak.

Kompetanseutvikling i barnehage - fordeling av midler til UH-institusjoner

Navn på UH som er tildelt midler på prosjekt 21000	Beløp tildelt (kr)	% av beløp som er tildelt barnehagebasert kompetansetiltak
Høgskolen i Innlandet	8 385 387	70
Totalt	8 385 387	70

Kompetanseutvikling i barnehage - fordeling av midler til barnehageeiere

Barnehageeiere	Antall barnehageeiere som er tildelt midler på prosjekt 21000	Beløp tildelt (kr)	% av beløp som er tildelt barnehagebasert kompetansetiltak
Kommunale eiere	0	0	0
Private eiere	0	0	0
Totalt	0	0	0

Kompetanseutvikling i barnehage - deltakelse og gjennomføring av barnehagebasert kompetansetiltak

Barnehagebasert kompetansetiltak	Antall kommunale barnehager	Antall private barnehager	% av barnehager i embetet
Hvor mange barnehager har totalt gjennomført barnehagebasert kompetansetiltak i 2020?	191	121	81 %
Hvor mange barnehager har gjennomført barnehagebasert kompetansetiltak knyttet til tema: Barnehagen som pedagogisk virksomhet?	145	99	63 %
Hvor mange barnehager har gjennomført barnehagebasert kompetansetiltak knyttet til tema: Kommunikasjon og språk?	63	36	25 %
Hvor mange barnehager har gjennomført barnehagebasert kompetansetiltak knyttet til tema: Et inkluderende miljø for omsorg, lek, læring og dannelse?	52	27	20 %
Hvor mange barnehager har gjennomført barnehagebasert kompetansetiltak knyttet til tema: Barnehagens verdigrunnlag?	46	23	18 %

Kompetanseutvikling i barnehage - fordeling av midler til andre kompetansetiltak

	Beløp tildelt (kr)	% av beløp som er tildelt andre kompetansetiltak
Fagbrev i barne- og ungdomsarbeiderfaget	64 160	2
Kompetansehevingstudier for assistenter og barne- og ungdomsarbeidere	23 948	1
Barnehagefaglig grunnkompetanse	25 000	1
Tilretteleggingsmidler for lokal prioritering	1 370 542	40
Totalt	1 483 650	44

Vi har lagt inn oversikt over rapportert faktisk forbruk til de ulike satsningsområdene. 1911963 er ikke benyttet i 2020 pga koronasituasjonen og tiltak har blitt utsatt og avlyst.

Kompetanseutvikling i barnehage - deltakelse på andre kompetansetiltak

	Antall deltakere fra kommunale barnehager	Antall deltakere fra private barnehager	Antall deltakere totalt
Fagbrev i barne- og ungdomsarbeiderfaget	13	9	22
Kompetansehevingstudier for assistenter og barne- og ungdomsarbeidere	4	14	18
Barnehagefaglig grunnkompetanse	4	1	5
Tilretteleggingsmidler for lokal prioritering	24	13	37
Totalt	45	37	82

Rapportering på forvaltning av tilskuddsordningene (fra kapittel 7.3.8.8 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal gi en egenvurdering av hvordan embetet forvalter tilskuddsordningene i henhold til retningslinjene og gjeldende regelverk. Fylkesmannen skal redegjøre for eventuelle avvik i utføringen av forvaltningen og gi en omtale av iverksatte tiltak.

Vår vurdering er at Fylkesmannen i Innlandet forvalter tilskuddsordningene i tråd med retningslinjer og regelverk som gjelder for den enkelte tilskuddsordning og bestemmelser om økonomistyring i staten.

Kap 225 post 64 Opplæring til barn og unge som søker opphold i Norge – aldersgruppen 16-18 år. I takt med den store nedgangen i antallet asylsøkere og avvikling av asylmottak, er omfanget av denne tilskuddsordningen svært redusert. For skoleåret 2019/2020 var det kun en kommune i Innlandet som søkte om dette tilskuddet til grunnskoleopplæring for ungdom mellom 16 og 18 år.

Kap. 0227-63 – Fjellheimen leirskole. Skolen tar imot elever fra store deler av Sør-Norge og er et godt tilbud til elever med psykiske og fysiske funksjonshemninger.

Pga Koronasituasjonen har skolen hatt mange avbestillinger i 2020 og når ikke resultatkravet på 900 elever og ledsagere. Vi har fulgt opp skolen igjennom året.

Kap. 0231-60 – Svømming i barnehager. Barnehager/kommuner/svømmeklubber har i 2020 hatt utfordringer med å få brukt opp tildelte midler, og søker dermed om overføring.

Gevinstrealisering på barnehage- og grunnopplæringsområdet (fra kapittel 7.3.8.9 i TB)**Rapportere på**

I henhold til gevinstrealiseringsplanen skal fylkesmannen redegjøre for realiseringen av gevinst på oppgavene informasjon- og veiledning, klagesaksbehandling og tilsyn. Fylkesmannen skal i tillegg tabellrapportere på ressursbruk og kvalitet for nevnte oppgaver.

Barnehage og opplæring

Avdelingsdirektør og underdirektør ble tilsatt i september 2019 og noe av det første enhetsledelsen tok tak i var å se på oppgavefordelingen på enheten. Vi anser at dette henger nøye sammen med gevinstrealisering. Medarbeiderne fikk i stor grad videreført sine arbeidsoppgaver i forbindelse med sammenslåingen av de to tidligere embetene 1. januar 2019. Vi erfarte at flere medarbeidere jobbet med de samme oppgavene (dublerte) og at medarbeiderne hadde ansvaret for ulike områder og med fragmenterte oppgaver.

Den nye oppgavefordelingen trådte i kraft fra august 2020 og den består av til sammen fem faggrupper med hver sin koordinator. Det er en faggruppe for Utdanning, en for Barnehage, en for Kompetanseutvikling og en for Skolemiljø. I tillegg har vi en faggruppe som heter Statistikk, økonomi og analyse hvor koordinatorene fra de fire øvrige faggruppene deltar sammen med ansatte som jobber med statistikk og risikovurderinger, økonomi og enhetsledelsen.

Overordnet la vi vekt på at oppgavefordelingen skulle bidra til mer forutsigbarhet for den enkelte medarbeider og en god arbeidsfordeling på enheten. I tillegg la vi vekt på at oppgavefordelingen skulle legge til rette for faglige diskusjoner og bedre samhandling.

Oppdragene i TB og VØI er fordelt mellom de ulike faggruppene og noen av oppdragene er lagt til flere faggrupper. Faggruppene har møter hver andre uke med en sakliste og det skrives referater fra disse møtene. Vi ser en positiv utvikling i retning av økt profesjonalisering, effektivitet og kvalitet. Mindre faggrupper gjør det enklere å ta opp spørsmål og problemstillinger og faggruppene er en viktig arena for nivellering og avklaringer. Faggruppene er gitt utvidet handlingsrom til å forbedre prosesser knyttet til virkemiddelapparatet og saksbehandling generelt. Ny organisering gir ledelsen ved enheten i større grad enn tidligere bedre mulighet til å sikre kvalitet i alle ledd.

Den nye oppgavefordelingen har bidratt til mer oversikt, tydelighet og forutsigbarhet for den enkelte medarbeider og for enhetsledelsen. Vi har gått i en retning av at medarbeiderne jobber mer dedikert med ansvar for færre oppdrag og oppgaver. Oppgavefordelingen gir også et bedre utgangspunkt til å foreta overordnede prioriteringer og dette er avgjørende for gevinstrealiseringen i enheten.

De enkelte faggruppene har gjennom gode prosesser revidert saksbehandlervertøy, eksempelvis interne rutiner, og et stort arbeid med revidering av maler for saksbehandling er gjennomført og er et arbeid som vil fortsette i 2021. Gevinstene innenfor klagesaksbehandling er at vi sikrer mer enhetlig praksis og effektiv saksbehandling. Dette gir gevinster i form av bedre regelverksforståelse og redusert sårbarhet. Økt fokus på risiko og sårbarhetsanalyser viser en økt treffsikkerhet i form av avdekte regelverksbrudd jf. rapporteringen under pkt. økt samsvar identifisert risiko og kontrollerte områder - Innlandet (fra kapittel 3.3.3.1.2.5 i TB)

Gjennomføring av tilsyn er omfattende arbeid og krever store ressurser fra enheten og fra de enkelte faggruppene. Et ledd i økt ressursutnyttelse har vi sett nytten av å parallelllegge/ periodisere tilsyn med samme tilsynsystema der tilsynsteamene har tett samarbeid gjennom hele prosessen. En slik organisering gir i tillegg viktige gevinster som sterkere kollektivt kompetanseløft i tilsynsmetodikk, god nivellering av regelverksforståelsen, samtidig som vi framstår mer enhetlig for sektor.

I pandemiåret 2020 har vi aktivt tatt i bruk digitale verktøy for å gi informasjon og veiledning, avholde møter og for å gjennomføre tilsyn. Vår vurdering er at dette har fungert meget godt i et langstrakt og geografisk stort fylke. Mulighetene som ligger i det å ta i bruk digitale verktøy er også noe vi må videreutvikle og bygge videre på, også etter at pandemien er over. Redusert reisetid har gitt enheten økt kapasitet.

I 2020 har vi nådd resultatmålet med to tilsyn etter introduksjonsloven. I tillegg har vi gjennomført fire tilsyn med fem skoler etter aktivitetsplikten etter opplæringsloven kapittel 9 A og på barnehage har vi gjennomført tre tilsyn. De stedlige tilsynene er gjennomført digitalt.

I forbindelse med introduksjonsordning... (fra kapittel 7.3.8.10.1 i TB)

Rapportere på

I forbindelse med introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven) skal fylkesmannen rapportere på antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen.

Vi har behandlet seks klagesaker etter introduksjonsloven. Fem av disse klagesakene gjaldt klage på vedtak med avslag på utvidet tid i introduksjonsprogrammet, Tre av disse klagen fikk ikke medhold, en fikk medhold og en klagesak ble avvist. Den siste klagen gjaldt rett og plikt til deltakelse i intro.program, der fikk ikke klager medhold.

På området opplæring i norsk... (fra kapittel 7.3.8.10.2 i TB)

Rapportere på

På området opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (introduksjonsloven) skal Fylkesmannen oppgi antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen.

Vi har behandlet en klagesak som gjaldt fritak fra avsluttende prøve i norsk og samfunnsfag, klager fikk ikke medhold.

Fylkesmannen skal i årsrapporten... (fra kapittel 7.3.8.10.3 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal gjennomføre statsborgerseremonier for alle nye statsborgere i fylket som har fylt 12 år, samt medvirke til at andelen av nye statsborgere som deltar på seremoniene øker.

Fylkesmannen skal i årsrapporten rapportere på antall statsborgerseremonier som er avholdt, totalt antall utsendte invitasjoner til nye norske statsborgere og totalt antall nye statsborgere som har deltatt i statsborgerseremoniene i fylket.

Pga. covid-19-pandemien har Fylkesmannen ikke arrangert statsborgerseremonier i 2020.

Statsborgerseremonier har tidligere blitt avholdt en gang pr år i henholdsvis Hedmark og Oppland. Det ble gjennomført i 2019, og for 2020 var det opprinnelig planlagt to seremonier i løpet av høsten. Begge ble naturlig nok avlyst. Videre ble det planlagt med regionvise seremonier i forbindelse med regionmøter. Disse ble avlyst grunnet smittesituasjonen. Det vurderes nå digitalt arrangement i kombinasjon med gratulasjonsbrev og utsendelse av gavebøker til de som ønsker det. Dette vil da i første omgang gjelde de som skulle vært på seremoni i 2020, men vil antagelig også omfatte første halvdel av 2021.

Fylkesmannen skal også rapportere på.... (fra kapittel 7.3.8.10.4 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal også rapportere på antall deltakere i opplæring norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (også personer som ikke er omfattet av introduksjonsloven). I tillegg skal fylkesmannen rapportere på antall årsverk i kommunene som gir opplæring i norsk og samfunnskunnskap iht. introduksjonsloven.

Også rapportert i særreportering til Kompetanse Norge 28. januar 2021

Deltakere 1. halvår 2020: 1 711

Deltakere 2. halvår 2020: 1 372

Årsverk 1. halvår 2020: 168,5

Årsverk 2. halvår 2020: 142,25

Bosetting av nyankomne flyktninger (fra kapittel 7.3.8.10.5 i TB)

Rapportere på

Det vises til styringsparameter 3.3.3.2.1. Fylkesmannen skal kort redegjøre for samarbeid mellom stat, kommune og fylkeskommune om rask og treffsikker bosetting samt gi en vurdering av samarbeidet.

Har samarbeidet med fylkeskommunen og spilt inn i Innlandsstrategien der et av tre satsningsområder er inkluderende Innland. Statsforvalteren Innlandet er med videre arbeidet for å konkretisere regionalplan for Inkluderende Innland.

Maihaugkonferansen har vært en årlig nasjonal konferanse som har vært arrangert i samarbeid med IMDI regionalt over flere år. Statsforvalteren i Innlandet samarbeider videre med Innlandet fylkeskommune om ny konferanse i 2021. Konferansen i 2020 ble avlyst som følge pandemien.

I forbindelse med pandemien arrangerte Fylkesmannen i Innlandet et møte med religiøse ledere i Innlandet og der diskuterte vi pandemien og hvordan en skulle kommunisere med innvandrergupper spesielt, tema ble fulgt opp i møte med kommunene og fylkesberedskapsrådet. Dialogen med religiøse ledere var en oppfølging av samarbeidet mellom IMDI, Nansenskolen og Fylkesmannen fra 2019.

Det er et etablert samarbeid, men situasjonen med pandemien og at Innlandet fylkeskommune har vært i etableringsfasen med ny organisasjon, har vært utfordrende. Samtidig er det en felles forståelse og ambisjon som vi jobber videre med i 2021.

Rapporter på antall årsverk mm (fra kapittel 7.3.9.1 i TB)

Rapportere på

- Antall årsverk i landbruksforvaltningen i kommunene samlet per 31.12.2020, samt antall enheter/landbrukskontor i kommunene i embetet.
- Antall årsverk i landbruksavdelingen og antall årsverk i avdeling eller seksjon for reindriftsforvaltning per 31.12.2020.
- Ressurser benyttet til planlegging og gjennomføring av kontrollplanen på landbruks- og reindriftsområdet.

Antall årsverk i landbruksforvaltningen i kommunene i Innlandet pr.31.12.20 er 134,4 (inkl. viit og utmark), fordelt på 36 kontor.

Antall årsverk på enhetene jord og mat og skog og tre er 30. I tillegg kommer 9 årsverk på enhet areal og klima samt landbruksdirektør. Til sammen blir dette 39 årsverk.

Årsverk mm

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall
Antall årsverk i landbruksavdelingen hos FM per 31.12.2020	39.0
Antall årsverk i avdeling eller seksjon for reindrift hos FM per 31.12.2020	0.0
Antall årsverk brukt til kontroll hos FM i 2020 på landbruksområdet, jf. resultatmål pkt 3.3.1.2.1	2.5
Antall årsverk brukt til kontroll hos FM i 2020 på reindriftsområdet, jf. resultatmål pkt 3.3.1.2.2	0.0
Antall personer hos FM som har arbeidet med kontroll i 2020 på landbruksområdet, jf resultatmål pkt 3.3.1.2.1	16.0
Antall personer hos FM som har arbeidet med kontroll i 2020 på reindriftsområdet, jf resultatmål pkt 3.3.1.2.2	0.0
Antall enheter/landbrukskontor i fylket per 31.12.2020	36.0
Antall samlede årsverk i landbruksforvaltningen i kommunene per 31.12.2020	134.4

I Innlandet er det et felles virksomhetsområde for miljøvern, landbruk og næringsutvikling med ca 90 årsverk

Innenfor regionalt kartsamarbeid og arealressurskart. (fra kapittel 7.3.9.2 i TB)

Rapportere på

Innenfor regionalt kartsamarbeid og arealressurskart (AR5) skal det rapporteres i henhold til tabell:

- Antall kommuner i fylket som ikke har utarbeidet og/eller oppdatert rutinebeskrivelse for ajourhold av AR5.
- Antall kommuner i fylket som ikke har hatt periodisk ajourhold siste 5 år, og som ikke har planlagt ajourhold i gjeldende geodataplan.

To kommuner (Åmot og Engerdal) i Innlandet har ikke ajourført arealressurskart. Dette er gjengangere. Kapasitetsutfordringer og manglende prioriteringer i kommunene er hovedårsaken til mangelfull oppdatering av AR5. Vi har vært i kontakt med kommunene og påpekt viktigheten av å prioritere ajourhold.

Tiltak som er gjennomført for å ivareta landbruksinteressene i det regionale kartsamarbeidet:

- Deltakelse i alle regionale kartfora Statsforvalteren forventes å delta i
- Deltakelse på alle lokale Norge digitalt møter
- Eget etatsmøte mellom Kartverket regionalt og Statsforvalteren om lanbrukspartens behov spesielt
- AR5 rutinebeskrivelser og vedlikehold av denne er blitt egen aktivitet i geodataplanen
- Fått inn 2 separate statuskart på AR5 ajourhold i geodataplanen
- Deltakelse i lederforum for Kart/GIS i Innlandet
- Opprettet eget tverrfaglig AR5-team i embetet

Kartsamarbeid og arealressurskart

	Kommuner uten ajourføring/oppdatering	Antall kommuner som ikke har ajourført/oppdatert	Antall kommuner i fylket
AR5 tilstand	4 %	2	46

Gi en overordna vurdering av kontrollresultatene i forbindelse med forvaltning... (fra kapittel 7.3.9.3 i TB)

Rapportere på

Gi en overordna vurdering av kontrollresultatene i forbindelse med forvaltning av inntekts- og velferdspolitiske tiltak.

Det er gjennomført forvaltningskontroller av statlige tilskuddsordninger på landbruksområdet i 10 kommuner i 2020. Gjennomgående avvik innen jordbrukstilskudd er at kommunene i for liten grad dokumenterer ulike vurderinger i saksbehandlingen. Det gjør dermed at saksbehandlingen ikke blir etterprøvbare. Når det gjelder skogområdet, har flere av kommunene avvik fordi formelt ufullstendige søknader ligger til grunn for utbetaling fra skogfond/NMSK-tilskudd.

Innenfor forvaltning av jordbrukstilskudd ser vi at praksis ved feil søknadsdata varierer mellom kommunene. Noen kommuner endrer søknadsdata uten å begrunne dette og/eller vurdere avkorting, mens andre har som praksis å vurdere avkorting og evt. forhåndsvarsle dette. Statsforvalteren har hatt fokus på dette i bl.a. webinarer for kommunene.

I 2020 er det ferdigført en foretaks kontroll som gjaldt driftsfellesskap innen storfe-/melkeproduksjonen. Ressurssituasjonen har medført at andre foretakskontroller ikke er ferdigført.

Anmeldelse (fra kapittel 7.3.9.4 i TB)

Rapportere på

Rapportere om antall saker hvor anmeldelse er vurdert og antall saker som er anmeldt.

Fylkesmannen har innarbeidede rutiner for å vurdere anmeldelse- og har tidligere anmeldt to tilfeller - den ene ble domstolsbehandlet og den andre er under etterforskning ennå. Vi vurderer anmeldelse når vi ser bevisst tilskudds- eller erstatningsjuks og ved dokumentforfalskning m.v. i den hensikt

å unndra opplysninger om omfang av svine- og fjørfeproduksjon for å unnsnippe å betale erstatning til staten ved overproduksjon (bedrageri). Jord og mat vurderer å anmode statsforvalteren om å anmelde i én konkret sak på bakgrunn av 2020, men avventer den endelige vurderingen til den administrative saken er avgjort på et høyere forvaltningsnivå, ventet primo 2021.

Avkortinger produksjonstilskudd (fra kapittel 7.3.9.5 i TB)

Rapportere på

Gi en kort analyse/vurdering av kommunenes arbeid med avkorting ved feilopplysninger, herunder:

- Vurdering av om kommunen følger opp og avkorter i tilfeller der det er godkjent en lavere verdi enn det søker selv har oppgitt i søknad om produksjonstilskudd, og hva som er årsaken til at det ev. ikke avkortes.
- Vurdering av om kommunenes avkortingsbeløp ligger på et nivå som anses i tråd med retningslinjene gitt i rundskriv, og om det er store forskjeller mellom kommuner i hvordan avkorting vurderes.
- Vurdering av om kommunenes skriftlige begrunnelse for avkorting er tilstrekkelig og i tråd med [saksbehandlingsrundskrivets](#) beskrivelse av hva som må vurderes (kap. 6.15.3).

Kulepunkt 1.

Det er store forskjeller mellom kommunene i om de avkorter for feilopplysninger eller ikke. Av i alt 710 foretak med feilopplysninger er det avkortet hos 242 foretak (34 %). 8 av 46 kommuner har ikke avkortet for feilopplysninger i det hele tatt. Andelen avkortet i forhold til antall søknader med feilopplysninger varierer mellom kommuner fra 0-83 %.

Det er relativt vanlig at det ikke vurderes å avkorte for feilopplysninger om avløserutgifter.

Kommunene retter i stor grad opp feil, men terskelen for å avkorte er høyere. Fokuset på å vurdere avkorting varierer mellom kommuner, men har økt de siste åra. Kommunene har et stort tidspress i den perioden søknadene om produksjonstilskudd ferdigbehandles. Kravet til å forhåndsvarse søker før det fattes vedtak om avkorting, bidrar til at sakene blir tid- og ressurskrevende, i tillegg til at vedtakene må utredes og begrunnes. Det kan også være ei utfordring at kommunen har ulike roller/oppgaver i forhold til søkerne (veiledning, forvaltning og kontroll).

Begrunnelsene for ikke å avkorte kan i noen tilfelle være nærmest manglende, - det opplyses bare om hva som er årsaken til avviket eller at begrunnelsen bare er «Ingen avkorting». De vanligste begrunnelsene for at det ikke avkortes er at arealer er korrigert iht. gardskart, åpenbar feilføring, søker har misforstått, ny søker som ikke er kjent med regelverk eller definisjoner, ikke gjort med hensikt for å få mer tilskudd, søker var i aktsom god tro, mindre beløp avkortes ikke (varierer mellom kommuner i hvor de setter grensa).

Kulepunkt 2.

Det ble avkortet for feilopplysninger hos 1/3 av de foretakene som hadde søkt om mer enn det som ble godkjent.

I 241 saker er det ikke avkortet sjøl om feilen ville ha nedført ei uberettiget utbetaling på over kr 1000 (gjelder 1/3 av foretakene med feilopplysninger).

De resterende sakene (1/3) gjelder foretak som har gitt feilopplysninger som ville ha medført ei uberettiget utbetaling på under kr 1000.

Av de sakene der det er avkortet er retningslinjene i rundskrivet fulgt i 3 av 4 tilfelle. I 1 av 4 saker er det avkortet mindre enn normen. I 8 saker er det avkortet mer enn normen.

Andelen av avkortingene som er iht. retningslinjene varierer mellom kommunene fra 0-100 %.

Konklusjonen er at det er store ulikheter mellom kommunene i hvordan de følger opp avkorting ved feilopplysninger. Det ser ikke ut til at størrelsen på landbrukskontorene har noe å si mht. kommunenes vurdering av avkorting.

Kulepunkt 3.

Avkorting blir aldri vurdert uten at feilopplysningene ville gitt grunnlag for ei urettmessig utbetaling av tilskudd. Vilkåret om at feilopplysningen har eller ville ha dannet grunnlag for ei urettmessig utbetaling er derfor alltid tilstede.

Kommunene henviser i mange tilfelle til at søker har vært uaktsom, men vurderingene av om søker har vært uaktsom eller forsettlig er som regel for lite konkrete eller mangelfulle.

Kommunen må velge alternativet «avkorting» eller «ikke avkorting» i eStil-PT, og blir derfor gjort oppmerksom på at det alltid skal vurderes å avkorte ved feilopplysninger. Begrunnelsene for at det avkortes (eller ikke avkortes) er ofte noe mangelfulle.

75 % av avkortingene blir gjort iht. retningslinjene i rundskriv, men det mangler ofte henvisning til rundskrivet. Begrunnelse for at størrelsen på avkortinga skal være i samsvar med hovedregelen er i mange tilfelle også noe mangelfull. I de tilfellene avkortingene avviker fra hovedregelen er dette ofte for dårlig begrunnet («etter ei samlet vurdering settes avkortinga til en rund sum kr...»).

Utveksling av informasjon - dyrevelferdssaker (fra kapittel 7.3.9.6 i TB)

Rapportere på

Gi en kort vurdering av hvordan rutiner for utveksling av informasjon mellom Mattilsynet og landbruksforvaltningen i saker om dyrevelferd fungerer. Herunder:

- Er sakene som sendes fra Mattilsynet til landbruksforvaltningen i tråd med beskrivelsen av hvilke saker som skal sendes over (punkt 3 i rutinen)?
- Får både kommunen og fylkesmannen kopi av vedtak samt oversendelsesbrev i saker som er omfattet av rutinen (punkt 3 og 5 i rutinen)?
- Gjennomføres det jevnlig møter mellom landbruksforvaltningen og Mattilsynet i tråd med rutinen punkt 6 og saksbehandlerrundskrivet kap. 2?

I saker omfattet av avtalen "[Rutineutveksling av informasjon mellom Mattilsynet og landbruksforvaltningen i saker om dyrevelferd](#)", skal landbruksforvaltningen vurdere om grunnvilkåret «vanlig jordbruksproduksjon» er oppfylt, jf. forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket § 2. Som hovedregel skal ikke forskriftens § 11 om avkorting grunnet brudd på annet regelverk brukes. Vi ber Fylkesmannen gi en kort vurdering av hvordan kommunene har fulgt opp denne praksisendringen og hvordan den har fungert i 2020.

Sakene som oversendes fra Mattilsynet er i samsvar med beskrivelsen i avtalens pkt.3.

Både kommunen og Fylkesmannen har fått kopi av de sakene som er oversendt iht. avtalen mellom Mattilsynet og Landbruksdirektoratet.

Fylkesmannen hadde dialogmøte om informasjonsutvekslinga med Mattilsynets regionkontor i januar 2020. Det har også vært møter mellom Mattilsynets avdelinger, kommunene og Fylkesmannen i noen av Mattilsynets områder (jf. avtalens pkt. 8).

Av de 5 kommunene som har fått oversendt kopi av vedtak fra Mattilsynet har bare en kommune informert Mattilsynet om utfallet av behandlinga av søknad om produksjonstilskudd (kopi av vedtaksbrev).

Fylkesmannen har måttet gjøre flere kommuner oppmerksom på at den fra 2020 ikke skal vurdere reaksjonen etter § 11, men etter § 2, til tross for at Fylkesmannen hadde oppfølging av dyrevelferdssaker som tema på webinar for kommunene høsten 2020.

En kommune trodde at saker etter avtalens pkt. 3 f også skulle vurderes etter § 2 eller § 11.

3 saker er ikke ferdig vurdert av kommunen per 25.01.2021.

Utveksling av informasjon i saker om dyrevelferd

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall saker oversendt fra Mattilsynet	Antall saker der foretaket ikke oppfyller grunnvilkårene	Antall saker kommunen har avkortet, § 11 første ledd	Antall saker kommunen har utbetalt tilskudd som omsøkt
Saker som gjelder avtalens punkt 3 a (forbud mot hold av dyr)	1	0	0	0
Saker som gjelder avtalens punkt 3 b (hel/delvis avvikling)	1	1	0	0
Saker som gjelder avtalens punkt 3 c (kronisk dårlige dyrehold)	2	1	0	1
Saker som gjelder avtalens punkt 3 d (alvorlig vanskjøtsel av dyr)	3	1	0	2

Avvikling av pelsdyrproduksjon (fra kapittel 7.3.9.7 i TB)

Rapportere på

Rapportering på vedtak knyttet til avvikling av pelsdyrproduksjon.

For Innlandet er det anslått at det er ca 40 pelsdyrprodusenter som vil være berettiget for kompensasjon etter gjeldende regelverk. Vi mottar i midlertid også søknader fra oppdrettere som ikke er berettiget etter gjeldende regelverk.

Planlagt infomøte for de berørte produsenter er ikke gjennomført pga Covid-19. Det er imidlertid god kontakt med faglaget for å nå ut til aktuelle søkere med meldinger som f.eks. frist for å søke kompensasjon for avvikling som gikk ut for en del i november 2020.

Det er forøvrig gjennomført 5 besøk i forbindelse med søknad om riving/opprydding.

Kompensasjon etter avvikling av pelsdyrhold

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Ubehandlete saker	Saker under behandling	Ferdig behandlet
Kompensasjon etter avvikling	33	4	7	22
Kompensasjon for kostnader til riving og opprydding	5	0	0	5
Kompensasjon for lavere årlig alderspensjon	0	0	0	0
Sum 1142.77 - Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold	64 079 290	10 000 000	2 000 000	52 079 290

Antall søknader for komp. riving og opprydding gjenspeiler ikke antall foretak som søker siden tiltakene skjer ettapevis og foretka kan sende inn flere søknader etter hvert. Behandlingssystemet Agros er ikke tilpasset delprosjekter over tid.

Gevinstrealiseringsplan (fra kapittel 7.3.9.9 i TB)

Rapportere på

I gevinstrealiseringsplanen for LMD forventes det at sammenslåing av embeter skal gi økt kvalitet gjennom mer ensartet rådgivning, veiledning og forvaltningspraksis, og økt profesjonalisering og likebehandling innenfor områdene:

- Reindriftsloven
- Eiendomslovgivningen
- Husdyrkonsesjonsregelverket
- Kontroll og oppfølging av kommunenes forvaltning av produksjonstilskudd og avløsning til ferie og fritid, og regionale miljøtilskudd

Fylkesmannen bes redegjøre kort for status for hvordan gevinstrealiseringsplanen følges opp på LMDs område, herunder ev. utfordringer og risiko knyttet til realisering av gevinst innen fastsatt tidspunkt.

Eiendomslovgivningen:

- Opplever at ny praksis i felles embete i stor grad bygger på det gode fra både Hedmark og Oppland. Harmoniseringen har kommet langt.
- Faggruppe på 4-5 personer, mot tidligere 1-2 i hvert av embetene. Gir faglig trygghet og rom for spesialisering. Mindre sårbart fagmiljø og større handlingsrom. Noe utskifting av mannskap med opplæring og innkjøringsperiode gjør at full effektivitet ikke er nådd ennå, men forventes å kunne nås i samsvar med gevinstrealiseringsplanen.

Husdyrkonsesjonsregelverket:

FMIN økt bemanning på dette feltet i 2020 for å styrke saksbehandling da vi har mange store og krevende saker i Innlandet. Det er arbeidet med en samordning mellom praksis i gamle Oppland og gamle Hedmark for å sikre likebehandling i det nye fylket.

Kontroll og oppfølging av kommunene:

FMIN økte bemanningen på dette feltet i 2020 for å styrke saksbehandling. Innlandet er et stort landbruksfylke med mange saker i mange større ordninger. Dessuten har samordning og harmonisering mellom gamle Oppland og gamle Hedmark tatt noe tid. Det er startet et arbeid med å utarbeide rutinebeskrivelser og internkontroll.

Arbeidet for utsatte barn og unge (0-24) (fra kapittel 7.3.10.1.1 i TB)**Rapportere på**

Vi viser til oppgave 5.2.2.1 Koordinert innsats for utsatte barn og unge og deres familier (0-24 samarbeidet) i VØI.

Fylkesmannen skal redegjøre for sitt strategiske og langsiktige arbeid for utsatte barn og unge og deres familier, inkludert hvilke tiltak som er gjennomført for å samordne regionale innsatser og for å styrke samarbeidet mellom sektorer og tjenester i kommunen. Fylkesmannen skal videre vurdere hva som har lyktes godt og hva som er mer utfordrende i arbeidet.

Barn og unge er ett av våre seks overordnede strategiområder for 2020, og konkretisert gjennom en strategisk plan fram til og med 2023, der overordnede mål for perioden er:

1. Koordinert og tverretattlig innsats hos FMIN og i kommunene, for utsatte barn og unge og deres familier.
2. Stimulere til utviklingsarbeid og fremme samarbeid mellom tjenestene i kommunene slik at utsatte barn og unge får bedre tjenester
3. Barn og unges syn skal få komme fram og ha betydning
4. Barnekonvensjonen er implementert hos FMIN og i kommunene

Det er opprettet arbeidsgrupper på tvers av fagområder med ansvar for satsinger og tverrfaglige tiltak. Innenfor velferdsområdet ses barn og unge også i sammenheng med strategiområdene leve hele livet, bolig for velferd, mestre hele livet og kvalitetsutvikling i barnehage og skole.

Den regionale samordningen er organisert gjennom ett Velferdsforum, med deltakere fra øverste leder i NAV, Innlandet fylkeskommune (administrativt og politisk), KS Innlandet v/styret og direktør, UDI, IMDI, Politiet, Sykehuset Innlandet, Husbanken Øst, Høgskolen i Innlandet, NTNU og Bufetat Øst. Formålet er å se utviklingsoppgaver i sammenheng og være en koordinert stat. Fra FMIN har avdelingsdirektører fra VO1 i tillegg til embetsledelsen møtt. Velferdsforum har 4 møter pr. år.

Fylkesmannen i Innlandet har høye ambisjoner knyttet til arbeidet med å styrke det tverrfaglige samarbeidet og bidra til å bedre tjenestene til utsatte barn og unge og deres familier i kommunene. Prosesser knyttet til forankring og implementering i organisasjonen har pågått gjennom året, og har kommet langt, men det må jobbes videre med kommunikasjon og ansvarslinjer. Samtidig er det viktig at prosesser rundt dette ikke blir for fokusert på det utfordrende i å få til samhandling i egen organisasjon, men at vi evner å være pådrivere for tverrfaglighet og samhandling i utviklingsarbeidet i kommunene. I 2020 har vi gjennom året jobbet direkte mot spesielt en kommune fra helse, skole, sosial og barnevern for å styrke samhandlingen mellom tjenester i kompliserte saker der barn og unge og deres familier er involvert. Tverrfaglig gjennom klagesaker, tilsyn og dialog. Dette er etter initiativ fra kommunen i samarbeid med oss. Vi erfarer at det er krevende å få rolleforståelse og faglig innsikt på tvers av tjenesteområder i kommunene.

Vi utfordrer våre oppdragsgivere til å forsterke helhetlig oppdrag, blant annet på tilsynsområdet innenfor sosial, skole, barnevern og helse, Vi mener

oppdraget på barnevernsreformen (glitrende kalt oppvekstreformen) er et godt eksempel i 2021.

Vi har i 2020 satt effekter for de sårbare gruppene på dagsorden i både kommunedialog, gjennom å beskrive sammenhenger og risikofaktorer i våre kommunebilder og i arbeidet med utviklingsoppgaver. Vi har også stimulert kommunene til å igangsette forbedringstiltak for denne gruppen bl.a gjennom å løfte barn og unge frem som prioritert område i vårt arbeid med skjønnsmidler til innovasjonsarbeid Vi opplever at vår innsats har gjort en forskjell, blant annet ved at tematikken synliggjøres i kommuneplaner, når kommunene opplyser om risikoområder i forbindelse med vårt tilsynsarbeid og en mer fremtredende «anerkjennelse» av innsatsen for å styrke samordnet innsats for utsatte barn og unge både i egen organisasjon og i kommunene. Vi anerkjenner også at dette er langsiktig arbeid og at fokuset må opprettholdes over tid.

Vi har i 2020 i tillegg hatt følgende aktiviteter innenfor 0-24 satsningen:

Pilot for programfinansiering:

Det er etablert en intern tverrfaglig sammensatt arbeidsgruppe som representerer fagområdene helse, sosial, barnehage, skole og barnevern. Prosjektleder har ansvar for embedets aktivitet og oppfølging av de fire pilotkommunene, herunder å forvalte programmidlene og følge kommunenes bruk av disse. NTNU Gjøvik og Østlandsforskning har i 2020 gitt prosess- og evalueringsstøtte til deltaker kommunene. Regional ressursgruppe bestående av regionale samarbeidspartnere som KS, Korus Øst, Bufetat, Nav, Husbanken Øst, Innlandet fylkeskommune og UH ved Østlandsforskning og NTNU Gjøvik følger arbeidet i piloten. Arbeidsgruppa har hatt jevnlig oppfølgingsmøter med hver av de fire deltakerkommunene. Det er etablert nettverk for prosjektledere i deltakerkommunene med møter hver tredje uke. Her drøftes faglige temaer, det gis prosessstøtte og legges til rette for erfaringsutveksling. Det er også etablert et nettverk for prosjektlederne fra de tre embedene som har pilotkommuner. Temaene i disse nettverksmøtene er erfaringsdeling og oppfølging av felles temaer i deltakerkommunene. I samarbeid med NTNU Gjøvik og Bufdir har FMIN utviklet en kompetansetiltakspakke om regelverk om taushetsplikt. Kompetansepakken inkluderer følgeforskning, webinarer og mellomarbeid i deltakerkommunene, digital fagsamling for alle kommunene i Innlandet og internseminar for FMIN. I løpet av 2020 har vi sett behov for å se «Pilot for programfinansiering», "mestre hele livet" og «Bolig for velferd Innlandet» i sammenheng. Disse kommunerettede innsatsområdene sees nå i sammenheng.

Fylkesmannens Barn og unge – panel

Barn og unge panelet består av representanter fra hele fylket. Det er engasjerte unge i aldersgruppa 13-19 år. Panelet har hatt 5 møter i 2020. De har imponert oss med sine bidrag. Barnepanelets innspill har bidratt til konkret forbedret dialog med barn som bor på institusjon gjennom at brevene våre fikk nytt innhold. Vi har også fått konkrete gode innspill fra barnepanelet til koronasituasjonen, gode innspill til vår behandling av skolemiljø saker og ikke minst et stort engasjement for klima. Vårt barn og unge panel ga eget innspill til Fylkeskommunens planstrategi. Statsforvalteren ønsker å videreutvikle arbeidet med barn og unge-panelet da vi ser at dette gir en stor merverdi.

Arbeid med Barnekonvensjonen internt og eksternt

Arbeidet med Barnekonvensjonen er et tema vi retter oppmerksomhet mot iblant annet ved at barns interesser brukes aktivt i klagesaksbehandling, barnas stemme etterspørres i større grad i vårt arbeid med tilsynssaker og har prioritert i plansaker.

Vi deltar i pilotnettverk med FMTV og FMTR. For å styrke dette nettverkets arbeid med Barnekonvensjonen er det igangsatt et samarbeid med pilotfylkene FMOV. Dette samarbeidet favner også arbeidet med BTI og Bolig for Velferd Innlandet. Vi har oppnevnt medlem til Nasjonal sjumilssteggruppe og etablert egen koordinatorfunksjon for arbeidet med barnekonvensjonen i eget embete. Det har vært fokus på å synliggjøre barn og unges behov i vår egen saksbehandling. Dette har ført til at barnets rett til å uttale seg og vurderinger av barnets beste har blitt fremhevet i egen saksbehandling og når vi gir opplæring til kommunene. Det har også ført til at barneperspektivet i egen saksbehandling er mer fremtredende. Når det gjelder arbeidet med barnekonvensjonen har, også dette et langsiktig perspektiv som vil videreføres i 2021. Vi vurderer, samlet sett, at vi har satt innsats for å løfte frem barnekonvensjonen i praksis inn i vårt øvrige strategiarbeid for innsats for barn og unge i Innlandet.

Barn i lavinntektsfamilier

Har vært et særlig fokusområde på sosialtjenesteområdet, og innenfor skolemiljø saker i 2020. Vi har, i vårt arbeid med rettighetsklager etter sosialtjenesteloven, vektlagt at både Nav-kontorenes og våre vedtak skal synliggjøre en faktiskvurdering av barn og unges behov. Barn i lavinntektsfamilier, som del av utsatte barn og unge, har også hatt fokus inn i beredskapsarbeidet ut mot kommunene knyttet til koronasituasjonen. Det er innvilget skjønnsmidler til Nav-kontor med prosjekter/tiltak rettet mot barn og unge. Tema barn og lavinntekt har også vært et prioritert område knyttet til tildeling av tiltaksmidler til kompetansebygging i Nav.

Det todeltede målet i rovviltpolitikken (fra kapittel 7.3.10.2.1 i TB)

Rapportere på

Rapporter på status i forvaltningen av det todeltede målet for rovviltpolitikken.

Rovviltområdet krever en stor innsats for å oppfylle den todeltede målsettingen om at det skal sikres bærekraftige rovviltbestander, og en fortsatt aktiv og allsidig bruk av utmarksressursene og levende lokalsamfunn.

Hvis en ser på samlede tall for Innlandet fortsetter den gode trenden med at færre dyr tapes til fredet rovvilt. Av Innlandets rundt 1700 saueprodusenter, har 300 søkt om rovviltstatning i 2020. Det er fortsatt reduksjon i antall søknader og hvor mange dyr som søkes erstattet.

For Innlandet som helhet er erstatningskravene for 2020 relativt lave, men i enkelte og ofte de samme beiteområdene har det likevel vært store tap til rovvilt. Det er en svakt nedadgående trend i antall sau på utmarksbeite i Innlandet, men den klare trenden med nedgang i rovvilttapene kan ikke forklares med endringer i totalt antall sau på utmarksbeite.

Det er gjennomgående mye fokus på ulv i den offentlige samtalen, men den klart største skadegjøreren i Innlandet er jerv.

I Nord-Østerdalen, i områder som er prioritert til beitedyr, har det også i 2020 vært flere skadesituasjoner knyttet til ulv, bjørn og jerv. Flere skadegjørere har blitt tatt ut gjennom skadefelling, og situasjonen er også i disse områdene noe bedre enn de foregående årene. Her er det fortsatt ting å jobbe med.

I de mest utsatte områdene har vi lagt stor vekt på å få gjennomført forebyggende tiltak (hjemmebeite, flytting av besetninger til mindre roviltutsatte områder, gjerding, radiobjeller, planlagt tidlig sank m.m.). I tillegg har vi videreført vårt arbeid med tiltak for å få til en mer effektiv skadefelling. Vi prioriterer høyt å være tett på rovdyr- og beitedyrsituasjoner, arbeide utadrettet og ha en aktiv dialog med kommuner, beitelag, enkeltbrukere og faglaga, men også SNO og Mattilsynet. Vi har på tross av konfliktområdet oppnådd mange bra og balanserte intervjuer og oppslag i lokalpresse og NRK TV.

Bestandsmålet er nådd for kongeørn i både region 3 og 5, overoppfylt for jerv i både region 3 og 5, samt for ulv (i region 5). Bestandsmålet er også nådd for bjørn i region 5. For gaupe ligger vi under bestandsmålet i region 5, mens vi ligger over bestandsmålet for gaupe i region 3.

Risiko og sårbarhet ved barnevernsinstitusjonene i fylket (fra kapittel 7.3.10.3.1 i TB)

Rapportere på

Alle embeter skal i løpet av 2020 ta i bruk det elektroniske verktøyet som er utarbeidet i samarbeid med fylkesmennene, for å få en systematisk oversikt over risiko og sårbarhet ved barnevernsinstitusjonene i sitt fylke. Risikoinformasjonen vil kunne aggregeres fra dette digitale verktøyet for årsrapportering 2020. Helsetilsynet har sendt ut eget brev til embetene om rapportering for året 2019.

Statens helsetilsyn gjennomført en opplæringsdag i ROS-verktøyet for våre ansatte som har ansvar for institusjonstilsyn i 2020. Da verktøyet skulle tas i bruk hadde det imidlertid oppstått tekniske utfordringer med systemet, som Statens helsetilsyn ikke fikk rettet innen året. Dette forsinket implementeringsarbeidet, og ROS-verktøyet var derfor ikke aktivt tatt i bruk ved utgangen av 2020.

I stedet brukte Fylkesmannen i Innlandet eget ROS-verktøy og system, og holdt likevel rimelig oversikt over kvalitet og styring ved barneverninstitusjonene i innlandet i 2020

Endringer i kommunestrukturen (fra kapittel 7.3.10.4.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannens rapportering skal inneholde:

- en vurdering av sammenhengen mellom embetets organisering av arbeidet med oppdraget og tiltak og observerte effekter i kommunene
- en vurdering av hva embetets erfaringer med organisering og tiltak har å si for neste års strategi (læring/forbedringspotensial), samt beskrivelse av andre relevante faktorer som embetet mener det er viktig at departementene kjenner til i arbeidet med å få til flere kommunesammenslåinger.

I februar 2020 mottok Fylkesmannen et initiativ fra to ordførere (Sel og Vågå) som ønsket kontakt og dialog rundt mulighetene for eventuell sammenslåing. Fylkesmannen prioriterte dette høyt, og var klar til å bidra utover våren, men håndteringen av koronapandemien førte til at dette ble lagt midlertidig på is. I oktober/november ble det gjenopptatt. Kommunene er derfor fortsatt i en oppstartsfasen, og invitasjon til de andre kommunene i regionen ble sendt ut i desember med svarfrist april 2021.

Embetet er fortsatt av den mening at initiativ til mulige sammenslåingsprosesser må komme fra kommunene selv i tråd med signaler fra Stortinget og Regjeringen. Vi stiller opp med både personell og evt skjønnsmidler for å bidra til at eventuelle initiativ blir fulgt opp på en god måte. Fylkesmannen har også vært i kontakt med departementet om muligheten for å få på plass en pilotordning for eventuelle kommuner som ønsker å komme i gang med sammenslåing. Vi opplever at behovet for å se på ny struktur virker å ha modnet hos mange. Flere kommuner opplever at det interkommunale samarbeidet har stort omfang, sikrer faglig kvalitet, men at det gir utfordringer i forhold til styring og økonomi. Erfaringene fra samarbeid for å løse utfordringer i forbindelse med koronapandemien har også vist at kommunene er sårbare hver for seg og har behov for stå sammen for å løse felles utfordringer.

Gjennom høringsuttalelser til kommunenes planstrategier har Fylkesmannen utfordret kommunene på å vurdere muligheten til enten å slå seg sammen med en eller flere nabokommuner, eller fortsatt å stå alene jfr nasjonale forventninger til planlegging.

Fylkesmannen utarbeidet nye kommunebilder som ble sendt ut til kommunene på høring i februar. Kommunebildene er basert på ROS-analyser på alle sektorer der fylkesmannen har et ansvar. Reviderte kommunebilder basert på oppdatert ROS ble fullført og sendt ut høsten 2020. Forsinkelsen skyldtes fokus på koronapandemien. Fylkesmannen er fornøyd med at flere kommuner har tatt i bruk kommunebildene aktivt blant annet i arbeid med de kommunale planstrategiene. Lokale medier har også tatt interesse og referert til kommunebildene ved flere tilfeller. Kommunebildene har også vært tema når Fylkesmannen har besøkt flere kommuner i forbindelse med politikeropplæring, kommunestyre- og formannskapsmøter.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har i 2020 fattet vedtak om tre justeringer av kommunegrensene i Innlandet. Fylkesmannen har utredet sakene som er lagt til grunn for departementets vurdering. Fylkesmannen har i utredningsarbeidet lagt stor vekt på dialog med partene i saken for å søke lokal enighet og for å belyse konsekvensene av justeringer godt.

Tiltak for å løse boligsosiale problemstillinger i kommunen (fra kapittel 7.3.10.5.1 i TB)

Rapportere på

Beskriv innsatsen med de to tiltakene i tiltaksplanen for Bolig for velferd 2018-2020 gjennomført av regionale aktører under fylkesmannens ledelse.

Vi viser til omtale av vår boligsosiale satsing Bolig for velferd Innlandet under punkt 3.1.2.1. Fylkesmannen leder arbeidet i samarbeidet med fylkeskommunen, Husbanken og Nav Innlandet. Vi samarbeider om tiltak ut mot kommunene. Arbeidet er i oppstart, og resultater i kommunene forventes fra og med neste år.

Boligsosiale problemstillinger i kommunene

Tiltak 1: Boliger og oppfølgingstjenester for mennesker med rusavhengighet og psykiske lidelser	Tiltak 2: Egnede boliger for vanskeligstilte barnefamilier	Ev. tiltak 3 eller flere
Det er kommunens ansvar å sørge for å ha boliger og oppfølgingstjenester for mennesker med rusavhengighet og psykiske lidelser. Fylkesmannen i Innlandet understøtter dette arbeidet gjennom tidligere omtalt satsing «Bolig for velferd Innlandet». En helhetlig regional/statlig tilnærming til kommunene, samt kompetanseheving, skal sette kommunene i bedre stand til å ivareta sitt ansvar på dette området. Arbeidet understøttes også av gjennomføring av FACT-team og annet arbeid på Helsedirektoratets område, samt gjennom tilskuddsordninger.	Det er kommunens ansvar å sørge for å ha egnede boliger for vanskeligstilte barnefamilier. Fylkesmannen i Innlandet understøtter dette arbeidet gjennom tidligere omtalt satsing «Bolig for velferd Innlandet». En helhetlig regional/statlig tilnærming til kommunene, samt kompetanseheving, skal sette kommunene i bedre stand til å ivareta sitt ansvar på dette området.	

3.4 Redegjørelse for, analyse og vurdering av ressursbruk

Samlet sett har det vært noen endringer i ressursfordelingen på kapittel 0525.01/3525.02 i embetet fra 2019 til 2020. Embetet er fortsatt i en omstilling- og etableringsfase etter fusjonen 1.1.2019 slik at sammenligninger med foregående år er noe krevende.

Økningen av forbruk på Helse- og omsorgsdepartementet samt Justis- og beredskapsdepartementet er en følge av Covid-19 situasjonen, beredskapssituasjonen har medført noe bruk av overtid.

Nedgangen på KMD området skyldes i hovedsak reduserte kostnader knyttet til flytteprosess og reduserte husleiekostnader. Reduksjon i utadrettet virksomhet som en følge av Covid-19 sitasjonen har medført en reduksjon i kostandene.

Bruk av fagmidler er vanskelig å sammenligne mellom embetene, da tildelingene vil variere fra år til år, både for det enkelte embete og mellom embetene. Se for øvrig kommentarer til tabellen.

Endringer på andre departementsområder er en følge av tilpasning til ny budsjettfordelingsmodell og disponering av mottatte belastningsfullmakter.

Ressursrapportering

Departement	Kapittel 0525, 2020	Fagdep. 2020	Kapittel 0525, 2019	Fagdep. 2019
Arbeids- og sosialdepartementet	5 486	3 813	4 843	3 869
Barne- og familiedepartementet	8 472	1 230	7 567	1 065
Helse- og omsorgsdepartementet	27 330	5 401	25 748	4 832
Justis- og beredskapsdepartementet	10 278	16 810	9 652	16 632
Klima- og miljødepartementet	30 429	6 318	30 124	4 843
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	60 110	1 888	68 908	1 325
Kunnskapsdepartementet	12 601	8 993	16 021	10 190
Landbruks- og matdepartementet	25 363	604	27 556	462
Andre	305	0	606	0
Sum	180 374	45 057	191 025	43 218

Tallene stemmer med regnskapet. Kapittel 0525 viser forbruk lønn og driftsutgifter med fratrukk av inntekter på kapittel 352502. Fagdep. viser totalsum for lønnskonti 5000-5420 på alle fagkapitler unntatt kapittel 052501 og 052521. 0525, KMD: Hovedårsak til redusert andel er reduserte utgifter til husleie og omstilling sammenlignet med 2019. Endringer på andre departementsområder er knyttet til noe tilpasning til ny budsjettfordelingsmodell og disponering av mottatte belastningsfullmakter.

3.5 Samlet vurdering av måloppnåelse i forhold til samfunnsoppdraget og regnskapsresultat

Ut fra en helhetsvurdering mener vi at Fylkesmannen i Innlandet i 2020 med Covid-19 og tilhørende konsekvenser og utfordringer, har vært løsningsorientert og løst samfunnsoppdraget innenfor økonomiske rammer.

Vi har store deler av 2020 jobbet i økt beredskap modellert som kriseorganisasjon. Vår beredskapsplan definerer kriseorganisering ut fra prinsipper ansvar, nærhet og liket. Som organisasjonsmodellen fremmer også dette å sette fag og ressurser sammen på tvers av linjer og strukturer etter oppdrag og behov. Det har, på tross av nødvendig og utstrakt bruk av ressurser på samordnet krise- og beredskapshåndtering, vært særlig fokus på å opprettholde oppgaveløsning gjennom god kontinuitetsplanlegging. Sett i lys av dette er vi fornøyd med resultatene i 2020.

Det ses forbedrede resultater på området der vi tidligere år har hatt store restanser og avvik. Pandemien har ført til endrede arbeidsformer med mye hjemmekontor og digitale møter, men også utvikling av nye arbeidsmetoder i oppgaveløsningen.

Det er meldt få avvik i oppgaveløsning, disse er i store trekk relatert til konsekvenser av Covid-19. Gjennom internkontroll og risikostyring har vi godt overblikk. Avvik skal følges opp med tiltak gjennom virksomhetsplanlegging for 2021, og det forventes endringer i avvik.

I 2020 hadde vi fortsatt fusjonsrelaterte engangskostnader, herunder ferdigstillelse av nye tilpassede lokaler på Lillehammer og Hamar, flyttekostnader og kostnader som følge av bruk av virkemidler i omstilling.

Vi avlegger et resultat med et mindreforbruk på ca. 3,5 mill. jf. kap.2.3 og 3.4.

Se også fylkesmannens beretning kap.1 og øvrig redegjørelse i årsrapporten.

For embetets regnskapsresultat for alle kapitler og poster viser vi til årsregnskapet kapittel 6.

4 Styring og kontroll i embetet

4.1 Redegjørelse for vesentlige forhold ved embetets planlegging, gjennomføring og oppfølging

Våre viktigste styringsverktøy er tildelingsbrev (TB) og Virksomhets- og økonomiinstruks (VØI). Dette, sammen med 6 fokusområder som grunnplanke i strategien «Åpen dør og Lav terskel, Initiativ og Bygge Innlandet sterkt», danner grunnlag i vår virksomhetsplanlegging. Statens mål- og resultatstyring er grunnleggende styringsprinsipp. Styringen vår skal være helhetlig og tilpasset aktuelle risikoområder.

Den overordnede styringen i embetet skjer gjennom ledergruppen i ledermøter og i virksomhetsområdenes lederteam. For å utvikle helhetlig ledelse ser vi viktighet i å knytte enhetsledere tettere sammen på tvers av virksomhetsområdene. Til dette har vi Lederforum, som er et utvidet lederorgan hvor overordnede mål og prioriteringer er tema i tillegg til å være en arena for utvikling. I 2020 har Covid-19 hatt betydning for hvordan vi har kunnet jobbe med dette, og det vil fortsette de neste årene.

Embetet utarbeider overordnet virksomhetsplan med overordnede hovedmål og tiltaksfokus. Denne bygger på virksomhetsplanlegging i virksomhetsområder og enheter. Planprosessen prøver å ivareta styring og vurderinger både oppstrøms og nedstrøm. Til virksomhetsplanlegging ligger systematisk risikostyring på alle 3 nivå.

Det utarbeides årlig budsjett som sammen med overordnet virksomhetsplan og risikokart. Budsjett salderes to ganger i året. En økonomisk langtidspan utarbeides/revideres hvert år og viser hoveddisponeringer i et flerårig perspektiv. Den totale virksomhetsplanprosessen følger fastsatt årshjul.

Nytt delegeringsreglement og fullmaktstruktur var klart ved oppstart av nytt embete januar 2019. Prinsippene for delegering hos Fylkesmannen i Innlandet betyr betydelig grad av delegering av fag, personal og budsjettansvar til direktørene og videre til enhetslederne.

Det gjenstår fortsatt noe arbeid med forankring og harmonisering i virksomheten etter fusjon, men vi mener våre rutiner for styring og kontroll er tilpasset den risiko og vesentlighet vi opererer under, og at det fungerer på tilfredsstillende måte.

4.1.1 Embetets risikostyring

Embetet har mal og retningslinjer for risikostyring som beskriver hvordan risikovurderinger skal gjennomføres og brukes i Fylkesmannen i Innlandets styring og internkontroll.

Risikostyring er en integrert del av mål- og resultatstyringen i virksomhetsområdene og embetet.

Risikovurderinger gjennomføres i alle enheter og virksomhetsområder i forbindelse med virksomhetsplanleggingen, ved budsjettsalderinger og fortløpende gjennom året. Det er gjennomført tre egne møter om risikostyring i ledergruppa, samt at risikokartet gjennomgås i i forbindelse med revidering av virksomhetsplan og budsjett to ganger årlig.

Områder med høy risiko i 2020 har vært klagesaksbehandling innen byggesak, vergemålsområdet, klagesaker innen helse og behandling av skolemiljø saker. Det er gjort tiltak for å redusere risiko fortløpende gjennom året bl.a. har det vært satt inn ekstra ressurser for å kompensere på disse områdene. Tiltakene som er iverksatt har gitt gode resultater på flere områder særlig innenfor vergemålsområdet og skolemiljø saker.

Embetet bruker Risk-Manager til avvikshåndtering og delvis til ROS-analyse. Dokumentstyringsmodulen er tatt i bruk på overordnet nivå i nytt sammenslått embete, embetet vi ha økt fokus på denne modulen i virksomhetsområdene i 2021.

4.1.2 Embetets internkontroll, herunder iverksatte tiltak

Økonomistyring, virksomhetsplanlegging og overordnet risikostyring følger et fastsatt årshjul. Dette skisserer roller, ansvar og frister, og bidrar til internkontroll på området. Det er utarbeidet budsjettstyringsprinsipper som beskriver hvilke fullmakter som tilligger de ulike rollene.

Det utarbeides ulike styringsrapporter fra UBW (Agresso) WEB som bidrar i regnskapsoppfølging. Lederne har tilgang til systemet og kan selv tilpasse egne rapporter for oppfølging av prosjekter osv. Det vurderes at embetet i 2020 hadde tilfredsstillende økonomistyring og kontroll jf. økonomireglementet.

Fylkesmannen i Innlandet bruker Risk Manager - system for informasjonssikkerhet, avvikssystem og risikostyring. Embetet har klare rutiner for å melde avvik. Det er relativt få avvik som meldes i Risk Manager, men de avvik som er meldt i 2020 har bl.a. annet handlet om feilsending av utgående post, avvik på bruk av personopplysninger i utgående post, avvik i henhold til informasjonssikkerhet og HMS. Hvis feil og mangler avdekkes settes det i verk korrigerende tiltak.

Fylkesmannen ser etter fusjon at Intranettsiden til embete er et viktigere verktøy enn tidligere i internkontroll, både hva gjelder informasjonsspredning, tilgjengelighet av styringsdokumenter og retningslinjer, referater osv.

Saksbehandlingsverktøyet ePhorte brukes av embetet og utgjør internkontroll av saksflyt, journalverdig dokumentasjon og arkivproduksjon. Ansvar for kvalitet i arkivproduksjon og tilhørende rutiner og utvikling ble pr. 1. januar 2019 overført til Fylkesmennenes Felles Administrasjon (FMFA).

I forbindelse med fusjon ble det våren 2019 også foretatt en gjennomgående restansekontroll på alle fagfelt som en forsterket del av risikovurderinger, dette er videreført i 2020.

Fra 2019 har FMFA også ansvar for veiledning, tilrettelegging og koordinering av arbeidet med informasjonssikkerhet. Informasjonssikkerhet skal ivaretas i alle tjenester fra FMFA. Fylkesmannen har allikevel et selvstendig ansvar for å følge opp informasjon sikkerhetsarbeidet i det løpende arbeidet i

embetet, rutiner for dette er etablert.

Det er opprettet et sikkerhetsutvalg, ledet av fylkesberedskapssjef, sammensatt av medlemmer fra hvert virksomhetsområde. Sikkerhetsutvalget er ett av ledelsen virkemidler for å kvalitetssikre arbeidet med sikkerhet og personvern i embetet.

Det har i 2020 gjennomført vernerunder digitalt ved hjelp av Forms skjema hvor det ble gitt tilbakemeldinger på arbeidsforholdene knyttet til hjemmearbeid og på kontorarbeidsplassen.

Det er utarbeidet rutiner for varsling av kritikkverdige forhold osv. Psykososialt arbeidsmiljø kartlegges alltid i forbindelse med vernerunder. Rutiner for HMS-arbeid vil bli utarbeidet i løpet av 2021, dette arbeidet har blitt utsatt som en følge av utstrakt bruk av hjemmearbeid i forbindelse med Covid-19 pandemien. Embete flyttet inn i nyoppussede kontorlokaler rett før nedstengningen i mars 2020.

4.1.3 Bemanning, kapasitet og kompetansesituasjonen i embetet

Fylkesmannen i Innlandet er en stor organisasjon og arbeidsplass for ca. 250 medarbeidere. I andre driftsår av det nye embetet har det fortsatt vært jobbet med harmonisering mellom de to tidligere embetene som gir gode diskusjoner om nye arbeidsmetoder, beste praksis, bruk av kompetanse på tvers osv.

Bemanningsfaktoren er moderat til høy iht. økonomiske rammer. Bemanning ble vurdert på nytt i forbindelse med ny bemanningsplan for nytt embete fra 1. januar 2019, ny budsjettfordelingsmodell for Fylkesmannsembetene og gevinstrealiseringsplaner.

Fylkesmannen i Innlandet sine ansatte har samlet sett svært høy kompetanse og embetet er en kompetansebedrift. Vi har i dag kompetanse til å løse de oppgaver og oppdragene vi skal, men har som andre også sårbarhet i form av på nøkkelpersoner på enkelte områder. Dette vurderes og rettes tiltak mot i forbindelse med risikostyring og virksomhetsplanlegging.

Det har gjennom hele 2020 vært gjennomført ansettelsesprosesser for å erstatte medarbeidere som har sluttet, samt sørge for kompetanseoverføring til nye medarbeidere. Utstrakt bruk av hjemmekontor som en følge av covid-19 situasjonen har ikke vært til hinder for kompetanseoverføringer. Det ble gjennomført en kartlegging høsten 2020 blant nyansatte og deres opplevelse av å være ny samtidig som digitale plattformer har vært foretrukket kommunikasjons form. Tilbakemeldingene fra de nyansatte var i hovedsak veldig positiv, selv om man ikke kunne møte fysisk på kontoret.

Vi ser at søkermasse i rekruttering i hovedsak er god, og oppfatter at Fylkesmannen i Innlandet er en attraktiv arbeidsplass i vår region. Vi merker imidlertid også økende lønnskurransen med andre regionale etater og kommuner i regionen, og økt press ved ansettelse innenfor enkelte stillingsgrupper. Dette er noe vi må jobbe med i videreutvikling av vår lokal lønnspolitikk.

Fylkesmannen i Innlandet vurderer at vi på noen saksområder kunne hatt nytte av styrket kompetanse, dette gjelder bl.a. erfarne jurister med bakgrunn fra flere rettsområder og andre med høy samfunnskompetanse.

4.1.4 Forvaltning av egne eiendeler (materielle verdier)

Embetet benytter House of Control, et skybasert internkontrollsystem, hvor det ajourføres avtaler med eksterne, abonnement, husleieavtale, serviceavtale, lisensavtale m.m. og eiendeler som IKT-utstyr, kunst, møbler m.m. . Systemet House of Control bidrar til oversikter over eiendeler og gjeldende avtaler, melder fra om frister, generer oversikter og rapporter.

I forbindelse med flytting og ombygging til nye lokaler ble det i løpet av 2019 gjort en total gjennomgang av alle eiendeler/inventar.

4.1.5 Oppfølging av eventuelle avdekkede svakheter/utfordringer, herunder merknader fra Riksrevisjonen og status for arbeidet med informasjonssikkerhet

Riksrevisjonens revisjonsrapport for 2019 er uten merknader, det fremgår at gjeldende regnskapsføring og internkontroll gir et dekkende bilde av at virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter for 2019 og kapitalposter pr 31. desember 2019 og er i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten.

I 2020 har arbeid med å implementere felles informasjonssikkerhetsinstruks startet opp, dette må fortsette i 2021. Ansvars- og rolledeling mellom FMFA/STAF og embeter er forbedret, og status og tiltak for forbedringsarbeid i informasjonssikkerhet må skje i samhandling med FMFA/STAF. I embetet ligger virksomhetsinternt oppfølging som del av årlig sikkerhetsgjennomgang og følges opp med nødvendige tiltak. Særlig er brukradferd i en arbeidshverdag med større digitale flater, økt mobilitet og teknologi i fokus.

4.2 Rapportering av andre vesentlige forhold knyttet til personmessige forhold, likestilling, HMS/arbeidsmiljø, diskriminering, ytre miljø og lignende

FMIN har et partssammensatt arbeidsmiljøutvalg (AMU) som i 2020 hadde 7 møter. Det ble gjennomført flere møter enn i et normalår, grunnet den spesielle situasjonen vi har vært i med Covid-19. Sentrale temaer for AMU har vært smitteverntiltak og ansattes arbeidssituasjon under pandemien. I tillegg har aktuelle saker vært vernerunde, virksomhetsprosesser, arbeidstid og tidsgjeld, varsling, AKAN, sykefravær, og hvordan vår nye hverdag skal se ut ("Prosjekt nye normaler").

Vi har gjennom året hatt tett kontakt med bedriftshelsetjenesten. I 2020 opplevde vi et høyere sykefravær, jmf. kap 2.3 og noen utfordringer i arbeidsmiljøet i enkelte enheter. Dette handler delvis om harmonisering ifm fusjonering, og ettervirkninger av dette. Bedriftshelsetjenesten har sammen

med HR vært aktivt inne i oppfølging, både på individnivå og med mer systematisk jobbing i enheter og mot enkeltpersoner der det har vært behov for det.

Embetet strekker seg langt for å ivareta ansatte i ulike livssituasjoner og med ulike utfordringer. Vi tilbyr individuell oppfølging og mestringssamtaler for ansatte med ulike utfordringer,

Inkluderingsdugnaden

Gjennom 2020 har embetet fortsatt arbeidet for å innfri målet om at minimum fem prosent av nyansettelser i staten skal være personer med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en.

Vi har deltatt på flere kompetansehevende tiltak, bl.a. i regi av DFØ. Dette gjelder både HR og en del ledere og tillitsvalgte. Vi ser at vi må jobbe mer mot enhetsledere for å øke kompetanse og forståelse om mangfoldrekruttering og ansvaret de har ifm inkluderingsdugnaden. Tiltak for å bedre dette ble iverksatt høsten 2020.

I 2020 har en ansatt i HR tatt sertifisering i testverktøy (MAP/Matrigma) som bl.a. kan brukes ifm rekruttering og for å styrke kompetansebasert rekruttering, som igjen bidrar til at vi ikke diskriminerer i rekrutteringsprosessen.

Det er utarbeidet lederstøtte og nye maler for å bistå lederne i mangfoldrekruttering.

Vi lyste i 2020 ut én stilling gjennom traineeordningen. Det var dessverre ingen som oppfylte kompetansekravene og som samtidig var i målgruppen. Vi måtte derfor trekke stillingen fra ordningen, og lyse ut ordinært.

Vi har gitt 2 personer mulighet til å få praksis hos oss i 2020. Selv om ikke plassene inngår i måltallet for inkluderingsdugnaden, ser vi på dette som en del av det å være en inkluderende bedrift, og vi får erfaring med mangfoldledelse. I 2021 skal vi jobbe tettere med NAV og andre aktuelle aktører, med mål om å ta inn flere i arbeidstrening hos oss.

Vi opplever at det er vanskelig å måle antall søkere med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en. En del søkere haker av for nedsatt funksjonsevne eller hull i cv, men tilfredsstillinger ikke "kravene" i henhold til definisjonene. Vi må derfor se på hvordan dette kommer tydeligere fram i våre stillingsannonser.

Vi har tilsatt én person i målgruppen gjennom administrativ tilsetning, og ga tilbud til ytterligere én person som takket nei pga annet jobbtilbud.

Tilsetninger 2020: 30

Nytilsatte i målgruppen: 1

Andel nytilsatte i målgruppen: 3,3 %

5 Vurdering av framtidutsikter

5.1 Forhold i og utenfor embetet som kan påvirke embetets evne til å løse samfunnsoppdraget på sikt

Statsforvalterens oppgaver er tett knyttet til kommunenes evne til å levere gode tjenester. Kommuner under press både innen tjenesteproduksjon og etter Korona vil innebære utfordringer, nye oppgaver og økt behov for utvikling hos Statsforvalteren.

Demografiutvalget la frem sin rapport om demografiutfordringer i distriktene før jul. I denne pekes på kjente forutsetninger, samtidig som det legges frem perspektiver på hva som må til for å lykkes med bosetting, aldersutfordringene og å utvikle gode lokalsamfunn.

Kommuneøkonomi og demografiske endringer i kommunene i Innlandet vil ha betydning for tjenesteproduksjon, omstillingsbehov og for strategisk samordning av tiltak mellom flere aktører, også Statsforvalteren. Eldrebølgen kommer først til Innlandet og i tillegg er det befolkningsnedgang i mange kommuner. Dette, sammen med utfordringer knyttet til kompetanse, dvs. å sikre gode nok fagmiljøer i fremtiden setter kommuner i Innlandet i særlig press. I det perspektivet bør nevnes at Innlandet fremdeles ikke har en eneste endring i kommunestruktur.

Koronakrisen har også satt demografiperspektivene i et særlig lys. Vi ser at arbeidsledighet har økt, næringsliv har resignasjon, slik det også er i andre deler av landet. Vi ser også mulige ettervirkninger for barn og unge som følge av unntaksårene 2020-2021. «Koronagenerasjonen» og tjenester for disse målgruppene bør være i fokus både for oss og våre oppdragsgivere.

Som Statsforvalter med grense til Sverige ser vi grenseproblematikk oppstått i forbindelse med Korona. Kommuner og befolkning i grensetraktene har opplevd problemer med å treffe slekt, utfordringer med jobb og pendling, bekymring over skattespørsmål, utfordringer med nye grensehindre som har dukket opp i forbindelse med restriksjoner osv. Det vil bli viktig å vie dette oppmerksomhet og det må gjøres en jobb knyttet til å normalisere, forene og forebygge mot økt bekymring og «vi/dem»-mentalitet.

Korona og den digitale transformasjonen har også gitt oss annen kunnskap og andre perspektiver om samfunnets blindsoner og utenforskap. Vi så i 2020 grupper i befolkningen som vi vanligvis har litt i blindsonen og dette vil vi ta med oss som utfordring i 2021. Arbeidsinnvandrere, minoritetsgrupper i befolkningen, språkbarrierer i smittevern m. m er eksempler på dette.

Det kan oppstå økt sårbarhet i samfunnet som følge av digitale arbeidsmåter, hjemmekontorløsninger, og som beredskapsaktør og i vår rolle som samfunnsaktør må vi ha dette i fokus. Barrierer mot hacking og behov for totalforsvaret er vesentlig, og etter Korona må forberedelse og øvelse til neste krise også ha plass.

I utfordringsbilder er det også alltid muligheter.

Befolkningens økte bruk av norsk natur som følge av korona-oppvåkning, både som mulighet og som forvaltningsbehov setter søkelys på folkehelse, psykisk helse, friluftsliv, vekst og vern, klima, grønn verdiskaping osv. Bl.a. vil ny veileder for planlegging av fritidsbebyggelse fra KMD vil bli sluttført i løpet av 2021, og formidling av oppdaterte nasjonale føringer til kommunene vil være en viktig oppgave for Statsforvalteren.

Endringer som følge av det digitale kvantespranget i samfunnet gir også muligheter. Folk kan arbeide og bosette seg utenfor de største pressområdene i Norge, det gir distrikter muligheter. Grønne verdier understøttes også av det digitale sjumillssteget.

Samfunnsoppdrag, virksomheter og byråkrati må stadig defineres på nytt og være relevant slik at tillit i befolkningen styrkes og slik at våre rollemål og samfunnsoppdrag bidrar til vekst, utvikling og at rettsikkerheten ivaretas.

Det er viktig at vi som Statsforvalter stiller oss i endringsmodus for demografiutfordringer, digital transformasjon og setter mål for å videreutvikle embetet til enda sterkere bindeledd mellom stat og kommune. Dette utfordrer også forvaltningen i våre oppdragsdepartement- og direktorater. Vi ønsker samarbeid med våre oppdragsgivere om å videreutvikle tjenester og arbeidsmetoder som sikrer Statsforvalterens legitimitet og troverdighet også i framtidens samfunn.

Vi vil fortsatt utvikle metoder og lave terskler for dialog og samordning på tvers av fag, sektorer og nivå. Det kan skape økt tilgjengelighet og minske avstanden mellom sentrale aktører og lokale, slik for eksempel våre digitale møter mellom ordførere, statsråder og enkeltindivider har vist. Samtidig er det viktig at vi utvikler og ivaretar integritet og tillit i rollen som myndighetsutøver. I den forbindelse mener vi at våre mål med å skape endringer i styring, arbeidsmetoder og kommunikasjon fra «monologbasert styring» til mer «dialogbasert styring» er vesentlig og noe vi vil videreutvikle.

5.2 Konsekvenser for embetets evne til å nå fastsatte mål og resultater på lengre sikt

De nye rammene som ligger til ny budsjettfordelingsmodell betyr gradvis reduksjon i rammen på 4,5 mill. Det, sammen med gevinstrealiseringsplan og fortsatt ABE-reform, betyr at vi de neste årene vil vurdere reduksjon i lønnsandel- altså bemanningsnormering. Dette både for å opprettholde økonomisk balanse, men også for å frigjøre handlingsrom til utvikling og innovasjoner vi mener er viktig i et langtidsperspektiv. Den digitale transformasjonen gjennom 2020 har ført til stor organisasjonslæring og effektiv oppgaveløsning og vil være viktig å utvikle videre for å evne nettopp det; innovasjon, digitalisering og nødvendig omstilling.

Hjemmekontor/fleksikontor, digital kommunikasjon og fjernledelse er faktorer som kan bevare høy produktivitet og utvikling over tid, men vi ser også at relasjoner som bygges på tvers av fag og arbeidsmetoder i en fysisk arbeidshverdag over tid kan svekkes med høy andel «digital arbeidshverdag». Vi har tro på «Nye Normaler», men er også avhengig av at det prøves ut over tid, at det etableres ny kunnskap og at øvrig arbeidsliv, samarbeidspartnere og oppdragsgivere også strekker seg etter mulighetene det gir.

For å evne å løse samfunnsoppdraget og samtidig sikre måloppnåelse i et langsiktig perspektiv er vi opptatt av og nysgjerrige på «morgendagens»

kompetanse. Ved å sette mål i strategisk kompetanseplan med søkelys på behov for «nye» kompetanser i et flerårig løp, sammen med klare mål i mangfoldsrekruttering, ser vi som del av å sikre evne til resultater og utvikling på lang sikt.

Vi har nå sett FMFA/STAF utvikle seg som tjenesteleverandør for embetene. På flere områder er utviklingen forbedret, særlig kan nevnes deler av IKT-feltet og prosjektmetode-utvikling. Det er fortsatt utfordringer knyttet til brukermedvirkning og IKT-infrastruktur og drift, og vi vil fortsatt ha store forventninger til FMFA/STAF. «One does not fit all», og Statsforvalterne må og skal ivareta sin særegenhet ut fra regionale forskjeller. Vi ønsker å gi FMFA/STAF råd om å sette kommunikasjon/informasjon og brukermedvirkning sterkere, slik at løsninger og metoder for implementering er mer forankret, noe som kan gi enda bedre resultater og opplevd kost/nytteverdi hos Statsforvalterne.

5.3 Andre forhold

Som kjent var vi i hele 2019 i ombygging av nye kontorlokaler, utformet i samarbeid med Statsbygg og i tråd med retningslinjer for utforming for statlige arbeidsplasser.

Bygget på Lillehammer, Rosenlund Kontorbygg var innflytningsklar 3. mars 2020 og lokalene på Hamar stod klar i mai 2020. Den 12. mars 2020 sendte vi alle hjem, og siden har vi i hovedsak jobbet via fjernarbeid. I dag står det fortsatt uåpnede flyttekasser i lokalene og vi har ikke «bodd oss inn» i nye åpne arbeidssoner, aktivitetsbaserte multirom, stillerom og møterom.

Hvordan de nye kontorlokalene fungerer i praksis gjenstår derfor å se. Det er stor omstilling å gå fra cellekontor for alle til åpne arbeidssoner, delte arealer, free seating og underdekning. Koronaperioden er også stor omstilling og det diskuteres nå i organisasjonen om vi, ved høy andel «stille arbeidsplasser» har riktig arealutforming for Nye Normaler. Svaret er kanskje nei.

Gjennom prosjektet Nye Normaler har ansatte tatt til orde for at fremtidens kontorlokaler ikke bør baseres på «stille konsentrasjonsplasser», men heller fremme samhandling, team- og gruppejobbing osv. Dette tar vi med oss inn i 2021 og utreder videre som del av Nye Normaler.

Prosjektet Nye Normaler som gikk i sammensatt arbeidsgruppe fra juni-desember 2020 ble oppsummert med 26 konkrete anbefalinger til videre utredning og implementering. Dette er lagt til grunn i virksomhetsplanlegging for 2021 og må også ses på i et langsiktig perspektiv.

6 Årsregnskap

[Årsregnskap for Innlandet.pdf](#)

STATSFORVALTEREN I INNLANDET

Org. nr.: 974761645

Riksrevisjonens beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert Fylkesmannen i Innlandet sitt årsregnskap for 2020. Årsregnskapet består av ledelseskommentarer og oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering, inklusiv noter til årsregnskapet for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2020.

Bevilgnings- og artskontorrapporteringen viser at 566 313 634 kroner er rapportert netto til bevilgningsregnskapet.

Etter Riksrevisjonens mening gir Fylkesmannen i Innlandet sitt årsregnskap et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter for 2020 og kapitalposter pr 31. desember 2020, i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon (ISSAI 2000–2899). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet under «Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet». Vi er uavhengige av virksomheten slik det kreves i lov og instruks om Riksrevisjonen og ISSAI 130 (INTOSAI¹ etikregler), og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er revisjonsbevisene vi har innhentet tilstrekkelige og hensiktsmessige som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forholdene vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2020. Disse forholdene har vi håndtert gjennom revisjonen og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt når det gjelder disse forholdene.

¹ International Organization of Supreme Audit Institutions

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for årsrapporten, som består av årsregnskapet (del VI) og øvrig informasjon (del I–V). Riksrevisjonens uttalelse omfatter revisjon av årsregnskapet og virksomhetens etterlevelse av administrative regelverk for økonomistyring, ikke øvrig informasjon i årsrapporten (del I–V). Vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen i årsrapporten. Formålet er å vurdere om det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen, årsregnskapet og kunnskapen vi har opparbeidet oss under revisjonen. Vi vurderer også om den øvrige informasjonen ser ut til å inneholde vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere dette i revisjonsberetningen.

Det er ingenting å rapportere i så måte.

Ledelsens og det overordnede departementets ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide et årsregnskap som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten. Ledelsen er også ansvarlig for å etablere den interne kontrollen som den mener er nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Det overordnede departementet har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig internkontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er et høyt sikkerhetsnivå, men det er ingen garanti for at en revisjon som er utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir ansett som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukere treffer på grunnlag av årsregnskapet.

Vi utøver profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen, i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon.

Vi identifiserer og anslår risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten den skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Videre utformer og gjennomfører vi revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer og innhenter tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon ikke blir avdekket, er høyere for feilinformasjon som skyldes misligheter, enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil. Grunnen til det er at misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, feilpresentasjoner eller overstyring av intern kontroll.

Vi gjør også følgende:

- opparbeider oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om hvor effektiv virksomhetens interne kontroll er

- evaluerer om regnskapsprinsippene som er brukt, er hensiktsmessige, og om tilhørende opplysninger som er utarbeidet av ledelsen, er rimelige
- evaluerer den totale presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene
- evaluerer om årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten

Vi kommuniserer med ledelsen, blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og når revisjonsarbeidet skal utføres. Vi vil også ta opp forhold av betydning som er avdekket i løpet av revisjonen, for eksempel svakheter av betydning i den interne kontrollen, og informerer det overordnede departementet om dette.

Når det gjelder forholdene som vi tar opp med ledelsen, og informerer det overordnede departementet om, tar vi standpunkt til hvilke som er av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet, og avgjør om disse skal regnes som sentrale forhold ved revisjonen. De beskrives i så fall i et eget avsnitt i revisjonsberetningen, med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring. Forholdene omtales ikke i beretningen hvis Riksrevisjonen beslutter at det er rimelig å forvente at de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring vil være større enn offentlighetens interesse av at saken blir omtalt. Dette vil bare være aktuelt i ytterst sjeldne tilfeller.

Dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapet får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på slike regelverk.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om etterlevelse av administrative regelverk for økonomistyring

Vi uttaler oss om hvorvidt vi er kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene på en måte som i vesentlig grad strider mot administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten. Uttalelsen gis med moderat sikkerhet og bygger på ISSAI 4000 for etterlevelserevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnår vi gjennom revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi finner nødvendige.

Basert på revisjonen av årsregnskapet er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene i strid med administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten.

Oslo; 12.05.2021

Etter fullmakt

Tor Digranes
ekspedisjonssjef

Kari Kay
avdelingsdirektør

Beretningen er godkjent og ekspedert digitalt